

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוח כספי

ליום 30.09.2015

(בלתי מבוקר)

דוח הדירקטוריון

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו תמצית דוח כספי ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

תוכן העניינים

עמוד

1.	דוח הדירקטוריון	
	א. ההתפתחות הכללית של עסקי הקבוצה	
3	- תיאור עסקי קבוצת לאומי והתפתחותם הכללית	
7	- השליטה בבנק	
9	- אמצעים הוניים, הלימות ההון ועסקאות במניות הבנק	
	ב. מידע אחר	
13	- התפתחויות עיקריות במשק	
17	- סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על הפעילות	
34	- מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים	
	ג. תיאור עסקי הקבוצה לפי מגזרים ותחומי פעילות	
37	- התפתחות ההכנסות, ההוצאות וההפרשה למס	
50	- המבנה וההתפתחות של הנכסים וההתחייבויות	
62	- מגזרי הפעילות בקבוצה	
99	- פעילות חברות מוחזקות עיקריות	
101	- פעילות חברות כלולות	
102	- חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם	
119	- מצב ההצמדה ומצב הנזילות	
122	- הליכים משפטיים	
	ד. נושאים נוספים	
125	- לאומי למען הקהילה	
126	- המבקר הפנימי	
127	- בקורות ונהלים	
128	- מבנה ארגוני ומינוריים	
130	- דירקטוריון	
	2. סקירת ההנהלה	
131	- שיעורי הכנסה והוצאה	
138	- חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית	
143	- סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	
149	- חשיפה למדינות זרות	
	3. הצהרת המנכ"ל הראשי	
153	הצהרת ראש החטיבה הפיננסית	
154	הצהרת החשבונאי הראשי	
155		
	4. תמצית דוחות כספיים	
156	- דוח סקירת רואי החשבון המבקרים המשותפים	
157	- תמצית מאזן - מאוחד	
158	- תמצית דוח רווח והפסד - מאוחד	
159	- תמצית דוח על הרווח הכולל	
160	- תמצית דוח על השינויים בהון - מאוחד	
166	- תמצית דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד	
169	- ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים - מאוחדים	

א. ההתפתחות הכללית של עסקי הקבוצה

דוח הדירקטוריון נערך בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2014, פרט לאימוץ התקינה האמריקאית בנושא זכויות עובדים ויישום הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה כמפורט בביאור ג1. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של 2014.

תיאור עסקי קבוצת לאומי והתפתחותם הכללית

סך כל הנכסים בניהול הקבוצה (מאזניים וחוף מאזניים*) הסתכם בסוף ספטמבר 2015 בכ-1,195 מיליארד ש"ח לעומת 1,223 מיליארד ש"ח בסוף 2014, ירידה בשיעור של כ-2.3%. הירידה בסך הנכסים בניהול נובעת בעיקרה ממימוש מדיניות ה- Declared Money Policy שמפעיל הבנק ומהתקדמות מימוש החלטת הבנק לצאת מפעילות בנקאות פרטית בינלאומית בשלוחות ונציגויות בחו"ל.

* סך כל המאזן וכן תיקי ניירות ערך של הלקוחות, שווי ניירות ערך שבמשמרת (custody) של קרנות נאמנות, קופות גמל ופנסיה וקרנות השתלמות לגביהן ניתנים שירותי ניהול תפעולי, משמורת ויעוץ פנסיוני.

להלן נתונים מאזניים עיקריים ליום:

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
במיליוני ש"ח		
סך כל הנכסים (סך כל המאזן)	408,524	396,984 (א)
אשראי לציבור, נטו	260,009	252,480
ניירות ערך	67,545	52,113
מזומנים ופיקדונות בבנקים	52,562	60,615
השקעה בחברות כלולות	948	2,216
פיקדונות הציבור	317,991	303,397
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	22,187	23,678
הון המיוחס לבעלי המניות של התאגיד הבנקאי	28,575	25,798

(א) הוצג מחדש עקב יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים והוראות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה. למידע נוסף ראה ביאור ג1 בדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון

להלן נתוני רווח והפסד עיקריים לתקופות שהסתיימו ביום:

לשנה				
שהסתיימה				
לשלושה חודשים שהסתיימו	לתשעה חודשים שהסתיימו	ביום 31	ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר
2015	2014	2015	2014	2015
במיליוני ש"ח				
1,875	1,899	5,391	5,561	7,363
73	56	166	(11)	472
1,344	1,275	4,752	3,927	5,141
1,013	1,033	3,099	3,113	4,167
2,121	2,484	6,518	7,298	9,371
1,360	1,283	4,123	4,019	5,151
הוצאות הקשורות לחקירה בגין לקוחות חו"ל				
-	480	25	1,009	1,026
1,025	634	3,459	2,201	2,661
327	332	1,189	1,034	1,278
רווח נקי לתקופה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי				
704	636	2,404	1,456	1,413
רווח נקי למניה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי (בש"ח)				
0.48	0.43	1.63	0.99	0.96
הרווח הכולל לתקופה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי				
302	1,014	2,754	1,918	915

(א) הוצג מחדש עקב יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים והוראות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה. למידע נוסף ראה ביאור ג1 בדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון

להלן יחסים פיננסיים עיקריים לתקופות שהסתיימו ביום (באחוזים):

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014 (ו)	31 בדצמבר 2014 (ז)
אשראי לציבור, נטו לסך המאזן	63.6	63.6
ניירות ערך לסך המאזן	16.5	13.1
פיקדונות הציבור לסך המאזן	77.8	76.4
פיקדונות הציבור לסך האשראי נטו	122.3	120.2
הון כולל לרכיבי סיכון (א)	13.63	13.90
הון רובד 1 לרכיבי סיכון	9.30	9.09
יחס מינוף (ז)	6.34	-
יחס כיסוי נזילות (ז)	104	-
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך המאזן	7.0	6.5
רווח נקי להון ממוצע לבעלי מניות הבנק (ג)	11.9	5.4
שיעור הפרשה למס מהרווח לפני מיסים	34.4	48.0
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור נטו (א)	0.09	0.19
מזה: הוצאות בגין הפרשה קבוצתית מתוך האשראי לציבור נטו (א)	0.19	0.22
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מתוך כלל סיכון האשראי לציבור (א)	0.06	0.12
הכנסות ריבית, נטו לסך המאזן (א)	1.76	1.85
סך כל ההכנסות לסך המאזן (ב) (א)	3.32	3.15
סך כל ההכנסות לסך כל הנכסים בניהול הקבוצה (ב) (א) (ד)	1.13	1.02
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך המאזן (א)	2.13	2.36
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כל הנכסים בניהול הקבוצה (א) (ד)	0.73	0.77
רווח נקי לסך כל הנכסים הממוצעים (א) (ה)	0.79	0.40
פער הריבית	1.88	1.87
ההוצאות התפעוליות והאחרות מסך כל ההכנסות (ב)	64.3	74.9
הכנסות שאינן מריבית להוצאות התפעוליות והאחרות	72.9	54.9
הכנסות שאינן מריבית מסך כל ההכנסות (ב)	46.9	41.1

- (א) הון - בתוספת זכויות שאינן מקנות שליטה ובניכוי השקעות בהון של חברות כלולות והתאמות שונות.
- (ב) סך כל ההכנסות - הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.
- (ג) על בסיס שנתי.
- (ד) כולל פעילות חוץ מאזנית.
- (ה) הנכסים הממוצעים הינם סך הנכסים המאזניים המניבים והאחרים.
- (ו) הוצג מחדש עקב יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים והוראות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, למעט נתוני הון רובד 1 לנכסי סיכון והון כולל לנכסי סיכון. למידע נוסף ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.
- (ז) בהתאם להוראות בנק ישראל יחס המינוף ויחס כיסוי הנזילות חושבו החל מרביעי שני 2015. לפיכך לא מוצגים נתוני השוואה. למידע נוסף בנושא יחס המינוף ראה בפרק אמצעים הוניים, הלימות ההון ועסקאות במניות הבנק להלן ולמידע נוסף בנושא יחס כיסוי נזילות ראה בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם להלן.

החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. בהתאם, מספרי ההשוואה לתקופות הקודמות הותאמו. ההשפעות העיקריות של יישום כללים אלו ליום 30 בספטמבר 2015 הינן גידול בהתחייבות לזכויות עובדים וקיטון מקביל בהון החשבונאי של הבנק (נטו) של כ-1,245 מיליוני ש"ח. קיטון זה בהון השפיע, בהתאם להוראות המעבר, גם על ההון הפיקוחי.

בדבר ההשפעה של יישום התקן החדש על המאזן והרווח והפסד ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים, ובדבר ההשפעה על ההון הפיקוחי ראה ביאור 4 בדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של התאגיד הבנקאי (להלן: הרווח הנקי) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 עלה משמעותית (65.1%) לעומת הרווח הנקי המדווח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח המדווח בתשעת החודשים הראשונים הושפע מהותית מרווחים חריגים הקשורים לחברה לישראל- רווח ממכירת מניות החברה לישראל שנרשם ברביע ראשון וברביע שלישי השנה בסך של 638 מיליון ש"ח נטו ממס (811 מיליון ש"ח לפני השפעת המס) לעומת רווחים ממימוש השקעות על ידי החברה לישראל בסך 342 מיליון ש"ח בשנה שעברה שנזקפו לרווחים מחברות כלולות. כמו כן, התוצאות המדווחות אשתקד הושפעו מהוצאות בגין ההסדרים עם רשויות חו"ל. בחישוב הפרופורמה התאמנו גם את תוצאות מענק התשואה המתייחס לכל אחד מפריטים אלה. להלן הרווח לתקופות בנטרול ההשפעות הנ"ל¹:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2015	2014	
2,404	1,456	רווח נקי מדווח
11.9%	7.7%	תשואה להון מדווחת
638	-	רווח ממימוש מניות החברה לישראל
-	342	רווחים ממימוש השקעות על ידי החברה לישראל
(25)	(1,009)	הוצאות בגין ההסדרים עם רשויות חו"ל
(116)	108	התאמת מענק תשואה לרווח פרופורמה
1,907	2,015	רווח נקי פרופורמה
9.4%	10.7%	תשואה פרופורמה
64.3%	76.9%	יחס יעילות מדווח
68.3%	67.4%	יחס יעילות פרופורמה

כפי שרואים בטבלה לעיל, הרווח הנקי פרופורמה לתשעה חודשים ירד בכ-108 מיליון ש"ח (בשיעור של כ-5.4%) בין התקופות. הגורמים העיקריים שהשפיעו על הקיטון ברווח הינם:

1. קיטון בהכנסות ריבית נטו של כ-170 מיליון ש"ח, לפני השפעת מס, אשר בעיקרו הינו השפעת ירידת ריבית בנק ישראל הממוצעת בין שתי התקופות והשפעת המדד השלילי בתקופה זו שקוזה על ידי גידול ביתרת האשראי.

2. גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי של כ-177 מיליון ש"ח, לפני השפעת מס וזאת לאחר שבתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 היו לקבוצה הכנסות מהפסדי אשראי של כ-11 מיליון ש"ח. שיעור ההוצאות בגין הפסדי האשראי מתוך האשראי לציבור שדווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הינו 0.09%.

הרווח הנקי לרביע שלישי 2015 הסתכם ב-704 מיליון ש"ח לעומת 636 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח נובעת מעלייה בהכנסות מימון שאינן מריבית בסך כ-101 מיליון ש"ח עקב מימוש מניות החברה לישראל בסך של כ-289 מיליון ש"ח ברביע שלישי 2015 לעומת רווח ממימוש מניות מובילאיי אשתקד של כ-144 מיליון ש"ח ומקיטון בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך כ-403 מיליון ש"ח עקב רישום הוצאות בגין ההסדרים עם רשויות חו"ל בסך כ-480 מיליון ש"ח אשתקד. העלייה קוזה מירידה ברווחי חברות כלולות בסך של כ-330 מיליון ש"ח ומגידול בהוצאות האקטואריות הנכללות במסגרת הוצאות השכר של כ-50 מיליון ש"ח ברביע שלישי 2015 לעומת תקופה מקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ראה בפרק התפתחות ההכנסות, הוצאות וההפרשה למס.

¹ א. יובהר, כי קיימים פרמטרים נוספים שהביאו לפערים בין תקופות הדיווח. בנתונים להלן נלקחו בחשבון הנתונים שנותרו על ידי הבנק ונמצאו כמהותיים. אין בכך כדי להצביע על כך שלא קיימים פרמטרים רלבנטיים נוספים.
ב. יובהר, כי נתוני הפרופורמה להלן מוצגים מטעמי נוחות בלבד עבור המשתמש בדוחות. הבנק אינו מחויב להמשיך ולהציג נתונים מעין אלו או לעדכנם.

דוח הדירקטוריון

הרווח הנקי למניה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתשעת החודשים הראשונים של 2015 היה 1.63 ש"ח לעומת 0.99 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הנקי למניה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי ברביע השלישי של 2015 היה 0.48 ש"ח לעומת 0.43 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התשואה להון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הינה 11.9% לעומת 7.7% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014. התשואה להון ברביע השלישי של שנת 2015 הינה 10.4% לעומת 10.2% ברביע השלישי של שנת 2014. לאור העובדה שהחל מיום 1 בינואר 2015 קיימת תנודתיות גבוהה בהון הבנק (במיוחד לאור יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים) נוצרת תנודתיות מובנית בתשואה להון של הבנק שאינה בהכרח קשורה לרווחיות הבנק.

סך כל הרווח הכולל לאחר השפעת מס (בנוסף לרווח הנקי כולל בין היתר התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, התאמות של התחייבות בגין הטבות לעובדים והתאמות מתרגום דוחות כספיים) הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך 2,754 מיליון ש"ח לעומת 1,918 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הכולל נובע מגידול ברווח הנקי, מגידול בהתאמות חיוביות של התחייבות בגין הטבות לעובדים בסך 544 מיליון ש"ח לאחר מס אשר קוזז מקיטון בהתאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה בסך 642 מיליון ש"ח לאחר מס.

ברביע השלישי של שנת 2015 הסתכם הרווח הכולל בסך 302 מיליון ש"ח לעומת 1,014 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח הכולל לרביע נובע מקיטון בהתאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה בסך 782 מיליון ש"ח לאחר מס אשר קוזז חלקית מגידול ברווח הנקי.

השליטה בבנק

החל מיום 24 במרס 2012 מוגדר הבנק, על פי הקבוע בד"ת, כתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה ואין בעל מניות המוגדר כבעל שליטה בבנק.

למידע מעודכן לגבי החזקות בעלי עניין בבנק, ראה דוח מיידי על מצבת החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה מיום 5 בנובמבר 2015 (אסמכתא : 2015-01-149688).

אסיפה כללית שנתית - בחירת דירקטורים ותיקון תקנון

ביום 8 ביולי 2015 התקיימה האסיפה הכללית השנתית של הבנק ("אסיפה הכללית השנתית"), אשר הוחלט בה, בין היתר, לאשר את תיקון תקנון הבנק על פי המפורט בנוסח המצורף כנספח א' להודעה על כינוס האסיפה הכללית ועל בחירת דירקטורים.

למידע לגבי ההחלטות שאושרו באסיפה הכללית השנתית ראה דיווחים מיידיים בעניין תוצאות האסיפה הכללית השנתית מיום 8 ביולי 2015 (אסמכתאות : 2015-01-068943, 2015-01-068940). לפרטים נוספים בדבר בחירת דירקטורים באסיפה הכללית ראה גם פרק הדירקטוריון להלן.

דוח הדירקטוריון

מיזוג בין הבנק לבין בנק ערבי ישראלי בע"מ ("בנק ערבי")

ביום 4 במאי 2015 אישרו דירקטוריון הבנק ודירקטוריון בנק ערבי ביצוע מיזוג של בנק ערבי עם ולתוך הבנק. על פי הסכם המיזוג, בנק ערבי, שהינו חברה בת בבעלות כמעט מלאה של הבנק, יתמוזג עם ולתוך הבנק.

ראה דיווחים מיידיים מיום 4 במאי 2015 (אסמכתא 2015-01-011190, 2015-01-011226) ומיום 7 במאי 2015 (אסמכתא: 2015-01-015192).

מטרות המיזוג:

המיזוג נועד לתכלית עסקית וכלכלית, והוא יאפשר לקבוצת לאומי להעמיק את רמת הסינרגיה הקבוצתית, בין הפעילויות הקמעונאיות והמסחריות ולהוביל, בין היתר, גם לחיסכון בהוצאות וייעול הקצאת המשאבים בקבוצת לאומי, חיסכון בזמן הניהולי ובעלויות תפעוליות, ולשיפור זמני התגובה, השליטה ויכולת הבקרה על הפעילות של החברה המתמזגת. לסינרגיה הצפויה פוטנציאל יצירת ערך בהיבטים תפעוליים, אסטרטגיים, ארגוניים ומימוניים כאחד.

המהלך ייצור יתרון ללקוחות בנק ערבי, הנמנים על לקוחות קבוצת לאומי, ויאפשר להעניק ללקוחות כאמור הצעת ערך בהתאמה למכלול צרכיהם, בין היתר, לאור שיפור ברמת המוצרים המוצעים ללקוח, תוך שימת דגש על הענקת סל שירותים מגוון ורחב ללקוח. כמו כן, המיזוג יגדיל משמעותית את נגישות הלקוחות לסניפי הבנק לנוכח הפיזור הרחב של סניפי בנק לאומי ברחבי הארץ וישפר את רמת השירות שקבוצת לאומי תוכל להעניק ללקוחות אלה, תוך צמצום בהוצאות.

במסגרת המיזוג יקלטו עובדי בנק ערבי כעובדי הבנק וכן יועברו לבנק כל נכסיו והתחייבויותיו של בנק ערבי.

עקב התנגדות בעלי מניות המיעוט בבנק ערבי להצעת המיזוג, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב – המחלקה הכלכלית, בקשה לאישור המיזוג בהתאם להוראות סעיף 321 לחוק החברות. ביום 12 בנובמבר 2015 אישר בית המשפט את המיזוג לאחר שהצדדים הגיעו להסכמה לגבי תנאי המיזוג.

המיזוג צפוי להתבצע בתום יום 31 בדצמבר 2015.

ביום 27 באוקטובר 2015 נמסרה לבנק ערבי הודעה מאת ראש חטיבת עובדי הבנקים וחברות האשראי בהסתדרות העובדים הכללית החדשה - הסתדרות המעו"ף, על סכסוך עבודה וכי עובדי בנק ערבי יוכלו לשוב באישורם החל מיום 12 בנובמבר 2015. בהמשך לסכסוך העבודה כאמור, ועד עובדי בנק ערבי השבית ב-17 בנובמבר 2015 את הסניפים.

אמצעים הוניים, הלימות ההון ועסקאות במניות הבנק

ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי (להלן: "הון") של הקבוצה הסתכם ביום 30 בספטמבר 2015 ב-28,575 מיליון ש"ח, לעומת 25,798 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014, עלייה של 10.8%. העלייה נובעת בעיקר מהגידול ברווח הכולל האחר כפי שפורט לעיל.

ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בגין מספרי השוואה הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים והנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה.

למידע נוסף ראה ביאור ג' בדוחות הכספיים.

יחס הון למאזן ביום 30 בספטמבר 2015 הגיע ל-7.0% בהשוואה ל-6.5% ביום 31 בדצמבר 2014.

בדבר שינויים בהון הבנק ראה ביאור 4 להלן.

יישום הוראות באזל 3 בישראל

ביום 30 במאי 2013 פרסם המפקח על הבנקים את ההוראות הסופיות ליישום באזל 3 בישראל, וזאת על ידי תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הוראות אלה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014.

על פי הוראות אלו, רכיבי ההון בקבוצה לצורך חישוב הלימות ההון משויכים לשני רבדים:

א. הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף.

ב. הון רובד 2.

סיכום הרבדים האלו מכונה "בסיס ההון לצורך הלימות ההון" או "ההון הפיקוחי" או "ההון הכולל".

הון רובד 1 כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף:

הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות ההון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

הון רובד 1 נוסף, המורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202. בקבוצת לאומי לא קיימים מכשירי הון ברובד זה. ככל שיונפקו בעתיד מכשירי הון רובד 1 נוסף, הם יידרשו לעמוד בכל הקריטריונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.

הון רובד 2:

בהוראות באזל 3 בוטלה האבחנה בין רובד 2 עליון לרובד 2 תחתון.

הון רובד 2 כולל בעיקר מכשירי הון ויתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.

לגבי מכשירי ההון שהיו כלולים בהון רובד 2 בתאריך 31 בדצמבר 2013 נקבעו הוראות מעבר ותקרת הכרה, שחושבה ליום ה-1 בינואר 2014, על פי 80% מיתרת המכשירים ליום 31 בדצמבר 2013, ובתחילת כל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10%. מכשירי ההון שהיו חלק מרובד 2 בתאריך 31 בדצמבר 2013 כוללים מכשירי הון מורכבים שסווגו עד כה לרובד 2 עליון וכן כתבי התחייבות נדחים שסווגו לרובד 2 תחתון.

תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחי שהונפקו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <http://leumi.co.il/home01/32587> בפרק אודות > מידע כספי ואסיפות > גילויים פיקוחיים נוספים.

דוח הדירקטוריון

יצוין כי הסכום המוכר בפועל להון רובד 2 הינו הנמוך מבין סכומים המופחת של המכשירים עצמם ותקרת ההכרה בהם על פי הוראות המעבר. מתחילת 2014 מכשירי הון שיונפקו יידרשו לעמוד בכל הקריטריונים המפורטים בהוראות ניהול בנקאי תקין 202, לצורך הכללתם בהון.

הקריטריונים העיקריים הם: על המכשיר לכלול: (1) מנגנון לספיגת הפסדי קרן על ידי המרה למניות רגילות או הפחתת המכשיר כאשר יחס הון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי יורד מ-5%; (2) סעיף הקובע שבהתרחש האירוע המכונן לאי-קיימות (כמוגדר בנספח ה' להוראות ניהול בנקאי תקין 202), יומר המכשיר באופן מיידי למניות רגילות או יימחק.

הבנק, כמו רבים מהבנקים בעולם, נערך לגיוס מכשירים אלו.

יעד הלימות ההון

יחסי הלימות ההון מחושבים כיחס שבין ההון לנכסי הסיכון המשוקללים. יחס הון עצמי רובד 1 מחושב כיחס שבין סכום הון עצמי רובד 1 לנכסי הסיכון המשוקללים, ויחס ההון הכולל מחושב כיחס שבין סכום ההון הכולל לנכסי הסיכון המשוקללים.

יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל:

לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 201 "מדידה והלימות הון - מבוא, תחולה וחישוב דרישות", כל התאגידים הבנקאיים יידרשו לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 9%, וזאת החל מיום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו חלה על הבנק. הגעה ליעדים אלו תיושם בצורה הדרגתית. כמו כן, כל התאגידים הבנקאיים בישראל יידרשו לעמוד ביחס הון כולל מזערי בשיעור של 12.5%, וזאת החל מיום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי גדול יידרש לעמוד ביחס הון כולל מזערי בשיעור של 13.5%, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו חלה על לאומי.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לתיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 329 "מגבלות למתן הלוואות לדיור". על פי ההוראה המתוקנת, התאגיד הבנקאי יידרש להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1, בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור. מועד התחולה לעמידה ביעד ההון שנקבע הוא 1 בינואר 2017, ועל התאגידים הבנקאיים להגדיל את יעד ההון בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017. הערכת השפעת התיקון להוראה על קבוצת לאומי במועד התחולה הסופי היא כ-0.26% ביחס הלימות ההון, כאשר השפעה זו נפרסת על פי ההוראה על פני שמונה רבעונים.

יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי הבנק:

תכנון ההון בקבוצת לאומי משקף ראייה צופה פני עתיד של תיאבון הסיכון ושל הלימות ההון הנדרשת כתוצאה מכך. מדיניות הקבוצה שאושרה על ידי הדירקטוריון, הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהסף המזערי שיוגדר מעת לעת על ידי בנק ישראל וגבוהה משיעור ההון הנדרש לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך ה-ICAAP. בנוסף, הוגדרו יעדים שהקבוצה תרצה לעמוד בהם בעת אירוע תרחיש קיצון. במסגרת הליך הסקירה הפיקוחי, הנחה המפקח על קביעת יעדי הון פנימיים אשר יהלמו את פרופיל הסיכון של הבנק. בהמשך לכך, דירקטוריון הבנק אישר להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 הפנימי של הבנק באופן שמיום 31 בדצמבר 2017 יעמוד על 10.5%. דירקטוריון הבנק ישוב ויידון ביעד זה לא יאוחר מסוף שנת 2016.

בשנים הקרובות, יישום התקינה בדבר זכויות עובדים הינו הגורם שצפוי להשפיע באופן מהותי ביותר על הון עצמי רובד 1 של לאומי, בעיקר בשל העובדה שמדידת ההתחייבות הינה בהתאם לריביות שוק והתנודתיות הרבה שמדידה מעין זו מביאה עימה. הבנק בוחן דרכים למיתון התנודתיות בהון הנובעת מהתקינה.

כמו כן, צפוי קיטון בהון הכולל עקב הפחתות של מכשירי הון המשויכים להון רובד 2 שהונפקו טרם כניסתן לתוקף של ההוראות ליישום באזל 3, והורדת התקרה של הסכום המוכר להון של מכשירי הון אלה.

דוח הדירקטוריון

הגורמים העיקריים המשפיעים על עמידת הבנק בדרישות הלימות ההון למועד כניסת דרישות ההון החדשות לתוקף (1 בינואר 2017) הם הגורמים הבאים:

- לאור הוראות המעבר, ליום 1 בינואר 2017 רק 80% מההשפעות של הפחתת רכיבים מסוימים בהון יבואו לידי ביטוי.
- לבנק רווחים מפעילותו השוטפת, אשר (בניכוי שיעור הגידול בנכסי הסיכון) מהווים צבירה של הון עצמי רובד 1, כלומר תוספת משמעותית ליחסי ההון הנזכרים.
- יישום התקן החדש לטיפול בזכויות עובדים, הינו הגורם אשר ישפיע בצורה המשמעותית ביותר על יחס ההון. עלייה בריביות השוק תביא להקטנת התחייבות ולגידול בהון, כפי שאכן התבטא באופן משמעותי ברביע השני.
- הבנק פועל להשלמת ההון הנדרש על ידי נקיטת פעולות הנהלה כגון:
 - ניהול הגידול בנכסי סיכון וזאת באמצעות טיוב נכסי הסיכון (טיוב בטחונות וכולל), הקצאת הון סלקטיבית באשראי, מכירת חובות/סיכון, השקעה בנכסי נוסטרו הדורשים הקצאת הון נמוכה יותר.
 - בחינת הנפקת הון מניות ו/או מכשירי הון הכשירים להיכלל ברובד 1 נוסף או רובד 2.
 - מכירת נכסים והצפת הון תוך הקטנת היקף נכסי הסיכון.

להלן ניתוח רגישות לגורמים העיקריים המשפיעים על הלימות ההון של קבוצת לאומי:

- שינוי היקף נכסי סיכון - נכסי הסיכון של לאומי מסתכמים לסוף ספטמבר 2015 בכ-309 מיליארד ש"ח. כל גידול בשנים הקרובות של 1% בנכסי הסיכון (כ-3 מיליארד ש"ח), יקטין את יחס הלימות ההון עצמי רובד 1 ב-0.09% ואת יחס ההון הכולל ב-0.13%.
- רווח שייצבר או שינוי בקרן ההון - הון עצמי רובד 1 של לאומי לסוף ספטמבר 2015 מסתכם ב-28.7 מיליארד ש"ח. ההון הכולל מסתכם ב-42.1 מיליארד ש"ח. כל צבירת רווח נקי ו/או תנועה חיובית בקרן ההון בהיקף של 1 מיליארד ש"ח, תשפר את יחס הלימות ההון עצמי רובד 1 ואת יחס ההון הכולל ב-0.32%.
- תקינה חשבונאית בדבר זכויות עובדים – על פי תקינה זו, ההתחייבות האקטוארית לעובדים מהוונת עפ"י ריביות שוק המושפעות מעקום אג"ח ממשלת ישראל ומרווח אג"ח קונצרני AA בארה"ב. עלייה של 0.1% לאורך עקום הריבית להיוון, בהנחה שהעקום עולה ויורד בצורה אחידה, משמעותה עליה של כ-0.07% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל (תחת הוראות מעבר, ההשפעה מתונה יותר. רק 40% מההשפעה ב-2015 ו-20% נוספים בכל שנה עוקבת).

מדיניות הלימות ההון הנ"ל מתייחסת לפעולות עתידיות של הבנק, והיא בגדר "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה פרק תיאור עסקי התאגיד הבנקאי ומידע צופה פני עתיד להלן.

מבנה הלימות ההון

שיעור יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון ליום 30 בספטמבר 2015 הינו 9.30% בהשוואה ל-9.09% ליום 31 בדצמבר 2014. שיעור יחס ההון הכולל לנכסי סיכון הינו 13.63% בהשוואה ל-13.90% ליום 31 בדצמבר 2014.

דוח הדירקטוריון

בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים הורחבו ו/או נוספו נתונים מסוימים הנדרשים במסגרת נדבך 3 ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, כמפורט להלן:

הנושא	דוח הדירקטוריון	דוחות כספיים
טבלה		
כללי	1	-
מבנה ההון (איכותי וכמותי)	2	אתר האינטרנט * ביאור 4
הלימות ההון (איכותי וכמותי)	3	אתר האינטרנט *
חשיפות סיכון והערכתו - גילוי איכותי כללי	-	-
חשיפות סיכון אשראי לפי סוגי אשראי עיקריים	4 (ב)	אתר האינטרנט *
חשיפות לפי איזור גיאוגרפי למדינות זרות	4 (ג)	עמודים 107-108 תוספת ד'
חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי וסוגי אשראי עיקריים	4 (ד)	אתר האינטרנט *
חשיפות אשראי לפי תקופה לפרעון	4 (ה)	אתר האינטרנט *
חשיפת סיכון אשראי בעייתי והוצאות להפסדי אשראי לפי ענפי משק	4 (ו)	תוספת ג'
סכום הלוואות פגומות והפרשות לפי איזור גיאוגרפי	4 (ז)	תוספת ד'
תנועה ביתרות ההפרשה להפסדי אשראי	4 (ח)	ביאור 3 א1
חשיפות אשראי לפי משקל סיכון	5	אתר האינטרנט *
הפחתת סיכון אשראי (איכותי וכמותי)	7	אתר האינטרנט *
חשיפות אשראי בנגזרים של צד נגדי (איכותי וכמותי)	8	אתר האינטרנט *
איגוח (איכותי וכמותי)	9 (ו), 9 (ז)	אתר האינטרנט * ביאור 2
סיכון שוק (איכותי וכמותי)	10	עמוד 109
סיכון תפעולי - גילוי איכותי	-	עמוד 120
השקעה במניות (איכותי וכמותי)	-	עמוד 60
השקעות במניות של חברות כלולות	13 (ב)	עמוד 91
סיכון ריבית	14	עמוד 112 תוספת ב'

* הטבלאות מוצגות באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <http://leumi.co.il/home01/32587>

יחס מינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 "יחס מינוף".

ההוראה מאמצת את הנחיית ועדת באזל מינואר 2014 להוסיף יחס מינוף פשוט, שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדד משלים לדרישות הון מבוססות סיכון ויגביל את הצטברות המינוף במגזר הבנקאי.

יחס המינוף מוגדר כמדידת ההון מחולק במדידת החשיפה, כאשר היחס מבוסס באחוזים. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של תאגיד בנקאי היא סכום החשיפות המאזניות, החשיפות לנגזרים, החשיפות לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, כל התאגידים הבנקאיים יידרשו לעמוד ביחס מינוף מזערי בשיעור שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. בנוסף, תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. הוראה נוספת זו חלה על לאומי.

תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה ליחס מינוף כאמור, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה ליחס מינוף כאמור, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה.

ביום פרסום ההוראה עמד לאומי בסף של 6%. יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2015 הינו 6.34%.

ב. מידע אחר

התפתחויות עיקריות במשק^(*)

התוצר המקומי הגולמי התרחב בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ-2.5%, במונחים ריאליים, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הצמיחה הובלה על ידי גידול בצריכה הפרטית בעוד בהשקעות בנכסים קבועים וביצוא נרשם צמצום. ברביע השלישי של השנה נרשם קצב צמיחה שנתי של כ-2.5% (בהשוואה לרביע השני).

המשק העולמי

בחודש אוקטובר 2015, עדכנה קרן המטבע הבינלאומית (IMF), את תחזיתה להתפתחות הצמיחה בעולם לשנים 2015 ו-2016, בהשוואה לתחזית מחודש יולי 2015. בחלק מהמדינות המתקדמות (advanced economies), נרשמה הרעה בתחזית, כאשר העדכונים במדינות ה-G7 היו מינוריים (למעט בתחזית לקנדה שם העדכון היה משמעותי יותר). על פי האומדנים המעודכנים של הקרן, הצמיחה בארה"ב ובאזור גוש האירו בשנת 2015 צפויה להסתכם בכ-2.6% ו-1.5%, בהתאמה ואילו בשנת 2016 היא צפויה להסתכם בכ-2.8% ו-1.6%, בהתאמה. התחזית לצמיחת התוצר העולמי בשנת 2015 עודכנה כלפי מטה מ-3.3% ל-3.1%.

תקציב המדינה ומימונו

מאז ראשית השנה פעלה הממשלה ללא מסגרת תקציב מאושרת ובהתאם לחוק יסוד משק המדינה התאפשר לממשלה להוציא 1/12 מתקציב שנת 2014 בכל חודש. בחודשים ינואר-ספטמבר 2015 היה לממשלה גרעון בתקציב בהיקף של כ-3.8 מיליארד ש"ח לעומת גרעון בסך 10.9 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ובהשוואה לגרעון שנתי מתוכנן, על פי הצעת התקציב לשנת 2015, של כ-32.7 מיליארד ש"ח.

סחר חוץ ותנועות הון

הגרעון המסחרי הכולל של ישראל הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בכ-6.2 מיליארד דולר, ירידה של כ-40.3% בהשוואה לגרעון בתקופה המקבילה אשתקד. הצמצום בגרעון המסחרי מקורו בהשפעת צמצום ניכר בערך היבוא, במונחי דולר, של מוצרי אנרגיה, בין השאר, על רקע ירידת המחירים בשוק העולמי. זאת, לעומת צמצום מתון יותר ביצוא.

בתשעת החודשים הראשונים של 2015, הסתכמו תנועות ההון היוצאות במט"ח בהיקף גבוה מתנועות ההון הנכנסות. ההשקעות הישירות בישראל, דרך המערכת הבנקאית, הסתכמו בכ-6.1 מיליארד דולר ואילו ההשקעות הפיננסיות של תושבי חוץ הצטמצמו בכ-0.1 מיליארד דולר. לעומת זאת, היקף ההשקעות של תושבי ישראל בחו"ל (ההשקעות הישירות באמצעות הבנקים בישראל וההשקעות הפיננסיות) הסתכם בכ-8.6 מיליארד דולר, מרביתן השקעות פיננסיות, אשר בחלקן מגודרות כדי לנטרל חשיפה לשינויים בשער החליפין.

שער החליפין ויתרות המט"ח

בתשעת החודשים הראשונים של השנה פוחת השקל ביחס לדולר בשיעור של כ-0.9%, כאשר ביחס לאירו, נרשם ייסוף של כ-6.8%. זאת, על רקע היחלשותו המשמעותית של האירו מול הדולר בעולם.

יתרות מטבע החוץ בבנק ישראל עמדו בסוף חודש ספטמבר 2015, על כ-89.3 מיליארד דולר, בהשוואה לכ-86.1 מיליארד דולר בסוף 2014. העלייה ביתרות, הושפעה ברובה מרכישות מט"ח של בנק ישראל.

במהלך החודשים ינואר-ספטמבר 2015, הסתכמו רכישות המט"ח על ידי בנק ישראל, במסגרת תכנית הרכישות לקיזוז השפעת הפקת הגז על שער החליפין, בכ-2.3 מיליארד דולר.

^(*) מקורות הנתונים: פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בנק ישראל, משרד האוצר והבורסה לניירות ערך.

דוח הדירקטוריון

אינפלציה ומדיניות מוניטרית

מדד המחירים לצרכן ירד בתשעת החודשים הראשונים של 2015 ב-0.6% ואילו ב-12 החודשים אשר הסתיימו בספטמבר 2015 ירד המדד ב-0.5%, שיעור המצוי מתחת לגבול התחתון של יעד יציבות המחירים של הממשלה, 1% עד 3%. הסבר עיקרי לירידת המדד הוא הירידה במחירי האנרגיה בעולם המשפיעה במישרין על מחיריהם בישראל. כך, המדד ללא אנרגיה, עלה בחודשים ינואר-ספטמבר 2015 ב-0.3% ואילו ב-12 החודשים האחרונים עלה מדד זה ב-0.7%.

ריבית בנק ישראל עמדה בחודש דצמבר 2014 על 0.25%. בהחלטת הריבית לחודש מרס 2015, הורדה הריבית ל-0.10% והיא נשמרה ברמה זו גם בהחלטה לחודשים אפריל עד נובמבר 2015. הוועדה המוניטרית סברה שלאור התגברות קצב הייסוף בשער החליפין האפקטיבי של השקל מול סל המטבעות הפחתת הריבית לרמה של 0.10% היא הצעד המתאים ביותר כדי לתמוך בהשגת יעדי המדיניות, בהינתן סביבת האינפלציה המתונה. בהודעת הריבית לחודש נובמבר 2015 ציינה הוועדה כי היא מעריכה שהמדיניות המוניטרית תיוותר מרחיבה למשך זמן רב וכן שהיא סבורה שהסיכונים להשגת יעד האינפלציה נותרו גבוהים, והסיכונים לצמיחה אף גברו.

שוק ההון הישראלי

מדד המניות וניירות הערך הניתנים להמרה עלה בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ-2.2%, לאחר שבשנת 2014 הסתכמה עלייתו בכ-11.5%. העליות המתונות הושפעו לשלילה מירידות שערים חדות של כ-5.9% ברביע השלישי. זאת, בעיקר בהשפעת הירידות בשוקי ההון בעולם אשר מקורן, בין השאר, בחשש מהשלכות האטת הפעילות הכלכלית בסין.

מחזור המסחר היומי הממוצע של המניות וניירות הערך הניתנים להמרה עלה בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בשיעור של כ-17.5% בהשוואה לממוצע 2014 והסתכם בכ-1,425 מיליון ש"ח. זאת על רקע הפעילות הערה בשוק ההון בארץ ובחו"ל.

שוק אגרות החוב הממשלתיות התאפיין בחודשים ינואר-ספטמבר 2015 בעליות שערים. מדד אגרות החוב הממשלתיות צמודות המדד ירד בשיעור מזערי של כ-0.1% ואילו מדד אגרות החוב הממשלתיות הלא-צמודות עלה בשיעור של כ-2.4% (מדד האגרות בריבית קבועה עלה בכ-2.8% ואילו במדד האגרות בריבית משתנה, "גילון", נרשמה עלייה של כ-0.1%). זאת, על רקע סביבת האינפלציה המתונה, עד כדי ירידה במדד המחירים לצרכן מאז ראשית השנה, אשר מסיטה ביקושים מנכסים צמודי מדד לכאלה שאינם צמודים.

בשוק אגרות החוב הלא-ממשלתיות (אג"ח חברות) צמודות המדד, נרשמו בחודשים ינואר-ספטמבר 2015 עליות שערים מתונות של כ-0.5%. זאת, לאחר עליות שערים של כ-1.0% בשנת 2014.

הנכסים הכספיים שבידי הציבור

שווי תיק הנכסים הכספיים שבידי הציבור גדל בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בכ-2.7% והסתכם בסוף חודש ספטמבר 2015, בכ-3,257 מיליארד ש"ח. העלייה בשווי התיק נבעה מעלייה בכמעט כל רכיביו, כאשר בלט הגידול ברכיב הלא צמוד. משקל המניות (בארץ ובחו"ל) בתיק הנכסים הכספיים של הציבור הישראלי הגיע בסוף חודש ספטמבר 2015 לכ-23.7%, לעומת כ-24.0% בחודש דצמבר 2014.

האשראי הבנקאי

היקף האשראי הבנקאי במשק הניתן לסקטור הפרטי, הכולל את האשראי העסקי והאשראי למשקי הבית (לפני הפרשות להפסדי אשראי), התרחב בשמונת החודשים הראשונים של 2015 בכ-4.4%. זוהי תוצאה של עלייה של כ-2.4% באשראי שניתן לסקטור העסקי והתרחבות של כ-6.3% באשראי שניתן למשקי הבית. התפתחות רכיבי האשראי למשקי הבית הצביעה על גידול של כ-6.3% באשראי לדיור, כאשר האשראי שלא לדיור (אשראי צרכני) התרחב בכ-6.3%.

דוח הדירקטוריון

הלוח הבא מציג את דירוגי האשראי של המדינה והבנק ליום 16 בנובמבר 2015:

חברת דירוג	טווח ארוך	תחזית	טווח קצר	
Moody's	A1	stable	P-1	מדינת ישראל
S&P	A+	stable	A-1	
Fitch	A	stable	F1	
Moody's	A2	stable	P-1	בנק לאומי: מט"ח
S&P	A-	stable	A-2	
Fitch	A-	stable	F1	
S&P מעלות	AAA	stable	-	דירוג מקומי (בישראל)
מידרוג	Aaa	stable	P-1	

ב-30 יוני 2015 סוכנות הדירוג מודייס אישרה את דירוג הבנק והעלתה את התחזית ל-stable (יציב).

ב-4 באוגוסט 2015, סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P פרסמה דירוג בינלאומי לבנק לאומי ארה"ב, חברת בת של הבנק. הדירוג של בנק לאומי ארה"ב לטווח הארוך נקבע ברמה של BBB+ ותחזית הדירוג נקבעה כ-stable (יציב).

ב-7 באוגוסט 2015, סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P אישרה את הדירוג של מדינת ישראל.

ב-7 באוקטובר 2015, סוכנות הדירוג מודייס אישרה את הדירוג של מדינת ישראל.

ב-7 באוקטובר 2015, סוכנות הדירוג Fitch אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

ב-13 באוקטובר 2015, סוכנות הדירוג מידרוג אישרה את דירוג הבנק ואת תחזית הדירוג.

ב-16 באוקטובר 2015, סוכנות הדירוג Fitch אישרה את הדירוג של מדינת ישראל.

ב-5 בנובמבר 2015, סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P וסוכנות הדירוג S&P מעלות אישרו את דירוגי הבנק ואת תחזיות הדירוג.

דוח הדירקטוריון

התפתחות מניית לאומי

מתחילת השנה ועד 30 בספטמבר 2015 עלה שער מניית לאומי מ-1,338 נקודות ל-1,464 נקודות, עלייה בשיעור של 9.41%. בתקופה זו, עלה שווי השוק של הבנק מרמה של כ-19.7 מיליארד ש"ח, לרמה של כ-21.6 מיליארד ש"ח.

שער מניית לאומי בתאריך 8 בנובמבר 2015 עמד על 1,465 נקודות ומשקף עלייה של כ-0.07% מתאריך 30 בספטמבר 2015. בתקופה זו, עלה שווי השוק של הבנק לרמה של כ-21.6 מיליארד ש"ח.

להלן שערי החליפין היציגים העיקריים:

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2013	2014	2014	2015	
בש"ח				
3.471	3.889	3.695	3.923	דולר ארה"ב
4.782	4.725	4.649	4.404	אירו
5.742	6.064	5.978	5.952	לירה שטרלינג
3.897	3.929	3.853	4.029	פרנק שוויצרי

להלן שינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין:

לשנת	לתשעה חודשים		
2014	2014	2015	
באחוזים			
(0.1)	0.1	(0.2)	שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים ה"ידוע"
12.0	6.5	0.9	שיעור עליית שער הדולר של ארה"ב
(1.2)	(2.8)	(6.8)	שיעור ירידת שער האירו
5.6	4.1	(1.8)	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
0.8	(1.1)	2.6	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי

להלן שינויים רבעוניים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין:

2015			2014		
רביע שלישי	רביע שני	רביע ראשון	רביע רביעי	רביע שלישי	רביע שני
באחוזים					
0.3	1.1	(1.6)	(0.2)	0.3	0.5
4.1	(5.3)	2.3	5.3	7.5	(1.4)
4.4	(1.3)	(9.5)	1.6	(1.0)	(2.5)
0.4	0.8	(3.0)	1.4	2.0	0.9
(0.6)	(0.9)	4.1	2.0	(0.2)	(2.1)

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על הפעילות

תיאור עסקי התאגיד הבנקאי ומידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון

דוח הדירקטוריון כולל, בנוסף לנתונים המתייחסים לעבר, גם מידע המתייחס לעתיד המוגדר בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כ"מידע צופה פני עתיד". מידע צופה פני עתיד מתייחס לאירוע או לעניין עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ו/או אינה בשליטתו של הבנק בלבד.

מידע צופה פני עתיד מנוסח בדרך כלל באמצעות מילים או ביטויים כגון "הבנק מאמין", "הבנק צופה", "הבנק מצפה", "הבנק מתכוון", "הבנק מעריך", "מדיניות הבנק", "תכניות הבנק", "תחזית הבנק", "צפוי", "אסטרטגיה", "יעדים", "עלול להשפיע" וביטויים נוספים המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא בעובדות עבר.

המידע צופה פני עתיד הנכלל בדוח הדירקטוריון נסמך, בין השאר, על תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ובמיוחד לשוקי המטבע ושוקי ההון, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כח אדם.

כתוצאה מאי היכולת לחזות בוודאות שאמנם תחזיות אלה תתממשנה ומכך שבפועל האירועים יכולים להיות שונים מאלו שנחזו, קוראי הדוח צריכים להתייחס בזהירות למידע המוגדר כ"צופה פני עתיד", שכן הסתמכות על מידע כאמור כרוכה בסיכונים ובאי ודאות והתוצאות הכספיות והעסקיות העתידיות של קבוצת לאומי עשויות להיות שונות באופן מהותי.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

האמור אינו גורע מחובת הדיווח של הבנק על פי כל דין.

רגולציה, סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על הפעילות

חלק מהמידע בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו - ראה פרק תיאור עסקי התאגיד הבנקאי ומידע צופה פני עתיד לעיל.

למידע כללי נוסף לעניין הוראות רגולציה החלות על התאגיד - ראה תאור מפורט בדוח הכספי לשנת 2014 עמודים 39 – 54.

חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית

בתקופת הדוח פורסמו מספר רב של הצעות לשינויים רגולטוריים ושינויים בהוראות דין שונות, אשר עשויה להיות להם השפעה על מאפייני הפעילות של הקבוצה, על היקף הפעילות בחלק מתחומי הפעילות של הקבוצה, על שיעור הרווחיות בחלק מפעילויות הקבוצה ועל סיכוני האשראי והסיכונים התפעוליים והמשפטיים להם חשופה הקבוצה. מרבית ההוראות מצויות בשלבים שונים של דיונים ולפיכך לא ניתן להעריך האם יפורסמו כהוראות מחייבות ואם יפורסמו מה יהיו ההוראות הסופיות שייקבעו. לפיכך, לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה שעשויה להיות לאותן הוראות על הפעילות הכוללת של הקבוצה, אם בכלל.

חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 47 והוראת שעה) (הפטר לחייב מוגבל באמצעים), התשע"ה-2015

ביום 3 באוגוסט 2015 פורסם התיקון הנ"ל לחוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 47 והוראת שעה) (הפטר לחייב מוגבל באמצעים). התיקון בחוק מיזג לתוכו את הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון – הפטר לחייב), התשע"ה 2015 אשר אושרה ביום 24 ביוני 2015 בקריאה טרומית.

חוק ההוצאה לפועל מסדיר הליך של "חייב מוגבל באמצעים". בהתאם לחוק, רשאי רשם ההוצאה לפועל להכריז על חייב כחייב מוגבל באמצעים, לקבוע צו תשלומים חודשי בהתאם ליכולתו הכלכלית של החייב, וכן, להטיל על החייב הגבלות שונות הקבועות בחוק.

התיקון לחוק נועד לאפשר לחייבים מוגבלים באמצעים לקבל את ההפטר שהיו זכאים לו במצב בו היו פונים להליכי פשיטת רגל, וזאת בהתאם לתנאי סף שנקבעו בתיקון ולסייגים שנקבעו למתן צו הפטר.

ביום 7 בספטמבר 2015 פורסמו תקנות ליישום תיקון מס' 47 הנ"ל.

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 53) (מערכת הצבעה אלקטרונית), התשע"ג-2013

ביום 17 ביוני 2015, החלה לפעול מערכת ההצבעות האלקטרונית שהוקמה על ידי רשות ניירות ערך. באמצעות מערכת זו יכולים משקיעים בניירות ערך להצביע באסיפות באמצעות האלקטרוני, ללא צורך להשיג אישור בעלות בנייר ערך מאת חבר הבורסה, באופן שהמערכת תדאג לכך באופן אוטומטי. המערכת פועלת ביחס למניות, לכתבי אופציה וליחידות השתתפות בשותפויות נסחרות. ביום 17 בנובמבר 2015 יכנסו לתוקף תקנות ניירות ערך (הצבעה בכתב, הודעות עמדה והוכחת בעלות בתעודות התחייבות לצורך הצבעה באסיפת מחזיקים של תעודות התחייבות), התשע"ה - 2015, והחל ממועד זה תפעל המערכת גם ביחס לאסיפות של מחזיקי תעודות התחייבות.

הצעות חקיקה

הצעת חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ה - 2015

ביום 6 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק לסליקה אלקטרונית של שיקים. ההצעה עוסקת בהסדרת אופן ביצוע הסליקה האלקטרונית של שיקים על ידי הבנקים, ובכלל זה, הסדרת קבילותו הראייתית של השיק הממוחשב בהליך משפטי, הסמכת הנגיד בהסכמת שר המשפטים והשר לבטחון פנים, לקבוע כללים בדבר חובת שמירת שיקים ושיקים ממוחשבים והסדרת היקף האחריות של הבנק כלפי לקוחות.

דוח הדירקטוריון

הצעת חוק הסדרת חובות (תיקוני חקיקה), התשע"ה - 2015 (אנדורן)

ביום 12 ביולי 2015 אישרה ועדת השרים לענייני חקיקה את הצעת חוק הסדרת חובות (תיקוני חקיקה), התשע"ה - 2015, אשר מיישמת את ההמלצות הסופיות של הוועדה לבחינת הסדרי חוב בישראל.

ההצעה מאמצת מתווה מובנה בן שני שלבים לשיפור הליך הסדר חוב:

שלב ראשון - חל על חברה בקשיים פיננסיים כאשר זו עדיין עומדת בתשלומים למחזיקי האג"ח. בשלב זה ימונה נציג מיוחד מטעם מחזיקי האג"ח. הנציג המיוחד ינהל את המו"מ, יישב כמשקיף בדירקטוריון החברה ובוועדותיו וימסור למחזיקי האג"ח מידע על צעדים שבהם החברה מתכוונת לנקוט, שעלולים לפגוע בנושים. בנוסף, ייתנו לחברה הגנות מסוימות במהלך ניהול המשא ומתן להסדר החוב.

שלב שני - כאשר חברה לא עמדה בתשלום חוב לנושיה הפיננסיים (הכל כמשמעו בהצעת החוק) במשך 45 יום, חזקה עליה שהיא חדלת פירעון, וימונה לה בעל תפקיד על ידי בית המשפט. בנסיבות אלו, חייב נאמן האג"ח לפנות לביהמ"ש בבקשה לפתיחת הליך להבראת החברה או לפירוקה (אלא אם כן התקיים החריג המפורט בחוק).

ההצעה מתייחסת לנושאים נוספים, כגון: אם לא ניתן צו הקפאת הליכים, רשאי נושה לפעול לשם גביית חובו לפי כל דין, אפשרות כפיית הסדר חוב על החברה - בהתאם לבקשת נושה במצב בו החברה חדלת פירעון, חיוב נאמן של סדרת אגרות חוב שהתקיימה בה התניה לפירעון מיידי או למימוש בטוחות, לכנס אסיפת בעלי אגרות חוב תוך 45 יום מיום שבו התקיימה התניה לשם קבלת החלטה כיצד לפעול, צמצום העילות לקיומם של ניגודי עניינים אצל מחזיקי אג"ח בהצבעתם באסיפת מחזיקי אג"ח, מינוי "נאמן מוביל" על ידי החברה, החל ממועד ההנפקה, שייצג את כל הסדרות של אגרות החוב שמנפיקה החברה, קביעת פרמטרים למגבלה על סך האשראי שרשאית ליטול קבוצה עסקית מגופים מוסדיים ומהמערכת הבנקאית. הטלת חובת פיקוח ישירה על נושאי משרה בתאגיד למניעת קבלת אשראי מעל מגבלת האשראי, וכן לעמידה בחובות הדיווח של התאגיד (קביעת חזקה שנושא משרה הפר את חובתו אם התאגיד הפר את חובותיו אלה) ועוד.

לאחרונה פרסמה רשות ניירות ערך הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטוט התשקיף - מבנה וצורה), התשכ"ט-1969; והצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, לשם יישום המלצות הוועדה הני"ל. ההצעות מתייחסות בעיקרן לחובות גילוי ביחס לאשראי שנלקח למימון רכישת אמצעי שליטה בתאגיד, ביחס להתנהלות קודמת של בעל השליטה בחברה בקשיים פיננסיים וביחס לגובה האשראי הקובע כמשמעו בחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות התשע"ד-2013 שקיבלה הקבוצה העסקית עליה נמנה התאגיד.

הצעת חוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ה - 2015

ביום 27 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת החוק לצמצום השימוש במזומן. ההצעה מאמצת את המלצות הוועדה לבחינת צמצום השימוש במזומן במשק הישראלי - ועדת לוקר. על פי ההצעה, יוטלו הגבלות על סוג וסכום העסקאות בהן ניתן להשתמש במזומן, ומגבלות על השימוש בשיקים והסבתם.

הצעת חוק המשכון, התשע"ה - 2015

ביום 27 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק המשכון. ההצעה נועדה להוות הסדר מקיף וחדש של דיני השעבודים. הצעת החוק מהפכנית במובנים רבים וכוללת נושאים שיש בהם להשליך על הבנקים, ובכלל זה, אפשרות החייב ליצור שעבודים נוספים על נכס משועבד, ללא הסכמת בעל השעבוד, אפשרות ליחיד ליצור שעבוד על נכסים עתידיים, ביטול מוסד ה"שעבוד השוטף" הקיים כיום ועוד.

דוח הדירקטוריון

הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ - בנקאיות (תיקון מס' 3), התשע"ה - 2015

ביום 27 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות. במסגרת ההצעה, מוצע להשוות בין הנורמות החלות על מלווים שאינם מוסדיים לבין הנורמות החלות על מלווים מוסדיים, לרבות המערכת הבנקאית. בין היתר מוצע, כי תיקבע תקרת ריבית מרבית בשוק האשראי הקמעונאי שתחייב גם את הבנקים. חריגה מתקרת הריבית שתיקבע תהווה עבירה פלילית. שר המשפטים בהסכמת שר האוצר, יוסמך להרחיב את תחולת החוק שכיום חל רק על יחידים, גם על סוגי תאגידים כפי שיקבע.

תזכיר חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ה - 2015

ביום 3 באוגוסט 2015 פרסם משרד המשפטים את תזכיר חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי. התזכיר כולל רפורמה מקיפה, מבנית ומהותית, בהליכי חדלות הפירעון של יחידים ותאגידים. בתזכיר כלולות הוראות המתאייכות לכלל סוגי החייבים, ולצידן הוראות העוסקות בהיבטים הייחודיים לסוגי חייבים שונים - יחידים ותאגידים, למעט עמותות וחברות לתועלת הציבור.

תזכיר החוק כולל, בין היתר, את החידושים הבאים:

- הגדרת חדל פירעון תהיה לפי המבחן התזרימי ובהתאם לכך חדל הפירעון הוא מי שאינו יכול לשלם את חובותיו במועד, וזאת חלף המבחן המאזני הנוהג כיום.
- נושה יוכל להגיש בקשה למתן צו חדלות פירעון רק כאשר החייב לא שילם לו חוב במועד. נושה עתידי לא יהיה רשאי להגיש בקשה לפתוח בהליכים, אלא בנסיבות בהן החייב פועל במטרה להונות את נושיו.
- בית המשפט המוסמך לעניין הליכי חדלות פירעון של יחיד יהיה בית משפט השלום ואילו הליכי חדלות פירעון של תאגיד ימשיכו להתנהל בפני בית המשפט המחוזי.
- בקשה לפתיחת הליכים נגד תאגיד תוגש באופן אחיד. בית המשפט הוא שיכריע לגבי מסלול הטיפול בתאגיד - הבראה או פירוק.
- לגבי יחידים - יועבר ניהולם של חלק גדול מההליכים מבית המשפט לכונס הרשמי. ההליכים יחלו בתקופת בדיקה בה ייבחן מצבו הכלכלי של החייב ובמהלכה תחול הקפאת הליכים. בתום הבדיקה יגיש הכונס הרשמי דוח לבית המשפט על בסיסו תיקבע תכנית שיקום לחייב, שעם השלמתה יופטר היחיד מחובותיו. אם ליחיד אין יכולת לשלם לנושיו הוא יופטר באופן מיידי. בנוסף מוצע לקבוע מסלולי שיקום מהירים לחייבים חסרי אמצעים ובעלי חובות נמוכים, שחלקם יתנהלו בידי גורמים מנהליים ללא מעורבות של בית המשפט.
- מעמד העדיף של מרבית ה"חובות בדין קדימה" - יבוטל.
- שעבוד צף יחול רק על הנכסים של החייב במועד מתן הצו ועל נכסים שיגיעו לחייב ממועד זה ואילך כתמורה או כנכס חלופי הניתן לזיהוי ועקיבה.
- נושה מובטח בשעבוד צף יהיה זכאי לפרוע את חובו המובטח מהשעבוד הצף רק עד לסכום השווה ל - 75% משווי הנכסים עליהם חל השעבוד. יתרת הנכסים המושעבדים תשמש לתשלום לנושים הכלליים.
- במקרה בו הנושים הרגילים לא נפרעו לכל הפחות בשיעור של 25% מסך כל החובות הרגילים או מיליון ש"ח, לפי הנמוך ("שיעור הנשייה המזערי"), יהיה הנושה המובטח בשעבוד קבוע זכאי לתשלום של עד 75% בלבד מחובו המובטח ויתרת הנכסים המושעבדים בשעבוד קבוע תשמש לתשלום לנושים הרגילים עד להשלמת שיעור הנשייה המזערי.
- דירקטורים בתאגיד הנמצא בחדלות פירעון נדרשים לנקוט באמצעים סבירים לצמצום היקפה של חדלות הפירעון.
- לראשונה נוסף חלק המתייחס לניהול הליכי חדלות פירעון שיש להם היבטים בין לאומיים.

דוח הדירקטוריון

- תאגיד יוכל לבצע הסדר חוב בשלב מוקדם, עוד בטרם חדלות הפירעון, במטרה לעצור את התדרדרותו, וזאת בהתאם להמלצות הוועדה לבחינת הסדרי חוב בישראל (ועדת אנדורן).

תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים חוץ מוסדיים), התשע"ה-2015

ביום 26 באוגוסט 2015 פרסם משרד האוצר את תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים חוץ מוסדיים), התשע"ה-2015.

תזכיר החוק מציע להקים רגולטור פיננסי ייעודי חדש, שייקרא 'המפקח על נותני שירותים פיננסיים' ויפעל בשלב זה במשרד האוצר. מוצע, כי הרגולטור החדש יפעל באופן שיביא מחד לפיתוח השוק וליצירת חלופה למערכת הבנקאית בתחום מתן השירותים הפיננסיים, ומאידך ימנע מגורמי פשיעה וגורמים עבריינים מלעשות שימוש בענפים אלה למטרות שאינן כשרות.

גופים אשר חל עליהם כבר היום פיקוח לעניין מתן שירותים פיננסיים (דוגמת בנקים או גופים מוסדיים), יוחרגו מתחולתו של חוק זה.

התזכיר מציע לקבוע כללים המסדירים דרישות סף לרישום ורישוי של נותני שירותים פיננסיים. בנוסף, מוצע לתת למפקח כלים וסמכויות מתאימים לפיקוח.

הצעת חוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה) התשע"ה-2015

ביום 12 באוקטובר 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת החוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה.

על פי הצעת החוק, תיקבע בפקודת מס הכנסה חובת דיווח מיוחדת על גופים פיננסיים וסולקים, כך שנתונים על פעילותם של לקוחותיהם בחשבונותיהם העסקיים, המנוהלים אצלם, ידווחו לרשות המסים מדי חודש, וכן על פי דרישות ספציפיות של הרשות.

בנוסף, ההצעה קובעת, כי בעתיד יוקמו מנגנונים שמטרתם לוודא, שדרישת המידע לא תפגע יתר על המידה בזכות הפרטיות, וכן מנגנונים שיוודאו, שהדרישות מכוח החוק לא מכבידות יתר על המידה על הגופים הפיננסיים.

תזכיר חוק איסור הלבנת הון (תיקון), התשע"ו-2015

- ביום 29 באוקטובר 2015 פרסם משרד המשפטים תזכיר לתיקון חוק איסור הלבנת הון. התזכיר כולל תיקונים שונים אשר נועדו לייעול ושיפור המאבק בהלבנת ההון ולהתאמת החקיקה הקיימת לסטנדרטים הבינלאומיים בתחום, ובין היתר:
 - הרחבת הגדרת "כספים" לכל אמצעי תשלום למוכ"ז, כגון: המחאות מוסבות, מניות למוכ"ז, כרטיסים משולמים מראש (Prepaid) וכיוצ"ב;
 - הרחבת הגדרת "תאגיד בנקאי" כך שיחול גם על סולקים שאינם בגדר תאגידי עזר לפי חוק הבנקאות רישוי;
 - יצירת הבחנה בין עבירה של עשיית פעולה ברכוש, במטרה שלא יהיה דיווח או כדי לגרום לדיווח לא נכון, לבין עבירה של מסירת מידע כוזב, לגבי רכוש אסור, שמטרתה טשטוש הקשר שבין הרכוש האסור לעבירה;
 - הפחתת רף מגבלת השווי של הרכוש שעשיית פעולה בו תהווה עבירה מ- 150,000 ש"ח ל- 50,000 ש"ח, וביטול מגבלת סוגי הרכוש לעניין זה.
- החלת כלל "עצימת העיניים" גם על עבירות לפי החוק לאיסור הלבנת הון.

דוח הדירקטוריון

- הגבלת החסינות הניתנת למי שמדווח למשטרה על פעולות ברכוש אסור, למקרים בהם הדיווח נמסר סמוך ככל האפשר, בנסיבות העניין, למועד שבו התעורר אצל המדווח חשד סביר כי הרכוש בו נעשתה הפעולה הוא רכוש אסור.
- תיקון הגדרת "נהנה", כך שבמקרה בו הנהנה הוא תאגיד, יש לרשום גם את התאגיד וגם את בעל השליטה בו כנהנים.
- הרחבת סמכות הוועדה להטלת עיצום כספי באופן שיאפשר לה להטיל עיצומים גם על "נותני שירות עסקי" שהפרו חובותיהם על פי החוק ועל "נותני שירותי מטבע" שאינם רשומים כנדרש.
- החרגת דיווחים למשטרה מן החיסיון הסטטוטורי הניתן לדיווחים על פי החוק.
- הרחבת חובת הדיווח על מזומן בכניסה לישראל על ידי הפחתת רף הדיווח מ- 100,000 ש"ח ל- 50,000 ש"ח, והחלתו גם על עולים חדשים, וקביעת חובת דיווח על סכום בשיעור של 12,000 ש"ח בכל המעברים היבשתיים.

הצעה לתיקון חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981

- במסגרת הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ה-2015, אשר עברה בקריאה ראשונה ביום 2 בספטמבר 2015, מוצע לתקן את חוק הבנקאות (רישוי) באופן המאפשר לגופים חוץ בנקאיים העוסקים במתן אשראי, לגייס הון באמצעות הנפקת תעודות התחייבות לציבור, בתנאים הבאים:
- סך הערך הנקוב של תעודות ההתחייבות שהנפיק התאגיד לציבור לא יעלה על שני מיליארד וחצי שקלים חדשים ("התקרה"). בחישוב התקרה לא יבוא בחשבון הערך הנקוב של תעודות התחייבות שנפרעו, ואם נפרעו בחלקן - החלק היחסי שנפרע. שר האוצר יהיה רשאי לקבוע תקרה גבוהה יותר שלא תעלה על חמישה מיליארד שקלים חדשים, וזאת לגבי כלל תעודות ההתחייבות או לגבי סוגים מסוימים של תעודות התחייבות.
 - האשראי ניתן ליחיד או לתאגיד, ואם מקבל האשראי הוא תאגיד - הכנסתו השנתית של התאגיד בשנה שקדמה למתן האשראי, לא עלתה על 400 מיליון ש"ח.
 - האשראי שניתן אינו אשראי למטרות דיור שפירעונו מובטח על ידי רישום משכנתא, התחייבות לרישום משכנתא שבשלה נרשמת הערת אזהרה, או משכון זכויות לגבי מקרקעין לפי חוק המשכון.

הצעת חוק שירות נתוני אשראי התשע"ו-2015

- ביום 12 באוקטובר 2015 אושרה בקריאה ראשונה בכנסת הצעת חוק שירות נתוני אשראי.
- החוק המוצע קובע הסדר כולל להקמתה ולפעילותה של מערכת לשיתוף נתוני אשראי של יחידים, למעט קטינים. המערכת המוצעת בחוק כוללת הקמת מאגר נתוני אשראי בבנק ישראל, אשר יאסוף נתוני אשראי ממקורות המידע, וימסור אותם ללשכות אשראי וללקוחות, בהתאם לשימושים והמטרות המפורטים בחוק.
- מוצע כי איסוף המידע אל המאגר ייעשה כברירת מחדל ולא על פי הסכמה של לקוח. על אף האמור, ולשם צמצום הפגיעה בפרטיות הלקוחות, מוצע לאפשר ללקוחות לבקש, כי לא יכללו נתונים אודותיהם במאגר. עם זאת, במקרה שבו נמסרו לגבי לקוח נתונים המעידים באופן מובהק על כך שהוא אינו עומד בפירעון התשלומים בהם התחייב, לא יהיה הלקוח זכאי להגיש בקשה לאי הכללת הנתונים במאגר.
- על פי המוצע, ייאספו במאגר נתוני אשראי ממגוון מקורות מידע ובהם, כונס הנכסים הרשמי, לשכות ההוצאה לפועל, בנק ישראל, בית המשפט, חברת תשתית ציבורית, תאגיד בנקאי ומנפיק כרטיסי חיוב. עוד מוצע כי היקף המידע הנאסף יהיה רחב. סוגי המידע המועבר ייקבעו על ידי שר המשפטים על בסיס עקרונות הסטנדרט הבין-לאומי הפומבי "מטר 2".
- נותן אשראי יהיה רשאי לבקש דוח אשראי רק לשם המטרות הקבועות בהצעת החוק. העברת המידע מותנית בכך שנותן האשראי הוא מקור מידע שמעביר אשראי למאגר או שהתחייב להעביר נתוני אשראי למאגר (עקרון ההדדיות), ובכפוף לכך שהלקוח נתן הסכמתו לכך שנתוני האשראי לגביו יימסרו.

תזכיר חוק תיקוני אכיפה בדיני ניירות ערך (תיקוני חקיקה) התשע"ו-2015

ביום 24 בספטמבר 2015 פרסם משרד האוצר את תזכיר חוק תיקוני אכיפה בדיני ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"ו - 2015. התזכיר מתייחס למספר נושאים, ובין היתר:

- איסור ביצוע פעולות הטרמה (front-running) על ידי מתווך פיננסי, עובדו, יחיד בעל רישיון או אחרים העשויים לקבל מהם מידע. בהתאם לתזכיר, דינו של מבצע הטרמה מאסר חמש שנים. כמו כן פעולת הטרמה נתונה לסנקציות מנהליות של רשות ניירות ערך בגובה מיליון ש"ח ליחיד וחמישה מיליון ש"ח לתאגיד. התיקון המוצע קובע מספר מקרים הכוללים נסיבות אשר בהתקיימן לא תחשב פעולה להטרמה ולא תוטל אחריות פלילית בגינה.
- מוצע לקבוע באופן מפורש כי העושה שימוש בחוות דעת שהגיעה לידיו מאת איש פנים בחברה, נחשב עושה שימוש במידע פנים, אם יש לו יסוד סביר להניח כי מידע פנים מצוי בידי איש הפנים שמסר לו את חוות הדעת.
- מוצע לקבוע הסדר עקבי ביחס להגבלות על החזקה ועשיית עסקאות בניירות ערך, הקבועות כיום בסעיף 4 לחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן - חוק הייעוץ), ובהוראות לפי חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (להלן - חוק השקעות משותפות). בהתאם למוצע, הסדר כאמור ייקבע בחקיקה משנית על ידי שר האוצר, וישרת את ההוראות משני החוקים, בהתאם למאפיינים המיוחדים של כל אחד מהם.
- מוצע לקבוע כי מידע לא ייחשב כמידע פנים אם הוא פורסם במגנא וחלפו 30 דקות מפרסומו.

הוראות מהותיות של בנק ישראל

הוראות בעקבות המלצות הוועדה לבחינת הסדרי החוב בישראל (וועדת אנדורן)

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראות לביצוע המלצות הוועדה לבחינת הסדרי החוב בישראל, בנוגע לקביעת מגבלות פנימיות על אשראי ללווים ממונפים, חיזוק הסטנדרטים לניהול הלוואות ממונפות, וקביעת מתכונת לדיווחים לפיקוח על הבנקים לגבי הסדרי חוב. להלן פירוט ההוראות:

- **תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 311 - ניהול סיכון אשראי**
בהתאם לתיקון נדרשים התאגידים הבנקאיים לקבוע מגבלות על היקף ההלוואות הממונפות שבתיק האשראי שלהם, ומגבלות על מתן אשראי ללווים בעלי רמות מינוף גבוהות מהמקובל בענף.
נקבעו הנחיות ביחס להשתתפות של תאגיד בנקאי בעסקת סינדיקציה, הן כמארגן והן כנותן אשראי. בפרט, התאגיד הבנקאי המארגן נדרש לניהול סיכונים זהיר בשל החשש לספיגת הפסדים כתוצאה מעיכוב בתהליך המכירה של החשיפות, ואילו התאגיד הבנקאי המשתתף נדרש לבצע הערכת סיכונים עצמאית בלתי תלויה כאילו היה הוא עצמו יוזם ההלוואה.
בעת העמדת אשראי לתאגיד בסכום מהותי (מעל 50 מיליון ש"ח), תאגידים בנקאיים יידרשו לקבל מידע על אשראי שנשלח בעל השליטה בתאגיד הלווה לרכישת מניות השליטה בתאגיד (או בשעבודן) ועל התנהלותו בעבר, ולהביאו בחשבון.
בנוסף, תאגידים בנקאיים יידרשו לעגן בנהליהם תחשיבים כמותיים מתאימים, שיהוו בסיס לשיקולי הבנק טרם ביצוע הסדר חוב, וכן דרישה לבחינת מספר חלופות, למיצוי החזר החוב.
האמור בתיקון להוראה יחול על אשראי שיינתן החל מיום 1 בינואר 2016.

דוח הדירקטוריון

• תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 323 - מגבלות על מימון עסקאות הוניות

ההוראה, אשר יוחדה עד כה לאשראי לרכישת אמצעי שליטה, הורחבה, והיא תחול על כל "אשראי למטרת עסקה הונית". עסקה הונית מוגדרת כעסקה שמטרתה רכישת זכות הונית בתאגיד אחר, רכישת עזמית או חלוקת הון (למשל, דיבידנד). הגדרת ההון, אשר ממנה נגזר שיעור המגבלה הקבוע בהוראה, צומצמה מבסיס ההון הכולל להון רובד 1, כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. האמור בתיקון להוראה יחול על אשראי שיינתן החל מיום 1 בינואר 2016.

• הוראת ניהול בנקאי תקין 327 - ניהול הלוואות ממונפות

במסגרת ההוראה, חודדו הציפיות המינימליות של הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בדבר ניהול הסיכונים בהלוואות אלו. ההוראה החדשה מנחה את התאגידים הבנקאיים להגדיר מהי הלוואה ממונפת, וקובעת סטנדרטים שונים ביחס להלוואות אלה, לרבות בכל הנוגע למדיניות האשראי, דיון תקופתי בדירקטוריון, נוהלי חיתום והערכת שווי, דיווח וניתוח כמותי, סיווג הלוואות ממונפות, ניתוח אשראי, בקרת אשראי ומבחני קיצון. האמור בהוראה יחול על אשראי שיינתן החל מיום 1 בינואר 2016.

• הוראת דיווח לפיקוח 811 - דוח על ארגון מחדש של חוב בעייתי

ההוראה מחייבת את התאגידים הבנקאיים להעביר דיווח רבעוני מפורט לפיקוח על הבנקים, על ביצוע ארגון מחדש של חובות בעייתיים. תחילתה של הוראה זו היא מהדיווח ליום 30 בספטמבר 2015.

תהליך רישוי והקמת אגודות בנקאיות בישראל

ביום 5 במאי 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה בנוגע לתהליך רישוי והקמת אגודות בנקאיות בישראל. "אגודה בנקאית" היא התאגדות פיננסית שיתופית בבעלות ובשליטת החברים, שאינה פועלת למטרות רווח. אגודה בנקאית נועדה לאפשר לחבריה שירותי ניהול חשבון בנק, חיסכון, קבלת הלוואות, וקבלת שירותים בנקאיים בסיסיים נוספים. בעלי מניות החברות באגודה בנקאית, בהיותה מוסד פיננסי שיתופי, הם בעלי החשבונות עצמם, והם אלו שבחרים את דירקטוריון האגודה. בכל אגודה בנקאית ייקבעו כללים שיגדירו את הזכויות והתנאים לחברות בה, בכפוף לדרישות החוק ובהתבסס על מכנה משותף בין החברים, ורק חבר האגודה יוכל לנהל בה חשבון.

ההוראה מפרטת את תנאי הסף להקמת אגודות בנקאיות בישראל, ואת השלבים הנדרשים להקמתן. ההוראה מהווה צעד נוסף באימוץ המלצות הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הודעות או התראות), התשע"ה-2015

ביום 10 במאי 2015 חתמה נגידת בנק ישראל על צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הודעות או התראות), התשע"ה-2015. במסגרת הצו הוכרזו שירות הודעות או התראות כשירות בר פיקוח וסכום העמלה המרבי בגינו נקבע על חמישה ש"ח להודעה או להתראה.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 308 - ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי

ביום 3 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים נוסח מתוקן להוראה 308, בנושא ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי.

במסגרת ההוראה המתוקנת, הורחבה מאוד ההגדרה של הוראות ציות, והיא כוללת עתה את כל החוקים, התקנות, הוראות הרגולציה (לרבות עמדות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים בטיפול בפניות הציבור), נהלים פנימיים והקוד האתי.

דוח הדירקטוריון

בנוסף כוללת ההוראה המתוקנת הוראות בדבר: אחריות הדירקטוריון לפקח על ניהול סיכון הציות של התאגיד הבנקאי, אחריות ההנהלה הבכירה לניהול אפקטיבי של סיכון הציות, מדיניות הציות, פונקציית הציות ומאפייניה ועוד.

מועד תחילת התיקון ביום 1 בינואר 2016.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים

ביום 9 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

במסגרת התיקון להוראה 313 נקבע, בין היתר, כי הון הבנק, אשר על בסיסו יחושבו השיעורים המרביים לחבות של לווה ולחבות של קבוצות הלווים השונות, יהא "הון רובד 1" בלבד ולא ההון המלא, כמצוין בהוראה הקיימת. כמו כן, יופחת שיעור החבות המרבי של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי מ-25% מההון ל-15%. בוצעו עוד מספר תיקונים, טרמינולוגיים ברובם, בפירוט הסכומים שניתן להפחיתם לצורך חישוב החבויות השונות.

מועד התחילה של התיקונים להוראה הוא 1 בינואר 2016. למרות האמור לעיל, לעניין הגדרת הון יחול האמור להלן: הון רובד 1 כאמור בהגדרת ההון בתוספת הון רובד 2 כפי שיפורסם בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. תוספת זו תופחת בשיעורים שווים על פני 12 רבעונים, עד לאיפוסה ביום 31 בדצמבר 2018.

בהתאם לתיק האשראי של לאומי, נכון לתקופת הדוח, לא צפויה השפעה מהותית לפעילות הבנק כתוצאה מהוראה זו. עם זאת, ככלל, הבנק יצטרך להביא בחשבון הנחיה זו בעת הקצאת מסגרות אשראי למימון פעילות עתידית של הלווים הגדולים ו/או קבוצות לווים מסוימות. למידע בנושא המגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים ראה בפרק תאור עסקי הקבוצה לפי מגזרים ותחומי הפעילות.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 411 - מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות

ביום 4 באוגוסט 2014 פרסמו רשות ניירות ערך והפיקוח על הבנקים מתווה עקרונות שיאפשר הנפקת תעודות סל העוקבות אחר תשואות מניות של בנקים מבלי שמניות אלו יימנו לעניין "החזקה" של החברות המנפיקות, ולפיכך לא ייחשבו לצורך המגבלה הקבועה בחוק הבנקאות לגבי החזקה של לא יותר מ-5% מכל סוג של אמצעי שליטה בבנק ("המתווה").

ביום 9 ביוני 2015, פרסם הפיקוח על הבנקים, תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 411 בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות. במסגרת התיקון נוסף להוראה פטור מרישום נהנים בחשבון בבעלות נאמן, המנוהל עבור מחזיקי תעודת סל "שקופה" ביחס למדד תל אביב בנקים, שהמנגנון הקבוע בה להפעלת זכויות ההצבעה, כאמור בסעיף 4.1.2 למתווה הנ"ל, אושר על ידי רשות ניירות ערך ועל ידי בנק ישראל בנוגע להתקיימות המבחן התפעולי הקבוע במתווה.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 454 - פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיר

ביום 21 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 454 בנושא פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיר. מטרת התיקון ליצור אחידות, ככל הניתן, בין פירעון מוקדם של הלוואה לדיר לפירעון מוקדם של הלוואה שאינה לדיר, ולקבוע מנגנון אחיד וגלוי לקביעת שיעור הריבית לפיה מחושב רכיב ההיוון בהלוואות שאינן לדיר.

ההוראה תחול על כל הלוואה שצו הבנקאות (פירעון מוקדם של הלוואה לדיר) אינו חל עליה. ביחס להלוואה שניתנה לאנשים פרטיים או לעסקים זעירים, כהגדרתם בהוראה, תחול הנוסחה הקבועה בהוראה. ביחס ליתר ההלוואות קובעת ההוראה כי תחול עמלת פירעון מוקדם לפי כללים סבירים שיבטאו את הנזק הנגרם לתאגיד הבנקאי כתוצאה מהפירעון המוקדם ושייקבעו מראש למקרים אלה. ההוראה מתייחסת למספר נושאים, ובכלל זה: אופן חישוב רכיב ההיוון בעת פירעון מוקדם, שיעור העמלה בשל אי הודעה מוקדמת של 10 ימים לפחות, אופן מסירת הודעת הפירעון המוקדם, עיתוי מסירת דפי ההסבר ותוכנם.

תחילת ההוראה ביום 1 באפריל 2016.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 425 - דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים

ביום 21 ביוני 2015 וביום 5 בנובמבר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקונים להוראת ניהול בנקאי תקין 425 בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים. הנוסח המתוקן כולל תיקונים והבהרות בעקבות שאלות שעלו מהבנקים בשלב ההיערכות ליישום ההוראה, וכן תגובת הפיקוח לדוגמאות שהעבירו אליו הבנקים, כפי שנדרשו.

תחילתם של התיקונים ביום 28 בפברואר 2016, בהתייחס לדוחות השנתיים בגין שנת 2015.

הוראת ניהול בנקאי תקין 423 - שירות המסלולים ומכתב הפיקוח על הבנקים בנושא שירות המסלולים

ביום 21 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא שירות המסלולים ומכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא זה.

מטרת ההוראה והמכתב להגביר את מודעות הלקוחות, החדשים והקיימים, לשירות המסלולים ולמאפייניו. ההוראה קובעת כי לגבי לקוחות חדשים, במועד פתיחת חשבון עובר ושב ימסור להם התאגיד הבנקאי תעריפון מצומצם של ניהול חשבון עובר ושב, וכן דף הסבר אודות "שירות מסלול". בדף ההסבר יוצגו, בין השאר, מחירי כל מסלול בהשוואה למחירי השירותים הכוללים בו, על פי התעריפון המצומצם שלא במסגרת שירות המסלול, וכן מידע אודות דרכי ההצטרפות ל"שירות מסלול".

על מנת שיהיה ביטוי ברור לבחירת הלקוח באשר לאופן בו יחויב חשבונו, על התאגיד הבנקאי לפעול במועד פתיחת חשבון עובר ושב לקבלת אישור הלקוח באשר לאופן חיוב החשבון המבוקש על ידו – חיוב על פי "שירות מסלול" או חיוב על פי סוגי הפעולות שיבצע.

לגבי לקוחות קיימים קובעת ההוראה, כי על התאגיד הבנקאי למסור ללקוח המבקש להצטרף למסלול, טרם הצטרפותו, מידע בכתב על סכומי העמלות שנגבו ממנו במהלך הרביע שלפני הרביע שקדם למועד הגשת בקשת ההצטרפות או ברביע שקדם למועד הגשת הבקשה.

בנוסף קובעת ההוראה כי התאגיד הבנקאי יפרסם במקום בולט בדף הראשי של אתר האינטרנט שלו קישור לדף הסבר שכותרתו תהיה "עמלות – שירות מסלולים".

מועד תחילת ההוראה ביום 1 בינואר 2016 למעט הסעיף הדרגתי בפרסום הקישור באתר האינטרנט שתחילתו ביום 1 באוגוסט 2015.

במסגרת מכתב הפיקוח לתאגידים הבנקאיים בנושא שירות המסלולים, נדרשים התאגידים הבנקאיים לאתר מבין הלקוחות הקיימים את אלה שבמהלך החודשים ינואר עד מאי 2015 שילמו סך של 10 ש"ח לפחות בכל אחד מהחודשים בנפרד, או ששילמו במצטבר מעל 50 ש"ח עבור התקופה כולה, עבור שני השירותים הבאים במצטבר: פעולה על ידי פקיד, פעולה בערוץ ישיר. ללקוחות אלה יש לפנות בכתב ולהודיע את סכום החיוב בפועל בכל אחד מהחודשים האמורים בהשוואה למחיר המסלול הבסיסי או מחיר המסלול המורחב, אילו היו מצטרפים אליו, ופירוט דרכי ההצטרפות לשירות המסלולים.

הבנק פנה ללקוחות כנדרש.

מכתב בנק ישראל בנושא פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות קמעונאיים

ביום 23 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות קמעונאיים. לאור הגידול המשמעותי בהיקף האשראי הקמעונאי ועל מנת לוודא שהאשראי המוצע תואם את צרכי הלקוח, מתבקשים התאגידים הבנקאיים לקבוע מדיניות, נהלים ותהליכים הקשורים לפנייה יזומה למתן אשראי ללקוח קמעונאי ספציפי, ולוודא כי תהליך הפנייה היזומה כאמור הינו מוסדר ומפורט.

בין היתר מתבקשים התאגידים הבנקאיים: להגדיר קהלי יעד ספציפיים, תחומים וברורים, לקבוע תסריטי שיחה מתאימים, לקבוע את אופן הפנייה ללקוח לרבות התאמת אמצעי השיווק למאפייני אוכלוסיית היעד ולתעד את הפנייה ללקוח.

הבנק העביר את המדיניות והנהלים בעניין זה לפיקוח על הבנקים, כנדרש.

דוח הדירקטוריון

תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון מס' 2), התשע"ה - 2015

ביום 28 ביוני 2015 פורסם בקובץ התקנות תיקון לכללי העמלות, המתייחס לנושאים שונים, ובין היתר: איסור על גביית עמלה בעד כרטיס חיוב מיידי שהונפק ללקוח שברשותו כרטיס אשראי בתוקף שהונפק על ידי אותו תאגיד בנקאי, וזאת לתקופה של 36 חודשים ממועד ההנפקה של כרטיס החיוב המיידי, ביטול עמלה על מכתבי מעקב וביטול עמלת חיוב מפקיד בהחזרת שיק.

מכתב בנק ישראל לגבי ניהול סיכונים בסביבת מחשוב ענן

ביום 29 ביוני 2015 פרסם בנק ישראל מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא ניהול סיכונים בסביבת מחשוב ענן.

במכתב מפורטים כללים ומגבלות לגבי שימוש בשירותי מחשוב ענן, ובכלל זה: איסור על שימוש בשירותי מחשוב ענן עבור פעילויות ליבה או מערכות ליבה, תנאים לאחסון מידע או נתוני לקוחות בענן מחוץ לגבולות ישראל וקביעה כי מחשוב ענן מהווה מקרה פרטי של מיקור חוץ והכפפתו לכללים החלים בנושא. עוד קובע המכתב כי תאגיד בנקאי נדרש לקבל היתר מראש ובכתב מהמפקח על הבנקים לפני כל התקשרות עם ספק מחשוב ענן שבמסגרתו מאוחסן מידע אצל ספק, גם אם לא מדובר במידע של לקוחות.

בנוסף קובע המכתב הנחיות לגבי ממשל תאגידי, ניהול סיכונים, ודרישות שיש לכלול בהסכם עם ספק, בכל הנוגע לשירותי ענן.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 301 - דירקטוריון

ביום 29 ביוני 2015 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא דירקטוריון. בהתאם לתיקון, קבלת החלטות בוועדת הביקורת, בוועדה לעסקאות עם אנשים קשורים ובוועדת התגמול תעשה בנוכחות חברי הוועדה וגורמים שחוק החברות התיר את נוכחותם, בתנאים שנקבעו בחוק. כן נקבע, כי הדירקטוריון לא יקבל החלטות בשימוש באמצעי תקשורת, בין השאר, גם לגבי עסקה עם מי שהציע מועמד לכהונת דירקטור בתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה וקרובו, כל עוד הם נחשבים אנשים קשורים.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 470 בנושא כרטיסי חיוב ומכתב לגבי הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מיידי (דביט)

ביום 29 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 470 בנושא כרטיסי חיוב וכן מכתב לגבי הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מיידי (דביט).

במסגרת התיקון להוראה 470 נוספו להוראה שני פרקים:

א. פרק לגבי "כרטיס חיוב מיידי וכרטיס נטען" - הקובע הוראות שונות לגבי כרטיסים אלה, ובכלל זה, הוראות לעניין מועד חיוב הלקוח בעסקאות אלה, הוראות לגבי מועד העברת הכספים ממנפיק לסולק ומסולק לבית העסק, הוראות לעניין בידול חזותי של הכרטיסים, והוראות לעניין הגילוי שניתן ללקוח ביחס לעסקאות בכרטיסים אלה.

ב. פרק לגבי "שימוש בכרטיסי חיוב בתקן EMV" - הקובע הוראות להטמעת תקן אבטחה EMV (כרטיס חכם) לכרטיסי חיוב.

במכתב לגבי הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מיידי, קבע הפיקוח על הבנקים הנחיות לגבי הגברת תפוצת כרטיסי החיוב המיידי, ובכלל זה כללים לגבי הצעת כרטיסים ללקוחות קיימים וחדשים.

התיקונים להוראה ייכנסו לתוקף ביום 1 באפריל 2016, למעט מספר סעיפים, שייכנסו בהדרגה עד 1 בינואר 2018.

נקבע, כי עד לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2016, כל כרטיסי החיוב (למעט כרטיס כספומט) שיונפקו על ידי הבנק ולאומי קארד, צריכים לעמוד בתקן EMV.

דוח הדירקטוריון

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 301A - מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 13 באוגוסט 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301A בנושא מדיניות התגמול בתאגיד בנקאי.

להלן עיקרי התיקון:

- על התאגיד הבנקאי לעגן מראש בהסדרי התגמול את יכולתו לדרוש מעובד מרכזי להשיב תגמולים משתנים ששולמו לו, ולנקוט בכל האמצעים הסבירים להשיב את התגמולים בפועל, בהתקיים נסיבות חריגות במיוחד אותן על התאגיד הבנקאי לקבוע. בנוסף יקבע התאגיד הבנקאי את סכומי ההשבה או את שיעורי ההשבה ההולמים סוגי נסיבות שונים. כמו כן, קוצבת ההוראה את תקופת ההשבה. למרות האמור לעיל, כאשר סך התגמול המשתנה בשנה קלנדרית מסוימת אינו עולה על 1/6 מהתגמול הקבוע באותה שנה, אין חובה להפעיל את מנגנון ההשבה על חלק זה של התגמול המשתנה.
- תגמול יו"ר הדירקטוריון וחברי הדירקטוריון האחרים יהיה תגמול קבוע בלבד. ההוראה קובעת את המנגנונים לפיהם ישולם התגמול.
- תאגיד בקבוצה בנקאית לא יישא בעלויות העסקתו של נושא משרה בכירה או של עובד בתאגיד, בשל כהונתם בתפקיד בתאגיד אחר בקבוצה. משמע, על כל תאגיד בקבוצה לשאת בעלויות נושא המשרה הבכירה או העובד שלו, בהתאם להיקף המשרה, הסמכות והאחריות בתפקידו זה.
- איסור על עובד מרכזי לקבל תגמול בכל צורה שהיא ישירות מבעלי השליטה בתאגיד, מקרוביהם או מתאגידים בשליטת גורמים אלו. ההנחיה לא תחול על דירקטור שאינו חיצוני, אך תחול על יושב ראש הדירקטוריון.

בהוראה כלולות הוראות מעבר מפורטות ליישומה.
הבנק נערך ליישום ההנחיות והחל בהליכים לביצוע העדכונים הנדרשים במדיניות התגמול בבנק.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות שנותן מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מיידיות) (הוראת שעה), התשע"ה-2015

ביום 26 באוגוסט 2015 פרסם הצו הנ"ל ברשומות. בצו הכריזה נגידת בנק ישראל על שירות שנותן מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מיידיות כשירות בר-פיקוח לעניין העמלה הנגבית בעדו, וקבעה כי העמלה תעמוד על שיעור של 0.3% מסכום העסקה.

תוקפו של הצו לשנה החל מיום 1 באפריל 2016 ועד ליום 31 במרץ 2017.

טיוטות מהותיות של בנק ישראל

טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין 450- הליכי גביית חובות

ביום 18 במאי 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הוראה חדשה בנושא הליכי גביית חובות, אשר נועדה להסדיר את הפעולות שיש, לדעת הפיקוח על הבנקים, לנקוט לצורך הגברת ההוגנות והשקיפות בעת גביית חובות מלקוחות שהם יחידים ועסקים קטנים, אשר אינם פורעים חובותיהם כסדרם.

טיוטת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 357 - ניהול טכנולוגיית המידע

ביום 15 ביולי 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 357 בנושא ניהול טכנולוגיית המידע.

להלן עיקרי התיקון המוצע:

- הקלה לפיה מנהל טכנולוגיית המידע ומנהל אבטחת מידע בתאגיד הבנקאי יכולים לשמש בתפקידים אלו גם בתאגידים הנשלטים על ידי אותו תאגיד בנקאי, בהתקיים תנאים מסוימים.

דוח הדירקטוריון

- קביעה כי התאגיד הבנקאי אינו נדרש עוד לקבל את אישורו של המפקח על הבנקים למשלוח מידע לבנק זר בנוגע לחשבונו באמצעות דואר אלקטרוני שאינו מוצפן.
- התאגיד הבנקאי אינו נדרש עוד להודיע למפקח על הבנקים על כל ערוץ חדש שהוא מאפשר לקבל באמצעות חתימה על הסכם מקוון.
- הוגדרו הפעילויות הטכנולוגיות החדשות הנדרשות באישור המפקח על הבנקים, והפעילויות הטכנולוגיות החדשות הנדרשות בדיווח בלבד לפיקוח. בנוסף, עודכנו דרישות הדיווח וקבלת ההיתר.

תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 203 ו- 204

- ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו- 204 בנוגע לדרישות ההון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים.
- במסגרת התיקון עודכן נספח ג' להוראה 203 והוא כולל כעת מסגרת מפורטת ביחס לדרישות הון בגין חשיפות של תאגידים בנקאיים לצדדים נגדיים מרכזיים, לרבות הבורסה בתל אביב. ההנחיות מבדילות בין צד נגדי מרכזי שאינו כשיר לבין צד נגדי מרכזי כשיר, כאשר לחשיפה לאחרון נקבעו דרישות הון מופחתות.
- עוד נקבע כי ההנחיות החדשות יחולו על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקאות נגזרים סחירים בבורסה ועסקאות מימון ני"ע.
- התיקון האמור יכנס לתוקף החל ביום 1 ביולי 2016. עד ליום 30 ביוני 2017 ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר.

הוראות ונושאים נוספים

ייעוץ פנסיוני

חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני

ביום 6 במאי 2015 פרסמה הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר ("הממונה"), חוזר לגבי מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני. החוזר קובע מבנה של "רשומה אחודה" לשימוש הגורמים השונים בשוק החיסכון הפנסיוני במסגרת הפעולות העסקיות השונות המתבצעות ביניהם. בנוסף קובע החוזר את הנסיבות שבהתקיימן יהא בעל רישיון וגוף מוסדי מחויב להעביר את המידע הנדרש, ביחס לאחד מהממשקים המוסדרים בחוזר.

תחילתו של החוזר ביום 1 בנובמבר 2015, למעט מספר נושאים אשר יכנסו לתוקף בהדרגה במועדים מאוחרים יותר עד ליום 1 בינואר 2017.

ביום 17 בספטמבר 2015 פורסמה טיוטת חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני. טיוטה זו מעדכנת את נספח ד' לחוזר הנ"ל - ממשק האירועים בשדות הנוגעים ל- הצטרפות לקופת גמל או לקרן פנסיה, עדכון מוטבים ועדכון פרטי ביטוח בקרן פנסיה. יישום פעולות אלה במערכת סליקה פנסיונית מרכזית צפוי להתממש ברביע ראשון של שנת 2017.

מערכת סליקה פנסיונית

ביום 28 במאי 2015 פרסמה הממונה את החוזרים הבאים בעניין מערכת סליקה פנסיונית מרכזית ("המערכת"):

- א. חוזר חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית - המפרט ומעדכן את הפעולות שגופים מוסדיים ובעלי רישיון מחויבים לבצע באמצעות המערכת. הוראות החוזר ייכנסו לתוקף בהדרגה החל מיום 1 בינואר 2016 ועד ליום 1 ביולי 2017.

דוח הדירקטוריון

ב. חוזר "תשלום עבור דמי שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית" - הקובע את דמי השימוש שאישרה הממונה לגבות מהמשתמשים במערכת. תחילתו של החוזר ביום פרסומו.

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 13 והוראת שעה), התשע"ו - 2015

ביום 5 בנובמבר 2015 פורסם ברשומות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), (תיקון מס' 13 והוראת שעה) התשע"ו – 2015 הכולל, בין היתר, הוראות לתיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה- 2005 ("תיקון החוק"), ובמסגרתו עודכנו, בין היתר, הכללים לביצוע תשלומי קצבה לחוסכים בקופות הגמל השונות; וכן נקבעו כללים בדבר איחוד חשבונות קיימים בקרן פנסיה.

תיקון החוק כלל גם הוראות לתיקון עקיף של חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005, ובו נקבע, בין היתר, כי בביצוע פעולות במוצר פנסיוני בידי גוף מוסדי מכוח חובה לפי דין לא יידרש ייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני.

חוזר מסמך הנמקה

ביום 23 ביוני 2015 פרסמה הממונה נוסח מעודכן לחוזר מסמך הנמקה, שמטרתו לקבוע נוסח אחיד חדש למסמך ההנמקה שיימסר ללקוחות אגב הליך ייעוץ או שיווק פנסיוניים. תחילתו של החוזר ביום 1 ביולי 2016, (למעט ההוראה הכלולה בדבר חובתו של בעל רישיון חדש לברר את זהות המוצרים שבידי לקוח באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית, שתחילתה ביום 1 בנובמבר 2015). בעל רישיון רשאי ליישם את ההוראות החוזר מיום פרסומו.

חוזר יפוי כח לבעל רשיון

ביום 6 באוגוסט 2015 פרסמה הממונה עדכון לחוזר יפויי כוח לבעל רישיון, במסגרתו נכללו, בין היתר, הוראות בדבר הרחבת האפשרויות באמצעותן יהיה רשאי לקוח לאשר את יפוי הכוח לפי נספח א' לחוזר (הרשאה חד פעמית לקבלת מידע), כך שניתן יהיה לאשר את יפוי הכוח הנ"ל באמצעות אתר אינטרנט של בנק; באמצעות כרטיס אשראי או כרטיס למשיכת מזומנים במכשיר בנק אוטומטי; או באמצעות אישור יפוי הכוח בפני אדם מטעם הבנק, שאינו בעל רישיון.

תחילתו של הנוסח המתוקן של החוזר הינה ביום 1 בנובמבר 2015, עם זאת ההוראות בדבר הרחבת האפשרויות לאישור יפוי כוח לפי נספח א' לחוזר, תחילתן במועד פרסום החוזר וכן עודכן מועד התחילה של ההוראות נוספות של החוזר.

תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 ("חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני")

במסגרת הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ה-2015, אשר עברה בקריאה ראשונה ביום 2 בספטמבר 2015, מוצע לתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 ("חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני") באופן שיאפשר ביצוע העסקאות שלהלן שלא כחלק מייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני:

א. ביצוע עסקה לגבי מוצר פנסיוני בין לקוח לגוף מוסדי, בידי הלקוח במישרין, בעקבות פנייה יזומה של הלקוח לגוף המוסדי.

ב. הפקדת תשלומים בעבור עובד בקופת גמל, בידי מעסיקו, לאחר שניתנה לעובד ההזדמנות לבחור קופת גמל אחרת וכל עוד לא בחר העובד בקופה כאמור, לפי הוראות סעיף 20(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.

דוח הדירקטוריון

ג. ביצוע פעולה במוצר פנסיוני בידי גוף מוסדי מכוח חובה לפי דין. תיקון דומה עבר במסגרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 13 והוראת שעה), התשע"ו - 2015.

כמו-כן, במסגרת הצעת החוק הנ"ל מוצע לתקן את חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני, באופן שיחיל על בעלי רישיון את החובות החלות על מבטח לעניין הגשת דו"חות והודעות לממונה וכן את החובה המוטלת על מבטח לעניין התניית ביטוח, כך שבעל רישיון לא יתנה קניית מוצר פנסיוני אחד בקניית מוצר פנסיוני אחר.

תיקון הוראת החוזר המאוחד - פרק 4 - ניהול נכסי השקעה (תנאים להשתתפות בעסקת קונסורציום)

בשנת 2014 פורסם דוח הוועדה לבחינת אופן השקעת הגופים המוסדיים בהלוואות מותאמות ("וועדת גולדשמידט"). בחודש מאי 2015 פרסמה הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר חוזרים שונים הבאים ליישם את המלצות הוועדה. בין היתר, פורסם ביום 11 במאי 2015 חוזר הקובע את הכללים להשתתפות גוף מוסדי בעסקאות קונסורציום וסינדיקציה. החוזר מתייחס למספר סוגיות המאפיינות עסקאות אלה, ובכלל זה אפשרות קיומם של ניגודי עניינים בין מארגן העסקה לבין שאר המלווים בעסקה, דרישה מהגוף המוסדי לקבל מידע טרם ההתקשרות בעסקה, ודרישות מינימום ממארגן העסקה, כגון: קביעת התניות חובה בהסכם בין המארגן לבין המלווים ובין המלווים לבין עצמם, הגדרת תפקידי חובה למארגן ומידע שעליו להמציא לשאר המלווים, קביעת אחריותו של המארגן, קביעה כי המארגן יחזיק בכל עת לפחות 10 אחוזים משווי ההלוואה ועוד.

תחילתן של הוראות החוזר ביום 1 באוגוסט 2015.

טיוות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון) התשע"ה - 2015

ביום 29 ביולי 2015 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון) - התשע"ה-2015, במסגרתן מוצע לקבוע כי משקיע מוסדי הנמנה על קבוצת משקיעים שלאחד מהם יש הסכם התקשרות עם תאגיד בנקאי למתן שירותי ניהול או תפעול אינו רשאי לרכוש או למכור באמצעות אותו התאגיד הבנקאי או ממנו, או באמצעות צד קשור למשקיע המוסדי או ממנו, נייר ערך או מטבע חוץ וכן אינו רשאי להחזיק ניירות ערך באמצעות אותו תאגיד בנקאי. טיוטת התקנות אף קובעת כללים בדבר הליך תחרותי שיידרשו לקיים משקיעים מוסדיים לצורך רכישה ומכירה של ניירות ערך וכן לצורך החזקה וסליקה של ניירות ערך.

יישום התקנות, אם יתקבלו, עלול לחייב את הבנק לחדול מלהעניק שירותי תפעול לגופים מוסדיים, בהנחה שיעדיף להמשיך במתן שירותי ברוקראז'. הבנק מנהל מגעים ראשוניים ובלתי מחייבים לבחינת האפשרות למכירת חברת הבת שלו - לאומי שירותי שוק ההון בע"מ ("לאומי שש"ה") או פעילותה - בחלקה או במלואה, כמפורט בפרק פעילות חברות מוחזקות עיקריות להלן. כל עוד לא הובהר האם הוראת הדין האמור תתקבל, אין בכוונת הבנק למכור את לאומי שש"ה.

הוועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים

ביום 3 ביוני 2015 מינו שר האוצר ונגידת בנק ישראל את הוועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים (ועדת שטרום). בהתאם לכתב המינוי, חברי הוועדה יבחנו את האפשרות להכניס שחקנים חדשים לתחרות באספקת שירותים בנקאיים, לרבות האפשרות להפרדת חברות כרטיסי האשראי מהבנקים. כמו כן הוועדה תבחן יישומים של צעדים משלימים הנדרשים והסרת חסמים לקידום התחרות.

כפי הנראה, הוועדה מתעתדת להגיש מסקנות ראשוניות בשבועות הקרובים. בשלב זה, לא ניתן להעריך את ההשפעה האפשרית של הוועדה על פעילות הקבוצה.

דוח הדירקטוריון

טיטות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות מרביים בביטוח חיים ומבנה אגב הלוואה לדיוור) (תיקון), התשע"ה - 2015

ביום 17 ביוני 2015 פרסם אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר טיטות תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות מרביים בביטוח חיים ומבנה אגב הלוואה לדיוור), שמטרתו לקבוע שיעור מרבי לדמי העמילות בביטוח חיים אגב משכנתא, בדומה לזה הקבוע לגבי ביטוח מבנה אגב משכנתא.

מניעת הלבנת הון שמקורה בשחיתות ובשחוד אנשי ציבור זרים ואופן זיהוי פעילות בלתי רגילה הקשורה אליהם

ביום 29 באוקטובר 2015 פרסמה הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור מסמך בנושא מניעת הלבנת הון שמקורה בשחיתות ובשחוד אנשי ציבור זרים. מטרת המסמך הינה להציג דפוסי הלבנת הון של אנשי ציבור זרים, כתוצאה ממעשי שחיתות וקבלת שוחד. המסמך מפרט דגלים אדומים ונותן דגשים להליך בדיקת נאותות מוגברת לזיהוי והכרת אנשי ציבור זרים, ונועד לסייע לגופים המפוקחים מכוח חוק איסור הלבנת הון לזהות פעולות בלתי רגילות הקשורות לאנשי ציבור זרים ולדווח עליהן לרשות.

רגולציה בינלאומית

FATCA ותקן הדיווח האחיד לחילופי מידע אוטומטיים של ה OECD

תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה, (תיקון מס') (התשע"ה 2015)

במסגרת יישום הסכם ה-FATCA והיערכות לחתימה על הסכמים בהתאם לתקן הדיווח האחיד לחילופי מידע אוטומטיים של ה-OECD (ה-CRS), פורסם ב-15 בנובמבר 2015 תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה, שלהלן עיקריו:

א. תיקונים בפקודת מס הכנסה:

- מתן סמכות לשר האוצר לקבוע בתקנות הוראות לעניין פעולות שמוסד פיננסי ישראלי החייב בדיווח מחויב לבצע.
- מתן סמכות לשר האוצר לקבוע בתקנות את התנאים, אשר בהתקיימם, מוסד פיננסי ישראלי החייב בדיווח, יסגור חשבון חדש שנפתח, אשר לגביו לא הצליח המוסד הפיננסי לקבל הצהרות או מסמכים.
- הטלת עיצומים כספיים על מוסדות פיננסיים בשל אי ביצוע כנדרש של הליך זיהוי בעל חשבון ובשל אי העברת מידע/העברת מידע חלקי ביחס לחשבונות המנוהלים אצלו.
- סנקציות והטלת אחריות אישית על אדם העושה פעולות במטרה להתחמק מקיום חילופי מידע לשם אכיפת דיני המס במדינה אחרת, או במטרה לעזור לאדם אחר להתחמק מקיום חילופי מידע לשם אכיפת דיני המס במדינה אחרת.
- מתן סמכות לרשות המסים הישראלית להעביר מידע לרשות מס במדינה אחרת בהתאם להסכם בינלאומי.
- תינתן סמכות לשר האוצר במקרים מסוימים לקבוע הוראות בדבר מתן הודעה בידי מוסד פיננסי ישראלי ללקוחות על כך שהם עתידים להיכלל בדיווח לרשות מס זרה.

ב. תיקון חוק איסור הלבנת הון

- מוסד פיננסי יהא רשאי לעשות שימוש בפרטי זיהוי שהגיעו אליו מתוקף חוק איסור הלבנת הון, תוך כדי מילוי תפקידו או במהלך עבודתו, לצורך ה-FATCA או לשם קיום הסכם בינלאומי.

דוח הדירקטוריון

- התאמת המונח "שליטה" בחוק איסור הלבנת הון להמלצות הארגון הבין-לאומי למאבק בהלבנת הון ובמימון טרור (Financial Action Task Force - FATF):

1. הבהרה כי יש צורך לאתר את היחיד שהוא בעל השליטה בתאגיד.
 2. קביעת חזקה שלפיה די בהחזקה של 20% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד, במקום 50% הנדרשים כיום, כדי לראות את המחזיק כ"בעל שליטה", כשאינן אדם אחר המחזיק בשיעור גבוה יותר.
 3. קביעה כי במקרים שבהם לא נמצא בעל שליטה יחיד, יראו כבעל השליטה את יושב ראש הדירקטוריון והמנהל הכללי, ואם אין נושאי משרה כאלה - נושא המשרה שיש לו שליטה אפקטיבית בתאגיד.
- לאומי ממשיך ליישם את דרישות ה-FATCA ולהיערך לעמידה בדרישות התקן לחילופי מידע אוטומטיים (CRS) של ה-OECD.

חוק וולקר

חוק וולקר (Volcker Rule) שנקבע בארה"ב וחל על הבנק, קובע מגבלות על ביצוע עסקאות והשקעות של כספי תאגידים בנקאיים ("proprietary trading") במכשירים פיננסיים ("financial instruments") וכן על מימון והחזקה בקרנות גידור והשקעה ("covered funds"). החוק הינו חלק מרפורמת Dodd-Frank, שנועדה לשמור על יציבות המערכת הפיננסית האמריקאית ולמנוע מצב שבו כספי משלמי המיסים האמריקאים ישמשו לחילוץ המערכת הפיננסית.

התקנות ליישום החוק פורסמו בדצמבר 2013, והמגבלות שנקבעו בחוק נכנסו לתוקף ביום 21 ביולי 2015. ניתן להמשיך ולהחזיק בקרנות שהוחזקו ערב כניסת החוק לתוקף, וזאת עד ליום 21 ביולי 2016. הרשויות האמריקאיות הודיעו כי בכוונתן להאריך מועד זה בשנה, עד ליום 21 ביולי 2017.

הבנק נערך ליישום החוק, ובין היתר בחן את הפעילויות הרלבנטיות, אימץ מסמכי מדיניות בהנהלה ובדירקטוריון וקבע נהלים ליישום המדיניות ועמידה בהוראות החוק.

מיסוי

מס ערך מוסף

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עסקה ועל יבוא טובין) (תיקון), התשע"ה 2015, אשר הפחית את שיעור מס ערך מוסף בגין עסקה ויבוא טובין מ-18% ל-17%, וזאת החל מתאריך 1 באוקטובר 2015.

ביום 12 בנובמבר 2015 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ו-2015, אשר הפחית את שיעור מס הרווח המוטל על מוסדות כספיים מ-18% ל-17% החל מיום 1 באוקטובר 2015. כתוצאה מהשינוי האמור, שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים, ירד בשנת 2015 משיעור 37.71% לשיעור של 37.58% ולשיעור של 37.18% משנת 2016 ואילך. כמו כן, שיעור מס שכר, אשר חל על מוסדות כספיים, ירד מ-18% ל-17% לגבי שכר המשתלם בעד עבודה בחודש אוקטובר 2015 ואילך.

השינוי בשיעור מס הרווח צפוי להביא לקיטון ביתרות המסים הנדחים לקבל נטו בסך של כ-55 מיליון ש"ח ברביע הרביעי של שנת 2015.

ההשפעה של ירידת מס השכר צפויה להפחית את יתרת ההתחייבות לעובדים ברביע הרביעי של שנת 2015 בכ-61 מיליון ש"ח לפני מס ובכ-38 מיליון ש"ח לאחר מס.

השינוי במס השכר צפוי להביא לקיטון בסך כ-19 מיליון ש"ח בהוצאות השכר השוטף ובהוצאות התפעוליות בשנת 2015 לעומת שנת 2014.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי ורבעוני של תאגיד בנקאי כמפורט בביאור 1 בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2014.

ברביע הראשון של שנת 2015 יושמו לראשונה תקנים חשבונאיים בנושא זכויות עובדים וברביע שני של שנת 2015 יושמו לראשונה הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה.

לפרטים נוספים ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים.

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות.

התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות.

האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים וניסיון העבר, תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

הנושאים החשבונאיים הקריטיים העיקריים שצוינו בדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2014 הם כדלהלן: הפרשה להפסדי אשראי וסווג חובות בעייתיים, מכשירים נגזרים, ניירות ערך, התחייבויות לזכויות עובדים, התחייבויות בגין תביעות משפטיות, בניינים וציוד, מיסים על ההכנסה ומיסים נדחים.

נכסים בלתי מוחשיים

במסגרת הוראת דיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים נקבעו הוראות ליישום תקן חשבונאות בינלאומי 38 "נכסים בלתי מוחשיים" בקשר עם עלויות תוכנה לשימוש עצמי. ביום 2 ביוני 2015 שלח המפקח על הבנקים מכתב לבנק ובו נכתב כי בביקורות שבוצעו במספר תאגידים בנקאיים עלו ליקויים בבקרה הפנימית על דיווח כספי על תהליך היוון עלויות תוכנה. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים:

- (1) הבנק קבע סף מהותיות לכל פרויקט פיתוח תוכנה בגינו מהווות עלויות תוכנה בסך של 750 אלפי ש"ח.
- (2) עודכן אומדן אורך החיים של עלויות התוכנה שהוונו כך שלא יעלה על 5 שנים.
- (3) נקבעו הוראות שונות לגבי פרויקטים של פיתוח תוכנה אשר סך העלויות שניתן להוון בגינם אינו נמוך מסף המהותיות כאמור.

הבנק טיפל בדרישות אלה כשינוי של מדיניות חשבונאית לרבות יישום למפרע של המדיניות החשבונאית על תקופות ההשוואה.

כתוצאה מיישום למפרע של ההוראה הנ"ל, נרשם קיטון בהון הבנק ליום 1 בינואר 2013 בסך 346 מיליון ש"ח, לאחר השפעת המס.

למידע נוסף בגין ההשפעה של יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון

התחייבויות לזכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח לציבור יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה בנק יתקן למפרע את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור.

ביום 11 בינואר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר משלים לחוזר שפורסם ביום 9 באפריל 2014 שכולל מתכונת גילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות. כמו כן מעדכן החוזר נושאים כגון: שיעור היוון, הוראות מעבר, דרישות הגילוי בדוח על הרווח הכולל, בביאור על רווח כולל אחר מצטבר ודרישות גילוי בדוח הדירקטוריון.

בחוזר מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות עובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA ומעלה. מסיבות פרקטיות נקבע שחישוב המרווח יתבסס, על מרווחי אגרות החוב הקונצרניות בארה"ב. בנק הסבור ששינויים במרווח המתקבל בתקופה מסוימת נובעים מתנודות חריגות בשווקים באופן שהמרווחים המתקבלים על פיהן אינם מתאימים לשמש להיוון כאמור לעיל, יפנה לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים. דוגמאות למצבים אלה יכולים לכלול, בין היתר, שינויים בגינם המרווח המתקבל גבוה מהמרווח על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (מקומי) בישראל.

הבנק נדרש לתקן למפרע מספרי השוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך. באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים שנובעים משינויים בשיעורי ההיוון נקבע:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראות השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה שנקבעו על פי הכללים החדשים כמסובר לעיל, יכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
- רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת הדיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל עד שיתרה זו תתאפס.
- רווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת הדיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל והפסדים אקטואריים, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
- רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1 בינואר 2013 ובתקופות שלאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ויופחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
- השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), תיזקף לעודפים.

בנוסף, מעדכן החוזר את דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

דוח הדירקטוריון

ביום 12 בינואר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא הטבות לעובדים אשר כולל דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכוחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

יודגש כי בהתאם לקובץ שאלות ותשובות כאשר חלו שינויים המשפיעים מהותית על נכסי התוכנית או על המחויבות בגין התוכנית להטבה מוגדרת, תאגיד בנקאי ימדוד מחדש הן את ההתחייבויות והן את הנכסים. תאגיד בנקאי רשאי לאמץ מדיניות חשבונאית לפיה ימדדו מחדש הנכסים וההתחייבויות בגין התכנית בכל תקופת ביניים ובלבד שתיושם באופן עקבי בכל תקופות הביניים.

ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ליום 1 בינואר 2013 הינה: קיטון בהון של 687 מיליוני ש"ח לאחר השפעת המס, מזה קרן הון שלילית בסך 725 מיליוני ש"ח לאחר השפעת המס שנרשמה ברווח כולל אחר מצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים". קרן זו הינה בגין הפסד אקטוארי הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים. ליום 30 בספטמבר 2015 קרן התאמות בגין הטבות לעובדים הסתכמה ביתרה שלילית בסך 1,245 מיליוני ש"ח לאחר השפעת מס.

יתרת ההתחייבות להטבות לעובדים ליום 30 בספטמבר 2015 לפי שיעור היוון על בסיס אגרות חוב קונצרניות בישראל ("שוק עמוק לגישת הרשות לניירות ערך") גבוהה בכ-608 מיליון ש"ח מיתרת ההתחייבות בפועל.

המודלים האקטואריים כוללים הנחות לגבי: שיעור תוספת השכר העתידית, תוחלת חיים, שיעורי נכות, שיעורי עזיבה, שיעורי עזיבה עם תנאים מועדפים, שיעור ניצול זכויות הפנסיה ושיעור משיכת כספי פיצויים ותגמולים וכד'.

על אף שהפרמטרים נקבעו בזהירות ובמקצועיות ראויה, שינוי בכל אחד מהפרמטרים האקטואריים או בכמה מהם ו/או בשיעור ההיוון ו/או בשיעור עליית השכר יביא לשינוי בגובה ההתחייבויות של הבנק.

הערכת האקטואר של זכויות העובדים נמצאת באתר מג"א של רשות ניירות ערך וכתובתו: www.magna.isa.gov.il

למידע נוסף בנוגע להשפעת התקן ליום 31 בדצמבר 2014 ו-30 בספטמבר 2014 ראה ביאור 111 בדוחות הכספיים.

חישוב דרישות ההון בהתאם להוראות באזל 3 יעשה בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, שקובעות שיתרת רווח או הפסד כולל אחר מצטבר הנובעת מהתאמות בגין הטבות לעובדים, והסכום שנוקף ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013 בגין השפעת האימוץ לראשונה, לא יובאו בחשבון באופן מיידי אלא יהיו כפופים להוראות מעבר, כך שהשפעתם תיפרס כדלקמן: 40% מיום 1 בינואר 2015 ועוד 20% ב-1 בינואר של כל שנה עד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.

לפרטים נוספים ראה בדוח הכספי לשנת 2014 עמודים 55-63.

ג. תאור עסקי הקבוצה לפי מגזרים ותחומי פעילות

התפתחות ההכנסות, ההוצאות וההפרשה למס

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי (להלן: "הרווח הנקי") של קבוצת לאומי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך 2,404 מיליון ש"ח לעומת 1,456 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 65.1%.

הרווח הנקי של קבוצת לאומי הסתכם ברביע שלישי של 2015 בסך 704 מיליון ש"ח לעומת 636 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 10.7%.

לפירוט הרווחיות בנטרול חריגים ראה בפרק תיאור עסקי קבוצת לאומי והתפתחותם הכללית לעיל.

להלן השינוי ברווח הנקי ברביע השלישי של 2015 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר		2014	2015
השינוי	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
		1,899	1,875
(1.3)	(24)		
30.4	17	56	73
5.4	69	1,275	1,344
(14.6)	(363)	(א) 2,484	2,121
61.7	391	634	1,025
(1.5)	(5)	332	327
+	396	302	698
(95.7)	(330)	345	15
18.2	2	(11)	(9)
10.7	68	636	704

להלן השינוי ברווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של 2015 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר		2014	2015
השינוי	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
		5,561	5,391
(3.1)	(170)		
+	177	(11)	166
21.0	825	3,927	4,752
(10.7)	(780)	(א) 7,298	6,518
57.2	1,258	2,201	3,459
15.0	155	1,034	1,189
94.5	1,103	1,167	2,270
(45.2)	(133)	294	161
-	(22)	(5)	(27)
65.1	948	1,456	2,404

(א) הוצג מחדש עקב יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים וחוראות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עליות תוכנה. למידע נוסף ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון

להלן תמצית דוח רווח והפסד לפי רבעונים:

2015							2014						
רביעי שלישי							רביעי רביעי שלישי						
שני ראשון							שני ראשון						
במיליוני ש"ח													
1,875							1,802						
2,000							1,516						
73							81						
1,344							2,425						
2,121							2,235						
1,025							1,625						
327							565						
698							1,060						
15							131						
(9)							(9)						
704							1,182						

(א) הוצג מחדש עקב יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים והוראות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עליות תוכנה. למידע נוסף ראה ביאור 1ג בדוחות הכספיים.

הכנסות ריבית, נטו של קבוצת לאומי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2015 ב-5,391 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,561 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 170 מיליון ש"ח, בשיעור של 3.1%. הירידה נובעת בעיקרה מירידת הריבית במשק (הריבית הממוצעת לתשעת החודשים הראשונים 2014 היתה כ-0.72% לעומת ריבית ממוצעת לתשעת החודשים הראשונים 2015 של כ-0.13%) ומהשפעת המדד השלילי בתקופה המדווחת בשיעור גדול יותר מאשר בתקופה המקבילה אשתקד. השפעות אלו קוזזו חלקית על ידי גידול ביתרת האשראי.

ברביעי שלישי של 2015 הסתכמו הכנסות הריבית נטו בסך 1,875 מיליון ש"ח לעומת 1,899 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 1.3%. הירידה נובעת בעיקרה מירידת הריבית במשק (הריבית הממוצעת לרביעי שלישי 2014 היתה כ-0.5% לעומת ריבית ממוצעת לרביעי שלישי 2015 של כ-0.10%) אשר קוזזה חלקית על ידי גידול ביתרת האשראי.

היחס בין הכנסות ריבית, נטו לבין היתרה הממוצעת של נכסים נושאי ריבית הינו 2.04% (במונחים שנתיים) לעומת 2.26% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן התפתחות הכנסות ריבית, נטו לפי מגזרי פעילות עיקריים:

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום	
	30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2015
השינוי באחוזים	במיליוני ש"ח	
משקי בית	1,964	1,913
עסקים קטנים	779	795
בנקאות פרטית	217	168
בנקאות מסחרית	1,043	1,068
בנקאות עסקית	940	869
ניהול פיננסי	610	576
אחר	8	2
סך הכל	5,561	5,391

פער הריבית הכולל בתשעת החודשים הראשונים של 2015 הוא 1.88% לעומת 2.01% בתקופה המקבילה ב-2014.

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי (כולל הפרשה פרטנית והפרשה קבוצתית) של קבוצת לאומי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בהוצאות בסך של כ-166 מיליון ש"ח, 0.09% מתוך האשראי לציבור, בהשוואה להכנסות בסך של כ-11 מיליון ש"ח, 0.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

העלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של השנה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובעת בעיקר מגידול בהפרשה הקבוצתית כתוצאה מגידול באשראי ומשינוי בתמהיל האשראי. ההכנסות הפרטניות בגין הפסדי אשראי נובעות מגביות בארץ ובשלוחות באנגליה וברומניה.

ברביע השלישי של 2015 הסתכמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של כ-73 מיליון ש"ח, 0.11% מתוך האשראי לציבור, לעומת כ-56 מיליון ש"ח, 0.09% בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון

להלן נתונים על הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי לפי רבעונים:

2015									2014										
תשעה חודשים									תשעה חודשים										
רביעי רביעי רביעי רביעי רביעי רביעי רביעי רביעי									רביעי רביעי רביעי רביעי רביעי רביעי רביעי רביעי										
שלישי שני ראשון									שלישי שני ראשון										
במיליוני ש"ח									במיליוני ש"ח										
הוצאה (הכנסה) פרטנית בגין הפסדי אשראי																			
(200)	(14)	(112)	(74)	(94)	157	(251)	(60)	(114)	(77)	366	87	124	155	566	326	240	116	98	26
הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי																			
סך כל ההוצאה (ההכנסה) להפסדי אשראי																			
166	73	12	81	472	483	(11)	56	(16)	(51)										
יחסים באחוזים (במונחים שנתיים):																			
שיעור ההוצאה (ההכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו																			
(0.10)	(0.02)	(0.17)	(0.12)	(0.03)	0.25	(0.13)	(0.10)	(0.19)	(0.12)	0.19	0.13	0.19	0.25	0.22	0.52	0.13	0.19	0.16	0.04
שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו																			
0.19	0.13	0.19	0.25	0.22	0.52	0.13	0.19	0.09	(0.08)										
שיעור ההוצאה (ההכנסה) הכולל בגין הפסדי אשראי מסך האשראי הכולל																			
0.09	0.11	0.02	0.13	0.19	0.13	0.02	0.19	0.09	(0.08)	0.12	0.09	0.12	0.13	0.14	0.33	0.08	0.12	0.11	0.03
שיעור ההוצאה (ההכנסה) הפרטנית בגין הפסדי אשראי מסך סיכון האשראי																			
(0.06)	(0.02)	(0.12)	(0.08)	(0.02)	0.16	(0.08)	(0.06)	(0.13)	(0.09)										
אשראי מסך סיכון האשראי הכולל לציבור																			
0.12	0.09	0.13	0.16	0.14	0.33	0.08	0.12	0.11	0.03										
שיעור ההוצאה (הכנסה) הכולל בגין הפסדי אשראי מסך סיכון האשראי הכולל לציבור																			
0.06	0.07	0.01	0.08	0.12	0.49	-	0.06	(0.02)	(0.06)										

להלן נתונים על יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי ליום:

30 בספטמבר 2015			30 בספטמבר 2014			31 בדצמבר 2014		
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי (במיליוני ש"ח)			הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי (במיליוני ש"ח)			הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי (במיליוני ש"ח)		
3,157	2,796	3,041	3,157	2,796	3,041	3,157	2,796	3,041
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי מסך האשראי לציבור, נטו			שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי מסך האשראי לציבור, נטו			שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי מסך האשראי לציבור, נטו		
1.21	1.12	1.20	1.21	1.12	1.20	1.21	1.12	1.20
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי מסך סיכון האשראי הכולל			שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי מסך סיכון האשראי הכולל			שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי מסך סיכון האשראי הכולל		
0.79	0.73	0.78	0.79	0.73	0.78	0.79	0.73	0.78

להלן התפתחות ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות עיקריים:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014	
במיליוני ש"ח	באחוזים (א)	במיליוני ש"ח	באחוזים (א)
207	0.2	176	0.2
91	0.5	79	0.4
3	0.1	2	-
(103)	(0.3)	60	0.2
(1)	-	(370)	(0.8)
(31)	(1.4)	42	1.6
166	0.09	(11)	-

(א) אחוז מסך האשראי לסוף תקופה על בסיס שנתי.

דוח הדירקטוריון

להלן התפלגות ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי לפי ענפי משק עיקריים:

לתשעה חודשים שהסתיימו		לתשעה חודשים שהסתיימו	
ביום 30 בספטמבר 2014		ביום 30 בספטמבר 2015	
במיליוני ש"ח			
תעשייה	24	(140)	
בינוי ונדל"ן	45	(118)	
מסחר	(57)	71	
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	7	15	
תחבורה ואחסנה	10	7	
מידע ותקשורת	6	(25)	
שרותים פיננסיים	(100)	60	
שרותים עסקיים אחרים	24	27	
אנשים פרטיים-הלוואות לדיור	11	17	
אנשים פרטיים-אחר	197	69	
אחרים	-	4	
סך כל הציבור	167	(13)	
סך הכל בנקים	(1)	2	
סך הכל ממשלות	-	-	
סך הכל	166	(11)	

להלן התפלגות ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי בקבוצה (הבנק וחברות מאוחדות) שנוקפו לדוח רווח והפסד:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	השינוי
	במיליוני ש"ח		
	באחוזים		
הבנק	158	(181)	+
לאומי קארד	13	12	8.3
בנק ערבי	13	14	(7.1)
לאומי ארה"ב	12	57	(78.9)
לאומי בריטניה	(16)	85	-
לאומי רומניה	(12)	2	-
אחרות	(2)	-	-
סך כל ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי			
אשראי	166	(11)	+

סיכון אשראי בעייתי

30 בספטמבר 2015			
מאזני	חוץ מאזני	כולל	
במיליוני ש"ח			
1. סיכון אשראי בעייתי: (א)			
סיכון אשראי פגום	4,323	312	4,635
סיכון אשראי נחות	1,712	400	2,112
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת (ב)	3,338	1,382	4,720
סך הכל אשראי בעייתי	9,373	2,094	11,467
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר (ב)	1,024	-	-
2. נכסים שאינם מבצעים:			
חובות פגומים	4,012	-	-
נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו	7	-	-
סך הכל נכסים שאינם מבצעים	4,019	-	-
30 בספטמבר 2014			
מאזני	חוץ מאזני	כולל	
במיליוני ש"ח			
1. סיכון אשראי בעייתי: (א)			
סיכון אשראי פגום	4,929	288	5,217
סיכון אשראי נחות	1,926	706	2,632
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת (ב)	3,087	369	3,456
סך הכל אשראי בעייתי	9,942	1,363	11,305
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר (ב)	1,035	-	-
2. נכסים שאינם מבצעים:			
חובות פגומים	4,441	-	-
נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו	23	-	-
סך הכל נכסים שאינם מבצעים	4,464	-	-
31 בדצמבר 2014			
מאזני	חוץ מאזני	כולל	
במיליוני ש"ח			
1. סיכון אשראי בעייתי: (א)			
סיכון אשראי פגום	4,816	375	5,191
סיכון אשראי נחות	2,331	637	2,968
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת (ב)	3,060	529	3,589
סך הכל אשראי בעייתי	10,207	1,541	11,748
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר (ב)	941	-	-
2. נכסים שאינם מבצעים:			
חובות פגומים	4,411	-	-
נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו	15	-	-
סך הכל נכסים שאינם מבצעים	4,426	-	-

הערה: סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

- (א) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (ב) לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

להלן פירוט מדדי סיכון האשראי:

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
באחוזים		
שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסה מיתרת האשראי לציבור	1.5	1.8
שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור	0.4	0.4
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור	1.4	1.5
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי פגום שאינו צובר הכנסות ריבית	95.1	83.9
שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור	2.5	2.6
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור (במונחים שנתיים)	0.1	-
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי הממוצעת (במונחים שנתיים)	0.2	0.1
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור (במונחים שנתיים)	11.8	6.7
	7.6	

הכנסות שאינן מריבית של קבוצת לאומי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך 4,752 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,927 מיליון ש"ח בתקופה אשתקד, עלייה של 825 מיליון ש"ח, בשיעור של 21.0%.

בנטרול רווח ממימוש מניות החברה לישראל, ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך 3,946 מיליון ש"ח, עלייה של 19 מיליון ש"ח, בשיעור של 0.5%. עיקר גידול זה מקורו מרווח ממימוש מניות מובילאיי בסך כ-144 מיליון ש"ח לפני מס, מגידול דבידנדים שהתקבלו בסך כ-161 מיליון ש"ח לפני מס ומקיטון בהוצאות בגין מכשירים נגזרים והפרשי שער בסך של כ-59 מיליון ש"ח לפני מס. הגידול קוּזו ברובו מקיטון ברווחים בגין פעילויות למטרות מסחר בסך של כ-354 מיליון ש"ח לפני מס. כמו כן, קיים קיטון בעמלות בסך 14 מיליון ש"ח עקב השלמת מכירת הפעילות של לאומי שוויץ ליוליוס בר אשר קוּזו מגידול בעמלות מהבנק.

ברביע השלישי של 2015 הסתכמו הכנסות שאינן מריבית בסך 1,344 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,275 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 69 מיליון ש"ח, בשיעור של 5.4%. העלייה נובעת מרווח ממימוש מניות החברה לישראל ברביע השלישי של 2015 בסך 289 מיליון ש"ח לעומת רווח ממימוש מניות מובילאיי בסך 144 מיליון ש"ח ברביע שלישי של 2014. העלייה קוּזו בחלקה מגידול בהוצאות בגין מכשירים נגזרים והפרשי שער הרביע לעומת הרביע אשתקד בכ-74 מיליון ש"ח לפני מס.

הכנסות שאינן מריבית כוללות:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר	30 בספטמבר	2014	2015
השינוי	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
הכנסות מימון שאינן מריבית	1,539	719	820
עמלות	3,099	3,113	(14)
הכנסות אחרות	114	95	19
סך הכל	4,752	3,927	825

דוח הדירקטוריון

להלן התפתחות ההכנסות שאינן מריבית לפי רבעונים:

2015						
2014						
רביעי	רביעי	רביעי	רביעי	רביעי	רביעי	רביעי
שלישי	שני	שני	שלישי	ראשון	ראשון	ראשון
במיליוני ש"ח						
325	(105)	1,319	76	224	172	323
1,013	1,035	1,051	1,054	1,033	1,040	1,040
6	53	55	84	18	46	31
1,344	983	2,425	1,214	1,275	1,258	1,394

להלן פירוט הכנסות מימון שאינן מריבית:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר			
30 בספטמבר			
2015	2014	השינוי	
במיליוני ש"ח			
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים	(124)	59	32.2
והפרשי שער, נטו	154	27	21.3
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה, נטו	1,468	1,105	+
רווחים מהשקעות במניות כולל דיבידנדים (א)	11	(17)	(60.7)
רווחים בגין הלוואות שנמכרו	30	384	(92.2)
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות	1,539	820	+
לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו			
סך הכל			

(א) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 כולל בעיקר רווח ממכירת מניות החברה לישראל ומובילאיי בסך 811 מיליון ש"ח ו-288 מיליון ש"ח לפני השפעת המס בהתאמה ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2014 כולל רווח ממכירת מניות מובילאיי, פרטנר וטאוואר בסך 144 מיליון ש"ח, 70 מיליון ש"ח ו-99 מיליון ש"ח לפני השפעת המס בהתאמה.

להלן התפתחות הסעיפים העיקריים בהכנסות מימון שאינן מריבית לפי רבעונים:

2015						
2014						
רביעי	רביעי	רביעי	רביעי	רביעי	רביעי	רביעי
שלישי	שני	שני	שלישי	ראשון	ראשון	ראשון
במיליוני ש"ח						
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים	(254)	209	(79)	(163)	(180)	26
והפרשי שער, נטו	35	15	104	78	10	82
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה, נטו	403	40	1,025	89	199	35
רווחים מהשקעות במניות כולל דיבידנדים (א)	11	-	-	-	28	-
רווחים בגין הלוואות שנמכרו	130	(369)	269	72	167	76
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות	325	(105)	1,319	76	224	172
לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו						
סך הכל						

(א) ברביעי השלישי של 2015 כולל בעיקר רווח ממכירת מניות החברה לישראל בסך 289 מיליון ש"ח וברביעי ראשון של 2015 כולל בעיקר רווח ממכירת מניות החברה לישראל ומובילאיי בסך 522 מיליון ש"ח ו-288 מיליון ש"ח לפני השפעת מס בהתאמה. בשנת 2014 כולל בעיקר רווח ממכירת מניות פרטנר בסך 70 מיליון ש"ח לפני השפעת המס ברביעי ראשון של 2014, ורווח ממכירת מניות מובילאיי בסך 144 מיליון ש"ח לפני השפעת המס ברביעי השלישי של 2014.

דוח הדירקטוריון

להלן פירוט העמלות:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
		30 בספטמבר	30 בספטמבר
	השינוי	2014	2015
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
ניהול חשבון	(5.7)	614	579
פעילות בניירות ערך ובמכשירים			
נגזרים מסוימים	(93)	615	522
כרטיסי אשראי	14	705	719
טיפול באשראי	10	145	155
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	21	210	231
הפרשי המרה	8	235	243
עמלות מעסקי מימון	46	362	408
עמלות אחרות	15	227	242
סך כל העמלות	(14)	3,113	3,099

סך ההכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של 2015 הושפע מירידה בפעילות של השלוחה בשוויץ עקב השלמת מכירת הפעילות ליוליוס בר במהלך הרביע הראשון של שנת 2015 (כ-105 מיליון ש"ח).

ההכנסות מעמלות מהוות 47.5% מההוצאות התפעוליות והאחרות לעומת 42.7% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת 44.5% בכל שנת 2014.

להלן התפתחות הכנסות שאינן מריבית לפי מגזרי פעילות עיקריים:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
		30 בספטמבר	30 בספטמבר
	השינוי	2014	2015
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
משקי בית	17	1,354	1,371
עסקים קטנים	13	376	389
בנקאות פרטית	(125)	458	333
בנקאות מסחרית	15	376	391
בנקאות עיסקית	(93)	558	465
ניהול פיננסי	974	767	1,741
אחר	24	38	62
סך הכל	825	3,927	4,752

משקל ההכנסות שאינן מריבית מסך כל ההכנסות (קרי, הכנסות מריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית) היה בשיעור של 46.9% לעומת 41.4% בתקופה המקבילה אשתקד ו-41.1% בכל שנת 2014.

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות של קבוצת לאומי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 ב-6,518 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7,298 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 780 מיליון ש"ח, בשיעור של 10.7%. בנטרול ההוצאות בגין ההסדרים עם רשויות חו"ל, ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2015 ב-6,493 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6,289 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 204 מיליון ש"ח, בשיעור של 3.2%.

דוח הדירקטוריון

ברביע השלישי של 2015 הסתכמו ההוצאות התפעוליות ב-2,121 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,484 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 363 מיליון ש"ח, בשיעור של 14.6%. בנטרול ההוצאות בגין ההסדרים עם רשויות חו"ל, ההוצאות התפעוליות הסתכמו ברביע השלישי 2015 ב-2,121 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,004 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 117 מיליון ש"ח, בשיעור של 5.8%. קיים קיטון בהוצאות השכר השוטף לעומת גידול בהוצאות מענק תשואה כפי המפורט להלן.

ההוצאות התפעוליות והאחרות כוללות:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר		30 בספטמבר	
2015	2014	השינוי	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים
4,123	4,019	104	2.6
1,282	1,237	45	3.6
משכורות והוצאות נלוות			
אחזקת ופחת בניינים וציוד			
הוצאות אחרות והפחתות של נכסים בלתי מוחשיים ללא הוצאות הקשורות לחקירה בגין לקוחות חו"ל			
1,088	1,033	55	5.3
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות, ללא הוצאות הקשורות לחקירה בגין לקוחות חו"ל			
6,493	6,289	204	3.2
25	1,009	(984)	(98)
הוצאות הקשורות לחקירה בגין לקוחות חו"ל			
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות כולל הוצאות הקשורות לחקירה בגין לקוחות חו"ל			
6,518	7,298	(780)	(10.7)

להלן התפתחות רבעונית של הוצאות שכר:

2015										
2014										
תשעה חודשים										
תשעה חודשים										
ראשונים										
במיליוני ש"ח										
שכר ונלוות	2,842	1,006	901	935	4,063	1,081	2,982	974	981	1,027
מענק תשואה	479	96	228	155	100	(159)	259	98	29	132
הוצאות הטבה מוגדרת והטבות אחרות לאחר סיום העסקה	802	258	216	328	988	210	778	211	310	257
סך הכל הוצאות שכר	4,123	1,360	1,345	1,418	5,151	1,132	4,019	1,283	1,320	1,416

דוח הדירקטוריון

להלן התפתחות רבעונית של הוצאות תפעוליות ואחרות ואחזקת בניינים וציוד*:

2015									2014								
תשעה חודשים									תשעה חודשים								
רביעי									רביעי								
שלישי									שלישי								
שני									שני								
ראשון									ראשון								
במיליוני ש"ח																	
פחת																	
491									156								
791									271								
הוצאות אחזקת בניינים וציוד																	
הוצאות אחרות והפחתות של נכסים בלתי מוחשיים, ללא הוצאות הקשורות לחקירה בגין לקוחות חו"ל																	
1,088									334								
סך התפעוליות והאחרות, ללא הוצאות הקשורות לחקירה בגין לקוחות חו"ל																	
2,370									761								
הוצאות הקשורות לחקירה בגין לקוחות חו"ל																	
25									-								
לקוחות חו"ל**																	
סך התפעוליות והאחרות כולל הוצאות הקשורות לחקירה בגין לקוחות חו"ל																	
2,395									761								

* ללא שכר.
** לא כולל הפרשי שער.

ההוצאות התפעוליות והאחרות (אחזקת בניינים וציוד, פחת ואחרות) הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך 2,395 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,279 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 884 מיליון ש"ח, בשיעור של 27.0%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הושפעו בעיקר מהגורמים כדלקמן:

1. זקיפת הוצאות בגין ההסדרים עם רשויות חו"ל בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך 25 מיליון ש"ח לעומת 1,009 מיליון ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של 2014. בתשעת החודשים הראשונים של 2015 נרשמו כ-20 מיליון ש"ח הפרשה ל-SEC בהתאם להנחיית בנק ישראל וכ-5 מיליון ש"ח בגין יועצים משפטיים.
2. הפרשה בגין עלויות צפויות לסגירת השלוחה בשוויץ בסך של כ-35 מיליון ש"ח שנזקפו בתשעת החודשים הראשונים של 2015.

ברביע שלישי 2015 הסתכמו ההוצאות התפעוליות והאחרות, לא כולל הוצאות שכר, בסך 761 מיליון ש"ח לעומת 1,201 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 440 מיליון ש"ח בשיעור 36.6%. הירידה נובעת בעיקר מהוצאות בגין ההסדרים עם רשויות חו"ל שנזקפו ברביע שלישי אשתקד.

ההוצאות התפעוליות מהוות 64.3% מסך כל ההכנסות לעומת 76.9% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת 74.9% בכל שנת 2014. ההוצאות התפעוליות, בנטרול חריגים בהתאם לדוח פרופורמה לעיל, מהוות 68.3% מסך כל ההכנסות בתשעת החודשים הראשונים של 2015 לעומת 67.4% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת 66.7% בכל שנת 2014.

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות (במונחים שנתיים) מהווה 2.13% מסך כל המאזן, לעומת 2.57% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת 2.36% בכל שנת 2014.

הרווח לפני מס של קבוצת לאומי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 ב-3,459 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,201 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של 57.2%. ברביע השלישי של 2015 הסתכם הרווח לפני מס בסך 1,025 מיליון ש"ח בהשוואה ל-634 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 61.7%.

דוח הדירקטוריון

ההפרשה למס על הרווח של קבוצת לאומי הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של 2015 ב-1,189 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,034 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההפרשה בתשעת החודשים הראשונים של 2015 היה 34.4% מהרווח לפני מס לעומת 47.0% בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-12.6%. הירידה בשיעור המס נובעת בעיקר מירידה בהוצאות הלא מוכרות ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח לאחר מיסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך 2,270 מיליון ש"ח לעומת 1,167 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 94.5%. ברביע השלישי של 2015 הסתכם הרווח לאחר מיסים בסך 698 מיליון ש"ח לעומת 302 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 131.1%.

חלק הקבוצה ברווח לאחר מס של חברות כלולות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 ברווח של 161 מיליון ש"ח בהשוואה ל-294 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

החל מה-31 במרס 2015 מסווג הבנק את ההשקעה בחברה לישראל בתיק ניירות ערך זמין למכירה בהתאם לשווי השוק של ההשקעה ליום 31 במרס 2015. חלקו של הבנק על בסיס השווי המאזני ברווח החברה לישראל הינו לרביע ראשון 2015. החל מרביע שני 2015 הבנק כולל את הרווח בגין התאמות לשווי שוק של ההשקעה בחברה לישראל ברווח כולל אחר בלבד. למידע נוסף ראה בפרק "מגזרי הפעילות בקבוצה" סעיף חברות כלולות (ריאליות) להלן.

הרווח הנקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך של 2,431 מיליון ש"ח לעומת רווח של 1,461 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 66.4%. ברביע השלישי של 2015 הסתכם הרווח הנקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בסך 713 מיליון ש"ח לעומת 647 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 10.2%.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתשעת החודשים הראשונים של 2015 הסתכם ברווח של 27 מיליון ש"ח לעומת רווח של 5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתשעת החודשים הראשונים של 2015 הסתכם בסך של 2,404 מיליון ש"ח לעומת רווח של 1,456 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 65.1%. ברביע השלישי של 2015 הסתכם הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בסך 704 מיליון ש"ח לעומת 636 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 10.7%.

התשואה להון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הינה 11.9% לעומת 7.7% תשעת החודשים הראשונים של שנת 2014, ולעומת 5.4% לשנת 2014.

2015										
תשעה חודשים ראשונים										
2014										
תשעה חודשים ראשונים										
באחוזים (במונחים שנתיים)										
הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	11.9	10.4	7.8	19.3	5.4	(0.7)	7.7	10.2	3.6	9.8

הרווח הנקי הבסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי היה בתשעת החודשים הראשונים של 2015 1.63 ש"ח בהשוואה ל-0.99 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן תמצית דוח על הרווח הכולל:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
	2014	2015	
השינוי			
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
10.7	68	636	704
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי			
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מס:			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה			
-	(1,109)	424	(685)
לפי שווי הוגן, נטו			
התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו,			
-	(14)	16	2
לאחר גידורים			
+	51	(5)	46
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים			
חלקו של התאגיד הבנקאי בהפסד כולל אחר של			
+	9	(6)	3
חברות כלולות			
-	(1,063)	429	(634)
סך הכל רווח כולל אחר			
+	285	(51)	234
השפעת המס המיוחס לרווח הכולל האחר			
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות			
-	2	-	2
שאינן מקנות שליטה			
הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות התאגיד			
(70.2)	(712)	1,014	302
הבנקאי			

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
	2014	2015	
השינוי			
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
65.1	948	1,456	2,404
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי			
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מס:			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה			
-	(881)	479	(402)
לפי שווי הוגן, נטו			
התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו,			
-	(10)	6	(4)
לאחר גידורים			
+	869	181	1,050
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים			
חלקו של התאגיד הבנקאי בהפסד כולל אחר של			
+	20	(5)	15
חברות כלולות			
(0.3)	(2)	661	659
סך הכל רווח כולל אחר			
55.8	(111)	(199)	(310)
השפעת המס המיוחס לרווח הכולל האחר			
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות			
-	(1)	-	(1)
שאינן מקנות שליטה			
הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות התאגיד			
43.6	836	1,918	2,754
הבנקאי			

דוח הדירקטוריון

המבנה והתפתחות של הנכסים וההתחייבויות ⁽¹⁾

המאזן של קבוצת לאומי הסתכם ב-30 בספטמבר 2015 ב-408.5 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-396.9 מיליארד ש"ח בסוף 2014, עלייה של 2.9%, ובהשוואה ל-30 בספטמבר 2014, עלייה של 7.4%.

ערך הנכסים במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ במאזן הינו כ-86.5 מיליארד ש"ח, כ-21.2% מסך הנכסים. בתשעת החודשים הראשונים של השנה פחת השקל ביחס לדולר בשיעור של 0.9% ויוסף ביחס לאירו בשיעור של 6.8%.

סך כל הנכסים בניהול הקבוצה הכולל את סך כל המאזן וכן תיקי ניירות ערך של הלקוחות וקופות גמל וקרנות השתלמות לגביהן ניתנים שירותי ניהול תפעולי, משמרת ויעוץ פנסיוני, מסתכמים בכ-1,195 מיליארד ש"ח, לעומת 1,223 מיליארד ש"ח בסוף 2014 (כ-305 מיליארד דולר ו-314 מיליארד דולר בהתאמה).

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

	30 בספטמבר 2015	31 בדצמבר 2014	מדצמבר 2014	מספטמבר 2014
	במיליוני ש"ח	השינוי באחוזים		
סך כל המאזן	408,524	396,984	2.9	7.4
מזומנים ופיקדונות בבנקים	52,562	60,615	(13.3)	(3.8)
ניירות ערך	67,545	52,113	29.6	46.7
אשראי לציבור, נטו	260,009	252,480	3.0	4.2
בניינים וציוד	2,992	3,162	(5.4)	(1.9)
פיקדונות הציבור	317,991	303,397	4.8	10.9
פיקדונות מבנקים	3,650	4,556	(19.9)	(23.7)
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	22,187	23,678	(6.3)	(7.3)
הון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	28,575	25,798	10.8	7.0

להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ-מאזניים לאחר הפרשה להפסדי אשראי עיקריים:

	30 בספטמבר 2015	31 בדצמבר 2014	מדצמבר 2014	מספטמבר 2014
	במיליוני ש"ח	השינוי באחוזים		
אשראי תעודות	1,635	1,624	0.7	(21.0)
ערבויות להבטחת אשראי	5,711	5,969	(4.3)	1.3
ערבויות לרוכשי דירות	18,862	17,523	7.6	15.5
ערבויות והתחייבויות אחרות	16,579	16,863	(1.7)	4.7
מכשירים נגזרים (א)	679,769	664,316	2.3	+
אופציות מכל הסוגים	127,508	149,837	(14.9)	(14.7)

(א) כולל עסקאות "פורוורד", חוזי החלפות פיננסיות, swaps' וגזרי אשראי. לפירוט נוסף ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים

פיקדונות הציבור הסתכמו ב-30 בספטמבר 2015 ב-318.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-303.4 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2014, גידול של 4.8% ובהשוואה ל-30 בספטמבר 2014, גידול של 10.9%, וזאת למרות מעבר של כ-4.7 מיליארד ש"ח מלאומי שוויץ ליוליוס בר עם סגירת העסקה באמצע מרס 2015.

השינויים בשערי החליפין של השקל ביחס למטבעות החוץ בתשעת החודשים הראשונים של השנה תרמו לקיטון בשיעור של 0.1% בסך כל פיקדונות הציבור.

⁽¹⁾ השינויים באחוזים חושבו על פי היתרות במיליוני ש"ח.

דוח הדירקטוריון

להלן התפתחות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות עיקריים:

	30 בספטמבר 2015	31 בדצמבר 2014	השינוי באחוזים
משקי בית	124,033	115,480	7.4
עסקים קטנים	26,454	26,090	1.4
בנקאות פרטית	31,545	34,830	(9.4)
בנקאות מסחרית	48,546	44,598	8.9
בנקאות עסקית	26,222	27,754	(5.5)
ניהול פיננסי ואחר	61,191	54,645	12.0
סך הכל	317,991	303,397	4.8

אגרות חוב, שטרי הון וכתבי התחייבות נדחים הסתכמו ב-30 בספטמבר 2015 ב-22.2 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-23.7 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2014, קיטון של 6.3% ובהשוואה ל-30 בספטמבר 2014 קיטון של 7.3%. בתשעת החודשים הראשונים של 2015 נפרעו אגרות חוב בסך 4.7 מיליארד ש"ח.

תשקיף מדף והנפקת אגרות חוב

ביום 28 במאי 2015 פרסם הבנק תשקיף מדף בהתאם להיתר שהתקבל מרשות ניירות ערך.

ביום 19 ביולי 2015 הנפיק הבנק, על פי תשקיף המדף שלעיל, סך של 2.85 מיליארד ש"ח אגרות חוב סדרות 177 ו-178 כמפורט להלן:

אגרות חוב סדרה 177 בסך 1,700,000,000 ש"ח ע.נ. עומדות לפרעון בתשלום אחד ביום 30 ביוני 2020, צמודות קרן וריבית למדד המחירים לצרכן, ונושאות ריבית שנתית בשיעור של 0.59% לשנה, אשר תשולם פעמיים בשנה ביום 30 ביוני בשנים 2016 ועד 2020 (כולל) וביום 31 בדצמבר בשנים 2016 ועד 2019 (כולל).

אגרות חוב סדרה 178 בסך 1,150,000,000 ש"ח ע.נ. עומדות לפרעון בתשלום אחד ביום 31 במרס 2024, אינן צמודות (קרן וריבית) למדד כלשהו, ונושאות ריבית שנתית בשיעור של 3.01% לשנה, אשר תשולם פעמיים בשנה ביום 31 במרס בשנים 2016 ועד 2024 (כולל) וביום 30 בספטמבר בשנים 2016 ועד 2023 (כולל).

אגרות החוב אינן מוכרות לצורך הון פיקוחי.

פעילות חוץ מאזנית

להלן ההתפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים של הלקוחות המנוהלים בקבוצת לאומי:

	30 בספטמבר 2015	31 בדצמבר 2014	השינוי	באחוזים
תיקי ניירות ערך (א)	581,411	618,728	(37,317)	(6.0)
נכסים בגינם ניתנים שירותי תפעול:				
(א)(ב)(ג)				
קרנות נאמנות	63,631	74,052	(10,421)	(14.1)
קופות גמל ופנסיה	70,412	67,434	2,978	4.4
קרנות השתלמות	70,865	65,466	5,399	8.2

(א) לרבות שינוי בשווי השוק של ניירות ערך ושווי ניירות שבמשמרת (custody) של קרנות נאמנות וקופות גמל, לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי ומשמרת.

(ב) הקבוצה בארץ אינה מנהלת קרנות נאמנות, קופות גמל וקרנות השתלמות.

(ג) נכסי לקוחות לגביהם מעניקה הקבוצה שירותי ניהול תפעולי, כולל יתרות הקופות של לקוחות מיועצים בלאומי.

דוח הדירקטוריון

האשראי לציבור, נטו הסתכם ב-30 בספטמבר 2015 ב-260.0 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-252.5 מיליארד ש"ח ל-31 בדצמבר 2014, גידול של 3.0% ובהשוואה ל-30 בספטמבר 2014, גידול של 4.2%.

בנוסף לאשראי לציבור משקיעה הקבוצה באגרות חוב של חברות המסתכמות ב-30 בספטמבר 2015 ב-12,316 מיליון ש"ח בהשוואה ל-15,005 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2014, ירידה של 17.9%.

להלן התפתחות סיכון האשראי הכולל (א) לציבור לפי ענפי משק עיקריים:

	30 בספטמבר 2015		31 בדצמבר 2014	
	סיכון	שיעור מסך	סיכון	שיעור מסך
	אשראי	הכל	אשראי	הכל
	כולל לציבור	ש"ח	כולל לציבור	ש"ח
חקלאות	2,114	0.5	2,212	0.6
כרייה וחציבה	703	0.2	761	0.2
תעשייה	34,501	8.6	38,283	9.8
בינוי ונדל"ן (ב)	89,043	22.2	83,499	21.3
חשמל ומים	6,114	1.5	5,650	1.4
מסחר	34,054	8.5	34,953	8.9
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	4,207	1.1	4,470	1.1
תחבורה ואחסנה	7,035	1.8	6,461	1.6
מידע ותקשורת	8,353	2.1	7,687	2.0
שרותים פיננסיים	40,074	10.0	42,679	10.9
שרותים עיסקיים אחרים	12,651	3.2	12,039	3.1
שרותים ציבוריים וקהילתיים	8,553	2.1	7,905	2.0
אנשים פרטיים- הלוואות לדיוור	83,294	20.7	78,359	20.0
אנשים פרטיים-אחר	69,993	17.5	67,081	17.1
סך הכל	400,689	100.0	392,039	100.0

(א) לפני הפרשה להפסדי אשראי ולרבות סיכון אשראי חוץ מאזני, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
(ב) כולל הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בניה בסך 1,291 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך 1,788 מיליון ש"ח לעומת 1,383 מיליון ש"ח ו-1,867 מיליון ש"ח בהתאמה ל-31 בדצמבר 2014.

להלן התפתחות האשראי לציבור לפי מגזרי פעילות עיקריים:

	30 בספטמבר 2015		31 בדצמבר 2014	
	במיליוני ש"ח	שיעור הסיכון	במיליוני ש"ח	שיעור הסיכון
משקי בית	117,686	6.3	110,696	6.3
עסקים קטנים	25,799	7.3	24,034	7.3
בנקאות פרטית	4,786	(18.6)	5,882	(18.6)
בנקאות עסקית	57,227	(2.6)	58,761	(2.6)
בנקאות מסחרית	51,597	3.5	49,833	3.5
ניהול פיננסי ואחר	2,914	(11.0)	3,274	(11.0)
סה"כ	260,009	3.0	252,480	3.0

להלן נתונים נוספים על האשראי הכולל

להלן התפלגות סך כל האשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ-מאזני לפי גודל האשראי ללווה בודד:

30 בספטמבר 2015				
תקרת האשראי באלפי ש"ח	שיעור ממספר סך הכל הלווים	שיעור מסך הכל האשראי המאזני	שיעור מסך הכל אשראי חוץ מאזני	
מ-	עד	באחוזים		
-	80	80.7	5.9	20.2
80	600	15.8	21.1	10.6
600	1,200	2.4	14.5	4.1
1,200	2,000	0.6	6.3	2.2
2,000	8,000	0.4	9.0	4.5
8,000	20,000	0.1	6.5	3.9
20,000	40,000	0.04	6.3	5.2
40,000	200,000	0.04	15.0	17.3
200,000	800,000	0.01 (א)	11.9	22.4
מעל 800,000	0.001 (ב)	3.5	9.6	
סך הכל	100.0	100.0	100.0	100.0

31 בדצמבר 2014				
תקרת האשראי באלפי ש"ח	שיעור ממספר סך הכל הלווים	שיעור מסך הכל האשראי מאזני	שיעור מסך הכל אשראי חוץ מאזני	
מ-	עד	באחוזים		
-	80	80.7	6.3	20.6
80	600	16.1	21.1	11.0
600	1,200	2.2	13.4	2.9
1,200	2,000	0.6	5.9	1.9
2,000	8,000	0.4	8.8	4.5
8,000	20,000	0.1	6.7	4.6
20,000	40,000	0.04	6.6	5.5
40,000	200,000	0.03	14.4	17.9
200,000	800,000	0.01 (א)	11.5	21.6
מעל 800,000	0.001 (ב)	5.3	9.5	
סך הכל	100.0	100.0	100.0	100.0

(א) ב-30 בספטמבר 2015 - 169 לוויים וב-31 בדצמבר 2014 - 153 לוויים.

(ב) ב-30 בספטמבר 2015 - 17 לוויים וב-31 בדצמבר 2014 - 18 לוויים.

דוח הדירקטוריון

להלן פירוט יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני שהיקפם ללווה בודד עולה על 800 מיליון ש"ח בחתך מפורט יותר של תחומי האשראי ובחתך של ענפי משק:

1. סיכון אשראי לפי גודל אשראי של לווה:

30 בספטמבר 2015							
מספר לוויים		אשראי מאזני		סיכון אשראי חוץ מאזני			
מזה:		מזה:		מזה:			
צדדים		צדדים		צדדים			
קשורים		קשורים		קשורים			
סך הכל		סך הכל		סך הכל			
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
מ-	עד	מ-	עד	מ-	עד	מ-	עד
800	1,200	12	4,914	-	6,443	-	6,443
1,200	1,600	1	1	-	1,220	-	1,220
1,600	2,000	2	1,276	-	2,200	-	2,200
2,000	2,400	1	1,937	-	349	-	349
2,400	2,405	1	1,336	-	1,069	-	1,069
סך הכל		17	9,464	-	11,281	-	11,281

31 בדצמבר 2014							
מספר לוויים		אשראי מאזני		סיכון אשראי חוץ מאזני			
מזה:		מזה:		מזה:			
צדדים		צדדים		צדדים			
קשורים		קשורים		קשורים			
סך הכל		סך הכל		סך הכל			
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
מ-	עד	מ-	עד	מ-	עד	מ-	עד
800	1,200	10	4,656	-	5,290	-	5,290
1,200	1,600	2	268	-	2,360	-	2,360
1,600	2,000	2	2,942	-	400	-	400
2,000	2,400	3	4,068	-	2,019	-	2,019
2,800	2,855	1	2,157	-	698	-	698
סך הכל		18	14,091	-	10,767	-	10,767

צדדים קשורים הינם תאגידים שהבנק מחזיק בהם עד 20% ו/או מחזיקים באמצעי שליטה בבנק. אין בין האשראים המפורטים בטבלה הנ"ל חובות שבגינם בוצעו הפרשות להפסדי אשראי.

2. סיכון אשראי לפי ענפי משק:

30 בספטמבר 2015			
מספר לוויים		אשראי מאזני	
מספר לוויים		סיכון אשראי חוץ מאזני	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
3	54	3,808	תעשייה וחרושת
6	2,494	3,250	בינוי ונדל"ן
1	669	262	שירותים ציבוריים וקהילתיים
1	1,937	349	מידע תקשורת
4	2,831	1,844	שירותים פיננסיים
1	143	699	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
1	1,336	1,069	אספקת חשמל, גז, קיטור ומזג אויר
17	9,464	11,281	סך הכל

2. סיכון אשראי לפי ענפי משק (המשך):

31 בדצמבר 2014			
סיכון אשראי	מספר לוויים	אשראי מאזני	חוץ מאזני
במיליוני ש"ח			
תעשייה	5	2,637	4,981
בינוי ונדל"ן	6	2,909	3,282
שירותים ציבוריים וקהילתיים	1	685	196
תקשורת ושירותי מחשב	1	1,957	49
שירותים פיננסיים	3	3,570	865
אספקת חשמל, גז, קיטור ומזג אויר	1	2,157	698
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	1	176	696
סך הכל	18	14,091	10,767

3. מגבלות על חבות של לוויי ושל קבוצת לוויים

א. ליום 30 בספטמבר 2015 אין לקבוצה חשיפת אשראי לקבוצת לוויים אשר חבותה עולה על 15% מהון הבנק (לצורך הלימות ההון).

ב. ליום 30 בספטמבר 2015 אין לקבוצה חשיפת אשראי ללוויים גדולים, קבוצות לוויים וקבוצות לוויים בנקאיות שחבותם עולה על שיעור של 10% מהון הבנק. המגבלה הרגולטורית הינה בשיעור 120% מהון הבנק.

בדבר שינוי הגדרת ההון לצורך מגבלות על חבות של לוויי ושל קבוצת לוויים עקב תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 313 ראה בפרק חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית לעיל.

דוח הדירקטוריון

חובות בעייתיים

להלן סיכון אשראי בעייתי לאחר הפרשות פרטניות וקבוצתיות:

30 בספטמבר 2015			31 בדצמבר 2014		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
3,270	170	3,440	3,500	212	3,712
1,476	379	1,855	2,062	619	2,681
2,865	1,345	4,210	2,645	513	3,158
7,611	1,894	9,505	8,207	1,344	9,551

סיכון אשראי בעייתי:

30 בספטמבר 2015		31 בדצמבר 2014	
סיכון אשראי בעייתי		סיכון אשראי בעייתי	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
סיכון אשראי בעייתי מסחרי	10,234	10,439	
סיכון אשראי בעייתי קמעונאי	1,233	1,309	
סך הכל	11,467	11,748	
הפרשה להפסדי אשראי	1,962	2,197	
אשראי בעייתי לאחר הפרשה להפסדי אשראי	9,505	9,551	

האשראי לממשלות הסתכם ב-30 בספטמבר 2015 ב-474 מיליון ש"ח לעומת 528 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2014, קיטון של 10.2% ובהשוואה ל-30 בספטמבר 2014, קיטון של 7.1%.

ניירות ערך

השקעות הקבוצה בניירות ערך ב-30 בספטמבר 2015 הסתכמו ב-67.5 מיליארד ש"ח לעומת 52.1 מיליארד ש"ח ב-31 בדצמבר 2014, עלייה של 29.6%, ובהשוואה ל-30 בספטמבר 2014 עלייה של 46.7%.

ניירות הערך בקבוצה מסווגים לשתי קטגוריות: ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה.

ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי שווי הוגן, וההפרש בין השווי ההוגן לעלות המופחתת נזקף לדוח רווח והפסד. ניירות ערך זמינים למכירה מוצגים לפי שווי הוגן, וההפרש בין השווי ההוגן לעלות המופחתת מוצג בסעיף נפרד בהון ברווח כולל אחר שנקרא "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בניכוי המס המתייחס. בכל מקרה שבו ירידת הערך הינה בעלת אופי אחר מזמני ההפרש נזקף לחשבון רווח והפסד.

להלן סיווג סעיף ניירות הערך במאזן המאוחד בהתאם להוראות הנ"ל:

30 בספטמבר 2015				
	הפסדים	רווחים		
	שטרם	שטרם		
	מומשו	מומשו		
עלות	מהתאמות	מהתאמות		
מופחתת	לשווי הוגן	לשווי הוגן	שווי הוגן	הערך במאזן
במיליוני ש"ח				
אגרות חוב				
זמינות למכירה	51,625	350	(86)	51,889
למסחר	11,686	52	(28)	11,710
	63,311	402	(114)	63,599
מניות וקרנות נאמנות				
זמינות למכירה	3,292	284	(205)	3,371
למסחר	687	3	(115)	575
	3,979	287	(320)	3,946
סך כל ניירות הערך	67,290	689	(434)	67,545
(א) נזקף לרווח והפסד.				

31 בדצמבר 2014				
	הפסדים	רווחים		
	שטרם	שטרם		
	מומשו	מומשו		
עלות	מהתאמות	מהתאמות		
מופחתת	לשווי הוגן	לשווי הוגן	שווי הוגן	הערך במאזן
במיליוני ש"ח				
אגרות חוב				
זמינות למכירה	35,609	454	(121)	35,942
למסחר	11,439	62	(24)	11,477
	47,048	516	(145)	47,419
מניות וקרנות נאמנות				
זמינות למכירה	2,801	390	(11)	3,180
למסחר	1,400	141	(27)	1,514
	4,201	531	(38)	4,694
סך כל ניירות הערך	51,249	1,047	(183)	52,113
(א) נזקף לרווח והפסד.				

דוח הדירקטוריון

ליום 30 בספטמבר 2015 כ-81.8% מתיק הנוסטרו של הקבוצה סווג כזמין למכירה וכ-18.2% כתיק למסחר. סיווג זה מקנה גמישות בניהול תיק ניירות הערך. כ-5.8% משווי ניירות הערך הינן השקעות במניות של חברות המוצגות לפי עלות או שווי שוק של המניות הנסחרות בבורסה.

לפרטים בדבר שווי ניירות הערך לפי אופן המדידה ראה ביאור 8.

להלן טבלת פירוט ההשקעות באגרות חוב של חברות בלבד (ללא בנקים) שהונפקו בישראל ובחו"ל לפי ענפי משק (תיק זמין למכירה ותיק למסחר):

30 בספטמבר 2015		31 בדצמבר 2014	
הונפק בישראל	הונפק בחו"ל	הונפק בישראל	הונפק בחו"ל
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
-	-	-	4
93	9	-	-
47	413	130	1,032
81	348	74	222
944	236	537	260
55	-	104	3
-	7	-	7
-	20	-	141
40	149	45	322
205	9,378	439	11,040
-	211	12	486
22	58	25	122
1,487	10,829	1,366	13,639

(א) כולל אגרות חוב מגובות נכסים.

התיק הזמין למכירה

א. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הייתה תנועה שלילית בקרן הון של ניירות ערך זמינים למכירה בסך 402 מיליוני ש"ח (לפני השפעת המס). התנועה נובעת מרווח מניירות ערך שמומש והועבר לרווח והפסד בסך 932 מיליון ש"ח ומתנועה חיובית הנובעת מעליית ערך בסך 530 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס). זאת בהשוואה לתנועה חיובית של 479 מיליון ש"ח אשתקד, הנובעת מעליית ערך בסך 962 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) שקוזה מרווח מניירות ערך שמומשו וסווגו לרווח והפסד בסך 483 מיליון ש"ח.

ב. לדוח רווח והפסד נזקפו רווחים נטו ממכירת אגרות חוב בסך של 154 מיליון ש"ח לעומת רווחים נטו בסך 127 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה המצטברת נטו של התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך המוחזקים בתיק הזמין למכירה ליום 30 בספטמבר 2015 מסתכמת בסכום חיובי של 56 מיליון ש"ח (לאחר השפעת המס). סכום זה מייצג רווח שטרם מומש לתאריך הדוח.

להערכת הנהלת הבנק, בניירות ערך בתיק הזמין למכירה בהם קיימת ירידת ערך, הרי שהינה ברובה בעלת אופי זמני. בכוונתו וביכולתו של הבנק להמשיך ולהחזיק את ההשקעות עד להשבה החזויה של מלוא העלות של הנכסים או עד לפדיון, לכן נזקפת ירידת ערך זו לרווח כולל אחר. זאת, על בסיס הקריטריונים שפורטו בעיקרי המדיניות החשבונאית בביאור 1 בדוח השנתי 2014.

לפרטים בדבר התאמות לשווי הוגן של ניירות זמינים למכירה שנזקפה להון ראה ביאור 2.

התיק למסחר

לפירוט על הרכב התיק ראה ביאור 2.

בגין אגרות חוב למסחר נרשמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, בדוח רווח והפסד רווחים שמומשו ושטרם מומשו בסך של 87 מיליון ש"ח לעומת 358 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בגין מניות וקרנות נרשמו הפסדים שמומשו ושטרם מומשו בסך 57 מיליון ש"ח לעומת רווחים בסך 26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השקעות בניירות ערך שהונפקו בחו"ל

תיק ניירות הערך של הקבוצה כולל כ-29 מיליארד ש"ח (כ-7.4 מיליארד דולר) ניירות ערך שהונפקו בחו"ל. כ-93% מהתיק מושקעים במכשירי חוב שכולם (פרט לכ-1%) מדורגים בדרוג השקעה (Investment Grade), מהם כ-94% בדרוג (A-) ומעלה. ההשקעה במניות וקרנות מהווה כ-7% מהתיק. סיכון השוק של כשליש מההשקעה במניות וקרנות מגודר באופן מלא.

לפרטים בדבר הרכב ההשקעות בניירות ערך זרים ראה ביאור 2.

עליית הערך נטו (הקיזוז בין עליות וירידות ערך) שנזקפה להון בגין ניירות הערך שהונפקו בחו"ל ליום 30 בספטמבר 2015, מסתכמת בסך 162 מיליון ש"ח (כ-101 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס).

1. השקעות בניירות ערך מגובי נכסים בחו"ל

תיק ניירות ערך מגובי נכסים של הקבוצה (משכנתאות ושאינים משכנתאות) שכולם מדורגים בדרוג השקעה (Investment Grade) מסתכם בכ-8.8 מיליארד ש"ח (כ-2.2 מיליארד דולר) ליום 30 בספטמבר 2015 לעומת 9.1 מיליארד ש"ח בסוף 2014. מתוך התיק הנ"ל כ-7.8 מיליארד ש"ח (כ-2.0 מיליארד דולר) מסווג בתיק הזמין למכירה והיתרה בתיק למסחר.

התיק הזמין למכירה של השקעות בניירות ערך מגובי נכסים בחו"ל ליום 30 בספטמבר 2015 כולל השקעה באגרות חוב מגובות משכנתאות בסכום של כ-5.8 מיליארד ש"ח. 93% מסך אגרות החוב המגובות משכנתאות שבתיק הזמין הונפקו על ידי סוכנויות פדראליות בארה"ב (FNMA, FHLMC, GNMA) שמדורגות, נכון למועד הדוח, בדירוג AAA.

לפרטים בדבר השקעות באגרות חוב מגובות נכסים ראה ביאור 2.

נכון ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמה ירידת הערך המצטברת נטו שנזקפה להון הנובעת מתיק אגרות החוב המגובות משכנתאות בכ-5 מיליון ש"ח. הירידה היא עקב ירידת שווי שוק ולא עקב שינוי בסיכון האשראי.

סך אגרות החוב המגובות משכנתאות שאינן בערבות מדינה (ארה"ב) ואינן בחסות מוסדות פדראליים אמריקאים הן בתיק הזמין והן בתיק למסחר, מסתכם בכ-1,346 מיליון ש"ח.

התקופה החזויה לפדיון של כל תיק אגרות החוב המגובות משכנתאות היא כ-4.6 שנים בממוצע (מח"מ). בנוסף לאגרות החוב המגובות משכנתאות, כולל התיק הזמין למכירה של הקבוצה גם אגרות חוב אחרות מגובות נכסים שאינם משכנתאות (אשראי לרכישת רכב, ואשראים אחרים) בסך של כ-2.1 מיליארד ש"ח מתוכן אגרות חוב מסוג CLO בסך של כ-2.0 מיליארד ש"ח. התקופה החזויה לפדיון של תיק אגרות החוב המגובות נכסים שאינם משכנתאות היא כ-3.8 שנים בממוצע.

2. השקעות בניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל

תיק ניירות הערך של הקבוצה ב-30 בספטמבר 2015 הינו בסך של 20.1 מיליארד ש"ח (5.1 מיליארד דולר) ובו ניירות ערך שאינם מגובי נכסים, בעיקר ניירות ערך של ממשלת ארה"ב, בנקים ומוסדות פיננסיים ואגרות חוב של חברות בדרוג השקעה.

17.5 מיליארד ש"ח (4.5 מיליארד דולר) מניירות הערך הללו מסווגים בתיק הזמין למכירה וכ-2.6 מיליארד ש"ח בתיק למסחר. 98% מסך ניירות הערך הינם בדירוג השקעה.

לפרטים נוספים בנושא חשיפה לבנקים ומוסדות פיננסיים זרים ראה בפרק "חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" סעיף "סיכונים אשראיים".

דוח הדירקטוריון

ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמה יתרת עליית הערך המצטברת בהון בגין ניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל, ושהם בתיק הזמין למכירה ב-163 מיליון ש"ח (שהם 102 מיליון ש"ח לאחר מס). בתשעת החודשים הראשונים של 2015 נרשמה ירידת ערך בסך 81 מיליון ש"ח לפני מס. אגרות החוב שאינן מגובות נכסים והונפקו בחו"ל הן ברובן אגרות חוב של בנקים. בכוונת הבנק וביכולתו להחזיק בניירות ערך אלו עד למועד פדיונם הצפוי או לפחות עד להשבת ערכם.

כאמור, בנוסף לתיק הזמין למכירה קיימים ניירות ערך שאינם מגובים בנכסים גם בתיק למסחר. התיק למסחר כולל בעיקר ניירות ערך ממשלתיים וכן ניירות ערך של בנקים ומוסדות פיננסיים, תיקי ניירות ערך בניהול מנהלי השקעות חיצוניים וקרנות של ניירות ערך. כ-98% מניירות הערך שבתיק למסחר בדירוג השקעה Investment Grade. שווי התיק למסחר שאינו מגובה בנכסים ב-30 בספטמבר 2015 הסתכם ב-2.6 מיליארד ש"ח (0.7 מיליארד דולר). ההפרש בין השווי ההוגן לעלות המופחתת, במידה שיש הפרש כזה, נזקף לחשבון הרווח והפסד.

השקעות באגרות חוב - שהונפקו בישראל

ההשקעות באגרות חוב שהונפקו בישראל הסתכמו ב-30 בספטמבר 2015 ב-36.9 מיליארד ש"ח, מזה סך של 36.0 מיליארד ש"ח אגרות חוב שהונפקו על ידי ממשלת ישראל בשקלים ובמט"ח, והיתר אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות. כ-68.6% מההשקעות באגרות חוב חברות שהם כ-0.6 מיליארד ש"ח נכללו בתיק הזמין למכירה, והיתר בתיק למסחר.

בגין תיק אגרות החוב של חברות שבתיק הזמין למכירה בהיקף של 0.6 מיליארד ש"ח, קיימת קרן ההון בסך 29 מיליון ש"ח.

השקעות במניות ובקרנות

סך כל ההשקעות במניות ובקרנות מסתכם ליום 30 בספטמבר 2015 בכ-3,946 מיליון ש"ח, מזה מניות סחירות 2,637 מיליון ש"ח ושאינן סחירות 1,309 מיליון ש"ח. מסך כל ההשקעה 3,371 מיליון ש"ח מסווג כזמין למכירה ו-575 מיליון ש"ח מסווג בתיק למסחר.

סך כל השווי ההוגן של יתרת ההשקעות העיקריות במניות ובקרנות ליום 30 בספטמבר 2015 עומד על 3,946 ש"ח, ההון הנדרש לצורך יחס הלימות ההון בגין השקעות אלה עומד ליום 30 בספטמבר 2015 על סך של 493 מיליון ש"ח.

לפרטים נוספים ראה ביאור 2.

השינויים העיקריים בהשקעה במניות

מכירת החזקות בשותפות תש"י דרכים (כביש 6)

ביום 16 ביוני 2015 חתמה לאומי פרטנרס בע"מ (להלן: "לאומי פרטנרס"), חברת בת של הבנק, על הסכמים עם מספר רוכשים, ובהם קופת התגמולים והפיצויים של עובדי לאומי (שחלקה ברכישה פחות מ-10% מכלל העסקה), למכירת מלוא החזקותיה כשותף מוגבל בת.ש.י דרכים שותפות מוגבלת (להלן: "השותפות"). השותפות השקיעה בפרויקט כביש חוצה ישראל (כביש 6), באמצעות דרך ארץ הייווי (1997) בע"מ ("דרך ארץ"). במסגרת העסקאות יימכרו החזקות בשיעור של כ-18.9% בשותפות בתמורה כוללת של כ-351 מיליון ש"ח (בניכוי עלויות הקשורות בהשלמת העסקה). בהתקיים תנאים מסוימים עשוי לאומי פרטנרס לקבל תוספת תמורה של כ-4.3 מיליון ש"ח.

ממועד חתימת הסכמי המכר ועד לתשלום בפועל התמורה תהיה צמודה למדד המחירים לצרכן, תישא ריבית שנתית של 6.5% ותותאם לחלוקות כספים מהשותפות ללאומי פרטנרס והזרמות כספים מלאומי פרטנרס לשותפות, ככל שיהיו כאלו.

דוח הדירקטוריון

עסקאות המכירה יושלמו בכפוף להתקיימות תנאים מתלים, שבכללם קבלת אישור המדינה, אישור הבנקים שהעמידו מימון לדרך ארץ, אישור השותף הכללי של השותפות ואישור השותפים המוגבלים בשותפות.

לאומי פרטנרס צפויה לרשום בגין השלמת המכירה רווח לפני מס בסך של כ-100 מיליוני ש"ח.

מחיר ותנאי המכירה בעסקאות עם כל הרוכשים זהים.

למידע בנושא מכירת מניות החברה לישראל באוגוסט 2015 ראה בפרק פעילות חברות כלולות להלן.

נכסים אחרים ויתרות חובה בגין מכשירים נגזרים

נכסים אחרים (כולל נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין) ויתרות חובה בגין מכשירים נגזרים הסתכמו ב-30 בספטמבר 2015 בסך 22.6 מיליארד ש"ח לעומת 23.8 מיליארד ש"ח בסוף 2014, ירידה בשיעור של 5.2%.

התחייבויות אחרות ויתרות זכות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות ויתרות זכות בגין מכשירים נגזרים הסתכמו ב-30 בספטמבר 2015 בסך 34.6 מיליארד ש"ח לעומת 37.5 מיליארד ש"ח בסוף 2014, ירידה בשיעור של 7.7%.

מגזרי הפעילות בקבוצה

הקבוצה פועלת במגזרי פעילות שונים באמצעות הבנק וחברות הבנות בכל תחומי הבנקאות והשירותים הפיננסיים. כמו כן משקיעה הקבוצה בתאגידים ריאליים הפועלים בתחומים שונים.

מגזרי הפעילות הינם בהתאם למאפיינים שנקבעו על ידי בנק ישראל. תאור מפורט של מגזרי הפעילות ואופן המדידה שלהם ניתן בדוח השנתי ל-2014.

להלן נתונים עיקריים לפי מגזרי פעילות של סעיפי המאזן העיקריים:

אשראי לציבור			פיקדונות הציבור			סך כל הנכסים			
30	31		30	31		30	31		
בספטמבר	בדצמבר		בספטמבר	בדצמבר		בספטמבר	בדצמבר		
2015	2014	השינוי	2015	2014	השינוי	2015	2014	השינוי	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
	%			%			%		
משקי בית	117,686	110,696	6.3	124,033	115,480	7.4	118,718	111,377	6.6
עסקים קטנים	25,799	24,034	7.3	26,454	26,090	1.4	25,823	24,063	7.3
פרטית	4,786	5,882	(18.6)	31,545	34,830	(9.4)	6,133	10,346	(40.7)
בנקאות									
מסחרית	51,597	49,833	3.5	48,546	44,598	8.9	54,105	51,923	4.2
בנקאות									
עיסקית	57,227	58,761	(2.6)	26,222	27,754	(5.5)	58,802	60,723	(3.2)
ניהול פיננסי									
ואחר	2,914	3,274	(11.0)	61,191	54,645	12.0	144,943	138,552	4.6
סך הכל	260,009	252,480	3.0	317,991	303,397	4.8	408,524	396,984	2.9

להלן נתונים עיקריים לפי מגזרי פעילות של סעיפים חוץ מאזניים ונתונים על יתרות לקוחות בשוק ההון:

ערבויות ואשראים דוקומנטרים			תיקי ניירות ערך כולל קרנות נאמנות		
30 בספטמבר	31 בדצמבר		30 בספטמבר	31 בדצמבר	
2015	2014	השינוי	2015	2014	השינוי
במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים
359	369	(2.7)	118,849	127,429	(6.7)
1,500	1,461	2.7	12,609	12,630	(0.2)
243	336	(27.7)	77,390	94,520	(18.1)
6,773	7,050	(3.9)	24,732	25,420	(2.7)
32,624	31,468	3.7	50,955	52,890	(3.7)
1,288	1,295	(0.5)	501,784	512,791	(2.1)
42,787	41,979	1.9	786,319	825,680	(4.8)

דוח הדירקטוריון

להלן פירוט הרווח הנקי לפי מגזרי פעילות:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
30 בספטמבר 2015			30 בספטמבר 2014		
במיליוני ש"ח	%	השינוי	במיליוני ש"ח	%	השינוי
7	47	(85.1)	51	171	(70.2)
80	91	(12.1)	243	263	(7.6)
(19)	(359)	94.7	(92)	(878)	89.5
133	75	77.3	424	370	14.6
184	315	(41.6)	517	859	(39.8)
388	26	+	412	85	+
(109)	498	-	743	542	37.1
40	(57)	+	106	44	+
704	636	10.7	2,404	1,456	65.1

ההסברים לשינויים ברווחיות מובאים בהמשך.

להלן התפתחות רבעונית של הרווח הנקי לפי מגזרי פעילות:

2015			2014		
רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני
7	15	29	(27)	47	69
80	73	90	29	91	87
(19)	(37)	(36)	(45)	(359)	(496)
133	134	157	104	75	147
184	199	134	310	315	277
388	94	(70)	(59)	26	30
(109)	21	831	(245)	498	(11)
40	19	47	(110)	(57)	126
704	518	1,182	(43)	636	229

תשואה להון לפי מגזרי פעילות

ההון מוקצה בין המגזרים על פי חלקו היחסי של כל מגזר בסך כל נכסי הסיכון המשוקללים של הקבוצה, כולל הקצאת הון בגין נדבך 2 על פי מודלים פנימיים של הבנק.

הרווח של מגזרי הפעילות הותאם בגין עלות ההון שהוקצה לכל מגזר.

התשואה להון לפי מגזרי פעילות השונים חושבה כיחס בין הרווח המותאם של המגזר, להון המוקצה למגזר.

דוח הדירקטוריון

להלן תשואת הרווח מותאמת סיכון (RORAC - Return on Risk Adjusted Capital). נתוני ה-RORAC חושבו על פי הקצאת כל הון הבנק בין המגזרים (על פי יחס הלימות ההון בפועל לפי באזל).

הקצאת כל ההון			
תשואה להון (RORAC)			
2014 בדצמבר 31	2014 בספטמבר 30	2015 בספטמבר 30	
באחוזים			
2.1	3.4	0.9	משקי בית
15.1	18.8	16.3	עסקים קטנים
(106.5)	-	(16.8)	בנקאות פרטית
9.5	10.5	10.9	בנקאות מסחרית
15.6	15.8	9.0	בנקאות עסקית
10.5	27.6	53.5	ניהול פיננסי
(8.6)	8.2	14.1	אחר
5.4	7.7	11.9	סך הכל לרווח הנקי

דוח הדירקטוריון

1. משקי בית

להלן תמצית רווח והפסד של מגזר משקי בית:

פעילות חו"ל						
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	משכנתאות ופיננסים	משכנתאות	בנקאות	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו :						
מחיצוניים	241	60	2	586	-	891
בינמגזרי	169	(4)	-	(407)	3	(239)
הכנסות שאינן מריבית:						
מחיצוניים	124	152	111	17	2	406
בינמגזרי	3	45	-	-	-	48
סך כל ההכנסות	537	253	113	196	5	1,106
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי	101	6	-	5	(1)	113
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
לחיצוניים	661	170	81	64	3	981
בינמגזרי	(1)	-	-	-	-	(1)
רווח (הפסד) לפני מיסים	(224)	77	32	127	3	13
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח	(82)	24	12	47	-	1
רווח (הפסד) לאחר מיסים	(142)	53	20	80	3	12
חלק הקבוצה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס	-	2	-	-	-	2
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	(7)	-	-	-	(7)
רווח נקי (הפסד)	(142)	48	20	80	3	7
פעילות חו"ל						
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	משכנתאות ופיננסים	משכנתאות	בנקאות	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014						
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו :						
מחיצוניים	193	58	2	594	(2)	848
בינמגזרי	230	(7)	(1)	(419)	4	(193)
הכנסות שאינן מריבית:						
מחיצוניים	124	139	119	20	2	404
בינמגזרי	7	41	-	-	-	48
סך כל ההכנסות	554	231	120	195	4	1,107
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	45	3	-	8	(1)	55
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
לחיצוניים	659	156	98	55	5	974
בינמגזרי	2	(2)	-	-	-	-
רווח (הפסד) לפני מיסים	(152)	74	22	132	-	78
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח	(57)	23	8	50	-	24
רווח (הפסד) לאחר מיסים	(95)	51	14	82	-	54
חלק הקבוצה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס	-	1	-	-	-	1
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	(8)	-	-	-	(8)
רווח נקי (הפסד)	(95)	44	14	82	-	47

דוח הדירקטוריון

משקי בית (המשך)

פעילות חו"ל						
סך	בנקאות	שוק	כרטיסי	בנקאות	שוק	כרטיסי
הכל	מסכנות	מסכנות	מסכנות	מסכנות	מסכנות	מסכנות
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו :						
2,359	7	(2)	1,356	5	176	817
(446)	-	9	(824)	(1)	(11)	381
הכנסות שאינן מריבית:						
1,244	-	6	57	364	422	395
127	-	-	-	-	125	2
3,284	7	13	589	368	712	1,595
207	1	1	13	-	12	180
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
2,986	6	9	188	278	486	2,019
(1)	-	-	-	-	(2)	1
92	-	3	388	90	216	(605)
24	-	-	145	34	72	(227)
68	-	3	243	56	144	(378)
4	-	-	-	-	4	-
(21)	-	-	-	-	(21)	-
51	-	3	243	56	127	(378)
0.9%	תשואה להון					
114,429	208	54	76,245	388	10,868	26,666
3	-	-	-	-	3	-
113,643	208	54	76,170	169	10,629	26,413
120,229	8	946	196	-	1,063	118,016
118,851	7	945	-	-	70	117,829
82,340	73	269	42,508	469	11,374	27,647
80,774	-	-	-	80,774	-	-
44,339	-	185	-	44,154	-	-
2,662	-	-	-	-	-	2,662
117,686	209	106	78,846	177	10,997	27,351
124,033	8	903	-	-	85	123,037

דוח הדירקטוריון

משקי בית (המשך)

פעילות חו"ל						
סך	בנקאות	שוק	כרטיסי	בנקאות	כרטיסי	בנקאות
הכל	משכנתאות	ההון	אשראי	משכנתאות	אשראי	משכנתאות
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014						
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו :						
2,318	8	(5)	1,514	5	178	618
(354)	(1)	12	(995)	(2)	(17)	649
הכנסות שאינן מריבית:						
1,219	-	5	61	353	411	389
135	-	-	-	-	125	10
3,318	7	12	580	356	697	1,666
176	(1)	(1)	19	-	12	147
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
2,860	5	11	165	298	468	1,913
-	-	-	-	-	(3)	3
282	3	2	396	58	220	(397)
92	-	-	148	21	70	(147)
190	3	2	248	37	150	(250)
4	-	-	-	-	4	-
(23)	-	-	-	-	(23)	-
171	3	2	248	37	131	(250)
3.4%	תשואה להון					
104,601	215	47	70,259	172	9,982	23,926
2	-	-	-	-	2	-
103,894	215	47	70,214	172	9,761	23,485
117,578	8	922	380	-	1,342	114,926
115,822	8	921	-	-	52	114,841
74,590	75	269	38,226	186	10,406	25,428
78,646	-	-	-	78,646	-	-
48,220	-	185	-	48,035	-	-
3,681	-	-	-	-	-	3,681
110,696	223	37	74,015	168	10,365	25,888
115,480	8	1,038	-	-	54	114,380

שינויים עיקריים בהיקף הפעילות

סך כל האשראי לציבור במגזר משקי הבית עלה ב-7.0 מיליארד ש"ח, 6.3% בהשוואה לסוף שנת 2014. הלוואות לדיור גדלו בשיעור של 6.5% בעוד שהאשראי הצרכני עלה בשיעור של 6.0%. פיקדונות הציבור עלו בסך 8.6 מיליארד ש"ח, 7.4%.

שינויים עיקריים ברווח הנקי

הרווח במגזר משקי בית הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 ב-51 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך 171 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 120 מיליון ש"ח. הקיטון נובע בעיקר מגידול בהוצאות תפעוליות ואחרות בסך 125 מיליון ש"ח, בעיקר עקב גידול בהוצאות שכר בגין הקצאת מענק תשואה למגזר כתלות במספר עובדים.

יובהר לעניין אופן ייחוס הכנסות שאינן ריבית במוצר 'כרטיסי אשראי' כי מצב של הכנסות והוצאות בינמגזריות קיים כשלאומי קארד סולקת כרטיס שהבנק הנפיק. במקרה כזה עמלת הסליקה הנגבית מבית העסק נרשמת כהכנסה במגזר עסקים קטנים או במגזר העסקי ואת העמלה הצולבת רושמים באותו מגזר כהוצאה ובמקביל כהכנסה במגזר משקי הבית.

התשואה להון על הרווח הנקי במגזר הייתה 0.9%.

ייעוץ פנסיוני

הנכסים הפנסיוניים של הלקוחות המיועצים בקבוצת לאומי הידועים עד לסוף ספטמבר 2015, לרבות קרנות השתלמות שניתן בגינן ייעוץ במסגרת הייעוץ הפנסיוני ו/או ייעוץ בהשקעות, מסתכמים בכ-23.6 מיליארד ש"ח, עלייה של 3.9% בהשוואה לסוף שנת 2014.

דוח הדירקטוריון

להלן נתונים על ביצועי הלוואות חדשות שניתנו והלוואות שמוחזרו לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים:

ש"ח במיליוני	לתשעה חודשים 2015	לתשעה חודשים 2014	שיעור השינוי ב-%
הלוואות מכספי הבנק	12,876	10,863	18.5
הלוואות מכספי האוצר:			
הלוואות	8	20	(60.0)
הלוואות עומדות	7	17	(58.8)
סך הכל הלוואות חדשות	12,891	10,900	18.3
הלוואות שמוחזרו	4,336	2,837	52.8
סך כל הביצועים	17,227	13,737	25.4

הבנק הצטרף למהלך מחזור הלוואות אוצר במסלול מהיר שיוזם משרד הבינוי והשיכון בשיתוף המפקח על הבנקים. במסגרת המהלך הבנק פנה ללווים העומדים בתנאים שהוצעו על ידי בנק ישראל אשר נטלו הלוואות זכאות צמודת מדד, והציע להם למחזר את ההלוואה לכספי בנק, לפי הריבית הממוצעת שמפרסם בנק ישראל להלוואות מסוג זה.

נתונים בנוגע למאפייני סיכון של הלוואות לדיוור

גילוי על הלוואות לדיוור

ההגדרות הנזכרות בגילוי להלן (כדוגמת: יחס החזר, שיעור מימון וכיו"ב), הינן בהתאם לדיווחי הבנק לבנק ישראל.

התפתחות יתרת האשראי לדיוור נטו בבנק:

יתרת האשראי לדיוור	שיעור הגידול ב-%
במיליוני ש"ח	
דצמבר 2013	68,152
דצמבר 2014	73,919
ספטמבר 2015	78,777

בשנים האחרונות חל גידול בהיקף האשראי לדיוור, אשר נובע, בין היתר, מהגידול בביקושים ליחידות דיוור ומעלייה במחירי יחידות דיוור. עיקרו של אשראי זה נלקח לצורך רכישת דירות מגורים.

התפתחות יתרת האשראי נטו על פי בסיסי הצמדה בבנק:

לא צמוד במיליוני ש"ח	צמוד מדד במיליוני ש"ח	שיעור מתיק	שיעור מתיק	שיעור מתיק	שיעור מתיק
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
דצמבר 2013	31,740	46.6	34,718	50.9	1,694
דצמבר 2014	36,727	49.7	35,447	48.0	1,745
ספטמבר 2015	42,520	54.0	34,737	44.1	1,520

דוח הדירקטוריון

התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור נטו, בריבית משתנה וקבועה בבנק:

סך תיק האשראי	קבועה					משתנה
	לא צמוד		צמוד מדד		לא צמוד	
	במיליוני ש"ח				צמוד מדד	
דצמבר 2013	4,289	10,583	27,451	24,135	1,694	68,152
דצמבר 2014	7,232	11,659	29,495	23,788	1,745	73,919
ספטמבר 2015	11,496	12,365	31,024	22,372	1,520	78,777

התפתחות האשראי החדש לדיור על פי מסלולי ריבית בבנק:

להלן התפתחות ביצועי האשראי החדש על פי מסלולי ריבית משתנה וקבועה (הלוואה בריבית משתנה הינה הלוואה שהריבית שהיא נושאת עשויה להשתנות לאורך תקופת חייה הלוואה):

2015		2014		2013	
רביעי	רביעי	רביעי	רביעי	רביעי	רביעי
שלישי	שני	ראשון	רביעי	שלישי	שני
שיעור מביצוע					
ב-%					
קבועה-צמודה	19.9	19.8	23.1	22.0	22.6
משתנה כל 5 שנים ומעלה - צמודה	13.5	11.6	13.1	14.8	18.1
משתנה עד 5 שנים - צמודה	1.5	1.0	1.2	2.3	1.5
קבועה-לא צמודה	30.5	35.8	28.8	25.7	20.5
משתנה כל 5 שנים ומעלה - לא צמודה	5.4	5.5	6.6	6.5	6.0
משתנה עד 5 שנים - לא צמודה	28.8	25.8	26.6	28.2	29.9
משתנה-מט"ח	0.4	0.5	0.6	0.5	1.4

שיעור האשראי החדש שהעמיד הבנק בהלוואות לדיור בריבית משתנה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 עמד על 53% לעומת 56% בשנת 2014. הנתונים מתייחסים לכל מסלולי הריבית המשתנה ומגזרי ההצמדה השונים לרבות הלוואות בהן הריבית משתנה מדי תקופה של חמש שנים ומעלה. בנטרול הלוואות בהן שיעור הריבית המשתנה, משתנה מדי תקופה של 5 שנים ומעלה, אשר הוראת המפקח מיום 3 במאי 2011 מחריגה אותה מהגדרת הלוואות בריבית משתנה, שיעור האשראי לדיור בריבית משתנה שהועמד במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הינו 29% לעומת 32% בשנת 2014.

להלן יתרת התיק בפיגור בהלוואות לדיור מעל 90 יום פיגור בבנק:

יתרת חוב רשומה לפני		הפרשה להפסדי אשראי		שיעור החוב הבעייתי	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		ב-%	
דצמבר 2013	68,627	810	1.2		
דצמבר 2014	74,410	800	1.1		
ספטמבר 2015	79,277	766	1.0		

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2015, הכוללת את ההפרשה הקבוצתית על הלוואות לדיור (להלן: "ההפרשה הכוללת") הינה 499 מיליון ש"ח המהווה 0.63% מיתרת האשראי לדיור, לעומת יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2014, בסך של 491 מיליון ש"ח המהווה 0.66% מיתרת האשראי לדיור.

דוח הדירקטוריון

נתונים המתייחסים לאשראי חדש לדיור בבנק:

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הועמדו הלוואות חדשות לדיור בסך של כ-12.9 מיליארד ש"ח מכספי הבנק.

התפתחות שיעור מימון, באשראי חדש, מעל 60% בבנק:

להלן התפתחות האשראי החדש שהעמיד הבנק בשיעור מימון הגבוה מ-60% (שיעור מימון הינו היחס בין שיעור האשראי שאושר ללווה, אף אם טרם הועמד כולו או חלקו בפועל, לבין שווי הנכס המשועבד בעת העמדת מסגרת האשראי):

2015		2014					2013	
רביע שלישי	רביע שני	רביע ראשון	רביע שני	רביע ראשון	רביע שלישי	רביע שני	רביע ראשון	רביע שלישי
שיעור מימון								
מפלג 60 ועד 70 כולל								
18.6	18.8	19.2	18.5	20.1	17.6	19.6	16.6	18.3
מפלג 70 ועד 80 כולל								
17.1	18.1	16.5	14.5	15.5	14.1	13.9	14.4	16.3
מפלג 80								
*0.7	*1.0	*2.4	0.4	0.5	0.4	0.3	0.5	0.9

*הגידול בשיעור המימון מעל 80% נובע ממבצע מחזור הלוואות אוצר.

התפתחות שיעור מימון, יתרת תיק האשראי בבנק:

שיעור המימון הממוצע של יתרת תיק האשראי ליום 30 בספטמבר 2015 עומד על 47.6%, לעומת 49.5% ליום 31 בדצמבר 2014.

התפתחות באשראי חדש, בו יחס ההחזר נמוך מ-2.5 בבנק:

שיעור ההלוואות שהועמדו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 בהן יחס ההחזר נמוך מ-2.5 לבעלי הכנסה של 10,000 ש"ח ומטה, במועד אישור האשראי, עמד על 0.37% מסך העמדות האשראי החדשות, לעומת ממוצע שנת 2014, ששיעור זה עמד על 0.5%.

חישוב זה תואם את הנחיות בנק ישראל לשם דווח לפיקוח על הבנקים על פי הוראה 876.

התפתחות באשראי חדש, בו מועדי הפירעון ארוכים מ-25 שנה בבנק:

שיעור האשראי החדש של הלוואות לדיור בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, בהן מועדי הפירעון על פי חוזי ההלוואה ארוכים מ-25 שנה, עמד בממוצע על 32% מסך האשראי החדש שהועמד, לעומת שיעור ממוצע של כ-29% בשנת 2014 ו-30% בשנת 2013.

ככלל, הבנק אינו מעמיד הלוואות חדשות שתנאיהן מאפשרים ללווה לשלם תשלום הנמוך מהריבית שנצברה על ההלוואה, למעט במקרים חריגים.

הבנק אינו מעמיד הלוואות המובטחות בשעבוד משני, למעט במקרים חריגים.

על פי מדיניות האשראי של הבנק, הבנק מעמיד הלוואות חדשות בהן המידע שיש לבנק על הלווה או על הביטחון, במועד מתן ההלוואה, הינו שלם, מעודכן ומאומת.

התפתחויות בסיכוני אשראי

על רקע עליה בביקושים ליחידות דיור הן למטרת מגורים והן למטרת השקעה, ועל רקע מגמת עלייה במחירי הדיור בנוסף לסביבת ריבית נמוכה, גדל היקף האשראי לדיור.

בעקבות התפתחויות אלו, ובמסגרת ניהול הסיכונים הוחלט על הידוק המגבלות הניהוליות בעיקר במאפיינים הבאים: שיעורי המימון, יכולת החזר חודשי, דירוגי אשראי בהתאם למודל הסטטיסטי הפנימי של הבנק.

ההלוואה הממוצעת שהועמדה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הייתה 625 אלפי ש"ח (בנטרול מבצע מחזור הלוואות האוצר) לעומת 585 בשנת 2014 ו-558 אלפי ש"ח בשנת 2013.

2. עסקים קטנים

להלן תמצית רווח והפסד של מגזר עסקים קטנים:

פעילות חו"ל							
בנקאות				שוק כרטיסי			
סך הכל	נדל"ן	ופיננסים	משכנתאות נדל"ן	ההון	אשראי	ההון	אשראי
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015							
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו :							
302	3	11	78	1	1	6	202
(29)	(2)	-	(8)	-	-	(1)	(18)
הכנסות שאינן מריבית :							
136	1	6	18	1	7	31	72
(10)	-	-	-	-	-	(10)	-
399	2	17	88	2	8	26	256
34	-	2	4	-	-	-	28
הוצאות תפעוליות ואחרות :							
236	2	10	32	-	5	15	172
2	-	-	-	-	-	2	-
127	-	5	52	2	3	9	56
46	-	-	20	1	1	2	22
81	-	5	32	1	2	7	34
(1)	-	-	-	-	-	(1)	-
80	-	5	32	1	2	6	34
רווח נקי							

פעילות חו"ל							
בנקאות				שוק כרטיסי			
סך הכל	נדל"ן	ופיננסים	משכנתאות נדל"ן	ההון	אשראי	ההון	אשראי
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014							
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו :							
302	2	13	78	1	1	4	203
(40)	(1)	(4)	(11)	-	-	(1)	(23)
הכנסות שאינן מריבית :							
139	-	6	18	-	7	29	79
(9)	-	-	-	-	-	(11)	2
392	1	15	85	1	8	21	261
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
29	-	(1)	6	-	-	-	24
הוצאות תפעוליות ואחרות :							
222	1	11	32	-	4	14	160
2	-	-	-	-	-	2	-
139	-	5	47	1	4	5	77
48	-	1	18	-	1	2	26
91	-	4	29	1	3	3	51
-	-	-	-	-	-	(1)	1
91	-	4	29	1	3	2	52
רווח נקי							

עסקים קטנים (המשך)

פעילות חו"ל							
בנקאות				כרטיסי שוק			
סך הכל	נדליין	ופיננסים	משכנתאות	ההון	אשראי	ההון	ופיננסים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015							
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו :							
870	6	31	228	2	1	16	586
(75)	(2)	-	(22)	(1)	-	(1)	(49)
הכנסות שאינן מריבית :							
418	2	17	55	1	25	91	227
(29)	-	-	-	-	-	(31)	2
1,184	6	48	261	2	26	75	766
91	-	(1)	9	-	-	-	83
הוצאות תפעוליות ואחרות :							
705	5	31	99	-	15	47	508
5	-	-	-	-	-	5	-
383	1	18	153	2	11	23	175
138	-	2	58	1	4	7	66
245	1	16	95	1	7	16	109
(2)	-	-	-	-	-	(2)	-
243	1	16	95	1	7	14	109
רווח נקי							
תשואה להון							
16.3%							
24,937	240	885	7,361	74	18	1,023	15,336
24,913	240	885	7,360	72	18	1,008	15,330
27,684	173	1,125	5,869	-	-	1,541	18,976
26,000	172	1,124	5,728	-	-	-	18,976
22,376	240	1,092	7,434	42	24	912	12,632
4,473	-	-	-	-	4,473	-	-
8,307	-	6	-	-	8,301	-	-
119	-	-	-	-	-	-	119
25,799	311	987	7,456	69	10	1,029	15,937
26,454	112	1,226	5,863	-	-	-	19,253

עסקים קטנים (המשך)

פעילות חו"ל							
בנקאות				בנקאות כרטיסי שוק			
סך הכל	נדל"ן	ופיננסים	משכנתאות נדל"ן	ההון	אשראי	ההון	ופיננסים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014							
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו :							
886	8	41	233	2	1	14	587
(107)	(3)	(12)	(36)	(1)	-	(2)	(53)
הכנסות שאינן מריבית :							
406	1	16	50	-	22	88	229
(30)	-	-	-	-	-	(32)	2
1,155	6	45	247	1	23	68	765
79	-	6	12	-	-	-	61
הוצאות תפעוליות ואחרות :							
657	4	29	90	-	12	41	481
5	-	-	-	-	-	4	1
414	2	10	145	1	11	23	222
149	-	1	55	-	4	7	82
265	2	9	90	1	7	16	140
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
(2)	-	-	-	-	-	(2)	-
263	2	9	90	1	7	14	140
רווח נקי							
תשואה להון							
18.8%							
יתרה ממוצעת של נכסים							
23,949	252	1,000	6,976	77	19	948	14,677
23,900	252	1,000	6,974	77	19	934	14,644
24,200	141	716	4,763	-	-	1,591	16,989
22,458	141	716	4,643	-	-	-	16,958
21,095	252	1,102	6,983	42	26	846	11,844
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות							
4,094	-	-	-	-	4,094	-	-
8,651	-	8	-	-	8,643	-	-
יתרה ממוצעת של ניירות ערך							
189	-	-	-	-	-	-	189
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים							
24,034	280	826	7,272	80	29	986	14,561
26,090	158	1,031	5,521	-	-	-	19,380

שינויים עיקריים בהיקף הפעילות

סך כל האשראי לציבור במגזר עלה ב-1.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לסוף שנת 2014, עלייה בשיעור של 7.3%. פיקדונות הציבור עלו בסך 0.4 מיליוני ש"ח, עלייה בשיעור 1.4%.

שינויים עיקריים ברווח הנקי

הרווח הנקי במגזר עסקים קטנים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 ב-243 מיליון ש"ח בהשוואה ל-263 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 7.6%. הירידה ברווח נובעת בעיקר מעלייה בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך 48 מיליון ש"ח, אשר קוזז חלקית מעלייה בהכנסות מריבית בסך 16 מיליון ש"ח.

התשואה להון של הרווח הנקי במגזר הייתה 16.3%.

3. בנקאות פרטית

להלן תמצית רווח והפסד של הבנקאות הפרטית:

פעילות חו"ל											
בנקאות כרטיסי שוק					בנקאות שוק						
ופיננסים אשראי ההון					משכנתאות נדל"ן ופיננסים ההון						
משכנתאות נדל"ן סך הכל											
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015											
במיליוני ש"ח											
הכנסות ריבית, נטו :											
מחיצוניים					(12)	-	-	3	9	-	-
בינמגזרי					29	-	-	-	25	-	54
הכנסות שאינן מריבית:											
מחיצוניים					2	-	36	3	24	19	-
בינמגזרי					6	1	-	1	5	-	13
סך כל ההכנסות					25	1	36	7	63	19	-
הכנסות בגין הפסדי אשראי					(2)	-	-	-	-	-	(2)
הוצאות תפעוליות ואחרות :											
לחיצוניים					52	-	17	3	79	24	-
בינמגזרי					(1)	1	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) לפני מיסים					(24)	-	19	4	(16)	(5)	-
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח					(10)	-	7	2	-	(1)	-
רווח (הפסד) לאחר מיסים					(14)	-	12	2	(16)	(4)	-
הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					-	-	-	-	1	-	-
רווח נקי (הפסד)					(14)	-	12	2	(15)	(4)	-

פעילות חו"ל											
בנקאות כרטיסי שוק					בנקאות שוק						
ופיננסים אשראי ההון					משכנתאות נדל"ן ופיננסים ההון						
משכנתאות נדל"ן סך הכל											
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014											
במיליוני ש"ח											
הכנסות ריבית, נטו :											
מחיצוניים					(47)	-	(5)	-	3	14	-
בינמגזרי					66	-	5	(1)	-	34	-
הכנסות שאינן מריבית:											
מחיצוניים					(1)	1	40	-	57	40	1
בינמגזרי					7	1	-	-	8	-	-
סך כל ההכנסות					25	2	40	(1)	8	113	40
הוצאות בגין הפסדי אשראי					1	-	-	-	2	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות :											
לחיצוניים					341	-	18	-	4	307	46
בינמגזרי					-	-	-	-	1	-	-
רווח (הפסד) לפני מיסים					(317)	2	22	(1)	4	(197)	(6)
הפרשה (הטבה) למיסים על הרווח					(118)	-	8	-	1	(24)	-
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים					(199)	2	14	(1)	3	(173)	(6)
רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					-	-	-	-	-	(1)	-
רווח נקי (הפסד)					(199)	2	14	(1)	3	(174)	(6)

דוח הדירקטוריון

בנקאות פרטית (המשך)

פעילות חו"ל										
בנקאות כרטיסי שוק					בנקאות שוק					
ופיננסים אשראי ההון					משכנתאות נדל"ן ופיננסים ההון משכנתאות נדל"ן הכל					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015										
במיליוני ש"ח										
הכנסות ריבית, נטו :										
מחיצוניים	(29)	-	3	1	10	17	-	16	-	18
בינמזרי	70	-	(3)	-	-	92	-	(10)	1	150
הכנסות שאינן מריבית :										
מחיצוניים	19	1	117	-	13	100	75	3	-	328
בינמזרי	4	1	-	-	-	-	-	-	-	5
סך כל ההכנסות	64	2	117	1	23	209	75	9	1	501
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	5	-	-	-	-	(2)	-	-	-	3
הוצאות תפעוליות ואחרות :										
לחיצוניים	160	1	54	-	10	276	99	6	1	607
בינמזרי	-	1	-	-	-	1	-	-	-	2
רווח (הפסד) לפני מיסים	(101)	-	63	1	13	(66)	(24)	3	-	(111)
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח	(36)	-	22	-	5	(4)	(5)	1	-	(17)
רווח (הפסד) לאחר מיסים	(65)	-	41	1	8	(62)	(19)	2	-	(94)
הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
רווח נקי (הפסד)	(65)	-	41	1	8	(60)	(19)	2	-	(92)
תשואה להון										
(16.8)%										
יתרה ממוצעת של נכסים	1,723	79	3	58	859	3,939	-	803	-	7,464
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו	1,575	79	3	57	849	1,715	-	797	-	5,075
יתרה ממוצעת של התחייבויות	19,612	-	57	-	1,676	11,533	-	13	93	32,984
יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	19,475	-	57	-	1,667	11,097	-	13	91	32,400
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	1,833	81	31	33	855	3,520	-	281	-	6,634
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות	-	-	10,111	-	-	383	1,586	-	-	12,080
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	-	-	50,873	-	-	2,205	18,365	-	-	71,443
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	34	-	-	-	-	-	-	-	-	34
יתרת אשראי לציבור, נטו	1,616	84	2	53	873	1,379	-	779	-	4,786
יתרת פיקדונות הציבור	20,374	-	13	-	1,736	9,318	-	13	91	31,545

דוח הדירקטוריון

בנקאות פרטית (המשך)

פעילות חו"ל																		
בנקאות כרטיסי שוק					בנקאות שוק													
ופיננסים אשראי ההון					משכנתאות נדל"ן ופיננסים ההון													
משכנתאות נדל"ן					משכנתאות נדל"ן הכל													
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014																		
במיליוני ש"ח																		
הכנסות ריבית, נטו :																		
(82)					-	(8)	1	9	38	-	29	(1)	(14)					
132					-	8	(1)	1	107	-	(18)	2	231					
הכנסות שאינן מריבית :																		
8					1	123	-	14	141	142	3	-	432					
16					1	-	-	2	7	-	-	-	26					
74					2	123	-	26	293	142	14	1	675					
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי																		
1					-	-	-	(1)	2	-	-	-	2					
הוצאות תפעוליות ואחרות :																		
375					1	55	-	11	1,067	155	9	1	1,674					
1					-	-	-	-	1	1	-	-	3					
(303)					1	68	-	16	(777)	(14)	5	-	(1,004)					
הפרשה (הטבה) למיסים על																		
(113)					-	25	-	6	(18)	(1)	1	-	(100)					
רווח מפעולות רגילות לאחר																		
(190)					1	43	-	10	(759)	(13)	4	-	(904)					
הפסד המיוחס לבעלי זכויות																		
-					-	-	-	-	26	-	-	-	26					
(190)					1	43	-	10	(733)	(13)	4	-	(878)					
רווח נקי (הפסד)																		
תשואה להון																		
1,428										69	17	56	738	7,595	-	806	-	10,709
יתרה ממוצעת של נכסים																		
1,340					69	17	56	728	3,112	-	806	-	6,128					
יתרה ממוצעת של אשראי																		
17,352					-	159	-	1,495	15,910	-	14	118	35,048					
לציבור, נטו																		
17,135					-	159	-	1,488	15,319	-	14	118	34,233					
יתרה ממוצעת של פקדונות																		
1,536					71	54	30	745	5,093	-	282	-	7,811					
הציבור																		
-					-	9,033	-	-	-	1,680	-	-	10,713					
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון																		
-					-	43,569	-	-	-	35,672	-	-	79,241					
נאמנות וקרנות השתלמות																		
86					-	-	-	-	-	-	-	-	86					
יתרה ממוצעת של ניירות ערך																		
1,494					74	4	61	781	2,642	-	826	-	5,882					
אחרים בניהול																		
18,321					-	91	-	1,646	14,665	-	13	94	34,830					
יתרת אשראי לציבור, נטו ליום																		
31 בדצמבר 2014																		
יתרת פיקדונות הציבור ליום																		
31 בדצמבר 2014																		

דוח הדירקטוריון

שינויים עיקריים בהיקף הפעילות

סך כל האשראי לציבור במגזר ירד ב-1.1 מיליארד ש"ח, ירידה של 18.6% בהשוואה לסוף שנת 2014. פיקדונות הציבור הסתכמו בסך 31.5 מיליארד ש"ח, ירידה של 3.3 מיליארד ש"ח, בשיעור של 9.4%.

הירידה בהיקף האשראי לציבור ובפיקדונות הציבור נובעת בעיקרה ממימוש מדיניות ה- Declared Money Policy שמפעיל הבנק ומהתקדמות מימוש החלטת הבנק לצאת מפעילות בנקאות פרטית בינלאומית, אשר בוצעה באמצעות שלוחות ונציגויות בחו"ל שהתמקדו בפעילות בנקאות פרטית בינלאומית.

כתוצאה מההחלטה לעיל ירד היקף הנכסים בניהול הקבוצה (פיקדונות וחוזי מאזני) בכ- 23.3 מיליארד שקלים, בעיקר בגין שוויץ, אל מול היתרות ליום 31 בדצמבר 2014. כמו כן, ירידה זו בנכסים המנוהלים משפיעה על היקף ההכנסות שאינן מריבית בכ- 180 מיליון ש"ח במונחים שנתיים.

על מנת להוציא אל הפועל החלטה זו, רשמה הקבוצה הוצאות (לרבות הפחתות מוניטין) של כ- 120 מיליון שקל, ברובן בשנת 2015.

בנוסף, כחלק ממדיניות קבוצת הבנק לצמצם את הפעילות מחוץ לישראל בתחום בנקאות פרטית בינלאומית, Bank Leumi UK, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, שהינה תאגיד בנקאי באנגליה, מנהלת מגעים ראשוניים בקשר עם אפשרות למכירת החזקותיה בחברה בת שלה - Bank Leumi Jersey וכן את החזקותיה של Bank Leumi Jersey בחברה בת שלה - Leumi Overseas Trust Corporation, שמאגדות בג'רסי. המגעים הינם למכירת החזקות בתאגידים כאמור ו/או הפעילות של התאגידים.

למידע נוסף בגין המגעים למכירת Bank Leumi Jersey ראה בפרק חברות מוחזקות עיקריות להלן.

שינויים עיקריים ברווח הנקי

ההפסד במגזר הבנקאות הפרטית הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך 92 מיליון ש"ח בהשוואה להפסד של 878 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד בתשעת החודשים הראשונים של 2015 נובע בעיקר מהפסד בשלוחה בשוויץ עקב רישום הפרשה להוצאות בגין סגירת השלוחה. ההפסד בתשעת החודשים הראשונים של 2014 נובע בעיקר מהוצאות בגין ההסדרים עם רשויות חו"ל שנוקפו למגזר זה.

4. בנקאות מסחרית

להלן תמצית רווח והפסד של הבנקאות המסחרית:

פעילות חו"ל							
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	שוק נדל"ן	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	שוק נדל"ן	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015							
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו :							
מחיצוניים	165	3	-	85	132	-	428
בינמגזרי	(16)	-	-	(29)	(21)	-	(72)
הכנסות שאינן מריבית:							
מחיצוניים	70	21	5	16	17	-	134
בינמגזרי	4	(9)	-	-	-	-	(5)
סך כל ההכנסות	223	15	5	72	128	-	485
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(38)	-	-	(5)	2	-	(28)
הוצאות תפעוליות ואחרות :							
לחיצוניים	158	9	4	19	94	-	297
בינמגזרי	(1)	1	-	-	-	-	-
רווח לפני מיסים	104	5	1	58	32	-	216
הפרשה למיסים על הרווח	39	1	-	22	11	-	82
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	65	4	1	36	21	-	134
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	(1)	-	-	-	-	(1)
רווח נקי	65	3	1	36	21	-	133
פעילות חו"ל							
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	שוק נדל"ן	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	שוק נדל"ן	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014							
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו :							
מחיצוניים	152	3	-	90	131	-	413
בינמגזרי	14	(1)	-	(34)	(24)	-	(57)
הכנסות שאינן מריבית:							
מחיצוניים	74	18	7	15	19	1	136
בינמגזרי	(1)	(8)	-	-	-	-	(9)
סך כל ההכנסות	239	12	7	71	126	1	483
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(9)	-	-	(7)	83	-	81
הוצאות תפעוליות ואחרות							
לחיצוניים	142	12	3	17	96	-	276
בינמגזרי	-	-	-	-	-	-	-
רווח לפני מיסים	106	-	4	61	(53)	1	126
הפרשה למיסים על הרווח	40	2	1	23	(16)	-	51
רווח (הפסד) לאחר מיסים	66	(2)	3	38	(37)	1	75
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי (הפסד)	66	(2)	3	38	(37)	1	75

דוח הדירקטוריון

בנקאות מסחרית (המשך)

פעילות חו"ל							
בנקאות שוק ופיננסים אש"ר				בנקאות שוק ופיננסים אש"ר			
סך הכל	נדל"ן	הון	פיננסים	סך הכל	נדל"ן	הון	פיננסים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015							
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו :							
499	7	-	250	388	-	132	1,276
(56)	-	-	(70)	(59)	-	(23)	(208)
הכנסות שאינן מריבית:							
205	59	19	49	54	-	11	397
18	(25)	-	1	-	-	-	(6)
666	41	19	230	383	-	120	1,459
(72)	-	-	(31)	4	-	(4)	(103)
הוצאות תפעוליות ואחרות :							
470	29	13	62	274	-	34	882
-	-	-	-	-	-	-	-
268	12	6	199	105	-	90	680
102	3	2	75	38	-	34	254
166	9	4	124	67	-	56	426
-	(2)	-	-	-	-	-	(2)
166	7	4	124	67	-	56	424
תשואה להון							
10.9%							
יתרה ממוצעת של נכסים							
22,912	361	38	10,041	15,068	-	3,732	52,152
21,544	358	37	10,015	14,791	-	3,669	50,414
30,496	1,063	86	3,788	11,706	-	988	48,127
29,922	-	86	3,614	11,217	-	958	45,797
27,868	384	254	10,373	15,309	-	3,732	57,920
-	-	4,604	-	-	87	-	4,691
-	-	18,308	-	1,614	1,377	-	21,299
295	-	-	-	-	-	-	295
21,770	359	-	10,379	15,251	-	3,838	51,597
31,868	-	-	3,827	10,813	-	2,038	48,546

דוח הדירקטוריון

בנקאות מסחרית (המשך)

פעילות חו"ל							
בנקאות שוק ופיננסים				בנקאות כרטיסי שוק ופיננסים			
סך הכל	נדל"ן	ההון	שוק	סך הכל	נדל"ן	ההון	שוק
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014							
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו :							
455	7	-	246	389	-	106	1,203
6	(1)	1	(75)	(59)	-	(32)	(160)
הכנסות שאינן מריבית:							
204	57	21	27	49	4	10	372
15	(26)	-	15	-	-	-	4
680	37	22	213	379	4	84	1,419
(47)	-	-	(17)	105	-	19	60
הוצאות תפעוליות ואחרות							
393	26	13	47	249	2	28	758
1	-	-	-	-	-	-	1
333	11	9	183	25	2	37	600
126	4	3	69	14	-	12	228
207	7	6	114	11	2	25	372
-	(2)	-	-	-	-	-	(2)
207	5	6	114	11	2	25	370
תשואה להון							
10.5%							
יתרה ממוצעת של נכסים							
23,473	334	184	8,816	13,889	-	3,038	49,734
21,014	334	164	8,798	13,707	-	2,980	46,997
25,405	1,108	16	2,908	10,051	-	1,052	40,540
24,622	-	16	2,819	9,970	-	930	38,357
28,976	384	401	8,956	11,141	-	3,038	52,896
-	-	5,856	-	-	114	-	5,970
-	-	18,541	-	-	1,413	-	19,954
509	-	-	-	-	-	-	509
21,604	367	145	9,591	14,693	-	3,433	49,833
28,043	-	344	3,476	11,588	-	1,147	44,598

דוח הדירקטוריון

שינויים עיקריים בהיקף הפעילות

סך כל האשראי לציבור במגזר המסחרי עלה ב-1.8 מיליארד ש"ח, עלייה של 3.5% בהשוואה לסוף שנת 2014, וסך פיקדונות הציבור עלה ב-3.9 מיליארד ש"ח, עלייה של 8.9%.

שינויים עיקריים ברווח הנקי

הרווח הנקי במגזר בנקאות מסחרית הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך 424 מיליון ש"ח בהשוואה ל-370 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 54 מיליון ש"ח, בשיעור 14.6%. הגידול נובע מרישום הכנסות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך 103 מיליון ש"ח כתוצאה מגביות בבנק ובשלוחה בבריטניה לעומת הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 60 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ומגידול בסך ההכנסות במגזר בסך של 40 מיליון ש"ח. הגידול קוּזַז חלקית מגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך 123 מיליון ש"ח.

התשואה להון של הרווח הנקי במגזר הייתה 10.9%.

5. בנקאות עסקית

להלן תמצית רווח והפסד של הבנקאות העסקית:

פעילות חו"ל						
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	נדל"ן	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו :						
מחיצוניים	249	5	-	185	2	441
בינמגזרי	(92)	-	-	(60)	(1)	(152)
הכנסות שאינן מריבית:						
מחיצוניים	27	50	2	111	-	191
בינמגזרי	(27)	(24)	-	(13)	-	(64)
סך כל ההכנסות	157	31	2	223	1	416
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(75)	-	-	23	-	(52)
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
לחיצוניים	105	21	2	40	1	170
בינמגזרי	1	-	-	-	-	1
רווח לפני מיסים	126	10	-	160	-	297
הפרשה למיסים על הרווח	47	3	-	61	1	112
רווח (הפסד) לאחר מיסים	79	7	-	99	(1)	185
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	(1)	-	-	-	(1)
רווח נקי (הפסד)	79	6	-	99	(1)	184

פעילות חו"ל						
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	נדל"ן	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014						
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו :						
מחיצוניים	303	5	-	201	1	510
בינמגזרי	(126)	(1)	-	(76)	2	(200)
הכנסות שאינן מריבית:						
מחיצוניים	214	49	4	119	-	387
בינמגזרי	(124)	(24)	-	(43)	-	(191)
סך כל ההכנסות	267	29	4	201	3	506
הכנסות בגין הפסדי אשראי	(118)	-	-	(38)	-	(156)
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
לחיצוניים	87	22	2	42	2	156
בינמגזרי	(1)	1	-	-	-	-
רווח לפני מיסים	299	6	2	197	1	506
הפרשה למיסים על הרווח	113	2	1	74	-	190
רווח לאחר מיסים	186	4	1	123	1	316
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	(1)	-	-	-	(1)
רווח נקי	186	3	1	123	1	315

בנקאות עסקית (המשך)

פעילות חו"ל						
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	נדל"ן	בנקאות ופיננסים	נדל"ן	סך הכל
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו :						
מחיצוניים	707	16	-	514	3	1,239
בינמגזרי	(241)	(1)	-	(132)	(1)	(370)
הכנסות שאינן מריבית:						
מחיצוניים	(181)	144	8	241	1	215
בינמגזרי	289	(69)	-	30	-	250
סך כל ההכנסות	574	90	8	653	3	1,334
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(27)	-	-	26	-	(1)
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
לחיצוניים	297	68	6	124	2	501
בינמגזרי	1	-	-	-	-	1
רווח לפני מיסים	303	22	2	503	1	833
הפרשה למיסים על הרווח	115	6	1	190	1	313
רווח לאחר מיסים	188	16	1	313	-	520
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	(3)	-	-	-	(3)
רווח נקי	188	13	1	313	-	517
תשואה להון						
9.0%						
יתרה ממוצעת של נכסים						
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו	35,013	358	-	21,510	101	56,988
יתרה ממוצעת של התחייבויות	20,604	2,676	2	6,510	148	30,224
יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	19,451	-	2	5,886	147	25,661
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	48,209	418	23	38,362	103	87,121
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות	-	-	790	-	-	790
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	-	-	53,467	-	-	53,467
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	174	-	-	-	-	174
יתרת אשראי לציבור, נטו	33,950	358	-	22,661	258	57,227
יתרת פיקדונות הציבור	18,942	-	6	6,824	273	26,222

דוח הדירקטוריון

בנקאות עסקית (המשך)

פעילות חו"ל						
בנקאות	כרטיסי	שוק	בנקאות	ופיננסים	נדל"ן	סך הכל
ופיננסים	אשראי	ההון	נדל"ן	ופיננסים	נדל"ן	סך הכל
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014						
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו :						
מחיצוניים	905	15	1	564	1	1,487
בינמגורי	(362)	(2)	1	(192)	6	(547)
הכנסות שאינן מריבית:						
מחיצוניים	237	143	10	259	2	652
בינמגורי	(6)	(70)	-	(18)	-	(94)
סך כל ההכנסות	774	86	12	613	9	1,498
הכנסות בגין הפסדי אשראי	(181)	-	-	(189)	-	(370)
הוצאות תפעוליות ואחרות :						
לחיצוניים	282	61	7	128	6	486
בינמגורי	-	1	-	-	-	1
רווח לפני מיסים	673	24	5	674	3	1,381
הפרשה למיסים על הרווח	254	7	2	254	1	518
רווח לאחר מיסים	419	17	3	420	2	863
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	(4)	-	-	-	(4)
רווח נקי	419	13	3	420	2	859
תשואה להון						
15.8%						
יתרה ממוצעת של נכסים						
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו	37,741	348	83	21,039	102	59,360
יתרה ממוצעת של התחייבויות	18,438	2,867	-	5,413	514	27,397
יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	16,912	-	-	4,810	514	22,401
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	46,942	416	127	36,023	149	83,704
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות	-	-	2,091	-	-	2,091
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	-	-	60,428	-	-	60,428
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	196	-	-	-	-	196
יתרת אשראי לציבור, נטו ליום 31 בדצמבר 2014	37,481	378	-	20,836	42	58,761
יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2014	22,316	-	-	5,012	252	27,754

שינויים עיקריים בהיקף הפעילות

סך כל האשראי לציבור במגזר העסקי ירד ב-1.5 מיליארד ש"ח בהשוואה לסוף שנת 2014, בשיעור של 2.6%.
סך פיקדונות הציבור ירד ב-1.5 מיליארד ש"ח, בשיעור של 5.5%.

שינויים עיקריים ברווח הנקי

הרווח הנקי במגזר בנקאות עסקית הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך של 517 מיליון ש"ח לעומת 859 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 342 מיליון ש"ח. הירידה נובעת מקיטון בהכנסות בגין הפסדי אשראי בסך 369 מיליון ש"ח עקב גביות שהיו אשתקד ומקיטון בהכנסות שאינן מריבית בסך 93 מיליון ש"ח עקב רווח מממוש מניות טאואר בסך 99 מיליון ש"ח שנרשם אשתקד.

התשואה להון של הרווח הנקי במגזר הייתה 9.0%.

6. ניהול פיננסי - שוקי הון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2014	2015
במיליוני ש"ח	
הכנסות ריבית, נטו:	
(148)	(187)
389	439
הכנסות שאינן מריבית:	
149	361
55	30
445	643
44	8
הוצאות תפעוליות ואחרות:	
132	228
16	15
253	392
72	126
181	266
חלק הקבוצה ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס	
344	13
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
(1)	-
524	279
רווח נקי	

ניהול פיננסי - שוקי הון (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2015	2014
במיליוני ש"ח	
הכנסות ריבית, נטו:	
מחיצוניים	(371)
בינמגזרי	929
הכנסות שאינן מריבית:	
מחיצוניים	2,053
בינמגזרי	(312)
סך כל ההכנסות	2,317
הכנסות בגין הפסדי אשראי	(31)
הוצאות תפעוליות ואחרות:	
לחיצוניים	789
בינמגזרי	43
רווח לפני מיסים	1,516
הפרשה למסים על הרווח	517
רווח לאחר מיסים	999
חלק הקבוצה ברווחי (הפסדי) חברות כלולות לאחר	
השפעת המס	157
רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(1)
רווח נקי	1,155
תשואה להון	53.5%
	27.6%
יתרה ממוצעת של נכסים	
114,877	134,278
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו	
3,694	3,293
יתרה ממוצעת של התחייבויות	
100,450	110,901
יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	
50,530	58,509
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	
34,528	34,343
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות וקרנות השתלמות	
132,807	138,257
יתרה ממוצעת של ניירות ערך	
376,715	387,357
יתרת אשראי לציבור, נטו	
(א) 3,274	2,913
יתרת פיקדונות הציבור	
(א) 54,636	61,184

(א) יתרות ליום 31 בדצמבר 2014.

הרווח במגזר ניהול פיננסי הסתכם בתשעה החודשים הראשונים של 2015 בסך 1,155 מיליון ש"ח לעומת 627 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ברווח נובעת מגידול בהכנסות שאינן מריבית בסך 974 מיליון ש"ח בעיקר עקב רווחים ממימושים של מניות החברה לישראל ומובילאיי. הגידול קוּזַז חלקית מגידול בהפרשה למס ומקיטון ברווחי כלולות עקב הפסקת רישום רווח מהחברה לישראל.

יובהר כי כל ההכנסות וההוצאות האקטואריות של הבנק נרשמות במגזר ניהול פיננסי ולא במגזרים אחרים.

דוח הדירקטוריון

חברות כלולות (ריאליות) - (מוצג במגזר ניהול פיננסי)
כולל את תוצאות הפעילות של הקבוצה בהשקעות ריאליות.

סך כל ההשקעות של קבוצת לאומי בחברות כלולות הסתכם ב-30 בספטמבר 2015 ב-948 מיליון ש"ח לעומת 2,216 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2014. הירידה בהשקעות בחברות כלולות נובעת מהצגת השקעת החברה לישראל בדוחות הכספיים החל מתום הרביע ראשון 2015 בתיק ניירות ערך זמין למכירה עקב מימוש של כ-6.9% ממניות החברה לישראל וביטול הסכם בעלי המניות בחברה לישראל, כמפורט להלן.

השקעות במניות של חברות כלולות (טבלה 13 (ב) באזל):

שווי במאזן		שווי שוק		דרישות הלימות הון	
30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר
2015	2014	2015	2014	2015	2014
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
החברה לישראל					
-	1,318	-	(100.0)	2,566	-
165					
948	898	-	5.6	-	119
112					
948	2,216	-	(57.2)	2,566	119
277					

* מזה סחיר 210 מיליון ש"ח ב-30 בספטמבר 2015 ו-194 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2014.

רווחי החברות הכלולות בתשעת החודשים הראשונים של 2015 הסתכמו ב-161 מיליון ש"ח לעומת 294 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן תרומת החברות לרווח הנקי של הקבוצה (במיליוני ש"ח):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		שיוני	
30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
החברה לישראל בע"מ		114	261
אחרים		47	33
סך הכל		161	294

החברה לישראל בע"מ

נכון למועד חתימת דוח זה, הבנק מחזיק ב-5.9% מאמצעי השליטה בחברה לישראל בע"מ, הנחשבת תאגיד ריאלי משמעותי לפי חוק הבנקאות (רישוי), כפי שתוקן באמצעות חוק הריכוזיות ביום 11 בדצמבר 2013.

ביום 7 בינואר 2015 הודיעה החברה לישראל על השלמת מהלך של פיצול במסגרתו הועברו מהחברה לישראל החזקות במספר חברות בנות לחברת קנון הולדינגס, אשר כל מניותיה הוקצו, טרם העברת הנכסים, לבעלי המניות בחברה לישראל (להלן - "הפיצול"). מניות קנון נרשמו למסחר בבורסה בניו יורק (NYSE) ובבורסה לני"ע בתל-אביב בתחילת ינואר 2015. ההשקעה של הבנק במניות קנון מוצגת בתיק ניירות ערך זמין למכירה.

לקראת הפיצול עדכן הבנק את הפיקוח על הבנקים, כי בעקבות הפיצול יחזיק הבנק בשני תאגידים ריאליים.

ביום 11 בפברואר 2015 מכר הבנק למספר גופים (להלן: "הרוכשים") 531,550 מניות של החברה לישראל בע"מ במחיר של כ-1,330 ש"ח למניה ובתמורה כוללת של כ-707 מיליון ש"ח. המניות שנמכרו מהוות כ-6.904% מהונה המונפק והנפרע של החברה לישראל. המכירה הניבה לבנק רווח, לפני השפעת המס, של כ-522 מיליון ש"ח, אשר נכלל בדוחות הכספיים לרביע הראשון של שנת 2015.

דוח הדירקטוריון

בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים מיום 4 במרס 2015, נקבע כי הבנק יפעל להפסקת ההשפעה המהותית שלו בחברה לישראל, לרבות בדרך של ויתור פרמננטי על ייצוג הבנק בדירקטוריון החברה לישראל ועל זכותו למינוי דירקטורים בה.

ביום 15 במרס 2015 החליט דירקטוריון הבנק לאשר את ביטולו של הסכם בעלי המניות, ובמסגרת זו לוותר על הזכות להמליץ על מינוי דירקטורים בחברה לישראל.

בהמשך להחלטה זו נחתם מסמך בין הבנק לבין החברות שהינן בעלות השליטה בחברה לישראל לפיו הסכם בעלי המניות מתבטל, ובכלל זה הזכות להמליץ על מינוי דירקטורים. כמו כן נמסרה לחברה לישראל הודעה על ידי שני הדירקטורים, שמונו לחברה לישראל בהתאם להמלצת הבנק, על סיום כהונתם בדירקטוריון החברה לישראל, בתוקף מיום 30 במרס 2015.

ביום 31 במרס 2015, בעקבות הירידה בשיעורי ההחזקה והויתור הפרמננטי על ייצוג הבנק בדירקטוריון החברה לישראל, סיווג הבנק את ההשקעה בחברה לישראל בתיק ניירות ערך הזמין למכירה, בהתאם לשווי השוק של ההשקעה ביום 31 במרס 2015. חלקו של הבנק ברווח החברה לישראל לרביע ראשון 2015 נכלל בהתאם לשיטת השווי מאזני.

באפריל 2015 מכר הבנק 2,146,000 מניות של קנון הולדינגס בתמורה כוללת של כ-174 מיליון ש"ח. המניות שנמכרו מהוות כ-4% מהונה המונפק והנפרע של קנון הולדינגס. מכירה זו הניבה לבנק רווח, לפני השפעת המס, של כ-8.6 מיליון ש"ח, אשר נכלל בדוחות לרביע השני של שנת 2015.

ביוני 2015 חילקה קנון הולדינגס את מניות טאוור שברשותה כדיבידנד בעין לבעלי המניות שלה. בעקבות כך, הבנק קיבל 2,530,247 מניות טאוור ומכר אותן בתמורה כוללת של 130 מיליון ש"ח.

ביום 3 באוגוסט 2015 מכר הבנק למספר גופים 400,000 מניות של החברה לישראל בע"מ במחיר של כ-1,250 ש"ח למניה ובתמורה כוללת של כ-500 מיליון ש"ח. המניות שנמכרו מהוות כ-5.2% מהונה המונפק והנפרע של החברה לישראל. המכירה הניבה לבנק רווח, לפני השפעת המס, של כ-289 מיליון ש"ח, אשר נכלל בדוחות הכספיים לרביע השלישי של שנת 2015.

7. אחרים – במגזר זה כלולה הפעילות שלא הוקצתה למגזרים האחרים.

מגזר זה כולל את הפעילויות האחרות של הקבוצה, אשר כל אחת מהן איננה מגיעה עד כדי מגזר בר דיווח על פי הוראות בנק ישראל. פעילות זו כוללת בעיקר: חלק של פעילות חברות אשר אינן משויכות למגזרים אחרים. בתשעת החודשים ראשונים של 2015 הסתכם הרווח במגזר האחר בסך 106 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 44 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן פירוט השינויים העיקריים ברווח הנקי במיליוני ש"ח:

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	שינוי במיליוני ש"ח
בנק	80	32	48
חברות בנות בארץ	14	14	-
חברות בנות בחו"ל	(36)	1	(37)
התאמות מיסים (א)	48	(3)	51
סך הכל	106	44	62

(א) הפרשי מס בין חישובי המס במגזרים למס האפקטיבי בדוח המאוחד.

פעילויות במוצרים

א. פעילות בשוק ההון – פעילות הקבוצה בשוק ההון כוללת את פעילות ייעוץ ההשקעות, לרבות ייעוץ בקרנות השתלמות, את הפעלת כלל חדרי העסקות בבנק לצורך עשית שוק, מסחר ותיווך במטבעות, בריביות, בנגזרים ובניירות ערך, שירותי ברוקרי ומשמורת (custody) ושירותים בנקאיים ופיננסיים לגופים הפעילים בשוק ההון. חברה בת של לאומי פרטנרס בע"מ, לאומי פרטנרס חתמים, עוסקת בחיתום והפצת הנפקות ציבוריות ופרטיות.

להלן נתוני הפעילות בשוק ההון כפי שהוצגו במגזרי הפעילות השונים:

ניהול								
משקי	עסקים	בנקאות	בנקאות	בנקאות	פיננסי	פעילות	סך הכל	
בית	קטנים	פרטית	מסחרית	עסקית	ואחרים	חו"ל		
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015								
במיליוני ש"ח								
הכנסות ריבית, נטו	2	1	-	-	-	(2)	-	1
הכנסות שאינן מריבית	111	7	36	5	2	34	17	212
סך כל ההכנסות	113	8	36	5	2	32	17	213
הוצאות תפעוליות ואחרות	81	5	17	4	2	48	18	175
רווח (הפסד) לפני מיסים	32	3	19	1	-	(16)	(1)	38
רווח נקי (הפסד)	20	2	12	1	-	(10)	(2)	23

ניהול								
משקי	עסקים	בנקאות	בנקאות	בנקאות	פיננסי	פעילות	סך הכל	
בית	קטנים	פרטית	מסחרית	עסקית	ואחרים	חו"ל		
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014								
במיליוני ש"ח								
הכנסות ריבית, נטו	1	1	-	-	-	2	-	4
הכנסות שאינן מריבית	119	7	40	7	4	38	45	260
סך כל ההכנסות	120	8	40	7	4	40	45	264
הוצאות תפעוליות ואחרות	98	4	18	3	2	94	46	265
רווח (הפסד) לפני מיסים	22	4	22	4	2	(54)	(1)	(1)
רווח נקי (הפסד)	14	3	14	3	1	(33)	(2)	-

ניהול								
משקי	עסקים	בנקאות	בנקאות	בנקאות	פיננסי	פעילות	סך הכל	
בית	קטנים	פרטית	מסחרית	עסקית	ואחרים	חו"ל		
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015								
במיליוני ש"ח								
הכנסות ריבית, נטו	4	1	-	-	-	-	-	5
הכנסות שאינן מריבית	364	25	117	19	8	111	75	719
סך כל ההכנסות	368	26	117	19	8	111	75	724
הוצאות תפעוליות ואחרות	278	15	54	13	6	133	100	599
רווח (הפסד) לפני מיסים	90	11	63	6	2	(22)	(25)	125
רווח נקי (הפסד)	56	7	41	4	1	(12)	(20)	77

דוח הדירקטוריון

ניהול							
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	פיננסי ואחרים	פעילות חו"ל	סך הכל
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014							
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו	3	1	-	1	2	4	11
הכנסות שאינן מריבית	353	22	123	21	10	109	789
סך כל ההכנסות	356	23	123	22	12	113	800
הוצאות תפעוליות ואחרות	298	12	55	13	7	171	740
רווח (הפסד) לפני מיסים	58	11	68	9	5	(58)	60
רווח נקי (הפסד)	37	7	43	6	3	(34)	37

הרווח הנקי מפעילות שוק ההון הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 בסך 77 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח של 37 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע מגידול הפעילות של משקי הבית בשוק ההון.

ב. כרטיסי אשראי

לאומי קארד

פעילות זו כוללת בעיקר את פעילות הנפקת כרטיסי האשראי ללקוחות פרטיים וסליקת שוברים עבור בתי עסק.

הפעילות העיקרית בכרטיסי אשראי מבוצעת על ידי חברת הבת לאומי קארד העוסקת בהנפקה וסליקת כרטיסי אשראי ופיתוח פתרונות תשלום.

לאומי קארד סיימה את תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ברווח נקי של 142 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-155 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתשעת החודשים הראשונים של 2015 גדל היקף הפעילות של מחזיקי כרטיסי לאומי קארד ב-6% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. מספר הכרטיסים התקפים ליום 30 בספטמבר 2015 גדל בכ-5% בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2014.

ביום 4 במרס 2015 חתמה החברה על הסכם שיתוף פעולה עם בנק מזרחי טפחות בע"מ, במטרה להנפיק כרטיסי אשראי בנקאיים ללקוחות בנק מזרחי.

ביום 29 באפריל 2015 חתמה החברה עם נציגות העובדים על הסכם קיבוצי מיוחד ("ההסכם הקיבוצי"). תקופת ההסכם הינה מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 במרס 2018. ההסכם אושר על ידי דירקטוריון החברה ועל ידי נציגות העובדים.

ההסכם הקיבוצי כולל, בין היתר, הסכמות בדבר עדכוני שכר, מענקים ותנאים סוציאליים וכן תנאים נוספים הנוגעים בין השאר, לנושאי רווחה.

יישום ההסכם הקיבוצי צפוי להביא לגידול הוצאות החברה בהיקף של כ-110 מיליון ש"ח בגין כל תקופת ההסכם הקיבוצי.

נכון להיום אין הצעת חוק ואין חקיקה שמחייבת מכירה של חברות כרטיסי האשראי על ידי הבנקים. ועדת שטרס טרם פרסמה את המלצותיה, ועדיין לא ניתן לדעת האם ההמלצות יהיו למהלך שכזה, ואם כן מה יהיו לוחות הזמנים ומה יהיו הוראות המעבר. לכן, בשלב זה לא ניתן להעריך האם תוטל בעתיד על הבנק חובה למכור את ההחזקות ואם תוטל חובה כאמור מה יהיה תוכן החובה. כל עוד אין חקיקה שמחייבת מכירה, אין בכוונת הבנק למכור את לאומי קארד.

כמו כן, טרם התקיימו התנאים להכרה בהפרשה למס.

השפעת המס הצפויה לחול אם וכאשר הבנק ימכור את לאומי קארד בשווי המאזני שלה בספרים מוערכת בכ-90 מיליון ש"ח.

דוח הדירקטוריון

החזקת הבנק בכרטיסי אשראי

ביום 2 בנובמבר 2015 הודיעו החברות Visa Inc. (NYSE: V) ו- Visa Europe Ltd. על התקשרותן בהסכם, לפיו תרכוש Visa Inc. את Visa Europe Ltd. הבנק הינו חבר ב- Visa Europe Ltd., בקשר עם פעילותה של החברה הבת - לאומי קארד.

בהתאם לדיווחים כאמור, ביצוע העסקה כפוף לקבלת אישורים רגולטורים שונים וצפוי כי העסקה תושלם במהלך שנת 2016.

בשלב זה, אין לבנק אפשרות להעריך מה יהיה סכום התמורה שהוא עתיד לקבל, אם וככל שהעסקה תושלם.

להלן נתוני הפעילות בכרטיסי אשראי כפי שהוצגו במגזרי הפעילות השונים:

משקי בית	עסקים	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו	56	5	-	3	5
הכנסות שאינן מריבית	197	21	1	12	26
סך כל ההכנסות	253	26	1	15	31
הוצאות בגין הפסדי אשראי	6	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות	170	17	1	10	21
רווח לפני מיסים	77	9	-	5	10
רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(7)	(1)	-	(1)	(1)
רווח נקי	48	6	-	3	6

משקי בית	עסקים	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו	51	3	-	2	4
הכנסות שאינן מריבית	180	18	2	10	25
סך כל ההכנסות	231	21	2	12	29
הוצאות בגין הפסדי אשראי	3	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות	154	16	-	12	23
רווח לפני מיסים	74	5	2	-	6
רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(8)	(1)	-	-	(1)
רווח (הפסד) נקי	44	2	2	(2)	3

דוח הדירקטוריון

משקי בית	עסקים	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	סך הכל
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו	165	15	-	7	15
הכנסות שאינן מריבית	547	60	2	34	75
סך כל ההכנסות	712	75	2	41	90
הוצאות בגין הפסדי אשראי	12	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות	484	52	2	29	68
רווח לפני מיסים	216	23	-	12	22
רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(21)	(2)	-	(2)	(3)
רווח נקי	127	14	-	7	13

משקי בית	עסקים	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	סך הכל
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו	161	12	-	6	13
הכנסות שאינן מריבית	536	56	2	31	73
סך כל ההכנסות	697	68	2	37	86
הוצאות בגין הפסדי אשראי	12	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות	465	45	1	26	62
רווח לפני מיסים	220	23	1	11	24
רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(23)	(2)	-	(2)	(4)
רווח נקי	131	14	1	5	13

הרווח הנקי מפעילות כרטיסי אשראי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 ב-161 מיליון ש"ח בהשוואה ל-164 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בפעילות בכרטיסי אשראי יש גידול בסך ההכנסות בסך 30 מיליון ש"ח אשר קוּזוּ במלואו מגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות בעיקר בשל השפעת הסכם השכר בלאומי קארד.

ג. להלן נתוני הפעילות בנדל"ן כפי שהוצגו במגזרי הפעילות השונים:

משקי בית	עסקים	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	פעילות חו"ל	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו	70	3	56	125	44	298
הכנסות שאינן מריבית	18	4	16	98	7	143
סך כל ההכנסות	88	7	72	223	51	441
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	4	-	(5)	23	13	35
הוצאות תפעוליות ואחרות	32	3	19	40	16	110
רווח לפני מיסים	52	4	58	160	22	296
רווח נקי	32	2	36	99	11	180

דוח הדירקטוריון

עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	פעילות חו"ל	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					
במיליוני ש"ח					
67	3	56	125	30	281
18	5	15	76	3	117
85	8	71	201	33	398
6	-	(7)	(38)	14	(25)
32	4	17	42	8	103
47	4	61	197	11	320
29	3	38	123	9	202

עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	פעילות חו"ל	סך הכל
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
במיליוני ש"ח					
206	10	180	382	129	907
55	13	50	271	15	404
261	23	230	653	144	1,311
9	-	(31)	26	(4)	-
99	10	62	124	44	339
153	13	199	503	104	972
95	8	124	313	65	605

עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	פעילות חו"ל	סך הכל
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					
במיליוני ש"ח					
197	10	171	372	91	841
50	16	42	241	13	362
247	26	213	613	104	1,203
12	(1)	(17)	(189)	19	(176)
90	11	47	128	35	311
145	16	183	674	50	1,068
90	10	114	420	35	669

הרווח הנקי מפעילות נדל"ן הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של 2015 ב-605 מיליון ש"ח בהשוואה ל-669 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מהכנסות בגין הפסדי אשראי בסך 176 מיליון ש"ח שנוקפו בתקופה המקבילה אשתקד ומגידול בהוצאות תפעוליות ואחרות בסך 28 מיליון ש"ח. הקיטון ברווח קוֹזז מגידול בסך ההכנסות של 108 מיליון ש"ח.

מרכזי הרווח בקבוצה

להלן פרטים על תרומת מרכזי הרווח העיקריים בקבוצה לרווח הנקי:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
	30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2015	שינוי
	במיליוני ש"ח		
	באחוזים		
הבנק	1,391	1,756	26.2
חברות מאוחדות בארץ (א)	482	529	9.8
חברות מאוחדות בחו"ל (ב)	(686)	(8)	+
חברות כלולות (א)	269	127	(52.8)
הרווח הנקי	1,456	2,404	65.1
רווח השלוחות בחו"ל, במונחים נומינליים			
(מיליון דולר) (ג)	(125)	11	+

(א) חברות כלולות של חברות מאוחדות בארץ נכללו בנתוני חברות מאוחדות בארץ.

(ב) לאחר התאמות מסוימות לכללי החשבונאות בארץ.

(ג) כפי שדווח על ידי השלוחות בחו"ל כולל רווח נקי לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה.

להלן ההסבר לשינויים העיקריים בתרומת מרכזי הרווח (לאחר התאמות מתרגום):

- הגידול בתרומת הבנק לרווח הנקי לעומת תקופה מקבילה אשתקד נובע ממימוש מניות החברה לישראל ומקיטון בהוצאות התפעוליות עקב רישום הפרשה בגין ההסדרים עם רשויות חו"ל אשתקד. הגידול קוֹזַז חלקית מקיטון בהכנסות ריבית עקב ירידת שיעור הריבית במשק ומרישום הוצאות הפסדי אשראי לעומת הכנסות הפסדי אשראי אשתקד.
עיקרי ההסברים לשינויים הנ"ל, הנובעים בעיקר מתוצאות הבנק, מובאים לעיל בפרק "התפתחות ההכנסות, ההוצאות וההפרשה למס" במסגרת הדיון בתוצאות הקבוצה.
- הגידול בתרומה של חברות מאוחדות בארץ נובע בעיקר מרווחי לאומי פרטנרס כתוצאה ממימוש השקעות במניות זמינות למכירה, בעיקר ממימוש מובילאיי ברביע ראשון 2015.
- התרומה הנמוכה של חברות מאוחדות בחו"ל לרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 נובעת מהוצאות הפרשי שער שנוקפו בתקופה בגין חברות בנות בחו"ל שמטבע הפעילות שלהן הוא השקל ומהוצאות שנוקפו בגין עלויות צפויות לסגירת השלוחה בשוויץ אשר קיזזו את רווחי השלוחות במטבע הפעילות שלהם במונחים נומינליים, בתרגום נוחות לדולר ארה"ב. ההפסד בתשעת החודשים הראשונים של 2014 נובע מהוצאות בסך 729 מיליון ש"ח בגין ההסדרים עם רשויות חו"ל.
- הקיטון בתרומת חברות הכלולות נובע מרווחי החברה לישראל שנוקפו רק בגין הרביע ראשון 2015 לעומת רווח בתשעת החודשים הראשונים אשתקד.

פעילות חברות מוחזקות עיקריות

כללי

קבוצת בנק לאומי פועלת בארץ ובחו"ל באמצעות חברות בנות שהינן: בנקים, חברות למימון וחברות לשירותים פיננסיים. כמו כן משקיעה הקבוצה בתאגידים ריאליים העוסקים בפעילות לא בנקאית.

חברות מאוחדות בארץ

השקעות הבנק בחברות המאוחדות בארץ הסתכמו ב-30 בספטמבר 2015 ב-6,147 מיליון ש"ח, לעומת 6,020 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2014. התרומה לרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה בסך כ-528.6 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-481.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 47.1 מיליון ש"ח, 9.8%.

לאומי שירותי שוק ההון בע"מ

בפרק "חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית" בדוח הדירקטוריון, הוזכרה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון) התשע"ה-2015, שפורסמה ביום 29 ביולי 2015.

יישום התקנות אם יתקבלו, עלול לחייב את הבנק לחדול מלהעניק שירותי תפעול לגופים מוסדיים, בהנחה שיעדיף להמשיך במתן שירותי ברוקראז'. הבנק מנהל מגעים ראשוניים ובלתי מחייבים לבחינת האפשרות למכירת חברת הבת שלו - לאומי שירותי שוק ההון בע"מ ("לאומי שש"ה") או פעילותה - בחלקה או במלואה. כל עוד לא הובהר האם הוראת הדין האמור תתקבל, אין בכוונת הבנק למכור את לאומי שש"ה.

היקף ההכנסות של לאומי שש"ה ורווחיותה אינם מהותיים ביחס לפעילות או רווחיות קבוצת הבנק. לפיכך, לעסקה שתבוצע, אם תבוצע, לא תהיה השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של הבנק.

להלן תרומת החברות המאוחדות העיקריות בארץ לרווח הנקי של הקבוצה:

תשואה על השקעת הקבוצה		תרומה לרווח הקבוצה (א)	
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	השינוי
14.5	16.5	70.0	69.7
12.1	14.7	113.2	123.6
39.1	53.0	328.3	254.5
-	0.7	0.1	4.7
1.1	3.6	17.0	29.0
11.9	12.1	528.6	481.5
9.8	9.8		

(א) הרווח המוצג הינו לפי חלק הקבוצה בתוצאות.

(ב) כולל הרווח ו/או ההפסד של החברות הכלולות של לאומי פרטנרס.

חברות מאוחדות בחו"ל

השקעות הבנק בחברות מאוחדות בחו"ל הסתכמו ב-30 בספטמבר 2015 בסך 4,187 מיליון ש"ח לעומת 4,123 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2014.

תוצאות הפעילות של החברות המאוחדות בחו"ל בתשעת החודשים הראשונים של 2015, הסתכמו בהפסד של 7.6 מיליון ש"ח לעומת הפסד של כ-686.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

Bank Leumi Jersey

Bank Leumi UK, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, שהינה תאגיד בנקאי באנגליה, מנהלת מגעים ראשוניים בקשר עם אפשרות למכירת החזקותיה בחברה הבת שלה - Bank Leumi Jersey וכן את החזקותיה של Bank Leumi Jersey בחברה בת שלה - Leumi Overseas Trust Corporation, שמאוגדות בג'רסי. המגעים הינם למכירת החזקות בתאגידים כאמור ו/או הפעילות של התאגידים.

היקף הפעילות של Bank Leumi Jersey ושל Leumi Overseas Trust Corporation אינו מהותי ביחס לפעילות קבוצת הבנק. לעסקה שתבוצע, אם תבוצע, לא תהיה השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של הבנק.

בנק לאומי רומניה

במסגרת עבודה אסטרטגית שבוצעה בבנק לאומי רומניה הוחלט, בין היתר, על סגירת 5 סניפים ברומניה עד סוף שנת 2015 ושני סניפים נוספים עד סוף רביעי ראשון 2016. לשלוחה כיום 21 סניפים.

להלן תרומת החברות המאוחדות העיקריות בחו"ל לרווח הנקי של הקבוצה*:

תשואה על השקעת הקבוצה		תרומה לרווח הקבוצה		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום	
30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	השינוי	
באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
2.7	-	51.0	(205.6)	+	לאומי ארה"ב (B.L.C)
3.1	-	49.8	(208.8)	+	מזה : לאומי ארצות הברית
9.7	9.3	59.0	51.6		לאומי בריטניה
-	-	(62.7)	(518.4)		לאומי פרייבט בנק
-	-	(7.1)	(22.8)		לאומי לוקסמבורג
-	13.7	(28.9)	8.3	-	לאומי רי
-	1.6	(2.8)	2.9	-	לאומי רומניה
-	-	(16.1)	(2.0)	-	אחרות
-	-	(7.6)	(686.0)		סך כל החברות המאוחדות בחו"ל
				98.9	

* כולל פעולות התאמה לצורך איחוד הדוח הכספי

דוח הדירקטוריון

להלן פירוט הרווח הנקי של השלוחות בחו"ל כפי שדווח על ידן:

השינוי באחוזים	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום		
	30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2015	
	במיליונים		
44.4	9	13	לאומי ארה"ב (B.L.C) - דולר
62.5	8	13	מזה: לאומי ארצות הברית
+	4	12	לאומי בריטניה - ליש"ט
94.7	(132)	(7)	לאומי שווייץ - פר"ש
+	(4)	1	לאומי לוקסמבורג - אירו
-	1	(12)	לאומי רי - דולר
40.0	5	7	לאומי רומניה - רון*
-	-	(4)	אחר - דולר
+	(125)	11	סה"כ בתרגום לדולר

* נכון ל-30 בספטמבר 2015 1 רון שווה ל-0.997 ש"ח.

בקשר לתביעות משפטיות ונושאים אחרים הקשורים לחברות מאוחדות ראה ביאור 6 לדוחות הכספיים.

פעילות חברות כלולות

השקעות הקבוצה בחברות כלולות הסתכמו ב-30 בספטמבר 2015 בסך 948 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,216 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2014.

התרומה לרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה ברווח של 161 מיליון ש"ח לעומת 294 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוח הכספי לשנת 2014 (עמודים 170-223) על כן יש לקרוא את הפרק בהמשך לכתוב בדוח השנתי.

שינויים עיקריים בסביבת הסיכון

במהלך הרביע השלישי החרפה התנועתיות בשווקים הגלובליים והמקומיים, בעיקר לאור חששות כי הירידות החדות בסין והירידה במחיר הנפט, משקפים האטה בכלכלה הסינית ומהווים יותר מאשר "תיקון" של העלויות החדות אשר נרשמו במדד המניות הסיני ברבעונים הקודמים. הצעדים שנקטו בסין לפיחות המטבע המקומי, חיזקו חששות אלו והשפיעו על ההחלטה להותיר את הריבית בארה"ב על רמתה הנמוכה, למרות הציפיות כי היא תתחיל לעלות ברביע זה. לקראת סוף הרביע החלו השווקים לעלות מחדש, אך נפתח פער שלילי בין מדדי המניות בארץ לאלו של חו"ל. כאשר, ההחמרה במצב הביטחוני לקראת סוף הרביע השלישי ולאחריו עלולה להביא לגידול בסביבת הסיכון המקומית של הבנק, במיוחד אם החמרה זו תהיה ממושכת באופיה.

בעולם נמשכת המגמה של שינויים רגולטורים רבים המשפיעים על כלל פעילויות הבנקים, כאשר בארץ ניכרת תופעה דומה. התוכניות השונות להגברת התחרות במערכת הבנקאות עלולות להעלות את רמת הסיכון בפעילות העסקית.

מגמה אשר החרפה ברבעונים האחרונים בעולם היא העלייה בניסיונות, ביכולת ובמוטיבציה לתקוף גופים פיננסיים שונים. מגמה זו מגבירה את הסיכון בכל הקשור בסיכון הסייבר ומחייבת מוכנות מתמדת של הגופים הפיננסיים.

בהתייחס ליעדי ההון, לאומי ממשיך באופן שוטף להערך לחיזוק הלימות ההון ולהגעה ליעדי ההון הנדרשים על ידי הרגולטור, גם לנוכח יישום לראשונה של תקן זכויות העובדים החל מתחילת 2015, אשר השפעתו על הון הבנק בסביבת ריבית נמוכה ותנועתית הינה משמעותית.

טבלת חומרת גורמי הסיכון

לנוכח הדרישות הרגולטוריות החדשות בהתייחס ליישום תקן זכויות עובדים, צפויה עליה בהשפעה של שינויים בריבית על הון הבנק. על רקע זה הוחלט, ברביע הראשון של שנת 2015, להעלות את רמת הסיכון הנובעת מהחשיפה לסיכון ריבית מסיכון נמוך לסיכון בינוני. יש לציין שהגידול בסיכון הריבית אינו נובע מנטילה יזומה של סיכונים אלא נובע משינויים בתקינה חשבונאית בנושא זכויות עובדים.

מעבר לכך, לא חלו שינויים בחומרת גורמי הסיכון ביחס לטבלה שפורסמה בדוח השנתי לשנת 2014.

סיכוני אשראי

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוח הכספי לשנת 2014 (עמודים 180-199) על כן יש לקרוא את הפרק בהמשך לכתוב בדוח השנתי.

1. החשיפה והניהול של סיכוני האשראי לציבור

הפחתת סיכון האשראי

מדיניות ותהליכים לגבי שערך (Valuation) וניהול ביטחונות (Collateral):

כמדיניות, שואף הבנק להעמיד אשראי כנגד ביטחונות. היקף הביטחונות הנדרשים מלווה הינו, בין השאר, פועל יוצא מרמת הסיכון שבאשראי. הביטחונות המתקבלים אינם השיקול העיקרי לאישור האשראי, אלא גיבוי נוסף שמטרתו להקטין את ההפסד לבנק במקרה של כשל עסקי/פיננסי של הלווה.

במסגרת מדיניות הביטחונות לכלל ענפי המשק נקבעו עקרונות וכללים באשר לסוגי הביטחונות והיקפם. דרישת הביטחונות ושיעורם נגזרים מרמת הסיכון שהבנק מוכן לקבל על עצמו בעת העמדת האשראי, אך ניתן דגש מיוחד לדירוג הסיכון של הלווים אשר נקבע בהתחשב במספר רב של פרמטרים, בין העיקריים שבהם: איתנות, כושר החזר, ענף המשק בו מרוכזת הפעילות.

בנוסף, נקבעים הקריטריונים העסקיים בקבלת הביטחונות, דרך קביעת שיעורי ההישענות על הביטחונות, דרכי הטיפול בעת קבלתם, דרכי עדכון השווי ועיתויו ואמצעי המעקב והבקרה ואלה מופצים באמצעות נוהלי עבודה, חוזרי עדכון והנחיות תפעוליות.

הביטחונות מותאמים לסוגי האשראי שהם מבטיחים, תוך התייחסות לטווח הזמן, לסוגי הצמדה, לאופי האשראי ולמטרתו וכן למהירות יכולת המימוש שלהם. הבנק נוהג לאמת את שוויים של ביטחונות עיקריים על ידי קבלת הערכות שמאי/הערכות שווי עדכניות. הערכת השווי צריכה להיות עצמאית/בלתי תלויה, ועליה להיות מופנית לבנק.

פעילות במכשירים נגזרים לצורך הפחתת סיכוני אשראי

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכון ואסטרטגיות ותהליכים לצורך מעקב אחר האפקטיביות המתמשכת של גידורים מפחיתי סיכון

ההתפתחויות בשוקי המט"ח הבינלאומיים והתנודתיות בשערי חליפין של המטבעות השונים והשלכותיהן על הלווים הפעילים במטבע חוץ, מחייבים הגברת פעילות מעקב, פיקוח ובקרה אחר חשיפות של לקוחות לתנודות במחירי שוק (שערי חליפין, אינפלציה וכו'). לצורך כך קיימות ההנחיות המתייחסות להתאמה הנדרשת בין בסיס מטבע האשראי לבין מטבע תזרים המזומנים המהווה את מקור הסילוק של האשראי וקיימת מודעות לנושא החשיפה לסיכוני מטבע ומוקדשת תשומת לב מיוחדת ללווים בעלי פוטנציאל חשיפה גבוה. במקרה הצורך נערך עדכון דירוג סיכון הלווה, תוך דרישה לחיזוק בסיס ההון והביטחונות.

במקרה שנמצא כי ללווה קיימת חשיפה/רגישות לשינויים בשערי חליפין ו/או במחירי הסחורות, הגורם העסקי, נדרש לבחון את מידת רגישות הלווה בראיה כוללת, תוך התייחסות למכלול הקריטריונים המחייבים הכללת הלווה ברשימת הלקוחות הרגישים ושקלול וכימות הרגישות לשינויים בשערי חליפין ו/או במחירי הסחורות הגלומה בפעילותו.

דוח הדירקטוריון

לצורך גידור סיכוני אשראי שונים, הבנק ממליץ ללקוחותיו לנקוט באמצעי הגנה מול משתנים מאקרו כלכליים כמו: מדד מחירים לצרכן, שער החליפין ומחירי סחורות. לצורך צמצום רמות הסיכון באשראי, הבנק מציע ללווה להתגונן בפני שינויים חריפים בשערי החליפין, בין השאר על ידי שימוש במכשירים פיננסיים. באמצעות מכשירים אלה ניתן ל"גדר" את החשיפה הפיננסית ובמידה מסוימת גם את החשיפה הריאלית ולצמצם הסיכון לרמה מינימלית.

2. חשיפת אשראי בגין שווי הוגן של נגזרים לפי צד נגדי לחוזה ליום 30 בספטמבר 2015:

סך הכל	ללא דרוג	BB+	BBB	A-	A	AAA		בנקים זרים
						A+	AA- עד	
			עד BBB-				במיליוני ש"ח	
1,705	-	-	-	-	-	-	1,705	בגוש האירו (א)
1,851	-	-	-	-	-	-	1,851	באנגליה (ב)
2,048	-	-	-	-	-	-	2,048	בארה"ב
324	-	-	-	-	-	-	324	אחר
5,928	-	-	-	-	-	-	5,928	סה"כ בנקים זרים
1,966	-	-	-	-	-	1,966	-	בנקים בישראל (ג)
לקוחות עסקיים לפי ענפי משק								
6,470								שירותים פיננסיים (ד)
409								תעשייה (ה)
69								בינוי ונדל"ן
27								תחבורה ואחסנה
81								מסחר
3								חשמל ומים
29								שרותים עסקיים
13								אנשים פרטיים
280								מידע ותקשורת (ו)
41								אחרים
7,422								סך כל לקוחות עסקיים
15,316								סך כל חשיפה

(א) סכום זה כולל עסקאות עם 5 מדינות.

(ב) סכום זה כולל עסקאות עם 11 בנקים.

(ג) סכום זה כולל עסקאות עם 9 בנקים.

(ד) סכום זה כולל עסקאות עם 484 לקוחות, כאשר הלקוח עם הסכום הגבוה ביותר הינו בסך 1,231 מיליון ש"ח.

(ה) סכום זה כולל עסקאות עם 248 לקוחות כאשר הלקוח עם הסכום הגבוה ביותר הינו 86 מיליון ש"ח.

(ו) סכום זה כולל עסקאות עם 62 לקוחות כאשר הלקוח עם הסכום הגבוה ביותר הינו 181 מיליון ש"ח.

3. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים (א):

ליום 30 בספטמבר 2015			
סיכון אשראי	ניירות	סיכון אשראי	סיכון אשראי חוץ חשיפת אשראי
מאזני (ב)	ערך (ג)	מאזני נוכחי (ד)	נוכחית
במיליוני ש"ח			
דרוג אשראי חיצוני (ה)			
AAA עד AA-	11,692	5,015	2,102
A+ עד A-	1,959	13	188
BBB+ עד BBB-	261	51	132
BB+ עד B-	-	-	3
נמוך מ-B	44	-	-
ללא דרוג	253	17	19
סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים	14,209	5,096	2,444
יתרות חובות בעייתיים	-	-	-
ליום 31 בדצמבר 2014			
סיכון אשראי	ניירות	סיכון אשראי	סיכון אשראי חוץ חשיפת אשראי
מאזני (ב)	ערך (ג)	מאזני נוכחי (ד)	נוכחית
במיליוני ש"ח			
דרוג אשראי חיצוני (ה)			
AAA עד AA-	19,274	4,086	1,595
A+ עד A-	2,138	29	1
BBB+ עד BBB-	84	1,806	150
BB+ עד B-	61	22	2
נמוך מ-B	-	-	1
ללא דרוג	248	-	2
סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים	21,805	5,943	1,751
יתרות חובות בעייתיים	-	-	-

- (א) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, להשקעות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים.
- (ב) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים (שווי הוגן של נגזרים).
- (ג) כולל אגרות חוב של בנקים מסוג Subordinated ב-30 בספטמבר 2015 בשווי הוגן של 626 מיליון ש"ח וב-31 בדצמבר 2014 759 מיליון ש"ח.
- (ד) בעיקר ערבויות, התחייבויות למתן אשראי (ללא נגזרים חוץ מאזניים).
- (ה) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים הזרים, הבנק משתמש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל 3. הבנק משתמש בדירוג של סוכנויות S&P ו-MOODY'S לדירוג המוסדות הפיננסיים הזרים.

הערות:

- חשיפות האשראי אינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט בביאור ניירות ערך).
- חלק מהבנקים קיבלו תמיכות ממשלתיות באופנים שונים ובכלל זה בהשקעה ישירה בהון הבנק, בערבות ממשלתית לתיקי נכסים מסוימים של הבנקים, בערבויות לגיוס מקורות לבנקים וכו'.
- למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה ביאור 7 בדוח הכספי.

דוח הדירקטוריון

חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים מתייחסת לבנקים מסחריים, לחברות החזקה בנקאיות, בנקים להשקעות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים.

החשיפות לפי מדינות מתחלקות כדלהלן: בארה"ב 49%, אירופה (גרמניה, צרפת, שווייץ, ספרד ומדינות בנלוקס) 15%, בריטניה 22% ומדינות אחרות 14%.

החשיפה כוללת פיקדונות בבנקים הזרים, לתקופות קצרות עד שבוע ואגרות חוב, בדרך כלל לתקופה של עד 5 שנים. הבנק מנהל מעקב הדוק אחר מצבם של בנקים בעולם ומנתח באופן תדיר את איתנותם הפיננסית. הבנק מנהל רשימה מצומצמת של בנקים איכותיים שבהם הבנק והשלוחות בחו"ל מבצעים פיקדונות.

ניהול החשיפה וקווי אשראי למוסדות פיננסיים זרים מביא בחשבון בין היתר:

- גודלם כפי שהוא משתקף בין היתר בהונם.
- עוצמתם, כפי שמשתקפת מיחסי הלימות ההון (בפרט ההון רובד 1).
- הערכת השוק כפי שמשתקפת בשווי השוק של מניותיהם ובסיכון כפי שנאמד בעזרת נגזרי האשראי (CDS) שלהם.
- הדירוג הפנימי כפי שמחושב ביחידה בלתי תלויה בגורם העסקי.
- הדירוג על פי סוכנויות הדירוג הבינלאומיות.
- חוסנה הפיננסי של המדינה בה נמצא מרכז פעילותו של הבנק.
- שיקולים נוספים, כגון מידת הגיבוי, ובכלל זה השקעה ישירה בהון הבנקים על ידי ממשלות, לצורך הבטחת האיתנות של אותם בנקים ובנקים אחרים במדינותיהן.
- מדיניות ניהול החשיפה למוסדות פיננסיים זרים כוללת בין היתר, מגבלות על סכומי החשיפה ברמת בנק ומדינה לפי סיכון.

4. חשיפה למדינות זרות:

החשיפה למדינות זרות לפי סיכון סופי מתחלקת בין אזורים גיאוגרפיים ומדינות כאשר עיקר החשיפה הוא למדינות במערב אירופה ובצפון אמריקה. לפרטים נוספים בדבר חשיפה למדינות זרות ראה להלן תוספת ד' בסקירת הנהלה. (טבלה 4 (ג) באזל):

ליום 30 בספטמבר 2015			
סיכון	סיכון אשראי	סך הכל	
אשראי מאזני	חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	
במיליוני ש"ח			
31,331	6,623	37,954	ארצות הברית
13,258	4,143	17,401	בריטניה
2,534	1,228	3,762	צרפת
2,156	442	2,598	גרמניה
2,163	367	2,530	שווייץ
375	55	430	בלגיה
113	14	127	איטליה
1,698	196	1,894	הולנד
69	2	71	דנמרק
19	-	19	נורווגיה
27	58	85	אוסטריה
17	5	22	שבדיה
1,017	1,038	2,055	סין
739	246	985	קנדה
100	9	109	ברזיל
304	64	368	אוסטרליה
6,433	807	7,240	אחרות
62,353	15,297	77,650	סך הכל

דוח הדירקטוריון

ליום 31 בדצמבר 2014			
סך הכל	סיכון אשראי	סיכון	
סיכון אשראי כולל	חוץ מאזני	אשראי מאזני	במיליוני ש"ח
36,657	6,279	30,378	ארצות הברית
18,246	3,339	14,907	בריטניה
3,440	1,151	2,289	צרפת
5,190	292	4,898	גרמניה
3,545	398	3,147	שווייץ
1,228	74	1,154	בלגיה
300	27	273	איטליה
1,149	206	943	הולנד
126	7	119	דנמרק
648	-	648	נורווגיה
106	60	46	אוסטריה
518	5	513	שבדיה
1,395	448	947	סין
2,049	211	1,838	קנדה
1,276	22	1,254	ברזיל
1,456	61	1,395	אוסטרליה
5,464	681	4,783	אחרות
82,793	13,261	69,532	סך הכל

להלן החשיפה למדינות לפי דרוג האשראי של המדינות כפי הדירוג של הבנק העולמי ליום 30 בספטמבר 2015 במיליוני ש"ח:

מזה: סיכון					דרוג
אשראי	אחר	סך הכל	חשיפה חוץ	חשיפה	
מסחרי	החשיפה	חשיפה	מאזנית	מאזנית	
בעייתי	מסך הכל				
1,108	90.0	69,865	13,488	56,377	מדינות OECD עם הכנסה גבוהה
3	4.4	3,437	130	3,307	מדינות עם הכנסה גבוהה
331	4.9	3,833	1,284	2,549	מדינות עם הכנסה בינונית גבוהה
4	0.7	514	394	120	מדינות עם הכנסה בינונית נמוכה
-	-	1	1	-	מדינות עם הכנסה נמוכה
1,446	100.0	77,650	15,297	62,353	סך הכל

סכום החשיפה למדינות זרות עם בעיות נזילות כפי שהוגדר על ידי בנק ישראל (מדינה אשר מקבלת סיוע כספי מ-IMF או שהתחייבויותיה מדורגות בדירוג אשראי CCC או נמוך יותר) מסתכם בסך 1,439 מיליון ש"ח ומתייחס ל-12 מדינות.

הגדרת המדינות הינה בהתאם להכנסה הלאומית לנפש כדלהלן:

הכנסה גבוהה - מעל 12,736 דולר לנפש.
הכנסה בינונית גבוהה – מ-4,126 דולר עד 12,735 דולר לנפש.
הכנסה בינונית נמוכה – מ-1,046 דולר עד 4,125 דולר לנפש.
הכנסה נמוכה - עד 1,045 דולר לנפש.

דוח הדירקטוריון

להלן שמות המדינות העיקריות בכל אחת מהקטגוריות :

א. מדינות OECD ביניהן : ארה"ב, איטליה, אוסטרליה, אוסטריה, אירלנד, בלגיה, קנדה, צ'כיה, דנמרק, פינלנד, ישראל, הונגריה, צרפת, בריטניה, יפן, ספרד, שווייץ, לוקסמבורג, סלובניה, הולנד, שבדיה, גרמניה ודרום קוריה.

ב. מדינות עם הכנסה גבוהה :
הונג קונג, מונקו, סינגפור, איי קיימן, רוסיה, ארגנטינה וקרוואטיה.

ג. מדינות עם הכנסה בינונית גבוהה :
ברזיל, בולגריה, מקסיקו, פנמה, רומניה, דרום אפריקה, טורקיה, סין, קולומביה ופרו.

ד. מדינות עם הכנסה בינונית נמוכה :
מצרים, הודו, פיליפינים ואוקראינה.

ה. מדינות עם הכנסה נמוכה :
חלק גדול ממדינות אפריקה, האיטי ונפאל.

חשיפה כוללת למדינות זרות מסוימות :

30 בספטמבר 2015				
אשראי	אג"ח בנקים	פיקדונות	אחר	סך הכל
לציבור	ואחרים	בבנקים		
במיליוני ש"ח				
29	269	51	1	350
21	176	4	31	232
49	43	22	13	127
99	488	77	45	709

(א) לקבוצה אין חשיפה לפורטוגל ויוון.

סיכוני שוק ונזילות

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוח הכספי השנתי לשנת 2014 (עמודים 200-212) על כן יש לקרוא את הפרק בהמשך לכתוב בדוח השנתי.

דרישת הון בגין סיכוני שוק

להלן דרישות ההון בגין סיכוני השוק (טבלה 10 באזל)

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
במיליוני ש"ח		
דרישות ההון בגין		
סיכוני ריבית	630	1,175
סיכון מחירי מניות	66	109
סיכון שער חליפין	108	90
אופציות	78	29
סך דרישות ההון בגין סיכוני שוק	882	1,403
		948
		169
		200
		38
		1,355

מוקדי הסיכון העיקריים בסיכוני שוק

ניהול סיכוני השוק מתבצע בשני מוקדי סיכון עיקריים - התיק הבנקאי והתיק למסחר. הגדרת התיק למסחר נגזרת מהוראות באזל והיא כוללת את תיק ניירות הערך הסחיר של הבנק ועסקות נגזרים בפעילות הסחירה. הגדרת התיק הבנקאי כוללת את העסקות אשר אינן כלולות בתיק למסחר.

החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, כפי שנקבעו על ידי בנק ישראל, שבמרכזם שינוי שיעור ההיוון של ההתחייבויות הפנסיוניות. ניהול סיכוני השוק בגין המחויבויות לעובדים מבוצע בחלקו במסגרת התיק הבנקאי וחלק נוסף מנוהל באופן נפרד ועצמאי וכנגדו קיימים "נכסי תוכנית", אשר נועדו לשאת תשואה לאורך זמן, במטרה לשרת את ערך ההתחייבות. ההתחייבות הפנסיונית היא זרם המושפע משינויים בפרמטרים דמוגרפיים, באינפלציה ובשכר הקובע לפנסיה. היוון התחייבות זו לעובדים, שלה מטבע הדברים, מח"מ ארוך יוצרת לבנק חשיפה מהותית לשינויים בשיעורי ריבית. ההשפעה החשבונאית של שינויים אלה על הון הבנק מהותית. מנגד, ההשקעה ב"נכסי התוכנית" נועדה לשרת חלק ממחויבויות זו, והיא מבוצעת באמצעות השקעה בנכסים מגוונים ומפוזרים כדוגמת מניות ונכסי חוב. מדיניות ההשקעה נקבעת על ידי הקופות ומקבלת את אישור הבנק. ההשקעה כפופה למגבלות רגולטוריות.

כחלק מבחינת פרופיל הסיכון הכולל הבנק מבצע מעקב וניטור שוטף של החשיפות לסיכוני שוק וההפסדים העשויים לקרות בתרחישים שונים ובכלל זה תרחישים קיצוניים, וזאת, במטרה לשקף את כלל סיכוני השוק בראיה הוליסטית – ריבית, בסיס, מרווחי אשראי, מניות וקרנות.

למידע נוסף בנושא החלת התקן והשפעתו ראה פרק מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים לעיל, ובבאור 1 ו-14 בדוחות הכספיים.

1. החשיפה לריבית

סיכון הריבית הינו סיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי ריבית חסרת סיכון אשראי במטבעות השונים בשל הפערים בין מועדי שינוי הריבית או הפרעון של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה, כמוקדם מביניהם.

מדיניות החשיפות בריבית הינה להגביל את מידת ההשפעה של שינויים אפשריים בריבית על רווחי הבנק ועל ההון העצמי. בהתאם, בכל מגזר נמדדת החשיפה לשינוי בלתי צפוי בשיעור מקביל של 1% בריבית לכל התקופות ובתרחישי ריבית שונים, והשפעתה על השחיקה הפוטנציאלית של השווי הכלכלי² ושל הרווח המימוני עבור שנים עשר חודשים קדימה בכל אחד מהמגזרים וגם לכל המגזרים יחד. החשיפה של הרווח לריבית מושפעת מאוד מהפעילות המשוערכת על פי מחירי שוק (עסקות נגזרים ותיקים מסחריים).

קיימים סיכוני ריבית מובנים, הנובעים מאי הוודאות בגורמי שוק, שלא ניתנים לגידור אך מובנים בפעילות הבנקאית. הסיכון כולל אופציות התנהגותיות גלומות בהלוואות ובפיקדונות שאינן ניתנות לגידור (למשל אופציות פירעון מוקדם).

סיכון הריבית נמדד ומנוהל בפועל על בסיס הנחות התנהגותיות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. על פי ניסיון העבר, הבנק מתייחס לחלק מיתרות העו"ש כהתחייבות ארוכת טווח. כמו כן, קיימות הנחות בהתייחס לפירעונות המוקדמים במשכנתאות. להערכות אלו חשיבות גדולה בניהול סיכוני הריבית, גם בשל הגידול המשמעותי ביתרות בשנים האחרונות.

מדידת החשיפה לשינויים בריבית מבוצעת הן לעליה והן לירידת ריבית בכל מגזר הצמדה. בטבלה להלן מוצגת החשיפה בכיוון שמסב את הנזק המירבי לבנק. מדידה זו נועדה לבחון את רגישות מבנה הנכסים וההתחייבויות הקיים לשינויי ריבית, ולכן החישוב המבוצע נעשה מבלי לשנות את מבנה הנכסים

² השווי הכלכלי של ההון מוגדר כהפרש בין הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות. בחישוב הערך הנוכחי מנכים את התזרימים בעקום התשואה חסר סיכון אשראי ואת התזרימים המט"חיים בלייבור.

דוח הדירקטוריון

וההתחייבויות והוא מתעלם מקיומה של רצפת ריבית בשיעור 0% על הפיקדונות. סביר כי כאשר הריבית תהיה שלילית באופן מובהק, מבנה הנכסים וההתחייבויות ישתנה, אולם, ההסתברות לכך אינה גבוהה.

להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית ברמת הקבוצה (לפני מס ובמיליוני ש"ח):

השחיקה הפוטנציאלית בשווי הכלכלי				
השפעת שינוי מיידי מקביל של	מגבלה	בפועל		
1% בעקום התשואות		30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
תיק בנקאי *	900	470	378	506
תיק למסחר	450	150	285	220
סך הכל	1,100	578	492	705
השחיקה הפוטנציאלית ברווח השנתי				
	מגבלה	בפועל		
סך הכל	500	163	31	106

* במסגרת התיק הבנקאי מנוהלות רק חלק מחשיפות הריבית בגין התחייבויות האקטואריות לעובדים, אשר כנגדן לא קיימים "נכסי תוכנית". לפירוט של סך כל התחייבויות לזכויות עובדים ראה בטבלה שווי הוגן להלן.

בתשעת החודשים הראשונים של 2015 השחיקה הפוטנציאלית בשווי הכלכלי נעה בין כ-578 מיליון ש"ח לכ-1,008 מיליון ש"ח, וברווח השנתי נעה בין כ-58 מיליון ש"ח לכ-228 מיליון ש"ח. החל מהרביע השלישי של 2015, עודכן מודל הפרעונות המוקדמים במשכנתאות, אשר צמצם את החשיפה לסיכון הריבית.

במהלך בתשעת החודשים הראשונים 2015 עמדה הקבוצה בכל מגבלות החשיפה לריבית שקבע הדירקטוריון.

רגישות השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות לריבית

להלן השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לפני השפעת השינויים בריבית:

30 בספטמבר 2015					
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי					
מטבע ישראלי			מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי		
לא צמוד	צמוד מדד דולר	צמוד מט"ח	אחרים	סך הכל	
במיליוני ש"ח					
243,583	53,083	62,555	8,816	9,314	377,351
נכסים פיננסיים					
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים					
317,886	7,550	248,057	74,384	29,386	677,263
נגזרים וחוץ מאזניים					
204,791	45,679	82,346	14,277	8,185	355,278
התחייבויות פיננסיות					
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים					
337,181	9,434	229,689	69,594	30,956	676,854
נגזרים וחוץ מאזניים					
19,497	5,520	(1,423)	(671)	(441)	22,482
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים					
התחייבויות בגין זכויות עובדים					
-	14,860	355	-	206	15,421
ברוטו- פנסיה ופיצויים*					

* לא כולל את "נכסי התוכנית" המנוהלים כנגד חלק מהתחייבויות אלה בסך 7 מיליארד ש"ח. ראה באור 14 בדוח הכספי. לפירוט הרכב נכסי תוכנית ראה באור 14.

דוח הדירקטוריון

30 בספטמבר 2014					
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי					
מטבע ישראלי			צמוד מט"ח		
לא צמוד	צמוד מדד דולר	אירו	אחרים	סך הכל	
במיליוני ש"ח					
נכסים פיננסיים	212,153	58,285	58,952	9,274	12,297
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים					
נגזרים וחוז מאזניים	338,992	6,240	165,166	51,649	29,271
התחייבויות פיננסיות	177,129	51,927	76,823	14,555	9,757
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים					
נגזרים וחוז מאזניים	354,583	8,779	148,858	46,814	31,952
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	19,433	3,819	(1,563)	(446)	(141)
31 בדצמבר 2014					
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי					
מטבע ישראלי			צמוד מט"ח		
לא צמוד	צמוד מדד דולר	אירו	אחרים	סך הכל	
במיליוני ש"ח					
נכסים פיננסיים	222,410	55,524	64,967	9,373	12,730
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים					
נגזרים וחוז מאזניים	322,255	6,776	198,239	56,168	35,421
התחייבויות פיננסיות	182,348	50,496	87,313	15,721	9,732
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים					
נגזרים וחוז מאזניים	340,762	9,046	177,771	50,011	38,888
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	21,555	2,758	(1,878)	(191)	(469)

השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו* של מכשירים פיננסיים (טבלה 14 באזל):*

30 בספטמבר 2015 *							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית							
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי							
מטבע ישראלי			צמוד מט"ח				
לא צמוד	צמוד מדד דולר	אירו	אחרים	סך הכל	סך הכל		
במיליוני ש"ח							במיליוני ש"ח באחוזים
גידול מיידי מקביל של 1%	18,435	(7,914)	(1,939)	(703)	(657)	161	2.28
גידול מיידי מקביל של 0.1%	19,391	(9,187)	(1,794)	(674)	(648)	27	0.38
קטטון מיידי מקביל של 1%	20,623	(11,217)	(1,731)	(636)	(634)	(656)	(9.29)

* הנתונים בטבלה לעיל מציגים את השפעת השינויים הפוטנציאליים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים כולל השפעתם על התחייבויות בגין זכויות עובדים לפנסיה ופיצויים שאינם מוגדרים ככס פיננסי.

דוח הדירקטוריון

30 בספטמבר 2014							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית							
שינוי בשווי ההוגן							
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי							
מטבע ישראלי							
צמוד מט"ח							
לא צמוד	צמוד	מדד	דולר	אירו	אחרים	סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח							
במיליוני ש"ח באחוזים							
גידול מיידי מקביל של 1%	18,711	3,687	(1,701)	(470)	(158)	(1,033)	(4.90)
גידול מיידי מקביל של 0.1%	19,361	3,806	(1,577)	(448)	(143)	(103)	(0.49)
קיטון מיידי מקביל של 1%	20,232	3,972	(1,442)	(420)	(124)	1,116	5.29

31 בדצמבר 2014							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית							
שינוי בשווי ההוגן							
מטבע חוץ לרבות מטבע ישראלי							
מטבע ישראלי							
צמוד מט"ח							
לא צמוד	צמוד	מדד	דולר	אירו	אחרים	סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח							
במיליוני ש"ח באחוזים							
גידול מיידי מקביל של 1%	20,684	2,635	(2,065)	(207)	(482)	(1,210)	(5.56)
גידול מיידי מקביל של 0.1%	21,468	2,746	(1,897)	(193)	(470)	(121)	(0.56)
קיטון מיידי מקביל של 1%	22,516	2,911	(1,741)	(173)	(456)	1,282	5.89

* לא כולל אומדן שווי הכנסות בגין עמלת פירעון מוקדם.

1.1 החשיפה לריבית ועמידה במגבלות

להלן מצב החשיפה לשינויי הריבית ברמת הקבוצה המחושב על פי כללים חשבונאיים. בתשעת החודשים הראשונים של 2015 עמדה הקבוצה בכל מגבלות החשיפה לריבית שקבע הדירקטוריון. נתונים מפורטים על החשיפה בריבית ראה להלן בתוספת ב' בסקירת ההנהלה.

30 בספטמבר 2015			31 בדצמבר 2014				
מט"ח			מט"ח				
וצמוד			וצמוד				
לא צמוד	צמוד	מדד	מט"ח	לא צמוד	צמוד	מדד	מט"ח
משך חיים ממוצע (מח"מ) בשנים:							
1.11	3.95	0.82	1.03	2.96	0.96	מח"מ הנכסים (א)	
0.97	2.94	0.79	0.92	3.00	0.83	מח"מ התחייבויות (א)	
0.14	1.01	0.03	0.11	(0.04)	0.13	פער המח"מ בשנים	
2.23	1.25	0.99	2.29	1.22	1.16	הפרש שת"פ (%)	

(א) כולל עסקאות עתידיות ואופציות, ובהסתמכות על נתוני השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים.

בחשוב מח"מ ההתחייבויות במגזר הצמוד למדד נלקח בחשבון אומדן לגבי פרעונות מוקדמים ומשיכות בנקודות היציאה בתוכניות החסכון, בהתאם למודל האומדן את הפרעונות המוקדמים הצפויים על סמך התנהגות החוסכים. מח"מ סך ההתחייבויות על פי התזרים המקורי של תוכניות החסכון גבוה יותר ומגיע ל-3.01 שנים, ופער שיעור התשואה הפנימי (להלן - שת"פ), מסתכם ב-1.01%.

דוח הדירקטוריון

בנתונים המוצגים לעיל מובאים בחשבון פרעונות מוקדמים של הלוואות משכנתא, בהתאם למודל האומד את הפרעונות הצפויים על סמך התנהגות הלווים. מח"מ הנכסים לסוף התקופה המדווחת על פי התזרים המקורי שאינו מביא בחשבון פרעונות מוקדמים גבוה יותר ומגיע ל-4.10 שנים, ופער השת"פ מסתכם בכ-1.01%.

בתוספת ב' בסקירת ההנהלה מוצגות יתרות העו"ש לפי הוראות בנק ישראל תחת סיווג כפיקדונות עם דרישה עד חודש. לעומת זאת, לצורך החשיפה לריבית, נפרס שיעור מסוים מיתרות העו"ש בשקלים ובמט"ח לתקופות פרעון של עד עשר שנים. זאת בהתאם למודל התנהגות שהנחות הבסיס שלו מתעדכנות באופן שוטף. בהתחשב בהנחות אלה מח"מ ההתחייבויות הינו גבוה יותר ומגיע בשקלים לא צמודים ל-1.09 שנים ובמט"ח ל-0.84 שנים, וההפרש בשת"פ מגיע ל-1.55% ול-0.74% בהתאמה.

2. החשיפה בבסיס

החשיפה לסיכון הבסיס מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשערי החליפין, עקב ההפרש שבין שווי הנכסים להתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

על פי כללי החשבונאות, ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שהשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי הלא צמוד, מוגדרת כחשיפת בסיס. החשיפה לסיכונים הבסיס נמדדת כאחוז מההון החשוף של הקבוצה.

ההון החשוף ברמת הבנק, כולל את ההון ועתודות מסוימות, בניכוי נכסים קבועים והשקעות בחברות מוחזקות, למעט ההשקעות בחברות בנות בחו"ל אשר ממומנות ממקורות במטבע חוץ ולכן אינן מנוכות מההון. ברמת הקבוצה, ההון החשוף כולל את ההון העצמי ועתודות מסוימות, בניכוי נכסים קבועים והשקעות בחברות כלולות.

מגבלות חשיפת הבסיס שמאפשרות על ידי הדירקטוריון, נקבעות על פי שיקולי תשואה צפויה וסיכון, ומחולקות בין חדרי המסחר, ALM וחברות הבנות.

חברות הבנות בחו"ל ובארץ מנהלות חשיפות בסיס בהיקפים נמוכים, על בסיס המדיניות המעוגנת בהחלטות הדירקטוריונים ובתאום עם הבנק בארץ.

לשינויים בשער החליפין השפעה על שיעור המס האפקטיבי - הואיל והפרשי השער בגין ההשקעות בחו"ל אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון בגינם. כנגד חשיפת המס הנובעת מהפרשי השער בגין השקעות בחו"ל המוגדרות כיחידות שמטבע הפעילות שלהן זהה לשקל מבצע הבנק עסקאות חיסוי.

להלן החשיפה הכלכלית בפועל ברמת הקבוצה, ובהשוואה למגבלות שקבע הדירקטוריון. הנתונים מוצגים במונחים של אחוז מההון החשוף:

החשיפה בפועל (%)			המגבלות המאושרות	
31 בדצמבר 2014	30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2015	עודף או (גרעון) מקסימליים	
				לא צמוד
(1.2)	(8.4)	(11.1)	65%-65%	
3.9	8.4	12.5	50%-50%	צמוד מדד
(2.7)	-	(0.9)	15%-15%	מטבע חוץ

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 שיעור ההון המושקע בממוצע במגזר הצמוד עמד על כ-21.3% מההון החשוף והוא נע בין עודף בשיעור 7.2% ל-26.6% מההון החשוף. למגזר המט"ח והצמוד מט"ח נותב הון בשיעור נמוך יחסית, ולכן ההשפעה של שינוי בשערי החליפין על הרווח אינה מהותית.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, עמדה הקבוצה בכל מגבלות החשיפה בבסיס שאושרו על ידי הדירקטוריון.

דוח הדירקטוריון

להלן הרגישות לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים ליום 30 בספטמבר 2015. המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על הון הבנק וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחופף מאזניים:

דולר	אירו	ליש"ט	פרי"ש	יין
במיליוני ש"ח				
(8)	(4)	5	-	-
-	(5)	12	1	5
(7)	5	(5)	-	(1)
(29)	13	(10)	-	(3)

3. חשיפות בחדרי עסקאות

סיכוני השוק בתיק למסחר נובעים כתוצאה מפעילות הבנק כעושה שוק בחדר עסקאות מט"ח ונגזרים וכמנהל פוזיציות בנוסטרו שקלים ובנוסטרו מט"ח:

- חדר עסקאות מט"ח - חדר עסקאות פועל כעושה שוק במטבעות בריביות, במכשירים נגזרים שונים ובאג"ח ממשלת ישראל לטובת מתן שירותי מסחר מיידים ללקוחות הפעילים במכשירים אלו. פעילות זו חושפת את הבנק לסיכוני שוק (סיכוני שע"ח וסיכוני ריבית) ולפיכך הפעילות מנוהלת ומנוטרת בהתאם למגבלות שאושרו על ידי ועדת ניהול סיכוני שוק. בשל אופי הפעילות הדינאמי, מגבלות אלו מנוטרות בצורה שוטפת לפחות אחת ליום על ידי החדר התיכון.
- בחדרי עסקאות נוסטרו למסחר מתקיימת פעילות יזומה במסגרתה נלקחות חשיפות יזומות לריבית, מט"ח וסיכוני אשראי סחיר. בנוסטרו שקלים עיקר החשיפה הינה לאגרות חוב של ממשלת ישראל ובנוסטרו מט"ח עיקר החשיפה הינו לאג"ח זרות של מדינות, בנקים, חברות ואגרות חוב מגובות נכסים. פעילות זו מנוהלת ומנוטרת בצורה שוטפת לפחות אחת לשבוע, בהתאם למגבלות שחלקן אושרו על ידי הדירקטוריון וחלקן על ידי מנהלת הסיכונים הראשית. כל המגבלות תוקפו על ידי החטיבה לניהול סיכונים.

4. החשיפה הכוללת לסיכוני השוק - ריבית, בסיס, מניות כפי שמשקפת במודל הערך הנתון לסיכון (Value at Risk)

הבנק בוחן את ההפסד שייתכן באירוע קיצוני מסיכוני שוק ומכלל הסיכונים באמצעות כלים רבים, המגלים גם הנחות שונות. בין היתר, הבנק משתמש במודל הערך הנתון לסיכון¹ (Value at Risk) למדידת הפסדים קיצוניים שייתכנו בסיכוני שוק. בתחילת הרביעי השלישי של 2015 אושר על ידי הדירקטוריון מעבר למדידת הערך בסיכון בהסתמך על סימולציה היסטורית, חלף סימולציה פרמטרית, שהייתה נהוגה עד לרביעי זה. מדד ה-VaR מחושב על הפעילות למסחר באופק של עשרה ימים וברמת מובהקות של 99% ועל הפעילות בתיק הבנקאי מחושב ה-VaR באופק של חודש וברמת מובהקות זהה. מאחר וערך ה-VaR יכול לעלות כתוצאה מתנודתיות בשווקים ולא בהכרח כתוצאה משינוי בפרופיל הסיכון, הבנק קבע מגבלות אזהרה (Attention Limits) ברמת דירקטוריון על הערך בסיכון בהתייחס לתיק הבנקאי ולתיק למסחר. מגבלות אלו נועדו להיות מעין תמרור אזהרה לרמת הסיכון והגעה אליהן תחייב בחינה של פרופיל הסיכון וקבלת החלטות על הפחתת הסיכון או על התאמה זמנית של המגבלה.

להלן אומדן ה-VaR ברמת הקבוצה במיליוני ש"ח בהתאם לסימולציה ההיסטורית:

VaR תיק בנקאי	VaR תיק למסחר
30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2015
159	53
700	250

¹ סיכון האשראי הגלום בנכסים השונים אינו נכלל בחישוב ה-VaR, אשר מהווה אומדן לסיכוני השוק בלבד.

דוח הדירקטוריון

להלן אומדן ה-VAR ברמת הקבוצה במיליוני ש"ח בהתאם לסימולציה הפרמטרית, לפני השינוי בשיטת המדידה:

VaR השווי הכלכלי		VaR התיקים המשוערכים	
30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר
2014	2014	2014	2014
129	156	53	42
500	500	400	400
בפועל			
המגבלה			

במהלך תשעת החודשים הראשונים של 2015 עמדה הקבוצה בכל מגבלות ה-VAR שקבע הדירקטוריון.

סיכוני אשראי סחיר, מניות וקרנות בנוסטרו

לאומי חשוף לסיכוני אשראי ושוק של מדינות, בנקים ומוסדות פיננסיים בארץ ובח"ל. בנוסף הבנק משקיע באופן מוגבל גם במכשירים מגובי נכסים (כגון MBS, CLO, ABS ואחרים) וכמו כן בקרנות ומניות בעלי פיזור גבוה.

מדיניות החשיפה הקבוצתית למוסדות פיננסיים זרים ולמדינות הינה חלק ממדיניות ניהול סיכוני השוק וסיכוני האשראי הסחיר. מדיניות זו מגדירה קווים מנחים, מגבלות סיכון (לימיטים) על חשיפות האשראי/צד נגדי וסמכויות. במדיניות נקבע כי עיקר החשיפות יהיה לבנקים גדולים בעלי חשיבות סיסטמית למדינתם ולבנקים בעלי איכות אשראי גבוהה יחסית בדגש על פיזור התיק.

ניהול הסיכונים בחשיפה למוסדות פיננסיים ולמדינות מתבצע באמצעות ועדות אשראי בניהול החטיבה לשוקי הון ובהשתתפות החטיבה לניהול סיכונים.

בחטיבה לניהול סיכונים מתבצע מעקב אחר איכות התיק, ונערכים ניתוחי סיכון ותרמישים לבחינת מוקדי הסיכון אשר נידונים בועדת סיכוני שוק עליונה ובוועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון.

החשיפה לסיכון הנזילות

חשיפה לנזילות

סיכון הנזילות הוא הסיכון הנוצר בשל אי הוודאות ביחס לאפשרות לגיוס מקורות ו/או למימוש נכסים, באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שיגרם הפסד מהותי. מדיניות ניהול סיכון הנזילות מהווה חלק אינטגרלי מהניהול העסקי האסטרטגי של קבוצת לאומי והיא הותאמה לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקן 342 לניהול סיכון הנזילות ודרישות הוראה 221 "יחס כיסוי נזילות", המאמצת את המלצות ועדת באזל 3, לחישוב יחס מזערי לנזילות LCR (Liquidity Coverage Ratio), תוך ביצוע התאמות למשק הישראלי. על פי דרישות ההוראה, יחס ה-LCR לא יפחת מרמה מזערית של 60% עד לסוף 2015, 80% בשנת 2016 ו-100% החל משנת 2017.

לאומי שומר על רמת נזילות נאותה, באמצעות השקעת תיק הנוסטרו בנכסים איכותיים ומפוזרים בשקלים ובמט"ח אשר תאפשר לו לעמוד בכל צורכי הנזילות במגוון תרחישי קיצון, ובאמצעות מדיניות גיוס של מקורות יציבים ומגוונים ולטווחי זמן שונים בדגש על גיוס פיקדונות מקמעונאים והיערכות לגיוס של אג"ח לתקופות ארוכות. בשנים האחרונות, עם הירידה ברמת הריבית, ושינויים רגולטורים החלים בארץ ובעולם, הצטמצמה זמינותם של פיקדונות תושבי חוץ כמקור מימון ונוצרה מגמה משמעותית של מעבר פיקדונות קמעונאים לשוק ההון תוך גידול במימון מתאגידים, בעיקר פיננסיים. על רקע מגמות אלה ניהול הנזילות מהווה אתגר ניהולי שוטף.

ניהול החשיפה לסיכונים נזילות נבחן, מבוקר ונדון באופן שוטף וייעודי על ידי הפרורמים והועדות ברמת דירקטוריון, הנהלה ודרגי ביניים, כפי המתואר בדוחות השנתיים בחלק העוסק במדיניות סיכונים שוק וסיכונים פיננסיים אחרים לדוח הדירקטוריון. במסגרת זו, מבוצע מעקב שוטף אחר תחזיות של תזרימי המזומנים, מגמות בסגמנטים שונים של פיקדונות, ריכוזיות מפקידים ועלויות הגיוס. החשיפה לסיכון הנזילות מנוהלת באופן שוטף ברמת הקבוצה ונבנה תהליך ניטור קבוצתי. חברות הבנות קובעות מדיניות לניהול סיכונים נזילות ומנהלות את הנזילות באופן עצמאי בהלימה עם המדיניות הקבוצתית ובכפוף להוראות הרגולציה המקומית בכל חברה. כמו כן, נקבעו קווי אשראי לחברות הבנות, אשר אושרו בדירקטוריון לאומי, במקרה של תרחישי קיצון בו ייוצר צורך בהזרמת כספים לחברות הבנות, בכפוף למגבלות רגולטוריות על העברת כספים.

מיום 1 באפריל 2015 הבנק מודד ומנהל את סיכון הנזילות באמצעות שני מודלים מרכזיים עבור כלל המטבעות ועבור המט"ח באופן נפרד -

- מודל פנימי לאמידת סיכון הנזילות תחת מגוון תרחישים המתייחסים למצבי שוק שונים הנוגעים לכלל המערכת הבנקאית וללאומי באופן ספציפי. התרחישים בוחנים כי האמצעים הנזילים העומדים לרשות הבנק בכלל המטבעות ובמט"ח בנפרד, מספקים בכדי לענות על כל צורכי הנזילות בתרחישי קיצון של נזילות הנמשכים עד חודש ימים. המודל מבוסס על הערכת איכות ופיזור תיק הנכסים ומשתמש במקדמי בטחון הולמים שנבחנו על בסיס היסטורי בהתאם לרמות הסיכון, לסיפור התרחיש ובהתבסס על חוות הדעת של הגורמים המקצועיים. בנוסף, המודל מעריך את היציבות של פיקדונות הציבור בהתאם למאפייני הלקוחות, כאשר לפיקדונות הקמעונאים מיוחסים שיעורי פירעון נמוכים תוך יצירת אבחנה בין המקורות במט"ח הרגישים משמעותית בתקופות קיצון בהשוואה למקורות בשקלים. בנוגע לאשראי, המודל מעריך מהו השיעור שיגיע לפירעון סופי ומהו השיעור שימוחזר, כפונקציה של מאפייני האשראי. המגבלות עבור המודל הפנימי נקבעו במספר רמות ניהול ובראשן הדירקטוריון. במהלך התקופה הנסקרת הבנק עמד ביחס נזילות גבוה מ-1 בהתאם לדרישות הוראה 342.

- מדידת יחס כיסוי מזערי (LCR) מבוצעת בהתאם להוראה 221. ברביע השלישי של השנה עמד יחס כיסוי הנזילות המאוחד על 104% בממוצע. יחס הכיסוי הגבוה נשען כאמור על אחזקת תיק נכסים ("כרית נזילות") מפוזר ואיכותי אשר מושקע במטבע ישראלי בעיקר בפיקדונות בבנק ישראל ובאגרות חוב של ממשלת ישראל, ובמט"ח בעיקר באגרות חוב של ממשלות או בערבות, ועל מגוון מקורות מימון יציבים, ולטווחי זמן שונים. סיווג הנכסים, הפיקדונות, המסגרות והביטחונות השונים וכן השימוש במקדמים, מבוצע כפי שנקבע בהוראה 221.

דוח הדירקטוריון

להלן יחס כיסוי נזילות ברמת הקבוצה במיליארדי ש"ח על בסיס ממוצע של תצפיות יומיות ברביע השלישי:

סך ערך משוקלל* (ממוצע)	
77.8	סך נכסים נזילים באיכות גבוהה
74.7	תזרימי מזומנים יוצאים, נטו
11.0	מזה: פיקדונות קמעונאים מיחידים ועסקים קטנים
74.8	מימון סיטונאי
104%	יחס כיסוי הנזילות

* ערך משוקלל הינו הערך המחושב, בנכסים - לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים, או שיעורי התזרים הנכנס או היוצא (לגבי תזרימים נכנסים או יוצאים)

המודלים משמשים ככלי ניהול דינמי ומאפשרים שליטה פיקוח ובקרה ברמת יומית שוטפת על מצב הנזילות ותוצאותיהם מדווחות לכל גורמי הניהול והבקרה הרלבנטיים. כמו כן, דיווח על החשיפות מתבצע בדוח מנכ"ל ובמסמך הסיכונים הרבעוני הנדון בהנהלה, בועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובמליאת הדירקטוריון, או שנדון על פי הצורך.

הבנק הכין תוכנית מגירה לטיפול במשבר נזילות אשר כוללת מערכת נורות אזהרה אשר יכולות להעיד על שינוי במצב הנזילות של הבנק. בהופעת סימן אזהרה מתכנס פורום ייעודי במטרה להעריך את המצב ולבחון את הצורך בהפעלת התוכנית בהתאם לרמת החומרה. התוכנית כוללת צעדים אופרטיביים מפורטים הנוגעים בין היתר בסדרי המימוש של הנכסים, מדיניות הטיפול בלקוחות ומערכות הדיווח לכל הגורמים העסקיים, לדירקטוריון ולבנק ישראל.

מצב ההצמדה ומצב הנזילות

מצב ההצמדה

להלן תמצית מצב מאזני ההצמדה, כפי שעולה מביאור 5 לדוח הכספי:

להלן מצב מאזני ההצמדה:

ליום 30 בספטמבר 2015			ליום 31 בדצמבר 2014		
לא צמוד	צמוד מדד	מטבע חוץ (ב)	לא צמוד	צמוד מדד	מטבע חוץ (ב)
במיליוני ש"ח					
261,773	51,503	111,079	237,185	54,203	123,611
235,411	53,466	114,202	210,400	59,148	127,649
26,362	(1,963)	(3,123)	26,785	(4,945)	(4,038)

- (א) כולל עסקות עתידיות ואופציות.
 (ב) כולל צמוד מטבע חוץ.
 (ג) עודף ההתחייבויות במט"ח נובע בעיקר מעסקת חיסוי כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחו"ל, השקעה במניות וקרנות המסווגות כפריט לא כספי.

לצורך הניהול והדיווח השוטף מבוצעים שינויים מסוימים המביאים בחשבון את הגישה הכלכלית של הבנק לסיכונים בסיס, בשונה מהגישה החשבונאית. החשיפה בבסיס המחושבת על פי הגישה הכלכלית מפורטת בפרק "חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם".

מצב הנזילות וגיוס מקורות בבנק

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק ממשיך להצביע על נזילות גבוהה. זאת, כתוצאה ממדיניות מכוונת לגיוס מקורות יציבים ומגוונים, תוך דגש על גיוס מקורות ממספר רב של לקוחות, מגזרי לקוחות שונים, לטווחי זמן שונים ובמטבעות שונים.

לאומי מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות שלו באמצעות מדדים המיועדים להתריע על שינויים במצב הנזילות, בין היתר באמצעות מודל רגולטורי וכן מודלים פנימיים שפותחו בלאומי בהתאם להוראת בנק ישראל, ובהתאם לסטנדרטים המקובלים בעולם.

היקף יתרות לאומי בבנק ישראל לסוף ספטמבר 2015 עמד על כ-37 מיליארד ש"ח, לעומת כ-39 מיליארד ש"ח בסוף דצמבר 2014.

כמו כן, לבנק תיק ניירות ערך בהיקף של כ-61 מיליארד ש"ח המושקע בעיקר באגרות חוב ממשלת ישראל, ואגרות חוב של ממשלות זרות. זאת בהשוואה ליתרה בסך כ-44 מיליארד ש"ח ב-31 דצמבר 2014.

יתרת הנכסים הנזילים מהווה כ-27.9% מהנכסים הפיננסיים של הבנק, עלייה של כ-2.8% בהשוואה ל-31 בדצמבר 2014.

דוח הדירקטוריון

בעקבות שינויים בחקיקה ובעקרונות האכיפה בארץ ובעולם, ולנוכח מתן שירותים על ידי הבנק וחברות הבנות שלו בחו"ל ללקוחות תושבי חוץ, הציות לחוקים ולכללים הבינלאומיים הפך למורכב יותר מבעבר והסיכון להפרות הוראות רגולטוריות של מדינות זרות, לרבות בגין כספים שהתקבלו בעבר מלקוחות קיימים ומלקוחות עבר של הבנק והחברות הבנות שלו בחו"ל הפך למשמעותי. בנוסף לנושאים צרכניים ולנושאי איסור הלבנת הון ומימון טרור עלתה החשיבות של הבטחת ציות לחוקים הקשורים לכללי ניהול השקעות, מתן שירותים בנקאיים וציות של לקוחות תושבי חוץ לחוקי המס הרלבנטיים להם ("Cross Border Activity").

בעקבות השינויים בחקיקה ובאכיפה בעולם ותחילתה של החקירה האמריקאית בקבוצת לאומי פועל הבנק בשלוש השנים האחרונות במספר מישורים לצמצום חשיפות אלו בקרב לקוחות הבנק שאינם תושבי ישראל. בתוך כך, הבנק נערך לעמידה בכללי ה-FATCA וההסכם הבין-מדינתי (IGA) לאבטחת ציות לדרישות האמריקאיות.

ביום 16 במרס 2015 הוציא המפקח על הבנקים מכתב בנושא "ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border)". על פי חוזר זה נדרש לקבוע מדיניות לטיפול בפעילות חוצת גבול בדגש על חבויות מס. במסגרת מדיניות זו יקבע הבנק מדרגי סיכון ללקוחות בהיבטים אלה ויחתימם על טפסי הצהרות. הצהרות אלה יכללו את הצהרת הלקוח על מדינות תושבות המס שלו, הצהרת הלקוח כי דיווח כנדרש על חשבונו למדינות אלה וויתור סודיות כלפי הרשויות בחו"ל.

מעבר לטיפול בנושא האמריקאי הוחלט על יציאה משלוחות ונציגויות בחו"ל שעוסקות בבנקאות פרטית ובכלל זה סגירת הרוב המוחלט של נציגויות הבנק בחו"ל, מכירת פעילות שלוחת הבנק בשווייץ והחלטה לצאת מהשלוחה בלוקסמבורג. נקבעה מדיניות בנושא "כסף מוצהר" (Declared Money Policy) שמטרתה להבטיח, על-בסיס אינדיקציות סיכון, שגם לקוחות תושבי חוץ חדשים, שאינם אמריקאים אלא תושבי מדינות אחרות, וכספים חדשים המועברים לבנק ולחברות הבנות של הבנק בחו"ל ממדינות שונות, מוצהרים על ידי הלקוחות למדינות המקור שלהם. כמו כן, תחת המדיניות האמורה הוגדר מתווה מוכוון סיכון לטיפול רב-שנתי גם בלקוחות קיימים של הבנק, שאינם אמריקאים, במטרה לוודא שכספיהם מוצהרים או בתהליך של הצהרה, וזאת על מנת שכלל לקוחות הבנק והחברות הבנות של הבנק בחו"ל יעמדו במדיניות הכסף המוצהר שאימץ הבנק. יישום הטיפול האמור אורך, מטבע הדברים, זמן ממושך והוא נעשה באופן המותאם לתהליכי רגולציה שהוגדרו בישראל ובעולם לטיפול בנושא זה ועל בסיס דירוג שעשה הבנק לרמת הסיכון של לקוחות שונים. הטיפול נעשה גם בשים לב להסכם "החלפת מידע אוטומטי" (Automatic exchange of information) של ה-OECD, שמשרד האוצר של מדינת ישראל הודיע שיצטרף אליו.

ניהול כלל סיכונים הציות מבוצע בלאומי תוך חלוקת האחריות בין "שלושת קווי ההגנה". בתוך כך, ניהול סיכוני פעילות חוצת גבולות מבוצע על ידי המערך לבנקאות פרטית בינ"ל, בסיוע מערך הציות וחטיבת הייעוץ המשפטי של הבנק. כחלק נוסף מההיערכות של הבנק לניהול כולל של סיכוני הציות שעלו והפכו למורכבים יותר ביצע הבנק בשנה האחרונה שינוי במבנה פונקצית הציות, תוך מרכז עובדי "קו שני" מהשדה למטה, והגדרת תפקידם, בין השאר, בזיהוי סיכוני ציות רוחביים. בנוסף, בצד העסקי רוכז הטיפול בלקוחות תושבי חוץ במספר מרכזים בחטיבה הבנקאית, אשר מתמחים בטיפול בדרישות הלקוחות ובציות לרגולציה הנדרשת, והוחל בשילוב פונקצית הציות כ"קו שני" בפעילות חדרי עסקות.

דוח הדירקטוריון

הליכים משפטיים

בדוח השנתי לשנת 2014 פורטו בדוח הדירקטוריון, הליכים משפטיים, אזרחיים ואחרים, בהם הבנק וחברות מאוחדות הינם צד.

לפרטים אודות שינויים שחלו בקשר עם ההליכים המשפטיים וכן תביעות חדשות שהוגשו, ראה ביאור 6 לדוחות הכספיים.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות לכיסוי הוצאות אפשריות כתוצאה מהתביעות כאמור.

פרשת הלקוחות האמריקאים

א. הסדר עם הרשויות האמריקאיות

כמפורט בביאור 18 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2014, ביום 22 בדצמבר 2014 חתמה קבוצת לאומי על הסדר מסוג DPA (Deferred Prosecution Agreement) עם משרד המשפטים האמריקאי (ה-DOJ) והסדר Consent Order (צו מוסכם) עם ה- NYDFS (New York Department of Financial Services).

ביום 4 בינואר 2015 שילם הבנק בהתאם להסדרים האמורים, סך כולל של 400 מיליוני דולרים (270 מיליון דולרים ל-DOJ ו-130 מיליון דולר ל-NYDFS).

הבנק ביצע הפרשות על מלוא הסכומים האמורים בתקופות דיווח קודמות, ולכן לתשלום הסכומים האמורים לא היתה השפעה על התוצאות הכספיות לתקופת הדוח.

כמפורט בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014, ליום 31 במרס 2015, וליום 30 ביוני 2015, במסגרת ה-consent order שנחתם עם ה- NYDFS, מונה על ידי ה- NYDFS מוניטור, שייבחן, בין היתר, את פעילות הקבוצה. במהלך תקופת הדוח התקיימו מספר ישיבות עבודה עם המוניטור שמינויו נכנס לתוקף ביום 15 ביולי 2015.

על מנת לעמוד בהוראות ההסדרים כאמור, מינה הבנק צוות היגוי מיוחד אשר מפקח על מילוי כל התחייבויות הבנק והשלוחות על פי ההסדרים, ומגיש דיווחים על כך להנהלת הבנק ולדירקטוריון.

ב. דוח הביקורת של בנק ישראל

הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל העביר לבנק ביום 27 באוגוסט 2015, דוח ביקורת בעניין פרשת הלקוחות האמריקאים, וזאת בהמשך לביקורת שנערכה בבנק בחודשים אוקטובר 2014 עד אפריל 2015.

דוח הביקורת מתייחס לתקופה שבין ינואר 2007 ועד אפריל 2011 וממילא אינו כולל התייחסות לפעולות שבוצעו הבנק החל משנת 2011, עת החל להתבאר הסיכון שבפעילות למול לקוחות אמריקאים.

תמצית דוח הביקורת פורסמה על ידי הבנק בדוח מיידי, מיום 27 באוגוסט 2015 (אסמכתא : 01-2015-06293) בנוסח שהוכתב על ידי הפיקוח על הבנקים.

פירוט בדבר מסקנות הדוח ובדבר תגובת הבנק, ראה בביאור 6 בדוחות הכספיים.

ג. בדיקת היועץ המשפטי לממשלה

ביום 11 בינואר 2015, פרסם משרד המשפטים הודעה לפיה, היועץ המשפטי לממשלה הורה על בדיקה מקיפה של האירועים נשוא ההסדרים של הבנק עם הרשויות האמריקאיות ואף הורה על הקמת צוות

דוח הדירקטוריון

משולב, המורכב מגופי אכיפה ויעוץ לשם העמקת הבדיקה. הצוות יניח את מסקנותיו בפני היועץ המשפטי לממשלה, לצורך שקילת הדברים.

ד. ועדת התביעות הבלתי תלויה שמונתה לבחינת פרשת הלקוחות האמריקאים

1. ביום 15 בפברואר 2015 מינה דירקטוריון הבנק ועדת תביעות בלתי תלויה (להלן: "הועדה") לבחינת פרשת הלקוחות האמריקאים ובכלל זה "לבחון ולהמליץ לדירקטוריון הבנק על דרך הפעולה המשפטית הנכונה לבנק, בהתחשב במכלול הנסיבות הנוגעות לפרשת הלקוחות האמריקאים". הועדה הוקמה, בין היתר, בהקשר של הליכים משפטיים שנקטו בנושא הלקוחות האמריקאים על ידי גורמים שונים, כמפורט בביאור 6 בדוחות הכספיים. בראש הועדה עמד נשיא בית המשפט המחוזי בתל-אביב לשעבר כבוד השופט (בדימוס) אורי גורן ויתר חבריה היו: כבוד השופט בבית המשפט המחוזי בירושלים (בדימוס) אורית אפעל-גבאי; ד"ר לאה פסרמן-יוזפוב; פרופ' ידידיה שטרן (המכהן כדירקטור בבנק); וד"ר סאמר חאג'י-יחיא (המכהן כדירקטור בבנק). לצורך פעילותה הועדה מינתה לעצמה יועץ משפטי שליווה את עבודתה - ד"ר אסף אקשטיין מאוניברסיטת בר-אילן.

2. ביום 11 במרס 2015 ניתנה החלטה על ידי כב' השופט חאלד כבוב מבית המשפט המחוזי בתל-אביב (המחלקה הכלכלית), המאשרת את מינוי הועדה ומעכבת את הדיונים בתובענות שהוגשו בקשר עם פרשת הלקוחות האמריקאים, על מנת שהועדה תוכל להגיש את המלצותיה.

3. ביום 11 באוקטובר 2015 דן דירקטוריון הבנק בדוח שהוגש לו על ידי הועדה, והחליט, פה אחד, לאמץ את מסקנותיה והמלצותיה במלואן.

לפירוט בדבר תמצית דוח הועדה וההתפתחויות בעקבותיו – ראה ביאור 6 לדוחות הכספיים.

ה. הליכים משפטיים

בעקבות החקירות הוגשו נגד הבנק ונגד נושאי משרה שכיחנו ושמהנים בבנק ובחברות בקבוצה מספר תובענות.

לפרטים אודות התובענות כאמור, ראה בביאור 6 בדוחות הכספיים.

ו. בדיקת הרשות האמריקאית לניירות ערך (ה-SEC)

כפי שמפורט בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014, כנגד קבוצת בנק לאומי ("הקבוצה") תלויה ועומדת חקירה של הרשות לניירות ערך האמריקאית (United States Securities and Exchange Commission - SEC) בקשר עם פעילות הקבוצה בניירות ערך וביעוץ השקעות למול תושבי ארה"ב. הקבוצה המציאה ל-SEC במהלך תקופת הדוח, את המסמכים שנדרשו על ידי ה-SEC.

על פי היעוץ המשפטי שקיבלה הקבוצה מעורכי דינה בארה"ב, בשל שיקול הדעת הרחב המסור ל-SEC ובשל העובדות המיוחדות וטענות ההגנה בעניינה של הקבוצה, אין ביכולת הקבוצה להעריך בשלב זה את גובה הסכום, אשר יתכן שהקבוצה תידרש לשלם עקב החקירה. הואיל ולא ניתן להעריך את סכום ההוצאה הכולל שעשוי להיגרם לקבוצה בקשר עם חקירה זו, הקבוצה, בהתבסס על חוות דעת עורכי הדין האמריקאים המלווים את הקבוצה בחקירת ה-SEC בדבר היעדר האפשרות לבצע הערכה של סכום ההוצאות הצפוי, סברה שאין מקום לבצע הפרשה כלשהי בדוחות הכספיים בגינה. עם זאת, בהתאם להנחיית בנק ישראל, מיום 25 במאי 2015, לפיה "לעת עתה על הבנק לכלול הפרשה בגובה סכום ההפסד הצפוי להערכתכם בגין החקירה. מטעמי שמרנות, הפרשה זו לא תפחת מסכום של 5 מיליון דולר", ביצע הבנק בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2015 הפרשה בסך של 5 מיליון דולר ארה"ב.

מיזוג בין הבנק לבין בנק ערבי ישראלי בע"מ (להלן: "בנק ערבי")

ביום 4 במאי 2015 אישרו דירקטוריון הבנק ודירקטוריון בנק ערבי, ביצוע מיזוג של בנק ערבי עם ולתוך הבנק. על פי הסכם המיזוג, בנק ערבי, שהינו חברה בת בבעלות כמעט מלאה של הבנק, יתמוזג עם ולתוך הבנק.

עקב התנגדות בעלי מניות המיעוט בבנק ערבי להצעת המיזוג, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב – המחלקה הכלכלית, בקשה לאישור המיזוג בהתאם להוראות סעיף 321 לחוק החברות. ביום 12 בנובמבר 2015 אישר בית המשפט את המיזוג לאחר שהצדדים הגיעו להסכמה לגבי תנאי המיזוג.

המיזוג צפוי להתבצע בתום יום 31 בדצמבר 2015.

ביום 27 באוקטובר 2015 נמסרה לבנק ערבי הודעה מאת ראש חטיבת עובדי הבנקים וחברות האשראי בהסתדרות העובדים הכללית החדשה - הסתדרות המעו"ף, על סכסוך עבודה וכי עובדי בנק ערבי יוכלו לשובת באישורם החל מיום 12 בנובמבר 2015. בהמשך לסכסוך העבודה כאמור, ועד עובדי בנק ערבי השבית ב-17 בנובמבר 2015 את הסניפים.

עיצום כספי - הועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים

ביום 28 ביוני 2015 התקבלה בבנק החלטת הועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים (להלן: "הועדה"), לפיה הועדה החליטה להטיל על הבנק עיצום כספי בסך כולל של 4.2 מיליון ש"ח בגין תשעה אירועים של הפרת הוראות צו ותקנות איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר המידע), התשס"ב - 2002, שעניינם דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון על פעולות בלתי שגרתיות.

עיצום כספי לפי סעיף 52 יח לחוק ניירות ערך

ביום 5 באוגוסט 2015 נמסרה לבנק דרישה לתשלום עיצום כספי בסך של 750 אלפי ש"ח. העיצום הכספי הוטל על הבנק בהמשך לביקורת שנערכה בחודשים פברואר עד יולי 2014 במערך הייעוץ בהשקעות בבנק. סכום העיצום הכספי נקבע בשל שלוש הפרות שנכללו בדוח הביקורת, ולאחר שהרשות מצאה לנכון להפחית את סכום העיצום הכספי בשיעור של 37.5%, בין היתר, בשל הפעולות הנמרצות שנקטו על ידי הבנק לתיקון ומניעת הישנות ההפרות.

ד. נושאים נוספים

לאומי למען הקהילה

ניהול קשרי קהילה

המחויבות החברתית של לאומי מתבטאת בהשקעה מתמדת בדור המחר ובמתן אפשרויות וכלים להצלחתו. לאומי בחר להתמקד בקידום החינוך, התרבות והאמנות ובפעילות לצמצום הפערים בין הפריפריה למרכז. מעורבותו החברתית של לאומי מבוצעת באמצעות שלושה אפיקים מרכזיים: עמותת "לאומי אחרי - קרן המאה למען דור המחר" (ע"ר), תרומות וחסויות כספיות למטרות חברתיות ופעילות התנדבותית של העובדים.

לאומי אחרי - קרן המאה למען דור המחר

העמותה קיבלה החלטה למקד את תרומותיה בשלוש השנים הקרובות בעיקר בעמותת "אחרי - נוער מוביל שינוי", עמותה שחרטה על דגלה קידום וטיפול בני נוער מהפריפריה החברתית והחזרתם למעגל החברתי. בהכנה לקראת גיוס לצה"ל, להשלמת בגרות ועוד. העמותה מגייסת חניכים ממגזרים שונים ושכונות מצוקה ומלווה גם את הבוגרים בתחילת דרכם האזרחית. העמותה מלווה אלפי בני נוער ומוכיחה מידי שנה הצלחות בתוכניות ובאפקטיביות ההשקעה. בנוסף לתרומות הכספיות תומכים עובדי לאומי בהתנדבות בחניכי ובקבוצות בעמותה, מזדהים עם המטרות ומסמנים את ההתנדבות כ"פרויקט דגל".

מעורבות עובדים בקהילה

לאומי ממשיך לעודד ולתמוך בעובדים המתנדבים בקהילה, העובדים מתנדבים בפריפריה הגיאוגרפית והחברתית, בעיקר למען ילדים ובני נוער בסיכון באמצעות פעילויות הכשרה והעשרה חוויתית, ובהתנדבות למען אוכלוסיות מגוונות כמו ניצולי שואה, ומשפחות בקשיים כלכליים ועוד. עובדי לאומי מלווים בהתנדבות קבוצות וחניכים מעמותת "אחרי - נוער מוביל שינוי". בנוסף, החלו להשתתף בתוכניות המתמקדות בהעצמה פיננסית. הפעילויות נערכות בשיתוף עם ארגונים חברתיים, מחלקות רווחה ורשויות מקומיות.

ארגון "יזמים צעירים ישראל"

לאומי שותף ומעורב בארגון "יזמים צעירים ישראל", במסגרתו מתנסים בני-נוער בהקמת חברת הזנק המקדמת רעיון עסקי של פיתוח מוצר. תרומת לאומי לארגון מתמקדת בסיוע להפעלת התכנית בפריפריה החברתית והגיאוגרפית, יחד עם אימוץ התכנית על ידי סניפי הבנק ברחבי הארץ וגיוס מנחים מתנדבים מקרב עובדי הקבוצה. לאחרונה אירח לאומי את תחרות היזמים הצעירים הארצית, בה הקבוצה הזוכה השתתפה בתחרות הבינלאומית בברלין וזכתה במקום השלישי.

סיכום היקף תרומות וחסויות

במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה תרמה קבוצת לאומי והעניקה חסויות למטרות חברתיות וקהילתיות בהיקף של כ- 24.0 מיליון ש"ח, מתוכם סך התרומות הוא כ- 18.0 מיליון ש"ח.

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח הכספי לשנת 2014.

תוכנית העבודה של חטיבת הביקורת הפנימית לשנת 2015 הוגשה לוועדת הביקורת ביום 23 בדצמבר 2014, ואושרה בוועדה ביום 30 בדצמבר 2014, והוגשה לדירקטוריון ביום 19 בינואר 2015 ואושרה בדירקטוריון ביום 10 בפברואר 2015.

הדוח השנתי של המבקר הפנימי לשנת 2014 הוגש לוועדת הביקורת ביום 26 בפברואר 2015 ונדון בוועדה ביום 3 במרס 2015, והוגש לדירקטוריון ביום 11 במרס 2015 ונדון בדירקטוריון ביום 15 במרס 2015.

הדוחות השנתיים של המבקרים הפנימיים של חברות הבנות בארץ לשנת 2014 הוגשו לוועדת הביקורת ביום 12 במרס 2015 ונדונו בוועדה ביום 18 במרס 2015.

הדוחות השנתיים של המבקרים הפנימיים בשלוחות חו"ל לשנת 2014 הוגשו לוועדת הביקורת ביום 28 באפריל 2015 ונדונו בוועדה ביום 3 במאי 2015.

דוח המבקר הפנימי למחצית הראשונה של שנת 2015 הוגש לוועדת הביקורת ביום 23 באוגוסט 2015 ונדון בוועדת הביקורת ביום 27 באוגוסט 2015.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על ידי ה-SEC וה-Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחם.
 - בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO1992 (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.
- הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה בקבוצת לאומי ונמצא בתהליכי אימוץ של מודל ה-COSO החדש.
- במהלך שנת 2015 מבצע הבנק תיקוף ועדכון של תהליכי בקרה מהותיים ובדיקות אפקטיביות של כל מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל הראשי, ראש החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל הראשי של הבנק, ראש החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרביעי שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2015 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

לענין הליך אישור הדוחות הכספיים ראה שאלון ממשל תאגידי דוח התקופתי, אשר פורסם ביום 31 במרס 2015 (אסמכתא - 2015-01-070033).

מבנה ארגוני ומינוריים

מינוריים ופרישות

מינוריים:

גב' **הילה ערן-זיק**, מנהלת האשראים והמשנה למנכ"ל בנק לאומי ניו-יורק, מונתה לתפקיד ראש החטיבה לניהול סיכונים, מנהלת סיכונים ראשית וחברת הנהלת הבנק בדרג סמנכ"ל בכיר, החל מ-1 באוקטובר 2015.

מר **דני כהן**, חבר הנהלת הבנק, ראש חטיבת משאבי אנוש ויו"ר דירקטוריון בנק ערבי ישראלי, ימשיך בתפקידו כראש חטיבת משאבי אנוש עד 31 בדצמבר 2015. ב-1 בינואר 2016 ימונה לתפקיד ראש החטיבה הבנקאית ובמקביל ימשיך בתפקידו כיו"ר דירקטוריון בנק ערבי ישראלי עד המיזוג.

גב' **תמר יסעור**, חברת הנהלת הבנק, ראש החטיבה הבנקאית ויו"ר דירקטוריון חברת לאומי קארד, תמשיך בתפקידה כראש החטיבה הבנקאית עד 31 בדצמבר 2015. ב-1 בינואר 2016 תמונה לתפקיד ראש החטיבה לבנקאות דיגיטלית ובמקביל תמשיך בתפקידה כיו"ר דירקטוריון חברת לאומי קארד.

גב' **מיכל דנא**, נקלטה לבנק ב-21 באוקטובר 2015 ותמונה לתפקיד ראש חטיבת משאבי אנוש, וחברת הנהלת הבנק בדרג סמנכ"ל בכיר, החל מ-1 בינואר 2016.

פרישות:

דר' **חדוה בר**, חברת הנהלת הבנק, סיימה את תפקידה כמנהלת סיכונים ראשית וראש החטיבה לניהול סיכונים ב-5 ביולי 2015, לאחר 7 שנות עבודה בבנק.

גב' **רונית רינדר**, סיימה את תפקידה כראש מערך רכש בינוי ולוגיסטיקה ופרשה ב-31 באוקטובר 2015, לאחר 36 שנות עבודה בבנק.

מבנה ארגוני

מערך בנקאות פרטית

בתאריך 1 בינואר 2015, בוצע שינוי ארגוני במסגרתו הועבר מערך הבנקאות הפרטית בבנק לאחריות החטיבה הבנקאית.

מערך רכש בינוי ולוגיסטיקה

בתאריך 15 ביוני 2015, בוטל מערך רכש בינוי ולוגיסטיקה והאחריות על אגפי הרכש, בינוי, תחזוקה ונכסים הועברה לראש החטיבה הפיננסית, האחריות על המרכז הלוגיסטי הועברה לחטיבת משאבי אנוש.

חטיבת הבנקאות הדיגיטלית

בתאריך 1 בינואר 2016, תוקם בלאומי חטיבה חדשה לבנקאות דיגיטלית בכפיפות למנכ"ל הראשי. הקמת החטיבה תהווה צעד נוסף ומשמעותי במהפכת הדיגיטל. החטיבה תנהל את פעילות הבנק הדיגיטלי, תוביל ותיישם את החדשנות הדיגיטלית בקבוצת לאומי, תשדרג באופן משמעותי את חווית הלקוח ותעניק לו שירות שקוף בממשק ידידותי ואינטואיטיבי ובמחיר האטרקטיבי ביותר. כמו-כן תנהל החטיבה את השיווק, החדשנות, הפיתוח העסקי ופעילויות ה-Big Data בבנק ובקבוצה.

החברה לרישומים של בנק לאומי

ביום 26 במאי 2015 אישר דירקטוריון הבנק את החלטת דירקטוריון חברת הבת – החברה לרישומים של בנק לאומי, להפסיק את פעילותה של החברה לרישומים. להפסקת הפעילות כאמור לא צפויה להיות השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של הבנק. החברה לרישומים פועלת לקידום יישום ההחלטה, ובכלל זה פועלת מול לקוחותיה להעברת רישום ניירות הערך שהנפיקו לחברות אחרות לרישומים. החברה לרישומים תמשיך להעניק שירותי חברה לרישומים לניירות הערך של בנק לאומי.

למידע בנושא מיזוג בין הבנק לבין בנק ערבי ישראלי ראה בפרק תאור עסקי קבוצת לאומי והתפתחותם הכללית לעיל.

קופות התגמולים והפיצויים של עובדי הבנק

בחודש מרס 2015, התקשר הבנק עם גופים מוסדיים מקבוצת מגדל, בהסכם להעברת כספי תגמולים שנצברו או ייצברו משנת 2008 ואילך וכספי פיצויים שנצברו או ייצברו בקופת התגמולים והפיצויים של עובדי הבנק, על שם עובדי דור א' שבחרו או יבחרו בעת פרישה במסלול של הסדר בטחון סוציאלי, אל קופה משלמת בניהול מגדל.

כמו כן, ביום 25 במרס 2015, התקבל בבנק אישור מרשות המיסים להעברת כספי פיצויים הצבורים בקופה המרכזית לפיצויים של הבנק לטובת מרכיב הפיצויים בקופות גמל אישיות המתנהלות על שם העובדים וכן נקבעו התנאים והמנגנון למשיכת עודפי הכספים מהקופה המרכזית לפיצויים.

קופת הפיצויים של עובדי בנק ערבי

ביום 22 באוקטובר 2015 התקבל אישור מרשות המיסים להעברת כספי פיצויים הצבורים בקופה המרכזית לפיצויים של בנק ערבי ישראלי (להלן: "הקופה המרכזית") לטובת מרכיב פיצויים בקופות גמל אישיות המתנהלות על שם העובדים. כמו כן נקבע כי עודף שיוותר בקופה המרכזית לאחר ההעברה, יועבר לקופה המרכזית לפיצויים של בנק לאומי לאחר המיזוג הצפוי.

חתימת הסכם בתחום המחשוב

ביום 30 ביוני 2015 נחתמו הסכמי רשיון תכנה, פיתוח ותחזוקה בין הבנק לבין חברת TEMENOS, עבור פעילות הבנק הדיגיטלי וכן עבור פרוייקט החלפת המערכת במערכת המשכנתאות בבנק. סך ההשקעה הצפויה בפרוייקט הינה בסכומים שאינם מהותיים. ההסכם כולל אפשרות של הבנק להמשיך הפרוייקט כך שיכלול בעתיד הרחבת הפרוייקט להחלפת מערכות ליבה נוספות של הבנק.

דירקטוריון

במהלך תשע"ה החודשים הראשונים של שנת 2015 ועד מועד פרסום הדוח, התרחשו השינויים הבאים בהרכב הדירקטוריון:

בהתאם לדין, אחד הנושאים באסיפה הכללית השנתית של הבנק היה סיום כהונה במהלך שנת 2015 של חמישה דירקטורים: מר רמי גוזמן, פרופ' אריה גנס, עו"ד חיים סאמט (דח"צ), פרופ' אפרים צדקה ופרופ' ידידיה שטרן.

ביום 3 ביולי 2015 סיימו פרופ' אריה גנס ופרופ' אפרים צדקה את כהונתם כדירקטורים בבנק. ביום 31 באוקטובר 2015 סיים מר רמי גוזמן את כהונתו כדירקטור בבנק. פרופ' ידידיה שטרן ומר חיים סאמט הועמדו לבחירה מחדש.

ביום 8 ביולי 2015 התקיימה האסיפה הכללית השנתית של הבנק ("אסיפה כללית שנתית") אשר על סדר יומה היו, בין היתר, הנושאים הבאים: 1. בחירת שלושה דירקטורים חיצוניים לפי הוראה 301 של הפיקוח על הבנקים ("דירקטור חיצוני") לתקופה של שלוש שנים, מתוך המועמדים אשר הוצעו על ידי הוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים שמונתה לפי סעיף 36א לחוק הבנקאות, ובהתאם לקבוע בסעיפים 11ד(א)(1) ו- (2) לפקודת הבנקאות. 2. בחירת שני דירקטורים חיצוניים לפי סעיף 239 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("דח"צ") לתקופה של שלוש שנים, וזאת מתוך המועמדים אשר הוצעו על ידי הוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים שמונתה לפי סעיף 36א לחוק הבנקאות ובהתאם לקבוע בסעיפים 11ד(א)(1) ו- (2) לפקודת הבנקאות.

באסיפה הכללית השנתית נבחרו מחדש הדירקטורים המכהנים מר חיים סאמט כדח"צ לתקופה של שלוש שנים ופרופ' ידידיה שטרן כדירקטור חיצוני. כן נבחרו גב' תמר גוטליב כדח"צ וד"ר שמואל (מולר) בן צבי ומר אוהד מראני כדירקטורים חיצוניים.

לפרטים נוספים בדבר תוצאות האסיפה הכללית השנתית ראה דיווח מיידי מיום 8 ביולי 2015 (אסמכתא: 2015-01-068940)

הבנק קיבל את אישור או העדר התנגדות המפקח על הבנקים, בהתאם לסעיף 11 א' לפקודת הבנקאות, לגבי כל הדירקטורים הנבחרים. כיום, מונה הדירקטוריון 15 דירקטורים.

בתקופת ינואר-ספטמבר 2015 התקיימו 28 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-68 ישיבות של ועדות הדירקטוריון. כן התקיימו, עד סוף אוקטובר 2015, 36 ישיבות של ועדת תביעות בלתי תלויה בראשותו של כבוד השופט (בדימוס) אורי גורן, בקשר עם פרשת הלקוחות האמריקאיים.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 18 בנובמבר 2015, הוחלט לאשר ולפרסם את תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים - הבלתי מבוקרים של הקבוצה ליום 30 בספטמבר 2015 ולתקופה שנתיימה באותו תאריך.

דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק ושל חברות הקבוצה, בארץ ובחו"ל, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקי הקבוצה.

רקפת רוסק-עמינח
מנהל כללי ראשי

דוד ברודט
יו"ר הדירקטוריון

18 בנובמבר 2015

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית^א

תוספת א'

חלק א' – יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2015			2014 (י)		
יתרה	הכנסות	שיעור	יתרה	הכנסות	שיעור
ממוצעת (ב)	ריבית	הכנסה	ממוצעת (ב)	ריבית	הכנסה
במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור (ג)					
231,949	2,075	3.63	217,387	2,184	4.08
בישראל					
22,105	236	4.34	22,043	230	4.24
מחוץ לישראל					
254,054	2,311	3.69	239,430	2,414	4.09
סך הכל (ט)					
אשראי לממשלה					
438	5	4.64	448	5	4.54
בישראל					
-	-	-	38	-	-
מחוץ לישראל					
438	5	4.64	486	5	4.18
סך הכל					
פיקדונות בבנקים					
9,613	12	0.50	7,877	17	0.87
בישראל					
743	2	1.08	1,372	16	4.75
מחוץ לישראל					
10,356	14	0.54	9,249	33	1.43
סך הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
26,053	7	0.11	27,626	34	0.49
בישראל					
4,824	(2)	(0.17)	5,251	3	0.23
מחוץ לישראל					
30,877	5	0.06	32,877	37	0.45
סך הכל					
נייע שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי					
מכר חוזר					
1,389	1	0.29	1,827	3	0.66
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
1,389	1	0.29	1,827	3	0.66
סך הכל					
אג"ח זמינות למכירה (ד)					
44,080	81	0.74	28,900	120	1.67
בישראל					
4,306	22	2.06	4,442	20	1.81
מחוץ לישראל					
48,386	103	0.85	33,342	140	1.69
סך הכל					
אג"ח למסחר (ד)					
10,592	24	0.91	10,018	34	1.36
בישראל					
330	-	-	179	(1)	(2.22)
מחוץ לישראל					
10,922	24	0.88	10,197	33	1.30
סך הכל					
356,422	2,463	2.79	327,408	2,665	3.30
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים					
2,932			7,566		
ריבית					
27,468			33,684		
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (ה)					
386,822	2,463		368,658	2,665	
סך כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים					
32,308	258	3.23	33,325	268	3.26
לפעילות מחוץ לישראל					

הערות ראה בעמוד 137.

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית^א (המשך)

תוספת א'

חלק ב' – יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2015			2014 (י)		
יתרה	הוצאות	שיעור	יתרה	הוצאות	שיעור
ממוצעת (ב)	ריבית	הוצאה	ממוצעת (ב)	ריבית	הוצאה
במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
221,799	(293)	(0.53)	204,015	(413)	(0.81)
בישראל					
59,660	(3)	(0.02)	47,663	(19)	(0.16)
לפי דרישה					
162,139	(290)	(0.71)	156,352	(394)	(1.00)
לזמן קצוב					
15,432	(32)	(0.83)	15,931	(32)	(0.80)
מחוץ לישראל					
2,452	(2)	(0.33)	2,606	(2)	(0.31)
לפי דרישה					
12,980	(30)	(0.92)	13,325	(30)	(0.90)
לזמן קצוב					
237,231	(325)	(0.55)	219,946	(445)	(0.81)
סך הכל					
פיקדונות הממשלה					
158	(1)	(2.51)	126	(2)	(6.20)
בישראל					
487	-	-	241	-	-
מחוץ לישראל					
645	(1)	(0.62)	367	(2)	(2.16)
סך הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים					
-	-	-	119	-	-
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	-	119	-	-
סך הכל					
פיקדונות מבנקים					
5,514	(4)	(0.29)	5,058	(5)	(0.39)
בישראל					
30	-	-	65	-	-
מחוץ לישראל					
5,544	(4)	(0.29)	5,123	(5)	(0.39)
סך הכל					
נייע שהושאלו או נמכרו במסגרת					
הסכמי מכר חוזר					
630	(1)	(0.63)	1,012	(2)	(0.79)
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
630	(1)	(0.63)	1,012	(2)	(0.79)
סך הכל					
אגרות חוב					
20,407	(257)	(4.94)	23,220	(312)	(5.27)
בישראל					
1,072	-	-	1,030	-	-
מחוץ לישראל					
21,479	(257)	(4.70)	24,250	(312)	(5.05)
סך הכל					
265,529	(588)	(0.88)	250,817	(766)	(1.22)
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
56,330			58,930		
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
8,631			8,165		
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
29,010			25,155		
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (ו)					
359,500	(588)		343,067	(766)	
סך כל ההתחייבויות					
27,322			25,591		
סך כל האמצעים ההוניים					
386,822	(588)		368,658	(766)	
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
1,875		1.91	1,899		2.08
פער הריבית					
תשואה נטו (ז) על נכסים נושאי ריבית					
324,114	1,649	2.05	294,083	1,663	2.28
בישראל					
32,308	226	2.83	33,325	236	2.86
מחוץ לישראל					
356,422	1,875	2.12	327,408	1,899	2.34
סך הכל					
17,021	(32)	(0.75)	17,267	(32)	(0.74)
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות					
לפעילות מחוץ לישראל					

הערות ראה בעמוד 137.

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית^א (המשך)

תוספת א'

חלק א' – יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – נכסים (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2015			2014 (י)		
יתרה	הכנסות	שיעור	יתרה	הכנסות	שיעור
ממוצעת (ב)	ריבית	הכנסה	ממוצעת (ב)	ריבית	הכנסה
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור (ג)					
227,288	5,644	3.32	215,071	6,214	3.87
22,864	673	3.94	23,045	681	3.96
250,152	6,317	3.38	238,116	6,895	3.88
אשראי לממשלה					
442	12	3.64	460	14	4.08
17	-	-	41	-	-
459	12	3.50	501	14	3.74
פיקדונות בבנקים					
9,891	48	0.65	6,782	45	0.89
953	11	1.54	1,543	22	1.91
10,844	59	0.73	8,325	67	1.07
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
27,013	28	0.14	22,649	116	0.68
4,855	3	0.08	5,669	8	0.19
31,868	31	0.13	28,318	124	0.58
נייע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
1,787	3	0.22	1,566	10	0.85
-	-	-	-	-	-
1,787	3	0.22	1,566	10	0.85
אג"ח זמינות למכירה (ד)					
41,365	240	0.77	37,537	426	1.52
4,672	56	1.60	4,303	55	1.71
46,037	296	0.86	41,840	481	1.54
אג"ח למסחר (ד)					
11,260	61	0.72	9,966	86	1.15
308	4	1.74	127	1	1.05
11,568	65	0.75	10,093	87	1.15
352,715	6,783	2.58	328,759	7,678	3.12
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
5,653			7,232		
45,595			32,855		
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (ה)					
403,963	6,783		368,846	7,678	
סך כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילות מחוץ לישראל					
33,669	747	2.97	34,728	767	2.96

הערות ראה בעמוד 137.

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית^א (המשך)

תוספת א'

חלק ב' – יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – התחייבויות והון (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2015			2014 (י)		
יתרה	הוצאות	שיעור	יתרה	הוצאות	שיעור
ממוצעת (ב)	ריבית	הוצאה	ממוצעת (ב)	ריבית	הוצאה
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
221,478	(688)	(0.41)	206,605	(1,192)	(0.77)
59,557	(10)	(0.02)	47,877	(86)	(0.24)
161,921	(678)	(0.56)	158,728	(1,106)	(0.93)
16,513	(93)	(0.75)	16,446	(97)	(0.79)
2,714	(5)	(0.25)	2,683	(6)	(0.30)
13,799	(88)	(0.85)	13,763	(91)	(0.88)
237,991	(781)	(0.44)	223,051	(1,289)	(0.77)
פיקדונות הממשלה					
147	(3)	(2.71)	142	(5)	(4.67)
401	-	-	241	-	-
548	(3)	(0.73)	383	(5)	(1.74)
פיקדונות מבנקים מרכזיים					
-	-	-	79	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	79	-	-
פיקדונות מבנקים					
5,006	(11)	(0.29)	4,162	(22)	(0.70)
43	-	-	102	(1)	(1.31)
5,049	(11)	(0.29)	4,264	(23)	(0.72)
נייע שהושאלו או נמכרו במסגרת					
הסכמי מכר חוזר					
1,009	(3)	(0.40)	790	(7)	(1.18)
-	-	-	-	-	-
1,009	(3)	(0.40)	790	(7)	(1.18)
אגרות חוב					
21,785	(594)	(3.62)	24,713	(793)	(4.26)
3	-	-	10	-	-
21,788	(594)	(3.62)	24,723	(793)	(4.25)
266,385	(1,392)	(0.70)	253,290	(2,117)	(1.11)
71,020			56,193		
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
8,150			7,845		
31,184			26,181		
376,739	(1,392)		343,509	(2,117)	
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
27,224			25,337		
סך כל האמצעים ההוניים					
403,963	(1,392)		368,846	(2,117)	
פער הריבית					
5,391		1.88	5,561		2.01
תשואה נטו (ז) על נכסים נושאי ריבית					
319,046	4,737	1.98	294,031	4,892	2.22
33,669	654	2.60	34,728	669	2.58
352,715	5,391	2.04	328,759	5,561	2.26
סך הכל					
16,960	(93)	(0.73)	16,799	(98)	(0.78)
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילות מחוץ לישראל					

הערות ראה בעמוד 137.

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית^א (המשך)

תוספת א'

חלק ג' – יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2015			2014 (י)		
יתרה	הכנסות (הוצאות)	שיעור הכנסה	יתרה	הכנסות (הוצאות)	שיעור הכנסה
ממוצעת (ב)	ריבית	(הוצאה)	ממוצעת (ב)	ריבית	(הוצאה)
במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים
מטבע ישראלי לא צמוד					
227,027	1,426	2.54	199,043	1,525	3.10
173,479	(126)	(0.29)	149,727	(209)	(0.56)
פער הריבית					
2.25					
מטבע ישראלי צמוד מדד					
52,285	577	4.49	56,300	642	4.64
41,869	(384)	(3.72)	47,360	(485)	(4.16)
פער הריבית					
0.77					
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
44,802	202	1.82	38,740	230	2.40
33,160	(46)	(0.56)	36,463	(40)	(0.44)
פער הריבית					
1.26					
סך פעילות בישראל					
324,114	2,205	2.75	294,083	2,397	3.30
248,508	(556)	(0.90)	233,550	(734)	(1.26)
פער הריבית					
1.85					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2015			2014 (י)		
יתרה	הכנסות (הוצאות)	שיעור הכנסה	יתרה	הכנסות (הוצאות)	שיעור הכנסה
ממוצעת (ב)	ריבית	(הוצאה)	ממוצעת (ב)	ריבית	(הוצאה)
במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים
מטבע ישראלי לא צמוד					
218,760	4,189	2.56	198,801	4,735	3.19
168,807	(373)	(0.29)	149,317	(749)	(0.67)
פער הריבית					
2.27					
מטבע ישראלי צמוד מדד					
53,080	1,220	3.08	56,792	1,531	3.61
43,440	(800)	(2.46)	48,509	(1,150)	(3.17)
פער הריבית					
0.62					
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
47,206	627	1.77	38,438	645	2.24
37,178	(126)	(0.45)	38,665	(120)	(0.41)
פער הריבית					
1.32					
סך פעילות בישראל					
319,046	6,036	2.53	294,031	6,911	3.15
249,425	(1,299)	(0.69)	236,491	(2,019)	(1.14)
פער הריבית					
1.84					

הערות ראה בעמוד 137.

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית^א (המשך)

תוספת א'

חלק ד' – ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

2015 לעומת 2014		2014 לעומת 2015	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
גידול (קיטון) בגלל שינוי נטו		גידול (קיטון) בגלל שינוי נטו	
מחיר	כמות	מחיר	כמות
במיליוני ש"ח			
נכסים נושאי ריבית			
אשראי לציבור			
130	(239)	(109)	303
בישראל	1	5	(8)
מחוץ לישראל	131	(234)	(876)
סך הכל	131	(103)	298
נכסים נושאי ריבית אחרים			
22	(105)	(83)	55
בישראל	(2)	(14)	(6)
מחוץ לישראל	20	(119)	(366)
סך הכל	151	(353)	(1,242)
סך כל הכנסות הריבית			
התחייבויות נושאות ריבית			
פיקדונות הציבור			
23	(143)	(120)	46
בישראל	(1)	1	(4)
מחוץ לישראל	22	(142)	(554)
סך הכל	22	(142)	(554)
התחייבויות נושאות ריבית אחרות			
(28)	(30)	(58)	(42)
בישראל	-	-	(1)
מחוץ לישראל	(28)	(30)	(175)
סך הכל	(6)	(172)	(729)
סך הכל הוצאות הריבית			

הערות ראה בעמוד 137.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית^א (המשך)

תוספת א'

הערות:

- (א) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (ב) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, חברות בנות בחו"ל על בסיס יתרות לתחילת הרבעונים.
- (ג) לפני ניכוי היתרה הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (ד) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בגין אג"ח שהועברו מהתיק הזמין למכירה, בסך של 485 מיליוני ש"ח בהתאמה (30 בספטמבר 2014 - 440 מיליוני ש"ח).
- (ה) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (ו) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים, והתחייבויות לא כספיות.
- (ז) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו, לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (ח) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.
- (ט) עמלות לתקופה של שלושה חודשים ותשעה חודשים בסך של 117 מיליוני ש"ח ו- 366 מיליוני ש"ח בהתאמה נכללו בהכנסות ריבית מאשראי לציבור (30 בספטמבר 2014 - 50 מיליוני ש"ח ו- 289 מיליוני ש"ח בהתאמה).
- (י) סווג מחדש.

סקירת הנהלה

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית

תוספת ב'

30 בספטמבר 2015						
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודשיים	מעל שנה עד שלוש שנים	מעל שלוש עד חמש שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל עשר עד שנה
במיליוני ש"ח						
מטבע ישראלי לא צמוד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
174,565	8,968	29,464	12,559	7,323	6,835	2,903
60,984	99,278	57,433	41,811	24,179	26,208	798
2,884	830	1,412	222	1,757	8	36
238,433	109,076	88,309	54,592	33,259	33,051	3,737
סך הכל שווי הוגן						
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
179,107	3,959	4,667	8,888	6,265	1,825	70
72,502	101,071	61,110	43,874	25,599	26,774	602
2,237	1,100	2,022	253	-	-	-
-	-	13	-	-	-	-
253,846	106,130	67,812	53,015	31,864	28,599	672
סך הכל שווי הוגן						
מכשירים פיננסיים, נטו						
(15,413)	2,946	20,497	1,577	1,395	4,452	3,065
(15,413)	(12,467)	8,030	9,607	11,002	15,454	18,519
מטבע ישראלי צמוד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
1,048	2,349	10,127	16,969	11,703	7,089	3,244
6	207	1,880	1,948	1,739	1,723	47
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
1,054	2,556	12,007	18,917	13,442	8,812	3,291
סך הכל שווי הוגן						
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
1,836	2,934	8,489	14,107	8,885	8,370	1,058
225	646	2,288	2,560	1,551	1,879	144
-	-	-	-	-	-	-
-	-	141	-	-	-	-
2,061	3,580	10,918	16,667	10,436	10,249	1,202
סך הכל שווי הוגן						
מכשירים פיננסיים, נטו						
(1,007)	(1,024)	1,089	2,250	3,006	(1,437)	2,089
(1,007)	(2,031)	(942)	1,308	4,314	2,877	4,966

הערות ראה בעמוד 142.

סקירת הנהלה

31 בדצמבר 2014			30 בספטמבר 2014							
מסך	שיעור	סך הכל	מסך	שיעור	סך הכל	מסך	שיעור	סך הכל	ללא	מעל
חיים	תשואה	שווי	חיים	תשואה	שווי	חיים	תשואה	שווי	תקופת	עשרים
ממוצע (ב)	פנימי	הוגן	ממוצע (ב)	פנימי	הוגן	ממוצע (ב)	פנימי	הוגן	פירעון	שנה
שנים	באחוזים	שנים	באחוזים	שנים	באחוזים	שנים	באחוזים	שנים	באחוזים	שנים
0.63	2.83	222,410	0.57	2.28	212,153	0.76	2.75	243,583	426	540
1.37	-	310,080	1.38	-	328,674	1.41	-	310,737	-	46
-	-	12,175	-	-	10,318	-	-	7,149	-	-
1.03	2.83	544,665	1.04	2.28	551,145	1.11	2.75	561,469	426	586
0.26	0.54	182,348	0.27	0.71	177,129	0.34	0.52	204,791	10	-
1.31	-	330,356	1.33	-	345,171	1.38	-	331,556	-	24
0.00	-	10,377	-	-	9,391	-	-	5,612	-	-
0.50	-	29	0.50	-	21	0.50	-	13	-	-
0.92	0.54	523,110	0.95	0.71	531,712	0.97	0.52	541,972	10	24
									562	
									19,081	
2.92	2.07	55,524	2.88	1.94	58,285	4.06	1.88	53,083	58	496
3.27	-	6,776	3.37	-	6,240	3.24	-	7,550	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.96	2.07	62,300	2.93	1.94	64,525	3.95	1.88	60,633	58	496
2.96	0.85	50,496	3.08	0.88	51,927	2.93	0.63	45,679	-	-
3.30	-	8,901	2.74	-	8,660	3.02	-	9,293	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	145	-	-	119	-	-	141	-	-
3.00	0.85	59,542	3.03	0.88	60,706	2.94	0.63	55,113	-	-
									496	
									5,462	

סקירת הנהלה

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

תוספת ב'

30 בספטמבר 2015						
עם	מעל חודש	מעל שלושה חודשים	מעל שנה	מעל שלושה חודשים	מעל חמש שנים	מעל עשר שנים
דרישה	שלושה חודשים	שלושה חודשים	שלושה חודשים	שלושה חודשים	שלושה חודשים	שלושה חודשים
עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש	עד חודש
במיליוני ש"ח						
מטבע חוץ וצמוד מטבע חוץ (ה)						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
46,731	12,134	3,994	5,531	5,454	5,859	532
נכסים פיננסיים (א)						
104,399	118,577	72,311	20,976	12,490	10,894	607
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)						
(1,380)	4,011	3,567	3,731	803	782	55
אופציות (במונחי נכס הבסיס) (ד)						
149,750	134,722	79,872	30,238	18,747	17,535	1,194
סך הכל שווי הוגן						
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
75,184	9,618	14,972	3,818	1,056	96	53
התחייבויות פיננסיות (א)						
87,627	115,417	64,293	20,824	14,346	14,409	699
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)						
(41)	2,553	2,669	3,904	2,489	789	119
אופציות (במונחי נכס הבסיס) (ד)						
-	-	14	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
162,770	127,588	81,948	28,546	17,891	15,294	871
סך הכל שווי הוגן						
מכשירים פיננסיים, נטו						
(13,020)	7,134	(2,076)	1,692	856	2,241	323
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית						
(13,020)	(5,886)	(7,962)	(6,270)	(5,414)	(3,173)	(2,850)
החשיפה המצטברת במגזר						
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
222,344	23,451	43,585	35,059	24,480	19,783	6,679
נכסים פיננסיים (א) (ג)						
165,389	218,062	131,624	64,735	38,408	38,825	1,452
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)						
1,504	4,841	4,979	3,953	2,560	790	91
אופציות (במונחי נכס הבסיס) (ד)						
389,237	246,354	180,188	103,747	65,448	59,398	8,222
סך הכל שווי הוגן						
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
256,127	16,511	28,128	26,813	16,206	10,291	1,181
התחייבויות פיננסיות (א) (ג)						
160,354	217,134	127,691	67,258	41,496	43,062	1,445
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)						
2,196	3,653	4,691	4,157	2,489	789	119
אופציות (במונחי נכס הבסיס) (ד)						
-	-	168	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
418,677	237,298	160,678	98,228	60,191	54,142	2,745
סך הכל שווי הוגן						
מכשירים פיננסיים, נטו						
(29,440)	9,056	19,510	5,519	5,257	5,256	5,477
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית						
(29,440)	(20,384)	(874)	4,645	9,902	15,158	20,635
החשיפה המצטברת במגזר						
בנוסף, חשיפה לריבית בגין התחייבויות לזכויות עובדים, ברוטו- פנסיה ופיצויים						
46	92	413	1,164	1,239	3,248	4,989

הערות ראה בעמוד 142.

סקירת הנהלה

31 בדצמבר 2014			30 בספטמבר 2014							
מסך	שיעור	סך הכל	מסך	שיעור	סך הכל	מסך	שיעור	סך הכל	ללא	מעל
חיים	תשואה	שווי	חיים	תשואה	שווי	חיים	תשואה	שווי	תקופת	עשרים
ממוצע (ב)	פנימי	הוגן	ממוצע (ב)	פנימי	הוגן	ממוצע (ב)	פנימי	הוגן	פירעון	שנה
שנים	באחוזים		שנים	באחוזים		שנים	באחוזים			
1.07	2.05	87,070	0.97	2.32	80,523	1.19	1.77	80,685	200	250
0.99	-	272,332	0.92	-	227,576	0.76	-	340,258	-	4
-	-	17,496	-	-	18,510	-	-	11,569	-	-
0.96	2.05	376,898	0.88	2.32	326,609	0.82	1.77	432,512	200	254
0.28	0.89	112,766	0.28	1.44	101,135	0.49	0.78	104,808	10	1
1.14	-	247,963	1.09	-	209,033	0.91	-	317,743	-	128
-	-	18,694	-	-	18,578	-	-	12,482	-	-
0.50	-	13	0.50	-	13	0.50	-	14	-	-
0.83	0.89	379,436	0.78	1.44	328,759	0.79	0.78	435,047	10	129
									125	
									(2,725)	
1.08	2.34	370,103	1.04	2.17	355,241	1.32	2.22	381,974	5,307	1,286
1.21	-	590,806	1.22	-	563,301	1.09	-	659,876	1,331	50
-	-	29,764	0.00	-	28,828	-	-	18,802	84	-
1.13	2.34	990,673	1.12	2.17	947,370	1.16	2.22	1,060,652	6,722	1,336
0.66	0.58	346,024	0.72	0.91	330,466	0.89	0.54	355,992	734	1
1.27	-	590,147	1.26	-	563,635	1.18	-	659,966	1,374	152
-	-	29,164	-	-	27,969	-	-	18,164	70	-
0.06	-	356	0.05	-	307	-	-	341	173	-
1.01	0.58	965,691	1.03	0.91	922,377	1.06	0.54	1,034,463	2,351	153
									1,183	
									21,818	
							15.50	2.82	15,421	-
									4,230	

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

תוספת ב'

הערות:

- (א) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים. בטור "ללא תקופת פרעון" מוצגות היתרות המאזניות שאינן מהוונות. כולל יתרות שזמן פרעון עבר בסך 673 מיליון ש"ח.
- (ב) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (ג) כולל פריטים לא כספיים המוצגים בטור "ללא תקופת פרעון".
- (ד) המח"מ נמוך מ-0.05 שנים.
- (ה) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות כלליות:

- (א) פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- (ב) בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 18 ד' בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 18 ד. בדוח הכספי.
- (ג) שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
- (ד) משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- (ה) השפעת עסקאות גידור כלולה בסך כל הנכסים או סך ההתחייבויות, לפי העניין.
- (ו) בחישוב מח"מ הנכסים וההתחייבויות במגזר הצמוד למדד נלקח בחשבון אומדן לגבי פרעונות מוקדמים ומשיכות בנקודות היציאה בתוכניות החיסכון, בהתאם למודל האומד את הפרעונות המוקדמים הצפויים על סמך התנהגות החוסכים. מח"מ סך הנכסים על פי התזרים המקורי של תוכניות החיסכון גבוה יותר ומגיע ל-3.96 שנים, מח"מ סך ההתחייבויות מגיע ל-2.94 שנים, ופער שיעור התשואה הפנימי (להלן - שת"פ), מסתכם ב-1.01%. השינוי בשווי הוגן בסך הנכסים הינו 742 מיליון ש"ח ובסך ההתחייבויות 9 מיליון ש"ח.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

תוספת ג'

30 בספטמבר 2015									
סיכון אשראי כולל (א)					חובות (ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (ג)				
הפסדי אשראי (ד)									
הוצאות									
(הכנסות)									
ייתר									
מחיקות									
חשבונאיות להפסדי									
אשראי									
נטו									
אשראי									
פגום									
בעייתי (ה)									
חובות (ב)									
סך הכל ¹									
ביעיתי (ה)									
אשראי (ו)									
סך הכל									
דירוג									
ביצוע									
במיליוני ש"ח									
בגין פעילות לווים בישראל									
חקלאות	2,001	1,914	87	1,996	1,702	86	43	19	(43)
כרייה וחציבה	693	684	9	595	272	9	-	(3)	(1)
תעשייה	25,515	22,826	2,689	24,881	15,864	2,682	413	32	(506)
בינוי ונדל"ן - בינוי (ז)	48,357	46,698	1,659	48,262	16,973	1,659	679	54	(338)
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	26,919	25,007	1,912	26,856	24,182	1,912	1,241	(18)	(630)
אספקת חשמל ומים	5,740	5,677	63	4,735	3,173	63	-	-	(34)
מסחר (ח)	26,559	25,348	1,211	26,375	21,472	1,179	221	(49)	(328)
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	2,968	2,772	196	2,941	2,590	196	150	9	(36)
תחבורה ואחסנה	6,776	6,363	413	6,692	5,919	413	287	12	(50)
מידע ותקשורת	6,473	6,125	348	6,048	4,264	346	333	7	(9)
שרותים פיננסיים	23,353	23,276	77	15,447	9,239	77	65	(126)	(270)
שרותים עסקיים ואחרים	7,401	7,285	116	7,358	5,173	104	36	27	(78)
שרותים ציבוריים וקהילתיים	7,647	7,617	30	7,600	6,363	30	12	-	(42)
סך הכל מסחרי	190,402	181,592	8,810	179,786	117,186	8,756	3,480	(36)	(2,504)
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	82,072	81,318	754	82,072	79,496	754	-	11	(501)
אנשים פרטיים - אחר	69,503	69,099	404	69,490	36,542	404	74	199	(654)
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	341,977	332,009	9,968	331,348	233,224	9,914	3,554	174	(3,659)
בנקים בישראל	7,170	7,170	-	3,284	2,288	-	-	2	(2)
ממשלת ישראל	39,240	39,240	-	283	283	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	388,387	378,419	9,968	334,915	235,795	9,914	3,554	176	(3,661)

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 1,420, 39,024, 7,361, 104,789 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ז) כולל הלוואות לדיוור, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בניה.
- (ח) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור, בסך 1,214 מיליון ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישת הנמצאות בהליכי בניה.

סקירת הנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

תוספת ג'

30 בספטמבר 2015									
סיכון אשראי כולל (א)					חובות (ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (ג)				
דירוג ביצוע אשראי (ו) בעייתי (ה) סך הכל ¹					חובות (ב) בעייתי (ה) פגום				
סך הכל					הפסדי אשראי (ד)				
במיליוני ש"ח					הוצאות				
בגין פעילות לווים בחו"ל					הכנסות				
חקלאות					בגין				
כרייה וחציבה					מחיקות				
תעשייה					חשבוניות להפסדי				
בינוי ונדל"ן (ז)					אשראי				
אספקת חשמל ומים					נטו				
מסחר					אשראי				
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל					אשראי				
תחבורה ואחסנה					אשראי				
מידע ותקשורת					אשראי				
שירותים פיננסיים					אשראי				
שירותים עסקיים ואחרים					אשראי				
שירותים ציבוריים וקהילתיים					אשראי				
סך הכל מסחרי					אשראי				
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					אשראי				
אנשים פרטיים - אחר					אשראי				
סך הכל ציבור-פעילות בחו"ל					אשראי				
בנקים בחו"ל					אשראי				
ממשלות בחו"ל					אשראי				
סך הכל פעילות בחו"ל					אשראי				
סך הכל					אשראי				

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 24,574, 40,958, 0, 7,951, 19,436 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ז) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בחליכי בניה.

סקירת הנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

תוספת ג'

30 בספטמבר 2014 (ו)									
סיכון אשראי כולל (א) חובות (ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (ג)									
הפסדי אשראי (ד)									
הוצאות									
(הכנסות)									
מחיקות									
בגין									
הפסדי חשבונאות									
ייתרת הפרשה									
להפסדי אשראי									
נטו									
סך הכל									
בעייתי (ה) סך הכל ¹									
חובות (ב)									
בעייתי (ה) פגום									
אשראי									
סך הכל									
במיליוני ש"ח									
בגין פעילות לווים בישראל									
חקלאות	2,082	134	2,075	1,767	132	83	6	(3)	(54)
כרייה וחציבה	751	1	747	684	1	-	-	-	(1)
תעשייה	28,186	2,200	27,432	18,038	2,170	585	(82)	(75)	(551)
בינוי ונדל"ן - בינוי (ז)	44,927	1,288	44,853	16,108	1,287	473	(84)	(130)	(418)
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	24,540	1,622	24,452	22,185	1,622	1,440	(44)	(31)	(566)
אספקת חשמל ומים	4,590	1	4,027	3,323	1	1	(7)	(19)	(3)
מסחר (ח)	25,948	1,774	25,722	21,317	1,759	358	46	37	(378)
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	3,264	144	3,239	2,903	144	125	12	-	(27)
תחבורה ואחסנה	6,065	496	6,033	5,228	496	298	8	20	(95)
מידע ותקשורת	5,726	570	5,273	4,091	558	288	(26)	11	(225)
שרותים פיננסיים	25,941	57	18,557	10,961	54	28	44	(42)	(63)
שרותים עסקיים ואחרים	6,560	104	6,513	4,460	104	22	24	12	(66)
שרותים ציבוריים וקהילתיים	7,059	37	7,016	5,930	37	10	(4)	17	(12)
סך הכל מסחרי	185,639	8,428	175,939	116,995	8,365	3,711	(107)	(203)	(2,459)
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	75,448	833	75,448	73,115	832	-	18	6	(492)
אנשים פרטיים - אחר	65,513	433	65,483	34,188	433	110	68	113	(407)
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	326,600	9,694	316,870	224,298	9,630	3,821	(21)	(84)	(3,358)
בנקים בישראל	5,813	-	1,550	1,489	-	-	(1)	-	-
ממשלת ישראל	23,143	-	294	294	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	355,556	9,694	318,714	226,081	9,630	3,821	(22)	(84)	(3,358)

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 226,082, 22,513, 2,019, 7,332, 97,610 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ו) מספרי ההשוואה סווגו מחדש בעקבות חוזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות "הלמ"ס" לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה – 2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.
- (ז) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בניה.
- (ח) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיר, בסך 1,137 מיליון ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישת הנמצאות בהליכי בניה.

סקירת הנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

תוספת ג' (המשך)

30 בספטמבר 2014 (ו)								
סיכון אשראי כולל (א) חובות (ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (ג)								
הפסדי אשראי (ד)								
הוצאות								
(הכנסות)								
מחיקות								
חשבונאיות								
יתרת הפרשה								
להפסדי אשראי								
נטו								
אשראי								
סך הכל								
בעייתי (ה)								
סך הכל ¹								
חובות (ב)								
בעייתי (ה) פגום								
אשראי								
מיליוני ש"ח								
בגין פעילות לווים בחו"ל								
חקלאות	59	3	55	42	3	3	-	(1)
כרייה וחציבה	13	-	13	13	-	-	-	-
תעשייה	10,368	292	9,166	5,916	292	292	46	(116)
בינוי ונדל"ן (ז)	10,672	714	10,292	7,818	714	714	50	(342)
אספקת חשמל ומים	387	1	142	47	1	1	-	(1)
מסחר	7,943	193	7,887	5,188	193	193	74	(127)
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	1,459	43	1,458	1,405	43	43	1	(14)
תחבורה ואחסנה	356	24	216	211	24	24	-	(10)
מידע ותקשורת	1,283	-	1,022	638	-	-	1	(3)
שרותים פיננסיים	16,075	100	2,848	1,845	100	100	16	(53)
שרותים עסקיים ואחרים	4,454	149	4,097	3,367	149	149	3	(96)
שרותים ציבוריים וקהילתיים	619	1	490	206	1	1	9	(20)
סך הכל מסחרי	53,688	1,520	37,686	26,696	1,520	1,520	8	178 (783)
אנשים פרטיים - הלוואות לדויר	1,259	53	1,259	1,234	53	53	(1)	(16)
אנשים פרטיים - אחר	1,151	38	1,136	978	38	38	1	(13)
סך הכל ציבור-פעילות בחו"ל	56,098	1,611	40,081	28,908	1,611	1,611	8	206 (812)
בנקים בחו"ל	29,422	-	17,227	15,928	-	-	3	(4)
ממשלות בחו"ל	4,017	-	288	216	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	89,537	1,611	57,596	45,052	1,611	1,611	11	206 (816)
סך הכל	445,093	11,305	376,310	271,133	11,305	11,305	(11)	122 (4,174)

(א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 45,051, 19,534, 0, 8,840, 16,112 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(ה) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדויר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדויר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(ו) מספרי ההשוואה סווגו מחדש בעקבות חוזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות "הלמ"ס" לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה – 2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.

(ז) כולל הלוואות לדויר, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בניה.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

תוספת ג'

31 בדצמבר 2014 (ט)									
סיכון אשראי כולל (א)					חובות (ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (ג)				
הפסדי אשראי (ד)									
הוצאות									
יחידות (הכנסות)									
מזה: ¹									
דירוג									
ביצוע									
סך הכל	אשראי (ו)	בעייתי (ה)	סך הכל ¹	חובות (ב)	בעייתי (ה)	פגום	אשראי	נטו	אשראי
במיליוני ש"ח									
בגין פעילות לווים בישראל									
חקלאות	2,132	2,010	122	2,121	1,812	118	46	(4)	16
כרייה וחציבה	757	756	1	754	629	1	-	(4)	-
תעשייה	29,114	26,908	2,206	28,096	18,333	2,195	495	(151)	(100)
בינוי ונדל"ן - בינוי (ז)	46,411	45,010	1,401	46,338	16,161	1,399	748	(303)	(146)
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	25,187	23,259	1,928	25,099	22,269	1,920	1,375	159	(2)
אספקת חשמל ומים	5,264	5,200	64	4,719	3,821	64	3	1	1
מסחר (ח)	27,095	25,388	1,707	26,849	22,144	1,680	318	75	99
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	2,926	2,726	200	2,907	2,597	200	165	(45)	(46)
תחבורה ואחסנה	6,110	5,600	510	6,054	5,296	510	314	(39)	20
מידע ותקשורת	5,951	5,436	515	5,332	4,079	512	256	(30)	27
שירותים פיננסיים	24,884	24,815	69	17,455	10,006	53	20	245	(77)
שירותים עסקיים ואחרים	7,077	6,963	114	7,039	4,871	114	35	27	17
שירותים ציבוריים וקהילתיים	7,197	7,158	39	7,150	6,087	39	11	39	(4)
סך הכל מסחרי	190,105	181,229	8,876	179,913	118,105	8,805	3,786	(30)	(195)
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור	77,091	76,317	774	77,091	74,651	774	-	22	7
אנשים פרטיים - אחר	66,027	65,587	440	66,000	34,472	440	102	355	171
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	333,223	323,133	10,090	323,004	227,228	10,019	3,888	347	(17)
בנקים בישראל	6,814	6,814	-	1,658	1,581	-	-	(1)	-
ממשלת ישראל	24,497	24,497	-	294	294	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	364,534	354,444	10,090	324,956	229,103	10,019	3,888	346	(17)

(א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 229,102, 23,569, 2,000, 8,283, 101,580 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(ז) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בניה.

(ח) יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיר, בסך 1,216 מיליון ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישת הנמצאות בהליכי בניה.

(ט) מספרי ההשוואה סווגו מחדש בעקבות חוזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות "הלמ"ס" לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה – 2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.

סקירת הנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (המשך)

תוספת ג'

31 בדצמבר 2014 (ח)									
סיכון אשראי כולל (א)					חובות (ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (ג)				
הפסדי אשראי (ד)									
הוצאות									
יחידות (הכנסות)									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									
יחידות									

(א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 17,485, 8,625, 0, 23,851, 47,030 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(ה) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(ו) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(ז) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישת מסוימות הנמצאות בהליכי בניה.

(ח) מספרי ההשוואה סווגו מחדש בעקבות חוזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות "הלמ"ס" לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה – 2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.

חשיפות למדינות זרות

תוספת ד'

חלק א' – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם

30 בספטמבר 2015						
חשיפה מאזנית (א)						
חשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד			חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים						
חשיפה מאזנית נטו	חשיפה מאזנית לפני ניכוי	חשיפה מאזנית נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות
לממשלות (ג)	לבנקים	לאחרים	לממשלות (ג)	לבנקים	לאחרים	לממשלות (ג)
במיליוני ש"ח						
המדינה	ארצות הברית	7,764	3,731	8,954	21,102	10,220
בריטניה	39	4,772	3,941	6,606	2,100	4,506
צרפת	571	694	1,269	-	-	-
שווייץ	-	291	1,228	648	4	644
גרמניה	-	711	1,445	-	-	-
בלגיה	-	111	264	-	-	-
איטליה	-	64	49	-	-	-
הולנד	-	583	1,115	-	-	-
אחרות	625	3,318	4,058	1,402	678	724
סך כל החשיפה למדינות זרות	8,999	14,275	22,323	29,758	13,002	16,756
סך כל החשיפה למדינות LDC	211	1,003	818	1,308	671	637
סך כל החשיפה למדינות ה-GIIPS (ד)	176	119	369	-	-	-
חשיפה מאזנית						
חשיפה חוץ מאזנית (א)(ב)						
חשיפה מאזנית מעבר לגבול						
תקופת פרעון						
מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:
סיכון מאזני	סיכון מאזני	סיכון מאזני	סיכון מאזני	סיכון מאזני	סיכון מאזני	סיכון מאזני
סך כל החשיפה המאזנית	סך כל החשיפה המאזנית	סך כל החשיפה המאזנית	סך כל החשיפה המאזנית	סך כל החשיפה המאזנית	סך כל החשיפה המאזנית	סך כל החשיפה המאזנית
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
המדינה	ארצות הברית	31,331	692	343	6,623	8,254
בריטניה	13,258	310	293	4,143	-	1,776
צרפת	2,534	10	7	1,228	-	916
שווייץ	2,163	-	-	367	-	827
גרמניה	2,156	-	-	442	-	1,362
בלגיה	375	-	-	55	-	40
איטליה	113	-	-	14	-	108
הולנד	1,698	56	56	196	-	329
אחרות	8,725	378	364	2,229	-	2,273
סך כל החשיפה למדינות זרות	62,353	1,446	1,063	15,297	-	15,885
סך כל החשיפה למדינות LDC	2,669	335	322	1,679	-	606
סך כל החשיפה למדינות ה-GIIPS (ד)	664	-	-	45	-	298
366						

הערות ראה בעמוד 152.

סקירת הנהלה

חשיפות למדינות זרות (המשך)

תוספת ד' (המשך)

חלק א' – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם (המשך)

30 בספטמבר 2014						
חשיפה מאזנית (א)						
חשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד						
חשיפה מאזנית מעבר לגבול			הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			
			חשיפה	חשיפה	חשיפה	חשיפה
			מאזנית לפני	מאזנית נטו	מאזנית נטו	מאזנית נטו
			ניכוי	ניכוי בגין	לאחר ניכוי	התחייבויות
			התחייבויות	התחייבויות	מקומיות	מקומיות
			מקומיות	מקומיות	מקומיות	מקומיות
			לממשלות (ג)	לבנקים	לאחרים	לממשלות (ג)
			במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
המדינה	ארצות הברית	2,269	5,994	9,747	17,155	8,701
	בריטניה	228	5,229	3,678	7,283	1,953
	צרפת	-	1,630	498	-	-
	שווייץ	-	793	979	1,778	1,031
	גרמניה	-	840	1,506	-	-
	בלגיה	230	1,051	133	-	-
	איטליה	-	228	75	-	-
	הולנד	-	677	1,549	-	-
	אחרות	390	3,620	4,929	1,438	639
	סך כל החשיפה למדינות זרות	3,117	20,062	23,094	27,654	12,324
	סך כל החשיפה למדינות LDC	212	903	1,043	1,312	594
	סך כל החשיפה למדינות ה-	-	-	-	-	-
	GIIPS (ד)	-	229	648	-	-
חשיפה מאזנית						
חשיפה חוץ מאזנית (א)(ב)						
חשיפה מאזנית מעבר לגבול						
תקופת פרעון						
מזה:						
סיכון						
מזה:						
סיכון						
סך כל						
החשיפה						
המאזנית						
במיליוני ש"ח						
המדינה	ארצות הברית	26,464	599	382	5,682	6,493
	בריטניה	14,465	475	445	2,981	4,783
	צרפת	2,128	8	8	983	754
	שווייץ	2,519	-	-	522	1,739
	גרמניה	2,346	2	2	290	1,880
	בלגיה	1,414	-	-	73	1,191
	איטליה	303	-	-	27	276
	הולנד	2,226	60	60	156	1,067
	אחרות	9,738	446	413	1,107	5,921
	סך כל החשיפה למדינות זרות	61,603	1,590	1,310	11,821	24,104
	סך כל החשיפה למדינות LDC	2,876	399	366	769	1,817
	סך כל החשיפה למדינות ה-	-	-	-	-	-
	GIIPS (ד)	877	-	-	55	670

הערות ראה בעמוד 152.

סקירת הנהלה

חשיפות למדינות זרות (המשך)

תוספת ד' (המשך)

חלק א' – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם (המשך)

31 בדצמבר 2014						
חשיפה מאזנית (א)						
חשיפה מאזנית של שלוחות התאגיד						
חשיפה מאזנית מעבר לגבול			הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים			
			חשיפה	חשיפה	מאזנית נטו	חשיפה
			ניכוי	ניכוי בגין	לאחר ניכוי	התחייבויות מקומיות
			התחייבויות מקומיות	התחייבויות מקומיות	התחייבויות מקומיות	התחייבויות מקומיות
			לממשלות (ג)	לבנקים	לאחרים	לממשלות (ג)
			במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
המדינה	ארצות הברית	3,631	6,906	10,722	18,365	9,246
בריטניה	240	5,028	4,759	6,961	2,081	4,880
צרפת	-	1,645	644	-	-	-
שווייץ	-	749	1,090	2,343	1,035	1,308
גרמניה	-	2,263	2,635	-	-	-
בלגיה	236	782	136	-	-	-
איטליה	-	223	50	-	-	-
הולנד	-	78	865	-	-	-
אחרות	545	5,891	4,358	1,516	767	749
סך כל החשיפה למדינות זרות	4,652	23,565	25,259	29,185	13,129	16,056
סך כל החשיפה למדינות LDC	247	1,513	1,588	1,370	714	656
סך כל החשיפה למדינות ה-GIIPS (ד)	-	226	360	-	-	-
חשיפה מאזנית						
חשיפה חוץ מאזנית (א)(ב)						
חשיפה מאזנית מעבר לגבול						
תקופת פרעון						
מזה:						
סיכון						
מזה:						
סיכון						
סך כל החשיפה המאזנית						
סך כל החשיפה המאזנית						
במיליוני ש"ח						
המדינה	ארצות הברית	30,378	615	349	6,279	6,205
בריטניה	14,907	424	385	3,339	9	3,910
צרפת	2,289	11	8	1,151	-	76
שווייץ	3,147	-	-	398	-	1,483
גרמניה	4,898	2	2	292	-	3,618
בלגיה	1,154	-	-	74	-	871
איטליה	273	-	-	27	-	210
הולנד	943	61	61	206	-	771
אחרות	11,543	462	425	1,495	-	6,255
סך כל החשיפה למדינות זרות	69,532	1,575	1,230	13,261	9	23,399
סך כל החשיפה למדינות LDC	4,004	406	371	984	-	810
סך כל החשיפה למדינות ה-GIIPS (ד)	586	-	-	39	-	493

הערות ראה בעמוד 152.

חשיפות למדינות זרות (המשך)

תוספת ד' (המשך)

הערות:

- (א) סיכון אשראי מאזני וחוזף מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים. לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- (ב) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (ג) כולל ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (ד) החשיפה למדינות ה GIIPS כוללת את המדינות: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד.

הערות כלליות:

בהתאם להוראת המפקח על הבנקים חשיפה למדינות זרות מוצגת על בסיס סיכון סופי כדלקמן:

- היתרה המאזנית של חוב תטופל כסכום החשיפה למדינת התושבות החוקית של החייב הנושא בסיכון הסופי לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- יתרה מאזנית של השקעה במניות תטופל כסכום החשיפה למדינת התושבות של מנפיק הנייר.
- סיכון אשראי חוץ מאזני מוצג כחשיפה חוץ מאזנית למדינת התושבות של הצד הנגדי לעיסקה כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה.

התייחסות לביטחונות בהיבט של קביעת הסיכון הסופי תהיה כדלהלן:

- ערבויות צד ג' - בהתאם למדינת התושבות של הערב.
- ניירות הערך - מדינת התושבות הינה של מנפיק נייר הערך.
- הובהר בהוראה כי נדל"ן ויתרות חייבים אינם מהווים ביטחון לצורך קביעת הסיכון הסופי.
- לצורך קביעת הסיכון הסופי נלקחו ביטחונות ספציפיים בלבד.

חלק ב' - ליום 30 בספטמבר 2015 ולתקופות ההשוואה אין חשיפה מאזנית מצרפית למדינות זרות שסך החשיפה לכ"א מהן הינה בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון העצמי - לפי הנמוך.

חלק ג' - סכום החשיפה למדינות זרות עם בעיות נזילות כפי שהוגדר על ידי בנק ישראל (מדינה אשר מקבלת סיוע כספי מ-IMF או שהתחייבויותיה מדורגות בדירוג אשראי CCC או נמוך יותר) מסתכם בסך 1,439 מיליון ש"ח ומתייחס ל-12 מדינות.

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני רקפת רוסק-עמינח מצהירה כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרביע שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2015 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח ;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו ; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברביע זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי :
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי ; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

18 בנובמבר 2015

רקפת רוסק-עמינח
מנהל כללי ראשי

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני רון פאינרו מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרביע שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2015 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברביע זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

18 בנובמבר 2015

רון פאינרו
סגן מנהל כללי בכיר
ראש החטיבה הפיננסית

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני שלמה גולדפרב מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרביע שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2015 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברביע זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

18 בנובמבר 2015

שלמה גולדפרב
סגן מנהל כללי בכיר
חשבונאי ראשי
ראש חטיבת החשבונאות

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים המשותפים לבעלי המניות של בנק לאומי לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2015 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של חברות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ-0.37% מכלל הנכסים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2015, והכנסותיהן מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולות בדוחות רווח והפסד מאוחדים מהוות כ-0.16% וכ-0.04% מכלל ההכנסות המאוחדות מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, בהתאמה. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שנידודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב:

1. לאמור בביאור 6. סעיפים 2 ו-4 ולאמור בביאור 6. סעיף 1(ה4). בדבר תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד חברה בת לרבות בקשות לאישורן כתביעות ייצוגיות.
2. לאמור בביאור 6. סעיף 10. בדבר חקירה שמתנהלת נגד הקבוצה על ידי רשות ניירות הערך האמריקאית בקשר עם פעילות הקבוצה מול תושבי ארה"ב.

הבנק אינו יכול להעריך מה תהיינה ההשלכות של העניינים הנ"ל על הבנק, אם בכלל, על מצבו הכספי ועל תוצאות פעולותיו ואם תהיינה מהותיות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

18 בנובמבר 2015

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014	
בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	במיליוני ש"ח
נכסים	ביאור		
מזומנים ופיקדונות בבנקים	52,562	54,612	60,615
ניירות ערך (ב)(ג)	67,545	46,058	52,113
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	1,420	2,019	2,000
אשראי לציבור	263,822	253,206	256,468
הפרשה להפסדי אשראי	(3,813)	(3,725)	(3,988)
אשראי לציבור, נטו	260,009	249,481	252,480
אשראי לממשלות	474	510	528
השקעות בחברות כלולות	948	2,062	2,216
בניינים וציוד	2,992	3,051 (א)	3,162 (א)
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	18	42	43
נכסים בגין מכשירים נגזרים	15,314	16,227	16,909
נכסים אחרים (ב)	7,242	6,320 (א)	6,918 (א) (ה)
סך כל הנכסים	408,524	380,382	396,984
התחייבויות והון			
פיקדונות הציבור	317,991	286,632	303,397
פיקדונות מבנקים	3,650	4,781	4,556
פיקדונות מממשלות	644	391	467
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	503	1,172	1,238
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	22,187	23,932	23,678
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	14,766	15,702	15,650
התחייבויות אחרות (ב)(ד)	19,873	20,729 (א)	21,860 (א) (ה)
סך כל ההתחייבויות	379,614	353,339	370,846
זכויות שאינן מקנות שליטה	335	334	340
הון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	28,575	26,709 (א)	25,798 (א)
סך כל ההון	28,910	27,043	26,138
סך כל ההתחייבויות וההון	408,524	380,382	396,984

- (א) הוצג מחדש עקב יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה באור 1.ג.1. וכן יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה, ראה באור 2.ג.1.
- (ב) לפרטים בדבר סכומים הנמדדים בשווי הון ראה באור 8.א.
- (ג) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלווים ראה באור 2.
- (ד) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, 505 מיליוני ש"ח (ביום 30 בספטמבר 2014 - 445 מיליוני ש"ח וביום 31 בדצמבר 2014 - 494 מיליוני ש"ח).
- (ה) סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוד ברוט	רקפת רוסק-עמינח	רון פאינרו	שלמה גולדפרב
יו"ר הדירקטוריון	מנהל כללי ראשי	סגן מנהל כללי בכיר	סגן מנהל כללי בכיר
		ראש החטיבה הפיננסית	חשבונאי ראשי
			ראש חטיבת החשבונאות

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015

לשנה שהסתיימה	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה
2015	2014	2015	2014	2015	2014
בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר
ביאור במיליוני ש"ח					
9	2,463	2,665	6,783	7,678	10,012
9	588	766	1,392	2,117	2,649
	1,875	1,899	5,391	5,561	7,363
3	73	56	166	(11)	472
	1,802	1,843	5,225	5,572	6,891
הכנסות שאינן מריבית					
10	325	224	1,539	719	795
	1,013	1,033	3,099	3,113	4,167
	6	18	114	95	(א) 179
	1,344	1,275	4,752	3,927	5,141
הוצאות תפעוליות ואחרות					
	1,360	1,283	4,123	4,019	(א) 5,151
	427	420	1,282	1,237	(א) 1,655
	-	44	-	58	58
	334	737	1,113	1,984	2,507
	2,121	2,484	6,518	7,298	9,371
	1,025	634	3,459	2,201	2,661
	327	332	1,189	1,034	(א) 1,278
	698	302	2,270	1,167	1,383
	15	345	161	294	(ב) 42
רווח נקי					
	713	647	2,431	1,461	1,425
	(9)	(11)	(27)	(5)	(12)
	704	636	2,404	1,456	1,413
רווח בסיסי ומדולל למניה (בשקלים חדשים)					
	0.48	0.43	1.63	0.99	(א) 0.96

(א) הוצג מחדש עקב יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה באור 1.ג.1. וכן יישום למפרע של מכתב המפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה, ראה באור 2.ג.1.

(ב) לא כולל השפעת התוצאות של החברה לישראל לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 ראה באור 1.כד. לדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר, 2014.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על הרווח הכולל
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2013 (א)	2014 (א)	2014 (א)	2015	2014 (א)	2015
מבוקר			בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח					
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
2,030	1,425	1,461	2,431	647	713
בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
42	12	5	27	11	9
1,988	1,413	1,456	2,404	636	704
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק					
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:					
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו					
(518)	355	479	(402)	424	(685)
התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו (א), לאחר גידורים (ב)					
(115)	192	6	(4)	16	2
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים (ד)					
(483)	(1,384)	181	1,050	(5)	46
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות כלולות					
(6)	(108)	(ה) (5)	15	(ה) (6)	3
(1,122)	(945)	661	659	429	(634)
335	447	(199)	(310)	(51)	234
השפעת המס המתייחס					
רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים					
(787)	(498)	462	349	378	(400)
בניכוי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
(3)	-	-	(1)	-	2
(784)	(498)	462	350	378	(402)
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים					
1,243	927	1,923	2,780	1,025	313
הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
בניכוי הרווח (הפסד) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
39	12	5	26	11	11
הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק					
1,204	915	1,918	2,754	1,014	302

- (א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
- (ב) גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
- (ג) הוצג מחדש עקב יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה באור 1.ג.1. וכן יישום למפרע של מכתב המפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה, ראה באור 2.ג.1.
- (ד) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף שנה של תוכניות להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.
- (ה) לא כולל השפעת התוצאות של החברה לישראל לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 ראה באור 1.כד. לדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר, 2014.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים

תמצית דוח מאוחד על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

קרנות הון				
הון מניות	פרמיה	מבוסס מניות ואחרות (א)	ההון	עסקאות תשלום סך כל הון המניות וקרנות
במיליוני ש"ח				
7,059	1,129	33	8,221	יתרה ליום 30 ביוני 2015
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	התאמות בגין חברות כלולות, נטו
-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	-	הלוואות לעובדים לרכישת מניות הבנק
-	-	-	-	דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות
7,059	1,129	33	8,221	יתרה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

קרנות הון				
הון מניות	פרמיה	מבוסס מניות ואחרות (א)	ההון	עסקאות תשלום סך כל הון המניות וקרנות
במיליוני ש"ח				
7,059	1,129	33	8,221	יתרה ליום 30 ביוני 2014 (ב)
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה (ב)
-	-	-	-	התאמות בגין חברות כלולות, נטו
-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	-	הלוואות לעובדים לרכישת מניות הבנק
7,059	1,129	33	8,221	יתרה לסוף התקופה

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.

(ב) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה באור 1.ג.1. וכן יישום למפרע של מכתב המפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה, ראה באור 2.ג.1.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים

הלוואות לעובדים					
זכויות שאינן מקנות שליטה		לרכישת מניות		רווח (הפסד) כולל	
סך הכל הון	סך הכל	סך הכל	הבנק	עודפים שנצברו	אחר מצטבר
28,607	334	28,273	-	20,849	(797)
713	9	704	-	704	-
-	-	-	-	-	-
(400)	2	(402)	-	-	(402)
-	-	-	-	-	-
(10)	(10)	-	-	-	-
28,910	335	28,575	-	21,553	(1,199)

הלוואות לעובדים					
זכויות שאינן מקנות שליטה		לרכישת מניות		רווח (הפסד) כולל	
סך הכל הון	סך הכל	סך הכל	הבנק	עודפים שנצברו	אחר מצטבר
26,028	323	25,705	(42)	18,493	(967)
647	11	636	-	636	-
(10)	-	(10)	-	(10)	-
378	-	378	-	-	378
-	-	-	-	-	-
27,043	334	26,709	(42)	19,119	(589)

דוחות כספיים

תמצית דוח מאוחד על השינויים בהון (המשך) לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)				
קרנות הון				
הון מניות	פרמיה	ואחרות (א)	מבוסס מניות	עסקאות תשלום סך כל הון המניות וקרנות ההון
במיליוני ש"ח				
7,059	1,129	33	8,221	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר) (ב)
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	התאמות בגין חברות כלולות, נטו
-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	-	הלוואות לעובדים לרכישת מניות הבנק
-	-	-	-	דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות
7,059	1,129	33	8,221	יתרה לסוף התקופה
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)				
קרנות הון				
הון מניות	פרמיה	ואחרות (א)	מבוסס מניות	עסקאות תשלום סך כל הון המניות וקרנות ההון
במיליוני ש"ח				
7,059	1,129	33	8,221	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר) (ב)
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה (ב)
-	-	-	-	התאמות בגין חברות כלולות, נטו
-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	-	שינויים בזכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות
7,059	1,129	33	8,221	יתרה לסוף התקופה

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.

(ב) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה באור 1.ג.1. וכן יישום למפרע של מכתב המפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה, ראה באור 2.ג.1.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים

הלוואות לעובדים					
רווח (הפסד) כולל	עודפים שנצברו	לרכישת מניות הבנק	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
(1,549)	19,168	(42)	25,798	340	26,138
-	2,404	-	2,404	27	2,431
-	(18)	-	(18)	-	(18)
350	-	-	350	(1)	349
-	(1)	42	41	(21)	20
-	-	-	-	(10)	(10)
(1,199)	21,553	-	28,575	335	28,910

הלוואות לעובדים					
רווח (הפסד) כולל	עודפים שנצברו	לרכישת מניות הבנק	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
(1,051)	17,680	(43)	24,807	340	25,147
-	1,456	-	1,456	5	1,461
-	(17)	-	(17)	-	(17)
462	-	-	462	-	462
-	-	1	1	(1)	-
-	-	-	-	(10)	(10)
(589)	19,119	(42)	26,709	334	27,043

דוחות כספיים

תמצית דוח מאוחד על השינויים בהון (המשך) לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
קרנות הון			
הון מניות	פרמיה	מבוסס מניות ואחרות (א)	סך כל הון המניות וקרנות ההון
במיליוני ש"ח			
7,059	1,129	23	8,211
יתרה ליום 1 בינואר 2013 (מבוקר)			
-	-	-	-
השפעת האימוץ לראשונה מיישום הכללים להיוון עלויות תוכנה (ב)			
-	-	-	-
השפעת האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים (ב)			
7,059	1,129	23	8,211
יתרה ליום 1 בינואר 2013 לאחר היישום לראשונה של הכללים החדשים			
-	-	-	-
רווח נקי (ב)			
-	-	-	-
התאמות בגין חברות כלולות נטו			
-	-	10	10
הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות			
-	-	-	-
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס			
-	-	-	-
התאמות אחרות בגין חברות כלולות			
-	-	-	-
הלוואות לעובדים לרכישת מניות הבנק			
-	-	-	-
דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות			
7,059	1,129	33	8,221
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר)			
-	-	-	-
רווח נקי (ב)			
-	-	-	-
התאמות בגין חברות כלולות, נטו			
-	-	-	-
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס			
-	-	-	-
שינויים בזכויות שאינן מקנות שליטה			
-	-	-	-
דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות			
7,059	1,129	33	8,221
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)			

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.

(ב) הוצג מחדש לאור יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה באור 1.ג.1. וכן יישום למפרע של מכתב המפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה, ראה באור 2.ג.1.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים

הלוואות לעובדים					
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו	לרכישת מניות הבנק	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
458	15,965	(44)	24,590	307	24,897
-	(346)	-	(346)	-	(346)
(725)	38	-	(687)	-	(687)
(267)	15,657	(44)	23,557	307	23,864
-	1,988	-	1,988	42	2,030
-	24	-	24	-	24
-	-	-	10	-	10
(784)	-	-	(784)	(3)	(787)
-	11	-	11	-	11
-	-	1	1	-	1
-	-	-	-	(6)	(6)
(1,051)	17,680	(43)	24,807	340	25,147
-	1,413	-	1,413	12	1,425
-	75	-	75	-	75
(498)	-	-	(498)	-	(498)
-	-	1	1	(2)	(1)
-	-	-	-	(10)	(10)
(1,549)	19,168	(42)	25,798	340	26,138

דוחות כספיים

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2015	2014	2015	2014	2015	2014
בלתי מבוקר					
במיליוני ש"ח					
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
713	647 (ב)	2,431	1,461 (ב)	1,425 (ב)	יווח נקי לתקופה
התאמות:					
(12)	(337) (ג)	674	(264) (ג)	15	חלק הקבוצה בהפסדים (ברווחים) בלתי מחולקים של חברות כלולות (א)
156	146 (ב)	491	446 (ב)	602 (ב)	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
-	44	36	58	58	הפחתות
73	56	166	(11)	472	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
-	2	-	(4)	(3)	הפסדים (רווחים) של נכסים שהועברו לבעלות הקבוצה
(11)	(28)	(11)	(28)	(28)	רווח ממכירת תיקי אשראי
(278)	(208)	(932)	(483)	(647)	רווחים ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה (לרבות ירידת ערך)
(130)	(167)	(30)	(384)	(456)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
-	-	(522)	-	-	רווח ממניעושה השקעה בחברות כלולות
(21)	-	(43)	(26)	(83)	רווח ממניעושה בניינים וציוד
(153)	(162) (ב)	(290)	(194) (ב)	(118) (ב)	מסים נדחים - נטו
67	(66) (ב)	356	255 (ב)	418 (ב)	שינוי בנכסי תוכנית, נטו בגין זכויות עובדים
19	33	89	(150)	(67)	ריבית שהתקבלה מעבר לריבית שנצברה בתקופה (שטרם התקבלה) בגין אג"ח זמין למכירה
(338)	312	(3)	792	1,000	ריבית שטרם שולמה (ששולמה) בגין אג"ח וכתבי התחייבות נדחים
(465)	(389)	(98)	(374)	(839)	השפעת הפרשי שער על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
(12)	82 (ב)	13	75 (ב)	(84) (ב)	אחר, נטו
שינוי נטו בנכסים שוטפים:					
(391)	2,668	(394)	49	(1,215)	פיקדונות בבנקים
(5,017)	(4,514)	(7,643)	(8,475)	(11,029)	אשראי לציבור
(39)	(24)	55	51	35	אשראי לממשלות
757	(385)	580	(659)	(640)	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(775)	(4,365)	1,600	(3,168)	(3,845)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(1,185)	(461)	744	172	(1,633)	ניירות ערך למסחר
223	- (ב)	(490)	(156) (ב)	154 (ב)	נכסים אחרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:					
(1,027)	(449)	(935)	445	191	פיקדונות מבנקים
13,173	5,440	14,118	(497)	15,184	פיקדונות הציבור
(7)	13	167	(23)	39	פיקדונות מממשלות
(868)	425	(735)	548	614	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
283	3,545	(907)	2,173	2,086	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(547)	470 (ב)	(1,272)	961 (ב)	103 (ב)	התחייבויות אחרות
4,188	2,328	7,215	(7,410)	1,709	מזומנים נטו מפעילות שוטפת (לפעילות שוטפת)

(א) בניכוי דיבידנד שהתקבל.
(ב) הוצג מחדש עקב יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה באור 1.ג.1. וכן יישום למפרע של מכתב המפקח על הבנקים בנושא הויון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה, ראה באור 1.ג.2.
(ג) לא כולל השפעת החברה לישראל לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014, פרט להשפעתם של אירועים מהותיים בגנים פורסמו דיווחים מיידיים.

דוחות כספיים

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך) לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר
2014	2014	2015	2014	2015
מבוקר			בלתי מבוקר	
			במיליוני ש"ח	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה				
(33,427)	(19,324)	(61,785)	(7,209)	(17,876)
22,673	18,784	28,032	4,968	6,480
26,347	20,193	18,779	7,377	9,775
344	372	98	372	98
(341)	(49)	(36)	-	(35)
-	-	711	-	-
(683) (ב)	(492) (ב)	(337)	(167) (ב)	(23)
94	22	71	-	29
3	3	3	-	-
15,010	19,509	(14,464)	5,341	(1,552)
מזומנים נטו מפעילות השקעה (לפעילות השקעה)				
תזרימי מזומנים מפעילות מימון				
-	-	3,201	-	3,201
(2,763)	(2,301)	(4,689)	(889)	(396)
(2)	(1)	(32)	-	(1)
(10)	(10)	(10)	-	(10)
1	40	42	39	-
(2,774)	(2,272)	(1,488)	(850)	2,794
13,945	9,827	(8,737)	6,819	5,430
42,777	42,777	57,561	45,770	43,027
839	374	98	389	465
57,561	52,978	48,922	52,978	48,922
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה				

ראה הערות בעמוד קודם.

דוחות כספיים

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך)
לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015

ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו דיבידנדים שהתקבלו:

לשנה	לשלושה חודשים	לתשעה חודשים	לשנה	לשלושה חודשים
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2014	2014	2015	2014	2015
מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
9,922	7,584	7,249	2,392	2,212
(3,455)	(2,510)	(2,569)	(1,040)	(719)
67	37	1,003	9	163
(1,604)	(139)	(1,111)	679	(491)

נספח א – פעולות השקעה ומימון שלא במזומן:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

(1) במשך התקופה נרכש רכוש קבוע כנגד התחייבויות לספקים בסך 9 מיליוני ש"ח.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

(1) במשך התקופה נרכש רכוש קבוע כנגד התחייבויות לספקים בסך 9 מיליוני ש"ח.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

(1) במשך השנה נרכש רכוש קבוע כנגד התחייבויות לספקים בסך 49 מיליוני ש"ח.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

(א) כללי

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2015 ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי. הכללים החשבונאיים שישמשו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2014, פרט לאמור בסעיף ג' להלן. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2014 ולביאורים הנלווים אליהם. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 18 בנובמבר 2015.

(ב) עקרונות עריכת הדוחות הכספיים

בנושאים המצויים בליבת העסק הבנקאי - בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב כפי אומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתאחדות אליהם, כפי שעוגנו בהוראות הדיווח לציבור על ידי המפקח על הבנקים.

התקינה הבינלאומית מיושמת באופן הבא:

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פועל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח.
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק מטפל בסוגיה בהתאם לכללי חשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים על אותם נושאים.
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור הבנק פועל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי האחר וההנחיות המתאחדות של הפיקוח על הבנקים.
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל.

שימוש באומדנים

בעת הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, נדרש מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות והפעלת שיקול דעת המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת. האומדנים וההערכות הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים, למעט בנושא זכויות עובדים ראה סעיף ג.1. ובנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה ראה סעיף ג.2.

הצגה מחדש

בעקבות היישום הראשונה של תקני חשבונאות מסוימים והוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף ג' להלן) סעיפים מסוימים במסגרת הדוחות הכספיים ומספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת.

(ג) יישום הראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים
החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2015 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1. אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים, לרבות תשלומים מבוססי מניות, בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח לציבור יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום הראשונה הבנק יתקן למפרע את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור.

ביום 11 בינואר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר משלים לחוזר שפורסם ביום 9 באפריל 2014 שכולל מתכונת גילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות. כמו כן מעדכן החוזר נושאים כגון: שיעור היוון, הוראות מעבר, דרישות הגילוי בדוח על הרווח הכולל, בביאור על רווח כולל אחר מצטבר ודרישות גילוי בדוח הדירקטוריון.

בחוזר מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאיגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות עובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA ומעלה. מסיבות פרקטיות נקבע שחישוב המרווח יתבסס על מרווחי אגרות החוב הקונצרניות בארה"ב. בנק הסבור ששינויים במרווח המתקבל בתקופה מסוימת נובעים מתנודות חריגות בשווקים באופן שהמרווחים המתקבלים על פיהן אינם מתאימים לשמש להיוון כאמור לעיל, יפנה לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים. דוגמאות למצבים אלה יכולים לכלול, בין היתר, שינויים בגינם המרווח המתקבל גבוה מהמרווח על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (מקומי) בישראל.

הבנק תיקן למפרע מספרי השוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך. באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים נקבע:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראות השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל, נכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
- רווחים אקטואריים שנרשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת הדיווח, נרשמו ברווח הכולל האחר המצטבר ואיפסו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל.
- רווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת הדיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל והפסדים אקטואריים, מופחתים בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

דוחות כספיים

- רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1 בינואר 2013 ובתקופות שלאחר מכן, נכללים במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ומופחתים בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.
- השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), נזקפה לעודפים.
- בנוסף, מעדכן החוזר את דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.
- ביום 12 בינואר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא הטבות לעובדים אשר כולל דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכיחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.
- יודגש כי בהתאם לקובץ השאלות והתשובות כאשר חלו שינויים המשפיעים מהותית על נכסי התוכנית או על המחויבויות בגין התוכנית להטבה מוגדרת, תאגיד בנקאי ימדוד מחדש הן את ההתחייבויות והן את הנכסים.
- תאגיד בנקאי רשאי לאמץ מדיניות חשבונאית לפיה ימדדו מחדש הנכסים וההתחייבויות בגין התכנית בכל תקופת ביניים ובלבד שתיושם באופן עקבי בכל תקופות הביניים.
- הבנק בחר לאמץ מדיניות חשבונאית של מדידה מחדש בכל תקופת ביניים.

עיקרי ההוראות החדשות בנושא זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות במסגרת תכניות להטבה מוגדרת

- תכנית להטבה מוגדרת הינה תכנית פנסיה המגדירה את הסכום של הטבת פנסיה שישולם, בדרך כלל כפונקציה של גורם אחד או יותר כגון: גיל, שנות שירות או תגמול.
- חישוב ההתחייבות בגין תכניות פנסיה ותכניות אחרות לאחר פרישה מבוסס על חישובים הכוללים הנחות אקטואריות ואחרות לרבות: שיעורי היוון, תמותה, תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי תכנית, גידול בתגמול ותחלופה.
 - הבנק בוחן את הנחותיו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים ומעדכן הנחות אלה בהתאם לצורך.
 - שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.
 - ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים.
 - הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

הטבות לאחר פרישה במסגרת תכניות להפקדה מוגדרת

- תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית שלפיה הבנק משלם תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי שתהיה לו מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים.
- התכנית מספקת חשבון אישי לכל משתתף ומספקת הטבות המבוססות ככלל על ההפקדות ותשואות ההשקעות.
- מחויבות הבנק להפקיד בתכנית להפקדה מוגדרת, נזקפת כהוצאה לרווח והפסד בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים שירותים קשורים.

דוחות כספיים

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים - מענקי יובל

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

היעדרויות מזכות בפיצוי

- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- לצורך חישוב ההתחייבות בגין ימי חופשת יובל מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות. שינויים בהתחייבות נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

עסקאות תשלום מבוסס מניות

- הבנק ככלל מכיר בהוצאה בגין תשלומים מבוססי המניות שהוא מעניק לעובדיו.
- מענקים הונניים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה.
- מענקים התחייבותיים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה, וההתחייבות נמדדת מחדש עד מועד הסילוק.

השינויים העיקריים ביחס למדיניות החשבונאית :

- עד למועד יישום ההוראה שיעור ההיוון של העתודות היה 4% לעומת שיעור היוון המבוסס על תשואת אגרות החוב ממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA ומעלה כפי ההוראה החדשה.
- עד למועד יישום ההוראה, רווחים והפסדים אקטואריים נזקפו מידית לדוח רווח והפסד לעומת זקיפה לרווח כולל אחר מצטבר בגין תכניות להטבה מוגדרת.
- עד למועד יישום ההוראה, רווחים/הפסדים בפועל מנכסי תכנית נזקפו מידית לדוח רווח והפסד. בהתאם להוראה יש לקבוע מנגנון לחישוב התשואה החזויה על נכסי תכנית שתיזקף מידית לרווח והפסד כאשר הפער בין התשואה החזויה לתשואה בפועל יזקף לרווח כולל אחר מצטבר בגין תכניות להטבה מוגדרת.

דרישות גילוי בדוחות הכספיים ביניים בשנת 2015 :

בדוחות לרביע הראשון והשני לשנת 2015 ניתן גילוי לפרטים הבאים וזאת בנוסף על הגילוי הנדרש בדוח רבעוני רגיל :

השפעת האימוץ לראשונה ליום 1 בינואר 2013 בשורה נפרדת בדוח על השינויים בהון העצמי ובביאור על רווח כולל אחר מצטבר.

גילוי מלא בהתאם למתכונת הגילוי בדוח השנתי בשינויים המחויבים כמפורט להלן :

הגילוי כולל התייחסות לסכומים תוצאתיים בגין השנים 2013 ו-2014.

הגילוי כולל התייחסות ליתרות מאזניות ולהנחות ששימשו לימים 31 בדצמבר 2013 ו-31 בדצמבר 2014.

דוחות כספיים

לצורך הצגת מספרי השוואה לשנים 2013 ו-2014 בנק רשאי משיקולים פרקטיים להשתמש בשיעורי התשואה בפועל בשנים אלה כשיעורי תשואה חזויה.

ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ליום 1 בינואר 2013 הינה: קיטון בהון של 687 מיליוני ש"ח לאחר השפעת מס, מזה קרן הון שלילית בסך 725 מיליוני ש"ח לאחר השפעת מס שנרשמה ברווח כולל אחר מצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים".

קרן זו הינה בגין הפסד אקטוארי הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

ליום 30 בספטמבר 2015 יתרת רווח כולל אחר מצטבר בגין הטבות לעובדים הסתכמה בסך 1,245 מיליוני ש"ח לאחר השפעת מס, קיטון של 659 מיליוני ש"ח לאחר השפעת מס בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2014. קרן ההון השלילית שנוצרה במועד האימוץ, אופסה ברבעון השני של שנת 2015.

יתרת ההתחייבות להטבות לעובדים ליום 30 בספטמבר 2015 לפי שיעור היוון על בסיס אגרות חוב קונצרניות בישראל ("שוק עמוק לגישת הרשות לניירות ערך") גבוהה בכ-608 מיליון ש"ח מיתרת ההתחייבות בפועל.

2. היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה

ביום 2 ביוני 2015 התקבל מכתב מהמפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה וזאת לאור המורכבות החשבונאית של הנושא ומהותיות סכומי עלויות התוכנה שהונו. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים:

א. נקבע סף מהותיות בסך 750 אלף ש"ח. כל פרויקט פיתוח תוכנה אשר סך כל עלויות התוכנה שניתן להוון בגינו נמוכות מסף המהותיות שנקבע, יזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד.

ב. אומדן אורך החיים של עלויות התוכנה שהונו עודכן כך שלא יעלה על 5 שנים.

ג. נקבע מקדם היוון לשעות העבודה, שנמוך מ-1 שיביא בחשבון את הפוטנציאל לסטייה ברישום שעות העבודה ולחוסר יעילות כלכלי.

ד. דרג העובדים שעלויותיהם מהווות לנכסים מוגבל לרמת מנהל פרויקט התוכנה.

הבנק יישם את ההנחיות בנושא בדרך של יישום למפרע. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש.

השפעת היישום לראשונה ליום 1 בינואר 2013 הינה 346 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס.

דוחות כספיים

השפעת היישום ליום 30 בספטמבר 2014 וליום 31 בדצמבר 2014:

ליום 31 בדצמבר 2014				ליום 30 בספטמבר 2014			
בהתאם לכללים	ההשפעה מיישום הכללים	ההשפעה מיישום הכללים	ההשפעה מיישום הכללים	בהתאם לכללים	ההשפעה מיישום הכללים	ההשפעה מיישום הכללים	ההשפעה מיישום הכללים
בהתאם לכללים	החדשים בנושא	החדשים בנושא	החדשים בנושא	בהתאם לכללים	החדשים בנושא	החדשים בנושא	החדשים בנושא
זכויות עובדים	הזכויות	הזכויות	הזכויות	זכויות עובדים	הזכויות	הזכויות	הזכויות
והיוון עלויות	והיוון עלויות	והיוון עלויות	והיוון עלויות	והיוון עלויות	והיוון עלויות	והיוון עלויות	והיוון עלויות
תוכנה	תוכנה	תוכנה	תוכנה	תוכנה	תוכנה	תוכנה	תוכנה
מבוקר				בלתי מבוקר			
				במיליוני ש"ח			
3,162	(567)	-	3,729	3,051	(576)	-	3,627
6,918	210	1,207	5,501	6,320	214	624	5,482
21,860	-	3,145	18,715	20,729	-	1,626	19,103
19,168	(357)	(34)	19,559	19,119	(362)	(97)	19,578
(1,549)	-	(1,904)	355	(589)	-	(905)	316
25,798	(357)	(1,938)	28,093	26,709	(362)	(1,002)	28,073

(א) הבנק תיאם בסכומים לא מהותיים את מספרי ההשוואה ליום 31 בדצמבר 2014 כפי שהוצגו לראשונה בדוחות ליום 31 במרס 2015 בנושא זכויות עובדים.

(ב) הוצג מחדש עקב שינוי שיטה חשבונית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור 1.יח. לדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2014.

דוחות כספיים

השפעת היישום לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
ההשפעה מיישום ההשפעה הכללים	בהתאם להוראות הדיווח	ההשפעה מיישום ההשפעה הכללים	בהתאם להוראות הדיווח	ההשפעה מיישום ההשפעה הכללים	בהתאם להוראות הדיווח	ההשפעה מיישום ההשפעה הכללים	בהתאם להוראות הדיווח	ההשפעה מיישום ההשפעה הכללים
בנושא עלויות תוכנה	בנושא עלויות תוכנה	בנושא עלויות תוכנה	בנושא עלויות תוכנה	בנושא עלויות תוכנה	בנושא עלויות תוכנה	בנושא עלויות תוכנה	בנושא עלויות תוכנה	בנושא עלויות תוכנה
71	(53)	-	18	120	(25)	-	95	211
1,227	27	29	1,283	3,705	254	60	4,019	4,968
451	-	(31)	420	1,329	-	(92)	1,237	1,778
362	(34)	4	332	1,124	(103)	13	1,034	1,281
684	(46)	(2)	636	1,613	(176)	19	1,456	1,502
0.46	-	-	0.43	1.09	(0.12)	0.01	0.99	1.02
-	(5)	-	(5)	-	181	-	181	-
-	6	-	6	-	(66)	-	(66)	-
-	1	-	1	-	115	-	115	-

- (א) הבנק תיאם בסכומים לא מהותיים את מספרי ההשוואה ליום 31 בדצמבר 2014 כפי שהוצגו לראשונה בדוחות ליום 31 במרס 2015 בנושא זכויות עובדים.
- (ב) הוצג מחדש עקב שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור 1.יח. לדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2014.

3. דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון

ביום 30 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון". זאת, בהמשך למדיניות הפיקוח על הבנקים, לאמץ בנושאים מהותיים את מערך הדיווח הכספי שחל על בנקים בארה"ב. בהתאם להוראה, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא סיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים מורכבים.

הבנק מיישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2015 בדרך של יישום למפרע. ליישום ההוראה לא היתה השפעה מהותית על הבנק.

4. סיכון אשראי לפי ענפי משק

ביום 9 באפריל 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא "סיכון אשראי לפי ענפי משק". החוזר מאמץ את הסיווג האחד של ענפי הכלכלה שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הבנק מיישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2015 בדרך של יישום למפרע.

5. קובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים

ביום 10 בספטמבר 2015 פרסם המפקח קובץ שאלות ותשובות מעודכן בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בקובץ השאלות והתשובות הובהרו הדרישות לקביעת הרף לצורך ביצוע בחינה פרטנית לירידת ערך וכן הובהר כי לא ניתן לשנות את אופן בחינת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חוב מסוים (דהיינו לעבור מבחינה על בסיס קבוצתי לבחינה על בסיס פרטני), למעט במצב של ארגון מחדש של חוב בעייתי. בנוסף נקבעו כללים לביצוע מחיקה חשבונאית בגין חוב בעייתי בארגון מחדש שכשל. השפעת היישום לראשונה של הנחיות אלה הינה 14 מיליוני ש"ח.

(ד) תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות וקובץ שאלות ותשובות ליישום. ביום 10 בספטמבר 2015 פרסם עדכון לקובץ השאלות ותשובות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ובין השאר כולל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהן יידרשו הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים ולעדכן את דיווחיהם.

התיקונים להוראות נועדו לחייב דיווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים. בנוסף, בחוזר נקבע כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" יינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC 280) ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח.

הכללים החדשים יחולו מהדוחות הכספיים לשנת 2015 ואילך באופן המפורט להלן:

- בדוחות לשנת 2015 תחול דרישת הגילוי בקשר לנתונים מאזניים ביחס למגזרי פעילות פיקוחיים כמוגדר בהוראות החדשות. בהתאם להוראות החדשות ניתן שלא לתת גילוי למספרי השוואה לנתונים המאזניים על מגזרי הפעילות הפיקוחיים אלא לכלול מספרי השוואה, בהתאם להוראות הדיווח לציבור שהיו בתוקף ערב כניסת החוזר. כמו כן, לא נדרש גילוי על מגזר ניהול פיננסי.
 - החל מהדוח הכספי לרביע הראשון של שנת 2016 נדרש גילוי מלא לפי הכללים החדשים, למעט הגילוי על מגזר ניהול פיננסי. מספרי השוואה יותאמו למפרע. ניתן להציג בדוחות בשנת 2016 מספרי השוואה של שנה אחת בלבד בהתייחס לביאור על מגזרי פעילות פיקוחיים. לצורך הצגת מספרי ההשוואה ניתן יהיה להסתמך על סיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים נכון ליום 1 בינואר 2016.
 - החל מהדוחות לרביע הראשון לשנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן.
- יישום ההוראות החדשות אינו צפוי להביא להשפעה מהותית למעט אופן ההצגה והגילוי.

2. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פרסם חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.

דוחות כספיים

בנקים נדרשים ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר החל מיום 1 בינואר 2017. ביום 9 ביולי 2015 פרסם ה-FASB תיקון לתקן לפיו מועד אימוץ התקן ידחה לשנת 2018. בהתאם להוראות המעבר שנקבעו לצורך היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בפרט, הוראות התקן אינן חלות על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

הבנק טרם החל לבחון את ההשפעה של התקן על דוחותיו הכספיים וטרם בחר בחלופה ליישום הוראות המעבר.

3. עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברת כרטיסי אשראי

ביום 28 באפריל 2015 פורסם חוזר בנושא "עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי". מטרת החוזר עדכון מבנה הדוחות הכספיים הן בין השאר: שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר; הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות השנתיים; וכן גיבוש מתכונת דוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה מובילות של בנקים מובילים בארה"ב ואירופה. עיקרי החוזר הם:

- קביעת מבנה אחיד לסדר הנושאים בדוח הכספי
- שינוי סדר ההצגה בדוח הכספי – הצגת דוח רוח והפסד לפני המאזן. הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורים מאזניים. פיצול ביאור 4 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי לתמצית ברמת סך הכל לפי סוגי אשראי עיקריים ולמידע רחב יותר שייכלל במסגרת פרק סיכונים בדוח הכספי.
- ביטול סקירת ההנהלה ושילובה בדוח הדירקטוריון ושינוי שם דוח הדירקטוריון "דוח הדירקטוריון וההנהלה".
- הוספת דברי יו"ר הדירקטוריון לפני דו"ח הדירקטוריון וההנהלה, שבהם תיכלל התייחסות תמציתית לדגשים עיקריים בשנת הדיווח, ליעדים ולאסטרטגיה ולנושאים אחרים שיו"ר הדירקטוריון יהיה מעוניין להדגיש.
- פרסום דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק שיכלול מידע כמותי מפורט ומידע איכותי על סקירת הסיכונים ואופן ניהולם לפי דרישות הגילוי של באזל ה-FSB ומקורות אחרים.
- צמצום משמעותי בדרישות הגילוי בפרק על תיאור עסקי התאגיד הבנקאי. העברת המידע שנשאר על ממשל תאגידי ועל תיאור עסקי התאגיד לפרק נפרד שיבוא לאחר הדוח הכספי.
- אימוץ דרישות הגילוי שנכללו בהמלצות לשיפור הגילוי על סיכונים בתאגידים בנקאיים שפורסו על ידי ה-EDTF בעיקר באינטרנט במסגרת דוח נפרד שיכלול דרישות גילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים.

נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן החל מהדוח לציבור לשנת 2015, ליישום החוזר לא תהיה השפעה למעט השפעה על אופן ההצגה והגילוי.

4. יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות

ביום 10 ביוני 2015 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות".

בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים שלהלן:

- כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 805 בקודיפיקציה בדבר "צירופי עסקים".
 - הוראות נושא 810 בקודיפיקציה בדבר איחוד.
 - הוראות נושא 20-350 בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ונכסים אחרים" בקשר לטיפול החשבונאי בירידת ערך מוניטין שנרכש בצירוף עסקים.
 - כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חברות מוחזקות, לרבות כללי ההצגה, המדידה והגילוי וההנחיות הנוגעות לירידת ערך שנקבעו בהוראות נושא 323 בקודיפיקציה בדבר "השקעות - שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות".
- נדרש ליישם את הנחיות החוזר החל מיום 1 בינואר 2016 לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה. היישום לראשונה יעשה בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

5. גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים

ביום 10 ביוני 2015 פורסם חוזר בנושא "גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים". התיקונים להוראות הדיווח לציבור מתאימים את הגילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים בדוח לציבור, לדרישות הוראה 312 ולכללים שנקבעו בנושא זה בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - נושא 850 בקודיפיקציה בדבר "גילויים בהקשר לצד קשור". המידע על יתרות מאזניות וחוף מאזניות יכול גם יתרות נכסים בגין עסקאות שבוצעו עם מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה. המידע ימוין בהתאם למהות הקשר בין התאגיד הבנקאי והחברות המאוחזדות שלו ובין בעלי עניין וצדדים קשורים כדלקמן:

בעלי עניין - ייתן גילוי לקבוצות הבאות: מחזיקי מניות בעלי שליטה וקרוביהם, מחזיקים אחרים, נושאי משרה בתאגיד הבנקאי יחד עם בני משפחתו וקרוביהם ומי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה.

צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי - חברות בנות, חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת ואחרים.

נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן החל מהדוח לציבור לשנת 2015. אין צורך בהצגה למפרע של מספרי השוואה אם המידע אינו קיים בידי הבנק.

6. יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא "יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים". בהתאם לחוזר תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים".

נדרש ליישם את הנחיות החוזר החל מיום 1 בינואר 2016 לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה. הבנק בוחן את השפעת אימוץ הכללים לעיל על הדוחות הכספיים.

7. יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מיסים על ההכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא "יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מיסים על הכנסה". בהתאם לחוזר, תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות בנושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מיסים על ההכנסה" ובנושא 830-740 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ מיסים על ההכנסה".

נדרש ליישם את הנחיות החוזר החל מיום 1 בינואר 2017 לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה. הבנק בוחן את השפעת אימוץ הכללים לעיל על הדוחות הכספיים.

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)				
הערך	עלות	מופחתת	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר שווי	הוגן (א)
במאזן	(במניות-עלות)	רווחים	הפסדים	
במיליוני ש"ח				
1. ניירות ערך זמינים למכירה:				
אגרות חוב -				
של ממשלת ישראל	28,887	28,672	216	(1)
של ממשלות זרות	8,215	8,209	8	(2)
של מוסדות פיננסיים בישראל	48	46	2	-
של מוסדות פיננסיים זרים	4,968	4,947	41	(20)
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	7,918	7,919	42	(43)
של אחרים בישראל	596	569	27	-
של אחרים זרים	1,257	1,263	14	(20)
	51,889	51,625	350	(86)
מניות וקרנות נאמנות (ב)	3,371	3,292	284	(205)
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	55,260	54,917	634	(291) (ג)

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)				
הערך	עלות	מופחתת	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו
במאזן	(במניות-עלות)	לשווי הוגן	לשווי הוגן	לשווי הוגן
במיליוני ש"ח				
2. ניירות ערך למסחר:				
אגרות חוב -				
של ממשלת ישראל	8,649	8,629	32	(12)
של ממשלות זרות	1,432	1,431	9	(8)
של מוסדות פיננסיים בישראל	156	156	1	(1)
של מוסדות פיננסיים זרים	128	129	-	(1)
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	852	844	9	(1)
של אחרים בישראל	139	140	-	(1)
של אחרים זרים	354	357	1	(4)
	11,710	11,686	52	(28)
מניות וקרנות נאמנות	575	687	3	(115)
סך כל ניירות הערך למסחר	12,285	12,373	55	(143) (ד)
סך כל ניירות הערך (ה) (ו)	67,545	67,290	689	(434)

הערות ראה בעמוד 183.

ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)				
עלות				
הערך	מופחתת	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	שווי	
במאזן	(במניות-עלות) רווחים	הפסדים	הוגן (א)	
במיליוני ש"ח				
1. ניירות ערך זמינים למכירה:				
אגרות חוב -				
של ממשלת ישראל	12,706	12,403	303	-
של ממשלות זרות	3,526	3,517	11	(2)
של מוסדות פיננסיים בישראל	101	94	7	-
של מוסדות פיננסיים זרים	4,421	4,352	83	(14)
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	7,250	7,324	37	(111)
של אחרים בישראל	725	692	33	-
של אחרים זרים	2,636	2,619	35	(18)
	31,365	31,001	509	(145)
מניות וקרנות נאמנות (ב)	3,595	3,160	456	(21)
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	34,960	34,161	965 (ג)	(166) (ג)
ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)				
עלות				
הערך	מופחתת	מומשו	רווחים שטרם מומשו	הפסדים
במאזן	(במניות-עלות) לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (א)
במיליוני ש"ח				
2. ניירות ערך למסחר:				
אגרות חוב -				
של ממשלת ישראל	8,124	8,049	76	(1)
של ממשלות זרות	203	197	6	-
של מוסדות פיננסיים בישראל	530	528	3	(1)
של מוסדות פיננסיים זרים	239	237	4	(2)
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	559	557	4	(2)
של אחרים בישראל	394	390	5	(1)
של אחרים זרים	632	626	10	(4)
	10,681	10,584	108	(11)
מניות וקרנות נאמנות	417	316	101	-
סך כל ניירות הערך למסחר	11,098	10,900	209 (ד)	(11) (ד)
סך כל ניירות הערך (ה) (ו)	46,058	45,061	1,174	(177)

הערות ראה בעמוד 183.

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)				
עלות				
הערך	מופחתת	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	שווי	
במאזן	(במניות-עלות)	רווחים	הפסדים	הוגן (א)
במיליוני ש"ח				
1. ניירות ערך זמינים למכירה:				
אגרות חוב -				
של ממשלת ישראל	14,290	14,033	260	(3)
של ממשלות זרות	4,715	4,708	10	(3)
של מוסדות פיננסיים בישראל	65	60	5	-
של מוסדות פיננסיים זרים	5,676	5,611	80	(15)
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	7,687	7,722	40	(75)
של אחרים בישראל	907	881	30	(4)
של אחרים זרים	2,602	2,594	29	(21)
	35,942	35,609	454	(121)
מניות וקרנות נאמנות (ב)	3,180	2,801	390	(11)
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	39,122	38,410	844 (ג)	(132) (ג)
ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)				
עלות				
הערך	מופחתת	מומשו	שטרם מומשו	שווי
במאזן	(במניות-עלות)	לשווי הוגן	מהתאמות	לשווי הוגן
במיליוני ש"ח				
2. ניירות ערך למסחר:				
אגרות חוב -				
של ממשלת ישראל	7,915	7,888	33	(6)
של ממשלות זרות	505	504	1	-
של מוסדות פיננסיים בישראל	374	374	1	(1)
של מוסדות פיננסיים זרים	266	262	5	(1)
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	1,438	1,435	8	(5)
של אחרים בישראל	319	318	3	(2)
של אחרים זרים	660	658	11	(9)
	11,477	11,439	62	(24)
מניות וקרנות נאמנות	1,514	1,400	141	(27)
סך כל ניירות הערך למסחר	12,991	12,839	203 (ד)	(51) (ד)
סך כל ניירות הערך (ה)(ו)	52,113	51,249	1,047	(183)

הערות ראה בעמוד 183.

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

הערות:

- (א) נתוני שווי הוגן מבוססים לרוב על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (ב) כולל מניות שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 1,309 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2014 – 1,570 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2014 - 1,596 מיליוני ש"ח).
- (ג) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר למעט ניירות ערך שיועדו כמגודרים בגידור שווי הוגן.
- (ד) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (ה) מזה ערך במאזן בסך (0) מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2014 - 10 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2014 - 10 מיליוני ש"ח) בגין איגרות חוב של חברות כלולות.
- (ו) כולל אג"ח פגומות שאינן צוברות בסך 12 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2014 - 32 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2014 - 19 מיליוני ש"ח).

הערות כלליות:

- ניירות ערך שהושאלו בסך 21 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2014 - 147 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2014 - 196 מיליוני ש"ח) מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.
- ניירות ערך ששועבדו למלווים הסתכמו בסך 3,423 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2014 - 1,672 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2014 - 2,109 מיליוני ש"ח).
- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות ובקרנות נאמנות ראה ביאורים 9 ו-10.
- ההבחנה בין אגרות חוב של ישראל לבין אגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.
- לפרטים בדבר תיאור ניירות ערך ראה דוחות כספיים שנתיים ליום 31 בדצמבר, 2014.

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (א)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
3. אגרות חוב זמינות למכירה ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass-through securities)			
13	-	-	13
ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1,042	1	(7)	1,036
ניירות ערך אחרים			
737	1	(3)	735
1,792	2	(10)	1,784
סך הכל			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
ניירות ערך שמבוטחים על ידי ניירות ערך מגובי משכנתאות שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC, או GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה			
3,535	19	(17)	3,537
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות			
479	2	(1)	480
4,014	21	(18)	4,017
סך הכל			
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
95	-	(1)	94
חייבים בגין כרטיסי אשראי			
4	-	-	4
אשראי אחר לאנשים פרטיים			
1	-	-	1
אשראי שאינו לאנשים פרטיים			
2,013	19	(14)	2,018
אגרות חוב מסוג CLO			
2,113	19	(15)	2,117
סך הכל			
סך כל אגרות החוב מגובי משכנתאות ומגובי נכסים זמינות למכירה			
7,919	42	(43)	7,918

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת מס.

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	מהתאמות לשווי הוגן (א)	מהתאמות לשווי הוגן (א)	הפסדים שטרם מומשו
שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
4. אגרות חוב למסחר ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass-through securities)			
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA ועל ידי FHLMC			
8	-	-	8
8	-	-	8
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה			
441	3	-	444
130	2	(1)	131
571	5	(1)	575
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
חייבים בגין כרטיסי אשראי קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים			
19	-	-	19
1	-	-	1
58	1	-	59
14	-	-	14
47	-	-	47
126	3	-	129
265	4	-	269
סך כל אגרות החוב מגובי משכנתאות ומגובי נכסים למסחר			
844	9	(1)	852

(א) רווחים (הפסדים) אלו נזקפו לרווח והפסד.

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (א)	שווי הוגן	במיליוני ש"ח
3. אגרות חוב זמינות למכירה ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass-through securities)			
ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA	1	(1)	183
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC	-	(39)	1,548
סך הכל	1	(40)	1,731
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה	2	(60)	3,043
שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות	5	(4)	493
סך הכל	7	(64)	3,536
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
חייבים בגין כרטיסי אשראי	-	(2)	88
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים	-	-	2
אשראי אחר לאנשים פרטיים	-	-	3
אשראי שאינו לאנשים פרטיים	-	-	1
אגרות חוב מסוג CLO	29	(5)	1,889
סך הכל	29	(7)	1,983
סך כל אגרות החוב מגובי משכנתאות ומגובי נכסים זמינות למכירה			
	37	(111)	7,250
			7,324

(א) סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת מס.

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	מהתאמות לשווי הוגן (א)	מהתאמות לשווי הוגן (א)	הפסדים שטרם מומשו
שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
4. אגרות חוב למסחר ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass-through securities)			
10	-	-	10
10	-	-	10
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה			
252	-	(1)	251
85	1	(1)	85
337	1	(2)	336
347	1	(2)	346
סך כל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
15	-	-	15
1	-	-	1
67	2	-	69
16	-	-	16
32	-	-	32
79	1	-	80
210	3	-	213
סך כל אגרות החוב מגובי משכנתאות ומגובי נכסים למסחר			
557	4	(2)	559

(א) רווחים (הפסדים) אלו נזקפו לרווח והפסד.

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)			
עלות מופחתת	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (א)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח			
3. אגרות חוב זמינות למכירה ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass-through securities)			
18	-	-	18
ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA ועל ידי FHLMC			
1,577	(18)	1	1,560
1,595	(18)	1	1,578
סך הכל			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה			
3,298	(41)	6	3,263
741	(2)	5	744
4,039	(43)	11	4,007
סך הכל			
5,634	(61)	12	5,585
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
93	(2)	-	91
חייבים בגין כרטיסי אשראי			
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים			
2	-	-	2
4	-	-	4
אשראי אחר לאנשים פרטיים			
1	-	-	1
1,988	(12)	28	2,004
2,088	(14)	28	2,102
סך הכל			
סך כל אגרות החוב מגובי משכנתאות ומגובי נכסים זמינות למכירה			
7,722	(75)	40	7,687

(א) סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת מס.

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)			
עלות מופחתת	מהתאמות לשווי הוגן (א)	מהתאמות לשווי הוגן (א)	הפסדים שטרם מומשו
שווי הוגן			
במיליוני ש"ח			
4. אגרות חוב למסחר ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass-through securities)			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
248	-	-	248
248	-	-	248
סך הכל			
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה			
776	3	(4)	775
116	2	(1)	117
892	5	(5)	892
סך הכל			
1,140	5	(5)	1,140
סך כל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
חייבים בגין כרטיסי אשראי			
19	-	-	19
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים			
1	-	-	1
אשראי לרכישת רכב			
78	1	-	79
אשראי אחר לאנשים פרטיים			
16	-	-	16
אשראי שאינו לאנשים פרטיים			
47	-	-	47
אחרים			
134	2	-	136
295	3	-	298
סך כל אגרות החוב מגובי משכנתאות ומגובי נכסים למסחר			
1,435	8	(5)	1,438

(א) רווחים (הפסדים) אלה נזקפו לרווח והפסד.

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)									
12 חודשים ומעלה					פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו				שווי	הפסדים שטרם מומשו				שווי
סך הכל	מעל 35%	20%-35%	0-20%	הוגן	סך הכל	מעל 35%	20%-35%	0-20%	הוגן
במיליוני ש"ח									
אגרות חוב									
-	-	-	-	-	1	-	-	1	4,004
-	-	-	-	-	2	-	-	2	5,771
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	58	19	-	-	19	2,137
14	-	-	14	762	29	-	-	29	3,867
-	-	-	-	-	-	-	-	-	100
-	-	-	-	79	20	-	11	9	298
-	-	-	-	-	205	-	-	205	366
מניות									
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה									
15	-	-	15	899	276	-	11	265	16,543
30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)									
12 חודשים ומעלה					פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו				שווי	הפסדים שטרם מומשו				שווי
סך הכל	מעל 35%	20%-35%	0-20%	הוגן	סך הכל	מעל 35%	20%-35%	0-20%	הוגן
במיליוני ש"ח									
אגרות חוב									
-	-	-	-	29	-	-	-	-	88
1	-	-	1	109	1	-	-	1	597
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
8	-	-	8	276	6	-	-	6	559
101	-	-	101	3,882	10	-	-	10	1,398
-	-	-	-	-	-	-	-	-	72
17	-	-	17	837	1	-	-	1	158
21	-	-	21	614	-	-	-	-	1
מניות									
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה									
148	-	-	148	5,747	18	-	-	18	2,878

(-) הפסדים הנמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש (המשך)

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)									
12 חודשים ומעלה					פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו				שווי	הפסדים שטרם מומשו				שווי
סך הכל	מעל 35%	20%-35%	0-20%	הוגן	סך הכל	מעל 35%	20%-35%	0-20%	הוגן
במיליוני ש"ח									
אגרות חוב									
-	-	-	-	31	3	-	-	3	6,910
1	-	-	1	115	2	-	-	2	3,372
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
9	-	-	9	317	6	-	-	6	1,419
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)									
66	-	-	66	3,541	9	-	-	9	1,604
-	-	-	-	-	4	-	-	4	300
18	2	-	16	773	3	-	-	3	457
11	-	-	11	196	-	-	-	-	1
מניות									
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה									
105	2	-	103	4,973	27	-	-	27	14,068

(-) הפסדים הנמוכים מ 1 מיליון ש"ח.

דוחות כספיים

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)						
עד 12 חודשים		מעל 12 חודשים		סך הכל		
הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו
שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן
במיליוני ש"ח						
1,443	(10)	59	-	1,502	(10)	ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO, REMIC ו-MBS STRIPPED)						
785	(5)	604	(13)	1,389	(18)	ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)
1,639	(14)	99	(1)	1,738	(15)	סך הכל
3,867	(29)	762	(14)	4,629	(43)	

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)						
עד 12 חודשים		מעל 12 חודשים		סך הכל		
הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו
שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן
במיליוני ש"ח						
24	-	1,563	(40)	1,587	(40)	ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO, REMIC ו-MBS STRIPPED)						
901	(9)	1,775	(55)	2,676	(64)	ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)
473	(1)	544	(6)	1,017	(7)	סך הכל
1,398	(10)	3,882	(101)	5,280	(111)	

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)						
עד 12 חודשים		מעל 12 חודשים		סך הכל		
הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו
שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן	שווי מהתאמות לשווי הוגן
במיליוני ש"ח						
57	-	1,416	(18)	1,473	(18)	ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO, REMIC ו-MBS STRIPPED)						
649	(4)	1,555	(39)	2,204	(43)	ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)
898	(5)	570	(9)	1,468	(14)	סך הכל
1,604	(9)	3,541	(66)	5,145	(75)	

(-) הפסדים הנמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^א ומכשירי אשראי חוץ מאזניים
הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח	3,267	516	617	4,400	4,403
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(49)	6	116	73	73
מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו	(130)	(4)	(153)	(287)	(287)
חשבונאית בשנים קודמות	45	-	81	126	126
מחיקות חשבונאיות נטו	(85)	(4)	(72)	(161)	(161)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	6	(1)	1	6	6
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹	3,139	517	662	4,318	4,321
¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	467	-	38	505	505

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח	3,296	504	411	4,211	4,217
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(6)	7	57	58	56
מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו	(136) (א)	(3)	(133)	(272)	(272)
חשבונאית בשנים קודמות	77 (א)	-	87	164	164
מחיקות חשבונאיות נטו	(59)	(3)	(46)	(108)	(108)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	11	-	(2)	9	9
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹	3,242	508	420	4,170	4,174
¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	412	-	33	445	445

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) סווג מחדש.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^א ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)
הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי					
3,317	513	652	4,482	4	4,486
לתחילת תקופת הדיווח					
(41)	11	197	167	(1)	166
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(392)	(6)	(462)	(860)	-	(860)
מחיקות חשבונאיות					
253	-	275	528	-	528
גביית חובות שנמחקו					
(139)	(6)	(187)	(332)	-	(332)
חשבונאית בשנים קודמות					
2	(1)	-	1	-	1
מחיקות חשבונאיות נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף					
3,139	517	662	4,318	3	4,321
תקופת הדיווח ²					
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ					
467	-	38	505	-	505
מאזניים					
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי					
3,301	498	496	4,295	2	4,297
לתחילת תקופת הדיווח					
(99)	17	69	(13)	2	(11)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(298) (ב)	(8)	(413)	(719)	-	(719)
מחיקות חשבונאיות					
323 (ב)	-	274	597	-	597
גביית חובות שנמחקו					
25	(8)	(139)	(122)	-	(122)
חשבונאית בשנים קודמות					
15	1	(6)	10	-	10
מחיקות חשבונאיות נטו					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף					
3,242	508	420	4,170	4	4,174
תקופת הדיווח ²					
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ					
412	-	33	445	-	445
מאזניים					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) סווג מחדש.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^א ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^א, ועל החובות^א בגינם היא חושבה

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^א					
108,639	46	912	109,597	10,278	119,875
37,548	80,666	36,011	154,225	2,651	156,876
³ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
1,214 (ג)	79,482	-	80,696	-	80,696
146,187	80,712	36,923	263,822	12,929	276,751
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^א:					
2,409	14	69	2,492	3	2,495
263	503	555	1,321	-	1,321
⁴ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור (ב)					
1	501	-	502	-	502
2,672	517	624	3,813	3	3,816
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^א					
110,364	49	1,653	112,066	16,535	128,601
33,327 (ז)	74,300 (ז)	33,513 (ז)	141,140	1,392	142,532
³ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
1,137 (ג)(ז)	71,565 (ז)	-	72,702	-	72,702
143,691	74,349	35,166	253,206	17,927	271,133
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^א:					
2,380	13	61	2,454	4	2,458
450	495	326	1,271	-	1,271
⁴ מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור (ב)					
-	492	-	492	-	492
2,830	508	387	3,725	4	3,729
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 309 מיליוני ש"ח (ביום 30 בספטמבר 2014 - 288 מיליוני ש"ח).

(ג) כולל יתרת ההלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

(ד) סווג מחדש.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- א. חובות^א ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)
 2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^א, ועל החובות^א בגינם היא חושבה (המשך)

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^א					
110,050	52	1,553	111,655	18,300	129,955
שנבדקו על בסיס פרטני					
35,194 (ד)	75,811 (ד)	33,808	144,813	1,364	146,177
שנבדקו על בסיס קבוצתי ³					
1,216 (ד)	73,023 (ד)	-	74,239	-	74,239
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי					
145,244	75,863	35,361	256,468	19,664	276,132
סך הכל חובות ^א					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^א:					
2,441	16	64	2,521	4	2,525
שנבדקו על בסיס פרטני					
430	496	541	1,467	-	1,467
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁴					
-	495	-	495	-	495
מזה: שההפרשה בגינם חושבה					
2,871	512	605	3,988	4	3,992
לפי עומק פיגור (ב)					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 291 מיליוני ש"ח.

(ג) כולל יתרת ההלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

(ד) סווג מחדש.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^א

1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (ב)			
בפיגור של 90 ימים או יותר (ד)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים (ה)	סך הכל	פגומים (ג)	לא פגומים	לא בעייתיים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
12	64	16,973	572	330	16,071
9	18	24,182	1,195	458	22,529
1	6	9,239	65	12	9,162
37	101	66,792	1,348	2,773	62,671
59	189	117,186	3,180	3,573	110,433
748	529	79,496	-	754	78,742
87	190	36,542	70	323	36,149
894	908	233,224	3,250	4,650	225,324
-	-	2,288	-	-	2,288
-	-	283	-	-	283
894	908	235,795	3,250	4,650	227,895
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
5	39	9,092	515	8	8,569
107	441	19,909	489	357	19,063
112	480	29,001	1,004	365	27,632
18	5	1,597	54	19	1,524
130	485	30,598	1,058	384	29,156
-	-	10,167	-	-	10,167
-	-	191	-	-	191
130	485	40,956	1,058	384	39,514
1,024	1,393	263,822	4,308	5,034	254,480
-	-	12,455	-	-	12,455
-	-	474	-	-	474
1,024	1,393	276,751	4,308	5,034	267,409
סך הכל					

הערות ראה בעמוד 200.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^א (המשך)
1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)						
חובות לא פגומים - מידע						
נוסף		בעייתיים (ב)				
בפיגור של	בפיגור של	סך		לא	לא	
89 ועד 30	90 ימים או יותר	הכל	פגומים (ג)	פגומים	בעייתיים	
(ז)	(ז)					במיליוני ש"ח
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
20	6	16,108	396	441	(ז) 15,271	בינוי ונדל"ן - בינוי
10	6	22,185	1,420	156	(ז) 20,609	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
40	-	10,961	27	27	(ז) 10,907	שרותים פיננסיים
90	35	67,741	1,597	2,971	(ז) 63,173	מסחרי - אחר
160	47	116,995	3,440	3,595	109,960	סך הכל מסחרי
524	813	73,115	-	834	(ז) 72,281	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר (ו)
173	88	34,188	107	320	(ז) 33,761	אנשים פרטיים - אחר
857	948	224,298	3,547	4,749	216,002	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	1,489	-	-	1,489	בנקים בישראל
-	-	294	-	-	294	ממשלת ישראל
857	948	226,081	3,547	4,749	217,785	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
26	43	7,818	599	63	(ז) 7,156	בינוי ונדל"ן
28	26	18,878	684	168	(ז) 18,026	מסחרי אחר
54	69	26,696	1,283	231	25,182	סך הכל מסחרי
11	18	2,212	63	21	2,128	אנשים פרטיים
65	87	28,908	1,346	252	27,310	סך הכל ציבור - פעילות חו"ל
-	-	15,928	-	-	15,928	בנקים בחו"ל (ז)
-	-	216	-	-	216	ממשלות בחו"ל
65	87	45,052	1,346	252	43,454	סך הכל פעילות בחו"ל
922	1,035	253,206	4,893	5,001	243,312	סך הכל ציבור
-	-	17,417	-	-	17,417	סך הכל בנקים
-	-	510	-	-	510	סך הכל ממשלות
922	1,035	271,133	4,893	5,001	261,239	סך הכל

הערות ראה בעמוד 200.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^א (המשך)
1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)						
חובות לא פגומים - מידע						
נוסף		בעייתיים (ב)				
בפיגור של	בפיגור של	סך		לא	לא	
89 ועד 30	90 ימים או יותר	הכל	פגומים (ג)	פגומים	בעייתיים	
(ה)	(ד)					במיליוני ש"ח
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
31	9	16,161	579	290	(ז) 15,292	בינוי ונדל"ן - בינוי
12	5	22,269	1,331	518	(ז) 20,420	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
12	-	10,006	20	33	(ז) 9,953	שרותים פיננסיים
81	36	69,669	1,499	3,074	(ז) 65,096	מסחרי - אחר
136	50	118,105	3,429	3,915	110,761	סך הכל מסחרי
499	768	74,651	-	775	(ז) 73,876	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור (ו)
171	89	34,472	100	335	(ז) 34,037	אנשים פרטיים - אחר
806	907	227,228	3,529	5,025	218,674	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	1,581	-	-	1,581	בנקים בישראל
-	-	294	-	-	294	ממשלת ישראל
806	907	229,103	3,529	5,025	220,549	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
23	4	8,832	500	57	(ז) 8,275	בינוי ונדל"ן
36	3	18,307	697	259	(ז) 17,351	מסחרי אחר
59	7	27,139	1,197	316	25,626	סך הכל מסחרי
3	27	2,101	65	20	2,016	אנשים פרטיים
62	34	29,240	1,262	336	27,642	סך הכל ציבור - פעילות חו"ל
-	-	17,555	-	-	17,555	בנקים בחו"ל
-	-	234	-	-	234	ממשלות בחו"ל
62	34	47,029	1,262	336	45,431	סך הכל פעילות בחו"ל
868	941	256,468	4,791	5,361	246,316	סך הכל ציבור
-	-	19,136	-	-	19,136	סך הכל בנקים
-	-	528	-	-	528	סך הכל ממשלות
868	941	276,132	4,791	5,361	265,980	סך הכל

הערות ראה בעמוד 200.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^א (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ב) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ג) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה ביאור 3(ב)2ג להלן.
- (ד) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (ה) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 575 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (30 בספטמבר 2014 - 559 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2014 - 533 מיליוני ש"ח).
- (ו) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 149 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2014 בסך 178 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2014 בסך 175 מיליוני ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פירעונה.
- (ז) סווג מחדש.
- (ח) למידע בדבר מכירת הלוואות ראה ביאור 10.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות^א

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך יום פיגור אחד ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). חובות הנמצאים בפיגור של 90 עד 150 ימי פיגור מסווגים כחובות בעייתיים (לא פגומים) וצוברים הכנסות ריבית. לרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיור, למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות^א (המשך)
 2. מידע נוסף על חובות פגומים
 א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)				
ייתרת (ב)	ייתרת (ב)	ייתרת (ב)	ייתרת (ב)	ייתרת (ב)
חובות פגומים	חובות פגומים	חובות פגומים	חובות פגומים	חובות פגומים
בגינם קיימת הפרשה	בגינם לא קיימת הפרשה	בגינם לא קיימת הפרשה	בגינם לא קיימת הפרשה	בגינם לא קיימת הפרשה
פרטנית (ג)	פרטנית (ג)	פרטנית (ג)	פרטנית (ג)	פרטנית (ג)
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
150	32	422	572	1,107
690	292	505	1,195	2,437
1	1	64	65	594
646	271	702	1,348	4,764
1,487	596	1,693	3,180	8,902
-	-	-	-	-
64	55	6	70	1,935
1,551	651	1,699	3,250	10,837
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1,551	651	1,699	3,250	10,837
פעילות לווים בחו"ל				
ציבור - מסחרי				
357	184	158	515	671
395	165	94	489	813
752	349	252	1,004	1,484
28	19	26	54	91
780	368	278	1,058	1,575
-	-	-	-	1
-	-	-	-	-
780	368	278	1,058	1,576
2,331	1,019	1,977	4,308	12,412
-	-	-	-	1
-	-	-	-	-
2,331	1,019	1,977	4,308	12,413
מזה:				
1,500	44	1,084	2,584	
1,034	44	1,351	2,385	

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^N (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)				
יתרת (ב)		יתרת (ב)		
חובות פגומים		חובות פגומים		
ייתרת קרן	סך הכל ייתרת	בגינם לא	ייתרת הפרשה	בגינם קיימת
חוזית של	(ב) חובות	קיימת הפרשה	פרטנית (ג)	הפרשה
חובות פגומים	פגומים	פרטנית (ג)	פרטנית (ג)	פרטנית (ג)
במיליוני ש"ח				
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
1,149	396	269	39	127
2,497	1,420	625	219	795
556	27	25	2	2
5,003	1,597	862	381	735
9,205	3,440	1,781	641	1,659
-	-	-	-	-
1,817	107	28	53	79
11,022	3,547	1,809	694	1,738
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
11,022	3,547	1,809	694	1,738
פעילות לווים בחו"ל				
ציבור - מסחרי				
789	599	209	246	390
876	684	207	281	477
1,665	1,283	416	527	867
95	63	29	20	34
1,760	1,346	445	547	901
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1,760	1,346	445	547	901
12,782	4,893	2,254	1,241	2,639
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
12,782	4,893	2,254	1,241	2,639
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים				
בעייתיים				

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^א (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)					
יתרת (ב)			יתרת (ב)		
חובות פגומים			חובות פגומים		
יתרת קרן	סך הכל יתרת	בגינם לא	יתרת הפרשה	בגינם קיימת	הפרשה
חוזית של	(ב) חובות	קיימת הפרשה	פרטנית (ג)	פרטנית (ג)	פרטנית (ג)
חובות פגומים	פגומים	פרטנית (ג)	פרטנית (ג)	פרטנית (ג)	פרטנית (ג)
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
1,283	579	486	36	93	בינוי ונדל"ן - בינוי
2,449	1,331	598	322	733	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
534	20	13	7	7	שרותים פיננסיים
4,951	1,499	611	347	888	מסחרי - אחר
9,217	3,429	1,708	712	1,721	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1,841	100	21	44	79	אנשים פרטיים - אחר
11,058	3,529	1,729	756	1,800	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
11,058	3,529	1,729	756	1,800	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
679	500	173	205	327	בינוי ונדל"ן
942	697	161	294	536	מסחרי אחר
1,621	1,197	334	499	863	סך הכל מסחרי
90	65	29	24	36	אנשים פרטיים
1,711	1,262	363	523	899	סך הכל ציבור - פעילות חו"ל
1	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות בחו"ל
1,712	1,262	363	523	899	סך הכל פעילות בחו"ל
12,769	4,791	2,092	1,279	2,699	סך הכל ציבור
1	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
12,770	4,791	2,092	1,279	2,699	סך הכל
מזה:					
	2,854	1,281	858	1,573	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	2,702	1,268	567	1,434	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות^א (המשך)
 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
יתרה			יתרה (ב)		
מזה :	הכנסות	ממוצעת של	מזה :	הכנסות	ממוצעת של
שנרשמו על	ריבית	חובות	שנרשמו על	ריבית	חובות
בסיס מזומן	שנרשמו (ג)	פגומים (ב)(ה)	בסיס מזומן	שנרשמו (ג)	פגומים
בלתי מבוקר					
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
-	-	496	2	2	589
-	-	1,423	2	2	1,294
-	-	208	4	4	23
44	44	1,622	7	14	1,542
44	44	3,749	15	22	3,448
-	-	-	-	-	-
-	-	107	5	5	97
44	44	3,856	20	27	3,545
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
44	44	3,856	20	27	3,545
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
2	2	708	3	3	534
4	4	830	2	2	513
6	6	1,538	5	5	1,047
-	-	76	1	1	58
6	6	1,614	6	6	1,105
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
6	6	1,614	6	6	1,105
50	50	5,470	26	33	4,650
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
50	(ד) 50	5,470	26	(ד) 33	4,650

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(ג) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(ד) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך - 126 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (111 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2014).

(ה) הוצג מחדש.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות^א (המשך)
 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
יתרה			יתרה		
ממוצעת של חובות	הכנסות ריבית	מזה: שנרשמו על בסיס מזומן	ממוצעת של חובות	הכנסות ריבית	מזה: שנרשמו על בסיס מזומן
פגומים (ב)	שנרשמו (ג)	פגומים (ב)(ה)	שנרשמו על בסיס מזומן	פגומים (ב)	שנרשמו (ג)
בלתי מבוקר					
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
587	11	11	482	2	2
1,280	5	5	1,422	2	2
29	4	4	183	-	-
1,514	36	20	1,640	49	48
3,410	56	40	3,727	53	52
-	-	-	-	-	-
93	16	16	107	3	3
3,503	72	56	3,834	56	55
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
3,503	72	56	3,834	56	55
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
539	9	9	705	6	6
518	7	7	825	10	10
1,057	16	16	1,530	16	16
58	2	2	73	1	1
1,115	18	18	1,603	17	17
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
1,115	18	18	1,603	17	17
4,618	90	74	5,437	73	72
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
4,618	90 (ד)	74	5,437	73 (ד)	72

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(ג) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(ד) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך - 267 מיליוני ש"ח לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (324 מיליוני ש"ח לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2014).

(ה) סווג מחדש.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות^א (המשך)
 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש¹

ליום 30 בספטמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2015		
שאינו צובר		שאינו צובר	שאינו צובר		שאינו צובר
הכנסות	צובר (ב) לא	הכנסות	הכנסות	צובר (ב) לא	הכנסות
ריבית	בפיגור	ריבית	ריבית	בפיגור	ריבית
מבוקר	סך הכל (ג)	סך הכל (ג)	מבוקר	סך הכל (ג)	סך הכל (ג)
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי	232	-	232	470	13
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	842	-	842	788	4
שרותים פיננסיים	19	-	19	10	10
מסחרי - אחר	588	30	558	573	17
סך הכל מסחרי	1,681	30	1,651	1,841	44
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	57	-	57	58	-
סך הכל ציבור בישראל	1,738	30	1,708	1,899	44
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	1,738	30	1,708	1,899	44
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן	403	183	220	306	141
מסחרי אחר	398	231	167	147	89
סך הכל מסחרי	801	414	387	453	230
אנשים פרטיים	36	11	25	33	25
סך הכל ציבור בחו"ל	837	425	412	486	255
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
ממשלות בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	837	425	412	486	255
סך הכל ציבור	2,575	455	2,120	2,385	299
סך הכל בנקים	-	-	-	-	-
סך הכל ממשלות	-	-	-	-	-
סך הכל	2,575	455	2,120	2,385	299

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) צובר הכנסות ריבית.

(ג) נכלל בחובות הפגומים.

(ד) ההתחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו בסך 87 מיליוני ש"ח. (119 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2014).

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות^א (המשך)
 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש^א (המשך)

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)			
שאינו צובר			
הכנסות	צובר (ב)	לא בפיגור	סך הכל (ג)
ריבית			
במיליוני ש"ח			
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
בינוי ונדל"ן - בינוי	411	18	429
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	826	-	826
שרותים פיננסיים	17	-	17
מסחרי - אחר	564	30	594
סך הכל מסחרי	1,818	48	1,866
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	61	-	61
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	1,879	48	1,927
בנקים בישראל	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	1,879	48	1,927
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור - מסחרי			
בינוי ונדל"ן	200	141	341
מסחרי אחר	213	185	398
סך הכל מסחרי	413	326	739
אנשים פרטיים	25	11	36
סך הכל ציבור - פעילות חו"ל	438	337	775
בנקים בחו"ל	-	-	-
ממשלות בחו"ל	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	438	337	775
סך הכל ציבור	2,317	385	2,702
סך הכל בנקים	-	-	-
סך הכל ממשלות	-	-	-
סך הכל	2,317	385	2,702

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) צובר הכנסות ריבית.

(ג) נכלל בחובות הפגומים.

(ד) ההתחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו בסך 98 מיליוני ש"ח.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות^א (המשך)
 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)
 1. ארגונים מחדש שבוצעו

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014
יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב
רשומה	רשומה	רשומה	רשומה	רשומה	רשומה	רשומה
מספר	מספר	מספר	מספר	מספר	מספר	מספר
לפני ארגון	לפני ארגון	לפני ארגון	לפני ארגון	לפני ארגון	לפני ארגון	לפני ארגון
מחדש	מחדש	מחדש	מחדש	מחדש	מחדש	מחדש
חוזים	חוזים	חוזים	חוזים	חוזים	חוזים	חוזים
בלתי מבוקר						
במיליוני ש"ח						
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
9	62	18	9	1	1	325
2	16	14	3	329	325	325
-	-	-	-	-	-	-
13	27	24	27	98	98	98
24	105	56	39	428	424	424
-	-	-	-	-	-	-
224	2	2	244	3	3	427
248	107	58	283	431	427	427
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
248	107	58	283	431	427	427
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
6	2	2	1	11	11	11
6	5	5	3	20	20	20
12	7	7	4	31	31	31
1	1	1	-	-	-	-
13	8	8	4	31	31	31
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
13	8	8	4	31	31	31
261	115	66	287	462	458	458
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
261	115	66	287	462	458	458

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות^א (המשך)
 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)
 1. ארגונים מחדש שבוצעו (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014
יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב	יתרת חוב
רשומה	רשומה	רשומה	רשומה	רשומה	רשומה	רשומה
מספר	מספר	מספר	מספר	מספר	מספר	מספר
לפני ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש
אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר	אחר
חוזים	חוזים	חוזים	חוזים	חוזים	חוזים	חוזים
בלתי מבוקר						
במיליוני ש"ח						
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
25	70	68	21	16	16	16
3	24	23	9	385	379	379
-	-	-	-	-	-	-
86	94	90	73	130	125	125
114	188	181	103	531	520	520
-	-	-	-	-	-	-
674	7	7	569	6	6	6
788	195	188	672	537	526	526
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
788	195	188	672	537	526	526
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
13	21	21	9	130	129	129
19	73	72	31	177	171	171
32	94	93	40	307	300	300
4	1	1	11	2	2	2
36	95	94	51	309	302	302
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
36	95	94	51	309	302	302
824	290	282	723	846	828	828
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
824	290	282	723	846	828	828

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות^א (המשך)
 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)
 2. ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו^ב

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014	
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה (ג)	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה (ג)
בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח			
<u>פעילות לווים בישראל</u>			
<u>ציבור - מסחרי</u>			
בינוי ונדל"ן - בינוי	4	1	5
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	4	7	3
שרותים פיננסיים	-	-	1
מסחרי - אחר	33	8	21
סך הכל מסחרי	41	16	30
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	148	3	216
סך הכל ציבור בישראל	189	19	246
בנקים בישראל	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	189	19	246
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>			
<u>ציבור - מסחרי</u>			
בינוי ונדל"ן	2	-	-
מסחרי אחר	-	-	5
סך הכל מסחרי	2	-	5
אנשים פרטיים	1	1	-
סך הכל ציבור בחו"ל	3	1	5
בנקים בחו"ל	-	-	-
ממשלות בחו"ל	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	3	1	5
סך הכל ציבור	192	20	251
סך הכל בנקים	-	-	-
סך הכל ממשלות	-	-	-
סך הכל	192	20	251

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של שלושים ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(ג) יתרת החוב הרשומה לסוף הרביע בו בוצע הכשל.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות^א (המשך)
 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)
 2. ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו² (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015	
מס' יתרת חוב	מס' חוזים	מס' יתרת חוב	מס' חוזים
רשומה (ג)	רשומה (ג)	רשומה (ג)	רשומה (ג)
בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח			
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
22	13	20	5
בינוי ונדל"ן - בינוי			
6	7	5	95
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
-	-	1	-
שרותים פיננסיים			
77	29	93	33
מסחרי - אחר			
105	49	119	133
סך הכל מסחרי			
-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור			
393	6	408	3
אנשים פרטיים - אחר			
498	55	527	136
סך הכל ציבור בישראל			
-	-	-	-
בנקים בישראל			
-	-	-	-
ממשלת ישראל			
498	55	527	136
סך הכל פעילות בישראל			
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור - מסחרי			
6	1	2	12
בינוי ונדל"ן			
6	3	20	38
מסחרי אחר			
12	4	22	50
סך הכל מסחרי			
3	1	7	1
אנשים פרטיים			
15	5	29	51
סך הכל ציבור בחו"ל			
-	-	-	-
בנקים בחו"ל			
-	-	-	-
ממשלות בחו"ל			
15	5	29	51
סך הכל פעילות בחו"ל			
513	60	556	187
סך הכל ציבור			
-	-	-	-
סך הכל בנקים			
-	-	-	-
סך הכל ממשלות			
513	60	556	187
סך הכל			

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של שלושים ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(ג) יתרת החוב הרשומה לסוף הרבעון בו בוצע הכשל.

דוחות כספיים

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^א (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)², סוג החזר וסוג ריבית

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור	סך הכל ¹	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	חוף מאזני סך הכל	סיכון אשראי
במיליוני ש"ח					
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	49,761	3,873	35,253	3,130	
מעל 60%	30,117	1,212	21,840	977	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	834	28	611	101	
סך הכל	80,712	5,113	57,704	4,208	
30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר) (ג)					
יתרת הלוואות לדיור	סך הכל ¹	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	חוף מאזני סך הכל	סיכון אשראי
במיליוני ש"ח					
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	45,348	3,919	33,788	2,961	
מעל 60%	28,225	1,426	22,318	1,009	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	776	38	592	74	
סך הכל	74,349	5,383	56,698	4,044	
31 בדצמבר 2014 (מבוקר) (ג)					
יתרת הלוואות לדיור	סך הכל ¹	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	חוף מאזני סך הכל	סיכון אשראי
במיליוני ש"ח					
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	46,518	3,918	34,128	3,000	
מעל 60%	28,569	1,382	22,229	1,011	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	776	35	586	67	
סך הכל	75,863	5,335	56,943	4,078	

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת. מידי רבעון נבדקת ההפרשה הקבוצתית המינימאלית בשיעור של 0.35% כנדרש בהוראות בנק ישראל מול ההפרשה בשיעור של 0.75% הנדרשת על אשראי בעל LTV הגבוה מ-60%. יש לציין כי ההפרשה הקבוצתית גבוהה מההפרשה הנדרשת על פי LTV.

(ג) הוצג מחדש.

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014 (א)(ו)	31 בדצמבר 2014 (א)(ו)
בלתי מבוקר	מבוקר	
במיליוני ש"ח		
א. נתונים		
הון לצורך חישוב יחס ההון		
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	27,725	27,723
הון רובד 2, לאחר ניכויים	14,440	14,684
סך הכל הון כולל	42,165	42,407
יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
סיכון אשראי	268,913	273,881
סיכונים שוק	11,223	10,839
סיכון תפעולי (ב)	20,568	20,317
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	300,704	305,037
יחס ההון לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	9.22%	9.09%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.02%	13.90%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (ג)	9.06% (ה)	9.00%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (ג)	12.56% (ה)	12.50%
ב. חברות בנות משמעותיות		
בנק ערבי ישראלי		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	11.81%	12.15%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	12.89%	13.24%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (ג)	9.00% (ה)	9.00%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (ג)	12.50% (ה)	12.50%
לאומי קארד בע"מ		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	15.70%	16.20%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	16.60%	17.20%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (ג)	9.00%	9.00%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (ג)	12.50%	12.50%
בנק לאומי ארה"ב (ד)		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	11.62%	11.02%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.12%	13.45%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים	10.00%	10.00%

- (א) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המוקבלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.
- (ב) הקצאת הון נדבך 1 בגין הסיכון התפעולי הינה על פי הגישה הסטנדרטית.
- (ג) החל מיום 1 בינואר 2015.
- (ד) דרישות ההון הינם בהתאם לרגולציה מקומית. עד ליום 31 בדצמבר 2014 השלוחה בארה"ב אינה מחויבת לחשב יחס הלימות הון בהתאם לבאזל 3, לפיכך היחסים המוצגים הינם לפי באזל 1.
- (ה) לרבות דרישות הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.
- בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.26% ו 13.76% בהתאמה.
- (ו) הוצג מחדש לרבות שינויים עקב שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים ויישום הוראות המפקח על הבנקים בדבר היוון עלויות תוכנה.

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014 (ב) (ג)	31 בדצמבר 2014 (ג)
בלתי מבוקר	מבוקר	באחוזים
יחס ההון לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת		
8.74%	8.49%	7.82%
הוראות המעבר (א)		
השפעת הוראות המעבר		
0.56%	0.73%	1.27%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		
9.30%	9.22%	9.09%

(א) לרבות השפעת אימוץ כללי החשבוטאות המוקבלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש כדי לשקף השפעה זו.

(ב) הוצג מחדש לרבות שינויים עקב שינוי שיטה חשבוטאית לצבירת זכויות עובדים.

(ג) הוצג מחדש עקב יישום הוראות המפקח על הבנקים בדבר היוון עלויות תוכנה.

ד. כללי

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל 3.

יודגש, כי הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור לנושאים הבאים:

- רכיבי ההון הפיקוחי
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר.

בנוסף, ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא דרישות הגילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון אשר קבע דרישות גילוי מעודכנות שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ הוראות באזל 3.

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר סופי בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים" (להלן: "החוזר"). החוזר מתקן את הוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו 204 במטרה להתאימן להמלצות ועדת באזל בכל הקשור לדרישות הון בגין חשיפות של תאגידים בנקאיים צדדים נגדיים מרכזיים. החוזר מפרט את ההנחיות החדשות, אשר יחולו על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עיסקאות נגזרים סחירים בבורסה ועסקאות מימון ניירות ערך.

ההנחיות מגדירות מהו צד נגדי מרכזי כשיר ומהו אינו צד נגדי מרכזי כשיר. כאשר לראשון נקבעו דרישות הון מופחתות. עיקרי השינויים נוגעים לחישוב החשיפות הבאות:

- ככלל, חשיפות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי ישוקללו במשקל סיכון של 2% לעומת ערך חשיפה אפס ערב התיקון.
- חשיפות של תאגיד בנקאי ללקוח הפעיל בבורסה שחושבה לפי כללי הבורסה תבוטל. על פי התיקון יש לחשב את דרישת ההון לחשיפות אלה כאילו מדובר בעיסקה דו צדדית, לרבות הקצאת הון בגין סיכון CVA.
- כמו כן נקבעו הוראות לעניין חישוב חשיפות של תאגיד בנקאי ללקוח הפועל באמצעות חבר מסלקה וכן הטיפול בביטחונות שהפקיד תאגיד בנקאי אצל חבר מסלקה או אצל צד נגדי מרכזי.
- חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר ישוקללו בהתאם למשקל הסיכון הרלוונטי לצד הנגדי בעוד העברות לקרן סיכונים ישוקללו ב- 1250.

האמור בחוזר זה יחול מיום 1 ביולי 2016 כאשר עד ליום 30 ביוני 2017 ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר. הבנק פועל לעדכן את אופן חישוב יחסי ההון ויחס המינוף בהתאם לעדכון ההוראה כאמור. כמו כן הבנק בוחן את השפעת עדכון ההוראה כאמור על תכנון ההון, יעדי ההון ויעד המינוף שלו. בשלב זה הבנק נערך ליישום ההוראה ובוחן את ההשפעה מיישומה.

(1) יחס כיסוי נזילות לפי הוראת המפקח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

יחס כיסוי הנזילות הונהג החל מיום 1 באפריל 2015.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית נקבעה על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

בנוסף, ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר בנושא הוראת שעה - יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל - גילוי בגין יחס כיסוי נזילות (להלן: "החוזר"). במסגרת החוזר תוקנו הוראות הדיווח לציבור כדי לשלב את דרישות הגילוי שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ יחס כיסוי הנזילות.

בהתאם לכך, נקבע בין היתר, כי החל מיום 1 באפריל 2015 התווספו דרישות הגילוי על יחס כיסוי הנזילות במאוחד ובסולו (בכפוף לתחולה) במסגרת ביאור לדוחות הכספיים אשר שמו ישונה ל"ביאור הלימות הון ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים".

יחס כיסוי הנזילות של התאגיד הבנקאי חושב על בסיס ממוצע תצפיות יומיות ויחס כיסוי הנזילות המאוחד חושב על בסיס ממוצע תצפיות חודשיות לתקופה.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 בלתי מבוקר באחוזים	
א. בנתוני המאוחד	
יחס כיסוי הנזילות	104%
יחס כסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	60%
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי	
יחס כיסוי הנזילות	102%
יחס כסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	60%
ג. חברות בת משמעותיות	
בנק ערבי ישראלי	
יחס כיסוי הנזילות	328%
יחס כסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	60%

(*) לאומי קארד ובנק לאומי ארה"ב אינן נדרשות ביחס כיסוי נזילות.

(2) יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדד משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזוניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שידרש מהבנק הוא 6%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

נוספו דרישות גילוי על יחס המינוף בביאור 13 ב דוח כספי שנתי וביאור 4 בדוח רבעוני של תאגיד בנקאי, בדבר הון, הלימות הון, נזילות ומינוף.

30 בספטמבר 2015	
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
א. בנתוני המאוחד	
הון רובד 1	28,708
סך החשיפות	453,101
יחס המינוף	
יחס המינוף	6.34%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	6.00%
ב. חברות בת משמעותיות	
בנק ערבי ישראלי	
יחס המינוף	8.25%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	5.00%
לאומי קארד בע"מ	
יחס המינוף	11.18%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	5.00%
בנק לאומי אר"ב (א)	
יחס המינוף	9.24%

(א) מיושם בהתאם לרגולציה המקומית, לפיה לא קיימות דרישות מינימום ליחס מינוף.

ה. שינויים בהון הבנק

התנאים המצטברים על פי הקבוע במדיניות התגמול להבשלת השליש הראשון של יחידות ה-PSU (אשר הוקצו ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל הראשי ולנושאי משרה אחרים בבנק כחלק מאישור המענק השנתי מותנה הביצועים לנושאי משרה בבנק, בגין מחצית המענק בגין שנת 2013) למניות, התקיימו, ולפיכך שליש מיחידות ה-PSU הבשילו למניות. בהתאם, ביום 31 במרס 2015 הוקצו לנושאי המשרה בבנק מניות חסומות בהתאם למספר יחידות ה-PSU אשר הבשילו למועד זה.

כמו כן, התקיים התנאי להבשלת השליש הראשון של יחידות ה-RSU (אשר הוקצו בשנת 2013) ולפיכך, שליש מיחידות ה-RSU הבשילו למניות חסומות. בהתאם, ביום 15 באפריל 2015 הוקצו לשני נושאי משרה בבנק מניות חסומות אשר הבשילו בהתאם למספר יחידות ה-RSU למועד זה.

על פי הקבוע במדיניות התגמול, המניות המוקצות בשל הבשלת ה-PSU וה-RSU כאמור, הופקדו בידי הנאמן לתכנית התגמול והן חסומות לשנה אחת. לפרטים נוספים ראה באור 15.1 ו-15.n. לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2014.

ביום 11 ביוני 2015 הודיעה ד"ר חדוה בר, המכהנת כמנהלת הסיכונים הראשית של הבנק, לדירקטוריון הבנק על כוונתה לסיים את כהונתה בבנק, וזאת בעקבות מינויה לתפקיד המפקחת על הבנקים בבנק ישראל. ביום 5 ביולי 2015 סיימה ד"ר בר בפועל את כהונתה בבנק.

בהמשך להחלטת ועדת התגמול של הבנק, מיום 1 ביולי 2015, דירקטוריון הבנק אישר ביום 7 ביולי 2015 לפדות את יחידות ה-PSU החסומות ואת המניות החסומות (להלן: "רכיב המענק המשתנה הנדחה") שהוענקו לד"ר בר בהתאם לתכנית התגמול של הבנק, בגין שנת 2013, ואשר מוחזקות בנאמנות עבר ד"ר בר, וזאת בסמוך למועד סיום כהונתה בבנק. שחרור רכיב המענק המשתנה הנדחה נעשה תוך הפחתה של 21% משווי רכיב המענק המשתנה הנדחה, וזאת בהתאם לחוות דעת כלכלית שניתנה לוועדת התגמול של הבנק מאת מומחה כלכלי חיצוני. הסכום ששוחרר לאחר הניכיון הינו בסך של כ-347 אלפי ש"ח. יצוין כי ד"ר בר נשאה בכל תשלום מס הנובע מהשינוי שאושר. יצוין, כי ד"ר בר הודיעה לבנק שהיא מוותרת על החלק היחסי מהמענק המשתנה בגין שנת 2015. ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק קבעו, בין היתר בהתבסס על חוות דעת משפטית חיצונית, כי שחרור רכיב המענק המשתנה הנדחה הינו שינוי שאינו מהותי בתנאים שנקבעו בתכנית התגמול לעניין מענק משתנה, ואשר ראוי לאשרו, לאור המגבלה שחלה על ד"ר בר להחזיק בניירות ערך של הבנק החל ממועד מינויה לתפקיד בבנק ישראל.

דוחות כספיים

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

מטבע ישראלי							מטבע חוץ (א)
צמוד למדד							פריטים
לא	המחירים	בדולרים	במטבעות	שאינם	סך	הכל	
צמוד	לצרכן	של ארה"ב	באירו	אחרים	כספיים (ב)		
במיליוני ש"ח							
נכסים							
40,309	252	8,151	1,473	2,327	50	52,562	מזומנים ופיקדונות בבנקים
34,896	1,490	23,187	2,363	1,663	3,946	67,545	ניירות ערך
1,420	-	-	-	-	-	1,420	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
169,954	49,413	29,464	5,033	5,848	297	260,009	אשראי לציבור, נטו (ג)
89	193	129	63	-	-	474	אשראי לממשלות
-	-	-	-	-	948	948	השקעות בחברות כלולות
-	-	-	-	-	2,992	2,992	בניינים וציוד
8,358	151	5,198	511	124	972	15,314	נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	18	18	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
5,638	4	930	8	22	640	7,242	נכסים אחרים
260,664	51,503	67,059	9,451	9,984	9,863	408,524	סך כל הנכסים
התחייבויות							
189,886	25,757	79,327	14,335	8,288	398	317,991	פיקדונות הציבור
1,800	32	1,422	286	110	-	3,650	פיקדונות מבנקים
39	1	596	8	-	-	644	פיקדונות מממשלות
503	-	-	-	-	-	503	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
5,667	16,520	-	-	-	-	22,187	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
8,129	213	5,062	452	88	822	14,766	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
8,767	9,262	793	38	183	830	19,873	התחייבויות אחרות
214,791	51,785	87,200	15,119	8,669	2,050	379,614	סך כל ההתחייבויות
45,873	(282)	(20,141)	(5,668)	1,315	7,813	28,910	עודף נכסים (התחייבויות) (ד)
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	-	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
(20,620)	(1,681)	19,160	5,308	(1,975)	(192)	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
921	-	(763)	(225)	67	-	-	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
188	-	(10)	(241)	50	13	-	בסיס
26,362	(1,963)	(1,754)	(826)	(543)	7,634	28,910	סך הכל כללי
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
1,638	-	(1,466)	(258)	86	-	-	אופציות בכסף נטו (ערך נקוב מהווה)
(36)	-	145	(676)	567	-	-	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהווה)

הערות ראה בעמוד 221.

דוחות כספיים

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך) ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

מטבע ישראלי							מטבע חוץ (א)
צמוד למדד							פריטים
לא	המחירים	בדולרים	במטבעות	שאינם	סך	הכל	
צמוד	לצרכן	של ארה"ב	באירו	אחרים	כספיים (ב)		
במיליוני ש"ח							
נכסים							
מזומנים ופיקדונות בבנקים	37,453	265	10,796	1,376	4,643	79	54,612
ניירות ערך	17,454	3,040	16,393	3,041	2,118	4,012	46,058
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	2,019	-	-	-	-	-	2,019
אשראי לציבור, נטו (ג)	155,557	52,763	29,283	5,549	6,164	165	249,481
אשראי לממשלות	57	238	162	53	-	-	510
השקעות בחברות כלולות	-	-	-	-	-	2,062	2,062
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	3,051 (ו)	3,051
נכסים בגין מכשירים נגזרים	8,161	265	6,645	75	302	779	16,227
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	-	-	-	-	-	42	42
נכסים אחרים	4,690 (ה)	171 (ה)	923	6	165	365	6,320
סך כל הנכסים	225,391	56,742	64,202	10,100	13,392	10,555	380,382
התחייבויות							
פיקדונות הציבור	160,559	28,494	72,214	15,009	10,084	272	286,632
פיקדונות מבנקים	1,991	96	2,253	339	102	-	4,781
פיקדונות מממשלות	22	2	360	7	-	-	391
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	1,172	-	-	-	-	-	1,172
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	4,521	19,401	-	-	10	-	23,932
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	8,020	434	5,963	335	179	771	15,702
התחייבויות אחרות	10,847 (ה)	6,933 (ה)	2,158	26	160	605	20,729
סך כל ההתחייבויות	187,132	55,360	82,948	15,716	10,535	1,648	353,339
עודף נכסים (התחייבויות) (ד)	38,259	1,382	(18,746)	(5,616)	2,857	8,907	27,043
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	343	-	6	-	(349)	-	-
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(16,377)	(2,251)	17,663	4,072	(3,139)	32	-
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	(410)	-	(901)	1,235	76	-	-
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	733	-	(366)	(361)	(6)	-	-
סך הכל כללי	22,548	(869)	(2,344)	(670)	(561)	8,939	27,043
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	19	-	(1,639)	1,503	117	-	-
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	974	-	(406)	(474)	(94)	-	-

הערות ראה בעמוד 221.

דוחות כספיים

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

מטבע ישראל							מטבע חוץ (א)
לא צמוד			צמוד למדד				פריטים
לא צמוד	המחירים לצרכן	ארה"ב	בדולרים של באירו	במטבעות אחרים	שאינם כספיים (ב)	סך הכל	
במיליוני ש"ח							
נכסים							
מזומנים ופיקדונות בבנקים	41,900	263	11,764	1,325	5,277	86	60,615
ניירות ערך	19,138	2,294	20,764	3,090	2,133	4,694	52,113
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	2,000	-	-	-	-	-	2,000
אשראי לציבור, נטו (ג)	159,533	51,221	29,813	5,599	6,092	222	252,480
אשראי לממשלות	53	240	176	59	-	-	528
השקעות בחברות כלולות	-	-	-	-	-	2,216	2,216
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	3,162 (ו)	3,162
נכסים בגין מכשירים נגזרים	7,602	181	7,174	104	281	1,567	16,909
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	-	-	-	-	-	43	43
נכסים אחרים	5,665 (ה)	4	886	7	45	311	6,918
סך כל הנכסים	235,891	54,203	70,577	10,184	13,828	12,301	396,984
התחייבויות							
פיקדונות הציבור	166,479	27,399	83,050	16,107	10,019	343	303,397
פיקדונות מבנקים	1,807	91	2,136	423	99	-	4,556
פיקדונות מממשלות	22	2	435	8	-	-	467
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	1,238	-	-	-	-	-	1,238
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	4,547	19,121	-	-	10	-	23,678
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	7,102	129	6,426	313	154	1,526	15,650
התחייבויות אחרות	8,984 (ה)	10,229 (ה)	1,704	29	168	746	21,860
סך כל ההתחייבויות	190,179	56,971	93,751	16,880	10,450	2,615	370,846
עודף נכסים (התחייבויות) (ד)	45,712	(2,768)	(23,174)	(6,696)	3,378	9,686	26,138
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	-	-	-	-
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(20,221) (ז)	(2,177) (ז)	22,402 (ז)	5,684 (ז)	(4,338) (ז)	(1,350)	-
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	777	-	(1,694)	936	(19)	-	-
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	517	-	(360)	(132)	(25)	-	-
סך הכל כללי	26,785	(4,945)	(2,826)	(208)	(1,004)	8,336	26,138
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	1,580	-	(2,555)	978	(3)	-	-
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	266	-	(6)	(233)	(27)	-	-

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך- 3,813 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2014 – 3,725 מיליוני ש"ח; 31 בדצמבר 2014 – 3,988 מיליוני ש"ח).

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

(ה) הוצג מחדש עקב שינוי שיטה חשבונאית לצבירת זכויות עובדים, ראה באור 1.ג.1.

(ו) הוצג מחדש בעקבות יישום הוראות המפקח בדבר היוון עלויות תוכנה ראה באור 2.ג.1.

(ז) סווג מחדש.

ביאור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

30 בספטמבר 2015		30 בספטמבר 2014		31 בדצמבר 2014	
יתרת ההפרשה		יתרת ההפרשה		יתרת ההפרשה	
יתרות להפסדי החוזים (א)	יתרות להפסדי החוזים (א)	יתרות להפסדי החוזים (א)	יתרות להפסדי החוזים (א)	יתרות להפסדי החוזים (א)	יתרות להפסדי החוזים (א)
בלתי מבוקר		מבוקר			
במיליוני ש"ח					
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה					
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי :					
1,640	5	2,073	4	1,627	3
אשראי תעודות					
5,809	98	5,732	95	6,071	102
ערבויות להבטחת אשראי					
18,883	21	16,351	22	17,547	24
ערבויות לרוכשי דירות					
16,784	205	16,021	191	17,079	216
ערבויות והתחייבויות אחרות (ב)					
28,209	34	26,083	23	26,506	28
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו					
מסגרת חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות					
14,061	44	14,570	24	14,125	25
לפי דרישה שלא נוצלו					
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר					
26,112	79	21,128	66	22,727	73
ועדיין לא ניתן ⁽¹⁾					
14,969	19	14,017	20	15,097	23
התחייבויות להוצאת ערבויות					
4,434	-	5,097	-	5,533	-
מסגרות לפעילות במכשירים נגזרים שלא נוצלו					
2,768	-	3,485	-	4,565	-
אישור עקרוני לשמירת שיעור ריבית					
(1) מזה : חשיפות אשראי בגין מחויבות לספק נזילות למבני איגוח בחסות אחרים שלא נוצלו בסך 235 מיליוני ש"ח (30 בספטמבר 2014 - 222 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2014 – 233 מיליוני ש"ח). המחויבויות לעיל מהוות חלק קטן יחסית מהמחויבויות של אותם גופי איגוח.					

(א) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 (ב) כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת המעוף בסך 209 מיליוני ש"ח. (ב-30 בספטמבר 2014 וב-31 בדצמבר 2014 סך של 248 מיליוני ש"ח ו-233 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
בלתי מבוקר	מבוקר	
במיליוני ש"ח		
(1) חוזי שכירות לזמן ארוך - דמי שכירות של בניינים, ציוד וכלי רכב וכן דמי אחזקה בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות		
313	211	227
205	183	186
187	166	169
171	146	151
135	115	118
1,161	727	717
2,172	1,548	1,568
סך הכל		
770	858	724
146	162	31
(2) התחייבויות לרכישת ניירות ערך		
(3) הקמת בניינים, ציוד ורכישתם		

קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הבנק והחברות המאוחדות ללקוחותיהם. מורכבות שירותים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות, פרשנויות ואחרות, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. לא ניתן לצפות מראש את כל סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם שירותי הבנק והחברות המאוחדות, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטורים והנחיות של המפקח על הבנקים. ההתקשרויות עם הלקוחות הינן, בחלקן, התקשרויות הנמשכות לאורך שנים רבות, במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. הבנק והחברות המאוחדות פועלים באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומשפטית מוגברת.

בנוסף קיימת חשיפה כללית הנובעת מכך שכנגד הבנק והחברות המאוחדות מוגשות מעת לעת תלונות למפקח על הבנקים, שעלולות בנסיבות מסוימות להביא לנקיטת הליכים משפטיים נגד הבנק. לעת הזו, לא ניתן להעריך האם קיימת חשיפה בגין תלונות אלו ולא ניתן להעריך אם תינתן הכרעה רוחבית של הפיקוח בעניין תלונות כנ"ל ו/או אם תוגשנה תביעות ייצוגיות או אחרות כתוצאה מהליכים שכאלו, וכן לא ניתן להעריך את החשיפה הפוטנציאלית לתלונות כנ"ל. לפיכך, לא נכללה הפרשה בגין החשיפה האמורה.

ג. תביעות משפטיות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות מסוימות תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות.

בביאור 18 לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014, נכלל מידע לגבי התביעות המהותיות למועד הדוחות כאמור. בביאור להלן נכלל מידע לעניין תביעות מהותיות שהוגשו בתקופת הדוח ולאחר תקופת הדוח, וכן שינויים שחלו לגבי תביעות מהותיות שהוגשו בתקופות דיווח קודמות, ואינו כולל מידע אודות תביעות שדווחו בביאור 18 לדוח השנתי שהוגשו לפני תקופת הדוח ולא חל בהן שינוי.

לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות בנושאים שונים, שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליוני ש"ח ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה, מסתכם בסך של כ-124 מיליוני ש"ח.

1. לדעת הנהלת הבנק והחברות המאוחדות, המתבססות על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים כתוצאה מתובענות כאמור.

1.1 תובענות שהוגשו בתקופת הדוח (ולאחר תקופת הדוח, ככל שהוגשו)

ביום 6 בינואר 2015, הוגשה לבית המשפט המחוזי - מחוז מרכז, בקשה לאישור תביעה ייצוגית בסכום נטען של כ-400 מיליוני ש"ח, על סמך אומדנים והערכות של מומחה המבקשת. לטענת המבקשת, הבנק מפר את הוראות צו הריבית (קביעת שיעור הריבית המקסימלי), תש"ל-1970, לפיו אין לגבות ריבית פיגורים על הלוואות צמודות, בשיעור העולה על 17% לשנה, בכך שגובה ריבית פיגורים שנתית אפקטיבית על הלוואות צמודות בשיעור של 18.3891% לשנה, שלטענת המבקשת, עולה על המותר. המבקשת צירפה לבקשה חוות דעת מומחה. ביום 15 ביוני 2015 הגישה המבקשת בקשה מתוקנת לפיה, לאור קיום הלכה של בית המשפט העליון, התומכת בעמדת הבנק, היא מצמצמת את הסעד המבוקש לשינוי עתידי באופן גבית הריבית. ביום 16 בספטמבר 2015 הגיש הבנק בקשה למחיקה על הסף של בקשת האישור, וזאת, בין היתר, מן הנימוק שבמצב בו הבנק פועל כדין ועל פי הלכת בית המשפט העליון אין עילה לתביעה נגדו ולא ניתן לאשר תובענה ייצוגית.

1.2 תביעות שהסתיימו בתקופת הדוח (ולאחריו ככל שהיו)

א. ביום 30 ביוני 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לאישור תביעה ייצוגית כנגד הבנק, כנגד בנק דיסקונט לישראל בע"מ וכנגד בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנקים"). נטען כי הבנקים קיימו הגבל עסקי בלתי חוקי לעניין שיעורי העמלות שהם גובים מלקוחותיהם, ניצלו לרעה את כוחם המונופוליסטי (בהיותם, לפי הטענה, "קבוצת ריכוז") והתעשרו שלא כדין על חשבון לקוחותיהם. סכום הנזק המצרפי הוערך בסך של 3.5 מיליארד ש"ח, כאשר בכותרת הבקשה צוין כי סכום התביעה הינו 3 מיליארד ש"ח. לא נערך יחוס ספציפי של סכום הנזק הנתבע מכל אחד מהבנקים, אולם צוין בבקשה כי חלקו היחסי של הבנק מנתח הפעילות הבנקאית בישראל מוערך כ- 30%. הדיון בתיק אוחד עם תובענה מאוחרת יותר (ראו סעיף ה. להלן). ביום 31 במאי 2015 אישר בית המשפט הסדר פשרה בתיק זה, בתובענה הנוספת המתוארת בסעיף ב. להלן, ובשני הליכים נוספים, נגד בנק מזרחי טפחות בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. בהתאם להסדר הפשרה ישלמו הבנק וארבעת הבנקים הנוספים הנ"ל ללקוחותיהם חברי הקבוצה סך כולל של 35 מיליוני ש"ח מתוך הכספים שהופקדו בידי הנאמן עקב הצו המוסכם הנזכר לעיל (ראו פירוט בסעיף 1.1.3.א. להלן).

ב. ביום 27 באפריל 2009, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים, בנק דיסקונט, בנק מזרחי טפחות והבנק הבינלאומי. הבקשה מתבססת על קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים מיום 26 באפריל 2009. לטענת המבקשים, בהתאם לקביעה, הבנקים ערכו הסדרים כובלים לחילופי מידע ביחס לעמלות, אשר פגעו בתחרות ביניהם וגרמו נזק לחברי הקבוצה שייצוגה מתבקש, ואשר מצא את ביטויו בתשלום עמלות ביתר. המבקשים מעמידים את סכום התביעה הייצוגית הנטען נגד כל המשיבים על 1 מיליארד ש"ח. לא נעשה בתובענה שיוך ברור של סכום תביעה ספציפי לכל אחד מן המשיבים. כאמור בסעיף א. לעיל, הדיון בתביעה המתוארת בסעיף זה ובסעיף א. לעיל אוחד. כאמור בסעיף א. לעיל, ביום 31 במאי 2015 אישר בית המשפט הסדר פשרה בתיק זה ובתיקים נוספים, כמתואר בסעיף א. לעיל.

ג. ביום 29 באוקטובר 2009, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה למתן צווים הצהרתיים הקובעים, בין היתר, כי שבעת הבנקים המשיבים, (הבנק, בנק הפועלים, בנק דיסקונט, הבנק הבינלאומי, בנק המזרחי, בנק מרכנתיל דיסקונט ובנק איגוד), אינם זכאים לחייב את החברות המבקשות (להלן: "החברות") בהפרשים בגין "ריבית הפרה", כמשמעה בתובענה, וכי יש להפחית את סכום הפרשי ריבית ההפרה, מסך של 841 מיליוני ש"ח לסך של 37 מיליוני ש"ח. טענת החברות בין היתר היתה כי "ריבית ההפרה" אינה אלא "פיצוי מוסכם", כמשמעות מונח זה בסעיף 15(א) לחוק החוזים (תרופות), תשל"א-1970, אשר בית המשפט רשאי להפחיתו "אם מצא שהפיצויים נקבעו ללא כל יחס סביר לנזק שניתן היה לראותו מראש בעת כריתת החוזה כתוצאה מסתברת של ההפרה"; ביום 11 בפברואר 2010 הוגשה תביעה כספית על סך של 829 מיליוני ש"ח, חלף התביעה לצווים ההצהרתיים שנמחקו. ביום 21 ביולי 2013 ניתן פסק דין המקבל את התביעה באופן חלקי בלבד. הצדדים הגישו ערעור לבית המשפט העליון. ביום 23 באוגוסט 2015 נתן בית המשפט העליון פסק דין בערעור אשר קיבל באופן חלקי את ערעור החברות. בית המשפט העליון קבע כי על הבנקים להשיב לחברות סך כולל של כ- 215 מיליוני ש"ח (שתוקן לאחר מכן לכ- 240 מיליוני ש"ח), בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום 1 בנובמבר 2009. חלקו של הבנק בסכום האמור, הינו כ- 69 מיליון ש"ח. הבנקים הגישו עתירה לדיון נוסף בתיק וביום 12 באוקטובר 2015 דחה בית המשפט העליון את העתירה.

ד. ביום 3 במאי 2010 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה לאישור תובענה ייצוגית בסכום נטען של כ- 209 מיליוני ש"ח. המבקש ביקש לייצג מחזיקי אג"ח של חפציבה חופים בע"מ ("חפציבה חופים"). המבקש טוען כי במהלך השנים 2006-2007, בסמוך לסוף כל רביע, העמיד הבנק לחברה בבעלותו המלאה של מר בועז יונה הלוואות בסכומים של עשרות מיליוני ש"ח. לטענת המבקש, כספים אלה הועברו לפרק זמן קצר לחשבונה של חפציבה חופים, וסייעו לה להציג לציבור מצגי שווא רגועים בנוגע למצבה האמיתי. המבקש טוען, כי כתוצאה משיתוף הפעולה של הבנק וממצגי השווא שהוצגו לציבור נמחקו בסופו של דבר השקעות המחזיקים באיגרות החוב של חפציבה חופים. ביום 28 במאי 2015 נתן בית המשפט פסק דין המאשר הסדר פשרה בתובענה. בהתאם להסדר, הבנק ישלם למחזיקי האג"ח הנכללים בהסדר סכום כולל של 11.5 מיליון ש"ח, וזאת בהתאם למנגנון התשלום שנקבע בפסק הדין.

דוחות כספיים

ה. ביום 7 בספטמבר 2011, הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק (בגין פעילות בנק לאומי למשכנתאות בע"מ שמוזג לאחר מכן לתוך הבנק), ונגד בנק מזרחי טפחות בע"מ ובנק הפועלים בע"מ. סכום התביעה הייצוגית הנטען נגד כל הבנקים המשיבים עמד על כ-927 מיליוני ש"ח נכון ליום 1 בינואר 2010, וסכום התביעה הייצוגית הנטען נגד הבנק עמד על כ-327 מיליוני ש"ח. המבקשים טענו כי הבנקים המשיבים גבו מנוטלי הלוואות לדיור "ריבית דריבית מראש", בניגוד לדין וכן בניגוד להוראות הסכמי ההלוואה הקובעות כי רק יתרת הקרן הבלתי מסולקת נושאת ריבית. הסעדים שנתבעו הם תשלום פיצויים ו/או השבה של הנזק שנגרם ללווים ושל הסכומים שנגבו, לטענת המבקשים, שלא כדין, וכן מתן צו עשה המורה לבנקים המשיבים לשנות את הדרך בה הם נוהגים בכל הקשור לחיוב וגביית ריבית. על פי בקשת בית המשפט, הגיש המפקח על הבנקים לבית המשפט, תשובות לשאלות שהעלו הצדדים בקשר עם התביעה. ביום 16 באוגוסט 2015 דחה בית המשפט המחוזי מרכז את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית מסיבה של היעדר עילה. בכך הגיעה התובענה לידי סיום.

ו. ביום 5 באוגוסט 2014, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים, בנק מזרחי, בנק דיסקונט, הבנק הבינלאומי, בנק אוצר החייל ובנק מרכנתי דיסקונט. לטענת המבקשת הבנקים המשיבים מפרים את כללי הבנקאות- (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח - 2008 בכך שהם גובים עמלות מינימום בהעברה של מטבע חוץ, במדרגים, ולא עמלת מינימום אחת בלבד, כפי שלטענת המבקשת נדרש בכללים, וכי הפרה משותפת זו של כל הבנקים המשיבים הינה למעשה הסדר כובל בניגוד לחוק ההגבלים העסקיים. סכום הנזק הנטען נאמד על ידי המבקשת, לכל המשיבים גם יחד, בסך של כ-1.5 מיליארד ש"ח. חלקו של הבנק, לטענת המבקשת, כ-30% מהשוק. בנוסף ביקשה המבקשת מבית המשפט, בין היתר, ליתן צו המגביל את הבנקים בגביית עמלת העברה של מטבע חוץ לבנק אחר, לסכום מקסימום של 30 דולר ארה"ב ועמלת קבלת מטבע חוץ מבנק אחר לסכום מקסימום של 10 דולר ארה"ב. באפריל 2015 הגישה המבקשת בקשה לאישור "מקוצרת" במסגרתה העמידה המבקשת, בשלב זה, את סכום התובענה הכולל (כנגד כל המשיבים) על סך של 10 מיליון ש"ח (כנזק נומינלי). ביום 25 באוגוסט 2015 החליט בית המשפט למחוק את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית בשל אי הפקדת ערובה על ידי המבקשים. בכך הגיעה התובענה לידי סיום.

1.3 תביעות תלויות ועומדות שהוגשו בתקופות דיווח קודמות שחלו בהן התפתחויות בתקופת הדוח

א. ביום 12 בספטמבר 2006, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, בקשה לאישור תביעה ייצוגית, נגד הבנק, נגד בנק הפועלים ונגד בנק דיסקונט בסכום נטען נגד כלל המשיבים של 7 מיליארד ש"ח, כאשר בגוף הבקשה נטען כי הנזק לקבוצה אותה מבקש התובע לייצג נאמד ב-10 מיליארד ש"ח. לטענת המבקשת, הבנקים המשיבים גבו מלקוחותיהם ריבית בגין אשראי שקלי לא צמוד, עמלת הקצאת אשראי ודמי ניהול קבועים בחשבונות חח"ד בשיעורים ובסכומים זהים וזאת כתוצאה מהסדר כובל אסור. ביום 21 בינואר 2008 אישר בית המשפט המחוזי בתל-אביב את ניהול התביעה כתביעה ייצוגית. הבנקים הגישו ערעור על ההחלטה לבית המשפט העליון. ביום 28 ביולי 2013, החליט בית המשפט העליון לקבל את הערעור והחלטת בית המשפט המחוזי לאשר תביעה ייצוגית בוטלה. עוד קבע בית המשפט העליון כי יש להחזיר את ההליך לבית המשפט המחוזי לדיון מחודש בבקשת האישור. במקביל, במסגרת הליכי ערר על קביעת הממונה על ההגבלים העסקיים מיום 26 באפריל 2009 שכותרתה "הסדרים כובלים בין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק המזרחי והבנק הבינלאומי שעניינם העברת מידע בנוגע לעמלות" ("הקביעה"), ניתן ביום 15 ביוני 2014, על ידי בית הדין להגבלים עסקיים, תוקף של צו מוסכם להסכמה בין הבנקים העוררים לממונה על ההגבלים עסקיים, לפיה, בין היתר, בכפוף להפקדת סכום של 70 מיליוני ש"ח (חלקו של הבנק - 21.425 מיליוני ש"ח) בידי נאמן, תהא הקביעה בטלה. סכום זה הופקד בידי נאמן ("הנאמן"). עוד נקבע במסגרת הצו המוסכם, כי הבנקים שהם צד לו יוכלו להשתמש בכספים אלו לשם ביצוע הסדרי פשרה בתביעות שונות, וביניהן התביעות המנויות בסעיף זה, בסעיף ב, להלן, ובסעיפים 1.2 א ו-ב לעיל, בכפוף לתנאים שפורטו בצו.

דוחות כספיים

ביום 21 בינואר 2014, החליט בית המשפט להעביר את הדיון בהליך המתואר בסעיף ב. להלן לבית המשפט שדן בהליך המתואר לעיל. ביום 11 בדצמבר 2014, הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה לפיו ישלמו הבנקים המשיבים לחברי הקבוצה סך של 35 מיליוני ש"ח, מתוך הכספים שהופקדו בידי הנאמן. בחודש ינואר 2015, לאחר פרסום מודעות בעיתונות בדבר הסדר הפשרה בהתאם להחלטת בית המשפט הגישו המבקשים בהליך המתואר בסעיף ב. להלן, בקשה לביטול ההחלטה בדבר פרסום ההסדר או לחלופין לעיכובה עד לאחר הכרעה ביחס בין ההליך כאן להליך המתואר בסעיף ב. להלן. בדיון שהתקיים ביום 25 במרס 2015 ביטל בית המשפט את החלטתו בדבר פרסום הסכם הפשרה. בית המשפט ציין כי לא קיבל מענה ברור לשאלה בדבר הקשר בין ההליך המתואר בסעיף זה לבין ההליך המתואר בסעיף ב. להלן ובדבר השלכות הסדר הפשרה המבוקש בהליך זה על ההליכים (ובין היתר, לשקול איחודם), ונקבע דיון נוסף לשם המשך ההליכים בתיק. הצדדים בתיק זה פועלים לגיבוש הסכם פשרה מתוקן, בשים לב להערות בית המשפט.

ב. ביום 23 בנובמבר 2006 הוגשו לבית המשפט המחוזי בירושלים תביעה ובקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, נגד בנק הפועלים בע"מ ונגד בנק דיסקונט לישראל בע"מ. המבקשים טוענים כי הבנקים גובים בגין אשראי למגזר משקי הבית ריבית בשיעור גבוה בהרבה מזה הנגבה מן המגזר המסחרי והמגזר העסקי. המבקשים טוענים כי מדובר בניצול לרעה של מעמד מונופוליסטי וכי קיים חשד ממשי שהעדר התחרות בין המשיבים, בכל הנוגע למגזר משקי הבית, הינו פרי הסדר כובל בין הצדדים. כן נטען כי מדובר בהטעיית הצרכנים לגבי המחיר המקובל לשירות אשראי למגזר משקי הבית. הנזק הנטען הינו 5.6 מיליארד ש"ח על פי שיטה אחת ו-5.2 מיליארד ש"ח לפי שיטה שניה. סכום הנזק הנטען המיוחס ללקוחות הבנק הינו לפחות 1.6 מיליארד ש"ח. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התביעה כתביעה ייצוגית. בית המשפט המחוזי הורה על עיכוב ההליכים בבקשה זו עד למתן החלטת בית המשפט העליון בבקשת הרשות לערער שהגיש הבנק על ההחלטה לאשר את התביעה המתוארת בסעיף א. לעיל, כייצוגית. המבקשים הגישו ביום 29 באוקטובר 2013, בקשה לחידוש ההליכים בתביעה. ביום 21 בינואר 2014, החליט בית המשפט להעביר את הדיון בתיק לבית המשפט בתל-אביב-יפו שדן בהליך המתואר בסעיף א. לעיל. ראה בסעיף א. לעיל, עדכון לגבי ההליכים גם בתיק זה.

ג. ביום 1 באפריל 2007 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק, נגד בנק הפועלים, בנק דיסקונט והבנק הבינלאומי וכן נגד משיבים נוספים שהם, לפי הנטען, חברי הבורסה לניירות ערך. לטענת המבקשים, המשיבים גבו ממנהלי קרנות נאמנות בשליטתם עמלות עבור קנייה ורכישה של ניירות ערך (עמלות ברוקראזי) ועבור ביצוע פעולות במט"ח, שהיו גבוהות יותר מן העמלות שגבו מגופים אחרים, וזאת, לטענת המבקשים, תוך הפרת הוראות חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, כנוסחו אז, והפרת חובות נוספות. המבקשים טענו כי גביית העמלות העודפות (לפי הנטען) נמשכה שלא כדין גם לאחר מכירת השליטה בקרנות הנאמנות על-ידי הבנקים למשיבים האחרים. לטענת המבקשים, סכום הנזק הכולל שנגרם לכל חברי הקבוצה על-ידי כל המשיבים מסתכם בסך של כ-386 מיליון ש"ח, מתוכם מיוחס לבנק נזק של כ-130 מיליון ש"ח. הוגשו סיכומים וממתינים להחלטת בית המשפט.

ד. ביום 11 באוקטובר 2012, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד בנק לאומי, הבנק הבינלאומי, בנק מזרחי ובנק דיסקונט. לטענת התובעים, תשלומים ששולמו על ידי לקוחות הבנק שנגדם מתנהלים הליכי גבייה, ישירות לתיקי ההוצל"פ, התעדכנו בחשבון הבנק שלהם במועד מאוחר למועד התשלום. כתוצאה מעדכון מאוחר של התשלומים בחשבון הבנק, נגרמו לתובעים חיובי יתר של ריבית. הסעדים המבוקשים בתביעה ובבקשה הינם: השבת הסכומים ששילמו הלקוחות ביתר וצווי עשה וצווים הצהרתיים לעדכון התשלומים בחשבונות, מעתה ואילך, לפי יום הערך בו שולמו הסכומים בהוצאה לפועל וכן תיקון חשבוניות שעדיין מתנהלים בהם הליכים, בהתאם לימי הערך הנכונים. לטענת התובעים, סכום התביעה הייצוגית אינו ניתן להערכה בשלב זה. במסגרת ההליכים המתנהלים בתיק זה, הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה החולקת על חלק מטענות הבנק, בשלב מאוחר יותר אישרה נציגת היועמ"ש כי נפלה טעות עובדתית בעמדה. על המדינה הוטל להגיש עמדה מתוקנת, וזו הוגשה ביום 8 באוקטובר 2015. בדיון שנערך לאחר הגשת העמדה המקורית של היועמ"ש הוצע לשקול מינוי רו"ח אשר יבדוק אם נגרם בכלל נזק ללקוחות.

ה. ביום 28 באוגוסט 2013, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאשר תובענה כייצוגית נגד בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק מזרחי טפחות, בנק דיסקונט, הבנק הבינלאומי הראשון והמנכ"לים של הבנקים האלו (בהמשך, המנכ"לים נמחקו מהתביעה, לבקשת המבקשים). המפקח על הבנקים, נגיד בנק ישראל והממונה על הגבלים עסקיים צורפו כמשיבים פורמאליים. עניינה של הבקשה הוא טענה בדבר גבייה, כביכול, של עמלות שלא כדין, בקשר לפעילות של המרה ומשלוח של מטבע חוץ, ללא שניתן לכך, לטענת המבקשים, גילוי נאות. לטענת המבקשים, הנזק הישיר שנגרם ללקוחות הוא לפחות 10.5 מיליארד ש"ח לשבע השנים האחרונות, כפוף למסמכים ומידע שיקבלו במסגרת התביעה. ביום 3 בפברואר 2014, הגישו המבקשים בקשה לתיקון הבקשה לאישור תביעה ייצוגית כך שהסכום הנתבע יעמוד על סך של 11.15 מיליארד ש"ח. הבנק הגיש את תגובתו לבקשה. ביום 23 באפריל 2015 הגישו המבקשים בקשה "מקוצרת" במסגרתה ייחסו גם לבנק, בגין הנזק המכונה (לטענת המבקשים) ה"נזק הראשוני", סכום של כ- 2.6 מיליארד ש"ח (המבקשים טוענים לנזקים נוספים שלא כומתו). תגובת הבנק לבקשה המקוצרת הוגשה. אחד המבקשים (לקוח הבנק) הגיש לבית המשפט בקשת הסתלקות מהתביעה, ובית המשפט אישר את ההסתלקות.

ביום 20 בינואר 2015, החליט בית המשפט על העברת הדיון בבקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה בענין דומה, בסכום של 200 מיליון ש"ח, גם כנגד חברות כרטיסי האשראי (לרבות כנגד חברת לאומי קארד) לבית המשפט הדן בבקשה המתוארת בסעיף זה. וביום 23 באפריל 2015 הוגשה בקשה מקוצרת גם באשר לבקשה לאישור שהוגשה נגד חברות כרטיסי האשראי, (לרבות לאומי קארד, כאמור לעיל) הנזכרת לעיל בסעיף זה.

תגובת לאומי קארד לבקשה המקוצרת הוגשה. ביום 25 באוקטובר 2015 הורה בית המשפט על איחוד הדיון בבקשה שהוגשה נגד חברות כרטיסי האשראי עם בקשות האישור שהוגשו נגד הבנקים כדלעיל, תוך שמירת הפרדה בנושאים מסוימים.

ו. ביום 2 בדצמבר 2013, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק, בנושא עמלת פרעון מוקדם של הלוואות שלא לדיור. לטענת המבקשת, חישוב עמלת פרעון מוקדם על ידי הבנק, הן במקרים של הלוואות לגביהן חלים עקרונות חישוב הקבועים בהוראות ניהול בנקאי תקין והן במקרים של הלוואות לגביהן חלים כללים שקבע הבנק, לא נעשה כדין. המבקשת טוענת כי אין באפשרותה להעריך בשלב זה, את סכום התביעה הכולל. ביום 30 באפריל 2015 הגישה המבקשת בקשה מתוקנת לאישור התובענה הייצוגית. הבנק הגיש את תגובתו לבקשה זו.

ז. ביום 17 במרס 2014, הגיש מנהל מיוחד של חברה בפירוק ("החברה" ו-"המנהל המיוחד") לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז, בקשה למתן הוראות נגד הבנק, במסגרתה ביקש שבית המשפט יצהיר כי הבנק יישא בתשלום לחברה (קופת הפרוק) בסך מצטבר של 1,200 מיליון ש"ח, מתוכו סך של 635 מיליון ש"ח לכיסוי כל חובות החברה לנושיה וסך של 565 מיליון ש"ח בגין החזר מלוא שווי נכסי החברה בסכום קרן, שעמד, לטענת המנהל המיוחד, נכון ליום 25 במרס 2001, על הסך של 165 מיליון ש"ח, בצירוף ריבית מאותו מועד בשיעור שהחברה התחייבה לשלם לבנק. לטענת המנהל המיוחד, על הבנק לשאת באחריות אישית לחבויות החברה, מאחר ועל פי הנטען, יש לראות בבנק "נושא משרה" בחברה מחמת שליטתו כביכול בחברה; מחמת שיש לראות את הבנק כ"דירקטור דה-פקטו" או כ"דירקטור צללים" בחברה; מחמת אחריותו כמבצע בצוואת ו/או מעוול במשותף למעשי התרמית, כביכול, המתוארים בבקשה; ומחמת הדוקטרינה של Lenders' Liability.

יצוין כי במסגרת הבקשה שמר המנהל המיוחד על זכות להגיש הליכים נוספים נגד הבנק ו/או נושאי משרה נוספים בחברה ו/או יחידים מטעם הבנק ועורכי דין שיעצו לבנק. הבנק הגיש תגובתו לבקשה.

ביום 20 באפריל 2015 קבע בית המשפט העליון, כי ככל שיוחלט לנקוט הליכים נוספים, ימונה לחברה בעל תפקיד חדש שאינו קשור למנהל המיוחד הקודם או למשרדו, והוא יטפל בכל ענין עתידי ככל שיהא. עורך הדין ממשרדו של המנהל המיוחד שהגיש את הבקשה יוכל להמשיך ולטפל רק בהליכים התלויים ועומדים. ביום 17 בספטמבר 2015 הגיש הכני"ר בקשה למינוי עו"ד אחר כבעל תפקיד בתיק אשר יוסמך לבצע חקירות נוספות בהליך זה. הבנק הגיש את תגובתו לבקשה.

דוחות כספיים

- ח. ביום 13 באפריל 2014, הוגשה לבית משפט המחוזי בתל אביב, בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק בסכום נטען של כ-184 מיליוני ש"ח. לטענת המבקש, כאשר חשבון הבנק של לקוח נקלע לחריגה ממסגרת האשראי המאושרת, הבנק מסרב לכבד הוראת קבע בחשבון, אך גובה עמלה העולה בסכומה על סכום הוראת הקבע שלא כובדה. הוגשה תגובת הבנק לבקשה.
2. כמו כן תלויות ועומדות נגד הבנק תובענות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, שהסכום הנטען בהן מהותי, אשר לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכוייהן ומטעם זה לא בוצעה בגינן הפרשה.
- א. ביום 11 בפברואר 2015, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בסכום נטען של כ-2.3 מיליארד ש"ח. לטענת המבקש, הבנק מנהל לכאורה "רשימה שחורה" של לקוחות לפיה הוא נוהג, לסמן לקוחות בכוכבית במערכות הבנק, לזמן בלתי מוגבל, באופן הפוגע או מקשה עליהם, לטענתו, לקבל אשראי או לבצע פעילות עסקית אחרת מול הבנק. לטענת המבקש, ניהול "רשימה" כזו ללא קריטריונים גלויים מהווה הפרה של החוק ושל נורמות משפטיות והתנהגותיות. הוגשה תגובת הבנק לבקשה.
- ב. ביום 21 באפריל 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. עניינה של התובענה בטענת המבקש, כי הבנק אינו ממלא כביכול את חובתו לעשות מאמץ סביר לאיתור בעלי חשבונות ללא תנועה (שהמבקש מכנה אותם בתובענה "חשבונות רדומים"), לידעם אודות קיום החשבון ולהשיב להם את הכספים ה"שוכבים", לטענת המבקש, בחשבונות אלו. עוד טוען המבקש, כי הבנק גובה, כביכול, עמלת ניהול חשבון במשך תקופה מסוימת, שבסיומה סוגר את החשבון ללא שהוא מנסה לאתר את בעליו, וכי כאשר הבנק מאתר את בעל החשבון ומשיב לו את הכספים, הכספים מושבים, כביכול, בערך יום סגירת החשבון, ללא הצמדה וריבית מאז.
- המבקש טוען לנזק אישי של 320.41 ש"ח, ולדבריו, בשלב זה אין ביכולתו להעריך את סך נזיקה של כלל חברי הקבוצה אותה הוא מתימר לייצג. הוגשה תגובת הבנק לבקשה.
- ג. ביום 28 באפריל 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד חברת ביטוח שביטחה לוויים של הבנק שנטלו הלוואות משכנתא מהבנק. עניינה של התובענה בטענת המבקש, כי הבנק מחייב, כביכול, נוטלי משכנתאות מבוגרים (מעל גיל 55) ברכישת פוליסת ביטוח חיים וזאת תוך ידיעה שהם בגיל שאינו בר ביטוח על פי תנאי הפוליסה. בנוסף המבקש טוען, כי הבנק ממשיך לחייב נוטלי משכנתאות בתשלום פרמיות עבור פוליסות ביטוח חיים קיימות גם לאחר הגעתם של הלוויים לגיל 65, אף שבגיל זה מסתיים הכיסוי הביטוחי, ובחלק מהמקרים מחייבים בדמי ביטוח אף לאחר פטירתם. טענות המבקש מתייחסות להלוואות שהועמדו על ידי בנק לאומי למשכנתאות לעולים חדשים בשנות ה-90.
- המבקש טוען לנזק אישי של 6,500 ש"ח, וסכום התביעה הקבוצתית מוערך על ידו ב-360 מיליון ש"ח. הוגשה תגובת הבנק לבקשה.
- ד. ביום 29 באפריל 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. עניינה של הבקשה בטענת המבקש לפיה כספים של ניצולי שואה, אשר הופקדו לפני מלחמת העולם השנייה בבנק אפ"ק ולא נמשכו על ידי הלקוחות במהלך המלחמה, מושבים לניצולים או ליורשיהם כשהם אינם משוערכים כביכול לערכים ריאליים. המבקש טוען לנזק אישי של 251,266 ש"ח וסכום התביעה הקבוצתית הנטען על ידי המבקש הינו 150 מליון ש"ח. ביום 5 באוגוסט 2015 הגיש הבנק בקשה לסילוק על הסף של הבקשה לאישור ושל תביעתו האישית של המבקש.
- ה. ביום 21 ביוני 2015 הוגשה נגד הבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו. עניינה של הבקשה בטענת המבקש לפיה הבנק מחייב, כביכול, לקוחות המבקשים לבצע העברת מט"ח מחשבונם לזכות חשבון מט"ח על שמם בבנק אחר, בעמלת חליפין, על אף שמדובר באותו מטבע ולא בוצעה כל פעולת חליפין.

דוחות כספיים

בנוסף טוען המבקש כי הבנק מחייב, כביכול, את הלקוחות בעמלת קורספונדנט אשר שיעורה נקוב באירו, לפי שער שגובה מהשער היציג, וכי הבנק גובה, כביכול, מלקוחותיו, בעת סגירת חשבון, עמלות שעולות על סכומי העמלות המירביים אותם ניתן לגבות לפי הדין בעת סגירת חשבון. המבקש טוען לנזק אישי של 34 ש"ח, ומעריך את סכום התביעה הקבוצתית כמיליוני ש"ח בלי לציין סכום או תחשיב מפורט.

1. ביום 22 ביולי 2015 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, שהוגשה נגד הבנק לבית המשפט המחוזי מרכז. עניינה של הבקשה בטענת המבקשת, לפיה תשלומים המשולמים ישירות לבנק על חשבון חוב אשר בגינו מתנהל הליך גבייה בהוצאה לפועל, מדווחים על ידי הבנק להוצאה לפועל באיחור, וכתוצאה מכך נוצר, כביכול, פער בין החוב האמיתי ובין החוב הרשום בתיק ההוצאה לפועל.

בנוסף המבקשת טוענת, כי כאשר הבנק מדווח על תשלום באיחור, החייב מקבל זיכוי בגין הריבית שחוייבה בתקופה שבין התשלום לבין הדיווח. לטענת המבקשת, עד סוף שנת 2010, הזיכוי שהתקבל היה בשיעור ריבית נמוך יותר מן הריבית הבנקאית שהצטברה על החוב. רק משנת 2010 בוצע שינוי במערכות ההוצאה לפועל אשר אפשר זיכוי בריבית המתאימה. המבקשת טוענת לנזק אישי של 33.46 ש"ח, ומעריכה את סכום התביעה הקבוצתית במיליוני ש"ח, בלי לציין סכום או תחשיב מפורט.

3. להלן פירוט של תובענות ובקשות לאישור תביעות ייצוגיות בסכומים מהותיים שהוגשו נגד חברות בנות של הבנק. לדעת הנהלת הבנק, ובהסתמך על דעת הנהלת החברה הבת הרלבנטית, המתבססת על חוות דעת היועצים המשפטיים שלה באשר לסיכויי הליכים אלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים כתוצאה מתביעות כאמור:

א. ביום 8 ביולי 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד מספר חברות כרטיסי אשראי, כולל לאומי קארד. לפרטים בדבר בקשה זו ראה סעיף 1.3 ה לעיל.

ב. ביום 17 בנובמבר 2014, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, נגד לאומי קארד בסך 952 מיליון ש"ח. לטענת המבקש, לאומי קארד אינה מקפידה לעמוד בכל הדרישות בקשר עם זיהוי לקוחות בטרם מתן מענה במערכת ה-IVR (ניתוב טלפוני במוקדי השירות) אשר חושפת את הפרטים האישיים של הלקוחות, וזאת בניגוד, כביכול, להוראות חוק הגנת הפרטיות. בנוסף טוען המבקש כי בקשתו לחסום את האפשרות לשמוע את המידע הנוגע לכרטיס האשראי שלו לאחר הזיהוי לא התקבלה, בטענה כי לא קיימת אפשרות לביצוע חסימה. לאומי קארד הגישה בקשה לסילוק על הסף וכן תגובה לבקשה. המבקש הגיש בקשה לתיקון הבקשה לאישור התובענה כיצוגית ובית המשפט התיר את התיקון. בקשת האישור המתוקנת הוגשה.

4. להלן פירוט של תובענות ובקשות לאישור תובענות ייצוגיות בסכום מהותי, שהוגשו נגד חברות בנות של הבנק, שלדעת הנהלת הבנק ובהסתמך על דעת הנהלת החברה הבת הרלבנטית, המתבססת על חוות דעת היועצים המשפטיים שלה, באשר לסיכויי הליכים אלו, בשלב זה, לא ניתן להעריך את סיכוייהן ומטעם זה לא בוצעה בגין הפרשה.

ביום 28 באפריל 2014, הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית בבית משפט מחוזי מרכז נגד לאומי קארד, ישראלכרט וכאל, בסך של 1.7 מיליארד ש"ח, בנוגע לגביית עמלה צולבת מבתי עסק בגין עסקאות שבוצעו באמצעות כרטיסי debit וכרטיסי prepaid הנתענים מראש. לטענת המבקש, העמלה הצולבת שנגבת בכרטיסים אלו (בניגוד לכרטיסי אשראי - credit), לא קיבלה אישור מבית הדין להגבלים עסקיים, ומהווה הסדר כובל. בנוסף, לטענת המבקש, גם ההסדר בין הנתבעות לפיו מועברים כספי העסקאות לבתי העסק בעיכוב של כ-20 ימים מהווה הסדר כובל או תנאי מקפח בחוזה אחיד. ביום 24 בפברואר הגיש המבקש לבית המשפט בקשת הסתלקות מהבקשה. לאחר מכן הוגשה בקשת הסתלקות מתוקנת שאושרה על ידי בית המשפט בחודש יולי 2015. בנוסף, הוגשו לבית המשפט מספר בקשות להחלפת המבקש ובא כוחו. ביום 20 באוקטובר 2015, הורה בית המשפט כי כל אחת מקבוצות המבקשים לשמש כמייצגי הקבוצה נדרשת להגיש לבית המשפט מסמך בו תבהיר, בין היתר, את האופן שבכוונתה לנהל את התובענה, ובית המשפט יתן את החלטתו ביחס לזהות המבקשים (ובאי כוחם) שייבחרו לעמוד מאחורי הבקשה לאישור התובענה כיצוגית. עוד נקבע כי הקבוצה שתיבחר תידרש להגיש בקשת אישור מתוקנת, אשר המועד להגשתה יקבע לאחר שתיתן החלטה באשר לזהות המבקשים.

ד. התחייבויות תלויות והתקשרויות שונות

1. פרשת הלקוחות האמריקאיים:

א. הסדר עם הרשויות האמריקאיות

כמפורט בביאור 18 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2014, ביום 22 בדצמבר 2014 חתמה קבוצת לאומי על הסדר מסוג DPA (Deferred Prosecution Agreement) עם משרד המשפטים האמריקאי (ה-DOJ) והסדר Consent Order (צו מוסכם) עם ה- NYDFS (New York Department of Financial Services).

ביום 4 בינואר 2015 שילם הבנק בהתאם להסדרים האמורים, סך כולל של 400 מיליוני דולרים (270 מיליון דולרים ל-DOJ ו-130 מיליון דולר ל-NYDFS).

הבנק ביצע הפרשות על מלוא הסכומים האמורים בתקופות דיווח קודמות, ולכן לתשלום הסכומים האמורים לא היתה השפעה על התוצאות הכספיות לתקופת הדוח.

כמפורט בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014, ליום 31 במרס 2015 וליום 30 ביוני 2015, במסגרת ה- consent order שנחתם עם ה- NYDFS, מונה על ידי ה- NYDFS מוניטור, שיבחן, בין היתר, את פעילות הקבוצה. במהלך תקופת הדוח התקיימו מספר ישיבות עבודה עם המוניטור, שהחל את תפקידו ב- 15 ביולי 2015.

על מנת לעמוד בהוראות ההסדרים כאמור, מינה הבנק צוות היגוי מיוחד אשר מפקח על מילוי כל התחייבויות הבנק והשלוחות על פי ההסדרים, ומגיש דיווחים על כך להנהלת הבנק ולדירקטוריון.

ב. דוח ביקורת של בנק ישראל בנושא ניהול החשיפה לסיכונים בפעילות חוצה גבולות של הלקוחות האמריקאיים

ביום 27 באוגוסט 2015 העביר הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל לבנק דוח ביקורת בנושא פרשת הלקוחות האמריקאיים, וזאת בהמשך לביקורת שנערכה בבנק בחודשים אוקטובר 2014 עד אפריל 2015.

דוח הביקורת מתייחס לתקופה שבין ינואר 2007 ועד אפריל 2011 וממילא אינו כולל התייחסות לפעולות שביצע הבנק החל משנת 2011, עת החל להתבאר הסיכון שבפעילות למול לקוחות אמריקאיים. להלן תמצית מדוח הביקורת:

רקע

בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - בנק לאומי או הבנק) ניהל פעילות בנקאות פרטית באמצעות שלושה מרכזי בנקאות בחטיבה לבנקאות פרטית בינלאומית וכן באמצעות שלוחות שוויץ ולוקסמבורג שהתמחו במתן שירותי בנקאות פרטית. המודל העסקי של בנקאות פרטית מתבסס, בין היתר, על מתן שירותים ללקוחות, ובכלל זה לתושבי חוץ, בעלי עושר פיננסי גבוה. בין היתר, ניתנו שירותים אלו ללקוחות המוגדרים על פי הדין האמריקאי כמשלמי מס אמריקאיים (להלן - לקוחות אמריקאיים).

הסיכונים העיקריים בפעילות חוצה גבולות נובעים הן מההיבט של מתן שירותים פיננסיים ללקוחות זרים והן מההיבט של מתן שירותים פיננסיים בתחומי שיפוט זרים. בין הסיכונים נכללים סיכונים משפטיים הנובעים מהתנגשות בין דינים, סיכונים מאי בקיאות בדין הזר החל, סיכונים הנוגעים להוראות חקיקה בקשר לאיסור הלבנת הון ועוד.

אין בדין הישראלי הוראת חוק מפורשת המחייבת תאגידי בנקאיים לציית להוראות הדין הזר. אולם דיני הבנקאות בישראל מטילים חובה על התאגיד הבנקאי לנהל את עסקיו באופן תקין, ובכלל זאת לפעול תוך ציות לחוק ולרגולציה. בהקשר זה, הפרת הדין הזר הרלוונטי לפעילות הבנקאית יכולה להיחשב להפרת החובה להבטיח כי התאגיד הבנקאי מתנהל באופן תקין. ניהול בנקאי תקין מחייב את התאגיד הבנקאי לזהות, להבין, לנהל, להפחית ולנטר את כלל הסיכונים, לרבות סיכונים משפטיים

דוחות כספיים

וסיכוני מוניטין, וזאת על בסיס קבוצתי. חובה זאת מתייחסת גם לפעילות חוצה גבולות של התאגיד הבנקאי.

הסיכונים המשפטיים וסיכוני המוניטין בפעילות חוצה גבולות גדלו משמעותית החל מ-2008 בעיקר בכל הקשור ללקוחות אמריקאים. משנת 2008 הגבירו השלטונות האמריקאים את האכיפה של דיני המס החלים על משלמי מס אמריקאים המנהלים חשבונות בבנקים מחוץ לארה"ב ובמסגרת זאת גם על בנקים ובנקאיים הפועלים מחוץ לארה"ב, אשר על פי הדין האמריקאי, נחשבים כמסייעים למשלמי מס אמריקאיים בהעלמת מס. בפברואר 2008 החליטה ועדה של הסנאט האמריקאי לחקור את סוגית הבנקים מחוץ לארה"ב המשמשים "מקלטי מס" למשלמי מס אמריקאים וביולי 2008 פורסם דוח החקירה, בדגש על כספים המוחזקים מעבר לים (offshore) בליכטנשטיין ובשווייץ. באותה תקופה החלה החקירה של הרשויות האמריקאיות ב-UBS בחשד לסיוע להעלמת מס של משלמי מס אמריקאיים. החל משנת 2009 הושקו מספר תכניות בארה"ב לגילוי כספים שלא הוצהר עליהם לשלטונות המס האמריקאים במסגרתן השתתפו עשרות אלפי משלמי מס אמריקאים שניהלו חשבונות מחוץ לארה"ב. בחלק מהמקרים מסרו הנישומים מידע אודות בנקאים שסייעו להם בהעלמת המס. במהלך התקופה פורסם מידע אודות הליכים שנוקטות הרשויות האמריקאיות במסגרתם הוגשו כתבי אישום כנגד בנקים זרים ועובדיהם בגין שיתוף פעולה וסיוע לרמות את רשויות ארה"ב בזיהוי, חישוב, הערכה, וגבייה של מס. בפברואר 2009 פרסמה רשות הפיקוח בשווייץ (FINMA) את דוח החקירה שלה על הפעילות חוצה הגבולות של UBS עם לקוחות אמריקאים וכן פורסם ההסכם שנחתם בין UBS לרשויות האמריקאיות במסגרתו הודה UBS ב- violation of Title 18, United States Code, Section 371 ונקנס בסכום של 780 מיליוני דולר. בהמשך היו ידיעות על הפסקת פעילות של בנקים שווייצרים ואחרים, לרבות UBS, עם לקוחות אמריקאים.

החל משנת 2008 נקט הבנק פעולות לצמצום החשיפות לסיכונים הכרוכים בפעילות עם לקוחות אמריקאים, וזאת בעיקר בהיבטים המתייחסים לתחום ניירות ערך, ובכלל זה מיסוי ניירות ערך, וחשבונות offshore. הבנק קיבל ייעוץ משפטי מעורכי דין אמריקאים ובהמשך פעל לעדכון נהלים בתחום. בשנת 2008 עודכנו נוהלי נסיעת נציגים לארה"ב; בשנת 2009 נקבעו הנחיות אשר אסרו מתן שירותי ניירות ערך ללקוחות אמריקאים תוך שימוש באמצעי תקשורת אמריקאים, נאסרה פתיחת חשבונות offshore והוחלט על סגירת חשבונות offshore קיימים וכן על הפסקת נסיעת נציגים לארה"ב. בשנת 2011 נקבע נוהל מקיף לטיפול בלקוחות אמריקאים ובשנים 2013 ו-2014 קידם הבנק מדיניות "כסף לבן" ומדיניות "כסף מוצהר" לצמצום החשיפה מפעילות חוצה גבולות של לקוחות תושבי חוץ.

ביום 22 בדצמבר 2014, חתם בנק לאומי על הסכמים עם משרד המשפטים האמריקאי ועם רשות הפיקוח על השירותים הפיננסיים בניו יורק במסגרתם הודה בביצוע העבירות על פי Title 26, United States Code, Section 7206(2), all in violation of Title 18, United States Code, Section 371 אלה נחתמו בהתאם ועל בסיס הדין האמריקאי. במסגרת ההסכמים כאמור, הוטל על קבוצת לאומי קנס מהותי בהיקף כולל של 400 מיליוני דולרים (למועד הביקורת טרם הושלם המו"מ עם רשות ני"ע בארה"ב (SEC)). הקנס הוטל גם בגין פעולות שנעשו משנת 2002 ועד 2010-2011, על אף שרק בשנת 2008 הרשויות בארה"ב הצהירו על תכניתם להיאבק בבנקים המסייעים להעלמות מס של לקוחות. יצוין כי ההסכם עם משרד המשפטים האמריקאי אינו חל על יחידים וכן על תאגידים מקבוצת לאומי שלא צוינו בהסכם.

ההסכם שחתם בנק לאומי עם משרד המשפטים האמריקאי כאמור, כולל מסמך עם עובדות מוסכמות (statement of facts) (להלן – הצהרת העובדות). מהצהרת העובדות עולה כי בנק לאומי ושלוחותיו בארה"ב, שווייץ ולוקסמבורג, וחברת הנאמנות של הבנק בישראל, ביצעו פעולות, משנת 2000 (לפחות) ועד שנת 2010 (לפחות), שהיוו על פי הדין האמריקאי סיוע בהכנה והצגה של דוחות ומסמכים שונים כוזבים לרשויות המס בארה"ב (to willfully aid and assist in the preparation and presentation of false income tax returns and other documents to the Internal Revenue Service of Treasury Department).

על פי הצהרת העובדות, בנק לאומי ושלוחותיו בשווייץ ולוקסמבורג הציעו מגוון שירותים ומוצרים למשלמי מס אמריקאיים, שסייעו להם בפתיחה וניהול של חשבונות לא מוצהרים, שכללו: (1) הנפקת ערבויות בנקאיות מסוג Standby Letter of Credit (להלן – SBLC) ששימשו כבטחון לאשראי שהועמד

דוחות כספיים

ללקוחות בשלוחת ארה"ב; 2) שימוש בישויות offshore ובחשבונות נאמנות; 3) שימוש בדואר שמוך (hold mail), חשבונות קוד (assumed name accounts) וחשבונות ממוספרים; וכן, 4) פתיחה וניהול של חשבונות עבור לקוחות אמריקאים שעזבו את UBS ובנקים שווייצרים נוספים לאחר פרסום אודות החקירה שמנהלות הרשויות האמריקאיות נגד UBS.

היקפי הפעילות של הקבוצה והבנק עם לקוחות אמריקאים ותרומתם לרווחיות היו מצומצמים.

סיכום ומסקנות

תאגיד בנקאי המקיים פעילות חוצה גבולות ללקוחות זרים צריך לנתח, כדבר שבשגרה, את הדין הזר הרלוונטי לפעילותו הבנקאית, לזהות את הסיכונים הנובעים מכך ולנקוט באמצעים הנדרשים על מנת למזערם ולהתאים את מדיניותו לשינויים המתרחשים.

על רקע ההתפתחויות שחלו בגישת הממשל וגורמי האכיפה בארה"ב משנת 2008, נדרש בנק לאומי שניהל פעילות חוצה גבולות עם לקוחות אמריקאים, לבצע מיפוי של מכלול הפעילויות והשירותים שהוא מעמיד ללקוחות אמריקאים ולבחון מה נחשב בעיני הרשויות האמריקאיות בבחינת סיוע להעלמת מס, על מנת להעריך את הסיכונים, לרבות הסיכון המשפטי, בפעילות זו, כפי שהיו קיימים בתקופה הנבדקת, הן ברמת התאגיד והן ברמת הקבוצה, ולנקוט בצעדים הנדרשים כדי להפחית את הסיכונים כאמור.

החל משנת 2008 ועד לשנת 2011, הבנק זיהה ופעל לצמצום חלק מהסיכונים שגברו לאור ההתפתחויות כאמור. אולם הבנק לא ביצע מיפוי ובחינה כאמור בדוח, ולפיכך לא זיהה ולא העריך את מכלול הסיכונים שמאוחר יותר התממשו, וכפועל יוצא לא ניטרם ולא ניהלם כנדרש. עובדת היות פעילות חוצה הגבולות של הבנק עם לקוחות אמריקאים זניחה ובעלת תרומה שולית לרווחיותו, אינה מפחיתה מהחובה לקיים הליך יסודי לניהול הסיכונים גם בפעילות מצומצמת כאמור, שכן גם פעילות זניחה עלולה ליצור לבנק חשיפה גבוהה לסיכון.

על פי הדין הישראלי עבירת מס אינה מהווה עבירת מקור בחוק איסור הלבנת הון. אולם גם אם אין חובות בדיקה ודיווח של סוגיות מס, אין בכך כדי לשחרר את הבנק מחובתו לנהל את סיכוניו באופן תקין ולא לאפשר כי שירותיו הבנקאיים ינוצלו לצורך העלמת מס באמצעותו. חובה זאת חלה על הבנק ביתר שאת ביחס ללקוחותיו האמריקאים, לאחר שהרשויות האמריקאיות הכריזו על מאבק בהעלמות מס של משלמי מס אמריקאים, באמצעות ניהול חשבונות מחוץ לגבולות ארה"ב.

בעיקר האחריות על אי בחינה מחדש של המדיניות בכל הקשור לפעילות חוצה גבולות עם לקוחות אמריקאים, אי מיפוי הפעילויות והשירותים שמעמיד הבנק ללקוחות אמריקאים ועל אי בחינה של מה נחשב מבחינת השלטונות האמריקאים כסיוע להעלמת מס, לרבות באמצעות פנייה לקבלת חוות דעת משפטית בעניין, על רקע ההתפתחויות כמתואר בדוח, נושאים המנכ"לית ומנהל החטיבה לבנקאות פרטית בינלאומית. בנוסף, עד ינואר 2010 המנכ"לית ומנהל החטיבה לא הציפו באופן מספק את המידע אודות ההתפתחויות והשינוי ברמת הסיכונים הנובעים מהן בפני הדירקטוריון.

יו"ר הדירקטוריון לא דרש מההנהלה מידע מפורט יותר בנושא ההתפתחויות כאמור בדוח, והשלכותיהם על פעילות הבנק ולא העלה את הנושא על סדר היום של הדירקטוריון עד ינואר 2010.

הדירקטוריון הסתפק בדיווחים שנמסרו לו במסגרת דוחות מנכ"ל וגם משהתקיימו דיונים בדירקטוריון, לא דרש כי יבוצע מיפוי של כלל הפעילויות והשירותים שמעמיד הבנק ללקוחות אמריקאים וכי הבנק יבחן מה נחשב מבחינת השלטונות האמריקאים כסיוע להעלמת מס, לרבות באמצעות פנייה לקבלת חוות דעת משפטית בעניין, על מנת לזהות, לנטר ולטפל בסיכונים המתגברים בפעילות חוצה הגבולות של הבנק והקבוצה עם לקוחות אמריקאים. בהקשר זה יצויין כי בתקופה הנבדקת העסיק הדירקטוריון על בסיס קבוע יועצת משפטית לדירקטוריון.

הדירקטוריון והמנכ"לית לא הסדירו מסגרת בקרה נאותה ובלתי תלויה על שלוחות חו"ל. פונקציית הפיקוח והבקרה על פעילות השלוחות היתה כפופה לחטיבה לבנקאות פרטית בינלאומית, דבר שפגע באי התלות של פונקציה זו ובאפקטיביות של פעילותה. בכך לא התאפשר הליך בלתי תלוי של זיהוי הסיכונים

דוחות כספיים

הכרוכים בפעילות עם לקוחות אמריקאים, הערכתם והמלצות לצמצום החשיפה של החטיבה לבנקאות פרטית בינלאומית והשלוחות. הדיווחים שנמסרו לדירקטוריון אודות החשיפות של השלוחות לסיכונים, כנדרש בסעיף 10(א)4 להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301 (על בסיס ההוראה שהייתה בתוקף מיוני 1998 ואילך) לא הציגו בפני הדירקטוריון את התפתחות החשיפות לסיכונים מפעילות חוצה גבולות, בכלל, ושל לקוחות אמריקאים, בפרט.

פעולות החטיבה לבנקאות פרטית בינלאומית עם לקוחות אמריקאים, בשנים 2008-2010, שכללו: גיוס לקוחות אמריקאים מבנקים שווייצרים והעמדת ערבויות מסוג SBLC שהובטחו בפקדונות "גב אל גב" שהוחזקו בישראל, שווייץ ולוקסמבורג, מבלי לציין את פרטי מבקש הערבות, העצימו את החשיפה לסיכונים מפעילות חוצה גבולות של לקוחות אמריקאים. העמדת ערבויות מסוג SBLC שהובטחו בפקדונות "גב אל גב" חשפה את הבנק גם לסיכונים הלבנת הון.

ההנהלה לא שיתפה בעיתוי המתאים ובאופן מלא את שומרי הסף. בעקבות פרשת UBS הוציאה החטיבה לבנקאות פרטית בינלאומית הנחיות מעודכנות על בסיס היועצות עם עורכי דין אמריקאים ללא מעורבות הייעוץ המשפטי הפנימי, אשר שולב ביועץ בנושאי הלקוחות האמריקאים רק במאי 2009. בנוסף, מערך הציות לא שותף באופן מלא בדיונים שהתקיימו בין קצין הציות בשלוחת ארה"ב לבין הגורמים העסקיים בחטיבה לבנקאות פרטית בינלאומית בנושא ציון פרטי שם מבקש הערבות על גבי מסמכי הערבות הבנקאית שהופקו בקבוצה לצורך העמדת אשראי "גב אל גב" בשלוחת ארה"ב.

מטבע הדברים, הבונוסים שהבנק שילם לנושאי המשרה שכיהנו בתקופת החקירה ובפרט ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"לית ולמנהל החטיבה לבנקאות פרטית בינלאומית, בגין השנים נשוא הקנס, לא הביאו בחשבון את הנזק הכבד שנגרם לבנק; עמדת הפיקוח על הבנקים היא, שמן הראוי שהבנק יקבע מתווה לחישוב מחדש של כספי הבונוסים ששולמו.

מבדיקת מספר עסקאות "גב אל גב" עולה, כי הבנק הפר לכאורה את סעיף 9 לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים), התשס"א - 2001 לעניין דיווח לרשות על פעולות הנחזות כבלתי רגילות.

תמצית הדרישות:

לנוכח הממצאים המפורטים לעיל, נדרש הבנק בין היתר, למנות ועדה לקיים הליך הפקת לקחים מהאירוע. הליך הפקת הלקחים יכלול, בין היתר, בחינה של התנהלות ההנהלה הבכירה והדירקטוריון בשנים 2008-2010, וכן, בשל הנזק הכבד שנגרם לבנק, לקבוע מתווה לחישוב מחדש של כספי הבונוס ששולמו לנושאי המשרה על בסיס ממצאי הוועדה ובפרט עבור יו"ר הדירקטוריון, המנכ"לית ומנהל החטיבה לבנקאות פרטית בינלאומית. לעניין זה, רשאי הדירקטוריון למנות את הוועדה הבלתי תלויה. בנוסף נכללו בדוח דרישות נוספות הנוגעות לחיזוק ניהול הסיכונים, לרבות, המדיניות, הנהלים והבקורות בתחומים שעלו בדוח.

להלן תמצית תגובת הבנק לדוח הביקורת:

1. דו"ח הביקורת של בנק ישראל מתמקד בכך שהבנק לא זיהה בזמן וממילא לא הגיב בזמן לסיכון שהתברר בדיעבד שכרוך בפעילות למול לקוחות אמריקאים, אשר העלימו מסים. עיקר הביקורת הינה על כך שהבנק לא זיהה את הסיכון גם כאשר פורסמה פרשת UBS בשנת 2008.
2. כבר משנת 2008, ועוד בטרם הפנימה המערכת הבנקאית בארץ ובעולם את הסיכון שקיים, משעה שהבנק הבין את השינוי במדיניות, ברגולציה ובאכיפה, הוא החל בתיקון ליקויים, בתחומים בהם הבין שפעילותו טעונה שינוי, וזאת אף שלא היו קיימות הוראות רגולטוריות בעניין. עובדה זו מובלטת גם בהסדר אליו הגיע הבנק עם משרד המשפטים האמריקאי ונמצאת גם בדו"ח.

3. דוח הביקורת מתייחס לשנים 2007 עד 2011, וממילא אינו כולל את הפעילות הרבה שבוצעה החל משנת 2011 עת הובן הסיכון.
 הדוח אינו עוסק בתיקון הליקויים שבוצע בבנק, ביוזמת הבנק ובטרם ניתנו הנחיות רגולטוריות. תיקון הליקויים שהועמק בשנת 2011, נעשה עת התבהרו לבנק תובנות שלא היו באמתחתו קודם. תיקון הליקויים מתבטא בין היתר ב: (א) שינוי המדיניות העסקית תוך הפסקת פעילויות שיצרו חשיפה; (ב) יציאה מדורגת ומוסדרת מפעילות בנקאית במדינות בהן הסיכון לעבירות סיוע ללקוחות להתחמק מתשלום מס הינו גבוה; (ג) הובלת הטיפול בישראל בכספי לקוחות תושבי חוץ שחשודים ככספים שלא דווחו לרשויות המס הרלבנטיות (declared money policy); (ד) פעילות בנושאים משיקים כגון: פעילות שאינה מותרת בניירות ערך על פי חוק מדינת התושבות של בעלי החשבון (cross border policy). במקביל לשינוי המדיניות פעל הבנק למול גורמי הרגולציה על מנת לשנות את הכללים באופן שיקל על המערכת הבנקאית ליישם מדיניות של declared money policy. בפועל רק בחודש מרץ 2015 פורסמה לראשונה על ידי הפיקוח על הבנקים הוראה רגולטורית בעניין, אשר הקנתה לבנקים כלים לאכוף על הלקוחות מתן הצהרות לגבי מקור הכספים.
4. את הדברים יש לבחון בהסתכלות כוללת על הנורמות לפיהן פעלה המערכת הבנקאית כולה, בידיעה של הרגולטורים במדינות רבות. התובנה במערכת הבנקאית הבינלאומית ובקרב גורמי הרגולציה היתה, כי נושא הדיווחים של הלקוחות לרשויות המס הינו נושא שבאחריות בלעדית של הלקוחות, ונושא זה אינו בתחום אחריותם או מעורבותם של הבנקים. תובנה זו נסמכת בישראל, בין היתר, על כך שהמחוקק החליט (ועדיין לא שינה את דעתו בנושא) שלא לכלול את עבירות המס כעבירות מקור בחוק איסור הלבנת הון. תובנה זו אף מוצאת עצמה נתמכת בכך שלאורך שנים, בדיונים במשרדי הממשלה, נושא הכללת עבירות מס כעבירות מקור בחוק לאיסור הלבנת הון עלה ונדחה שוב ושוב על ידי קובעי המדיניות, בין היתר בטענה שמדובר בכספים בלתי מוצהרים של יהדות העולם, אשר ממשלות ישראל פעלו בשנים עברו להפקדתם על ידי יהודי העולם במערכת הבנקאית בישראל, לצורך ביסוס כלכלתה של המדינה.
5. דוח הביקורת מלמד, כי אין יסוד לחשש, לפיו בבנק נהגו פרקטיקות חריגות ביחס למערכת הבנקאית הישראלית. אדרבא, בשעה ששינוי המדיניות בלאומי גרם ליציאה של כספים לא מוצהרים של לקוחות, בנקים אחרים בישראל קיבלו אליהם חלק מאותם לקוחות.
6. בדוח נקבע, כי בנק לאומי לא הבין את הסיכון שקיים בפעילות למול לקוחות אמריקאים שמנצלים את שירותיו של הבנק לצורך העלמת מס, גם כאשר פורסמה בשנת 2008 פרשת UBS. אולם, בבחינת הדברים יש לקחת בחשבון את העובדות הבאות:
 - 6.1 לא רק בנק לאומי לא הבין בזמן אמת את הסיכון של סיוע ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס, אלא מדובר באי הבנה שהייתה נחלת מרבית המערכת הבנקאית והמערכת הרגולטורית בעולם ובישראל.
 - 6.2 בתקופת הפרסומים אודות UBS, נשכרו שירותים של משרד בינלאומי מוביל המתמחה ברגולציה פיננסית בינלאומית על מנת שינתח עבור הבנק את הלקחים הנדרשים. מיפוי הסיכונים והלקחים לטיפול לא כלל את נושא הסיוע ללקוחות אמריקאים להעלים מס. דהיינו, גם עורכי הדין ששירותיהם נשכרו לא הבינו את מלוא הסיכון, אשר לימים התממש בפועל. עוה"ד הצביעו על פעולות מסוימות שיש לנקוט ואותן ביצע הבנק בלוח זמנים קצר.
 - 6.3 בנוסף, הבנק קיבל ייעוץ ממשרד עו"ד נוסף, משרד מוכר ומוביל בארה"ב המלווה את הבנק, כמו גם מוסדות פיננסיים אחרים בישראל, לאורך שנים. גם משרד זה הגיש לבנק שורה של המלצות והבנק פעל באופן מהיר ותכליתי לשם ביצוע השינויים שנדרשו בעקבות ההמלצות. בראי ההיסטוריה, ולצער כולם, ההמלצות לא היו מספקות או מלאות.
 - 6.4 הפרסומים השונים אודות פרשת UBS התמקדו בשורה של פעולות, אשר הובנו בבנק ככאלו שלא היו פרקטיקות מקובלות בבנק לאומי. לכן ההבנה הרווחת בבנק, כמו גם בבנקים רבים אחרים, היתה כי פרשת UBS אינה רלבנטית לפעילות שמתבצעת בבנק.

דוחות כספיים

7. לבד מהפעולות שננקטו לאורך השנים, החל משנת 2008, הבנק לא מיעט לרגע בחומרת התוצאה של פרשת הלקוחות האמריקאים ולא ניסה, חלילה, לטאטא את הנושא בלי טיפול יסודי בו והפקת הלקחים שנדרשים. בין הפעולות בהן נקט הבנק, ראוי לציין, כי כבר בחודש מרס 2015 הבנק מינה ועדה בלתי תלויה, לשם בחינת הנושא. רוב חבריה של הועדה הבלתי תלויה (שלושה מבין חמישה) הינם גורמים חיצוניים לבנק. בראש הועדה עומד הנשיא בדימי' של בית המשפט המחוזי בתל-אביב כב' השופט אורי גורן וחברה בה שופטת בכירה בדימוס של בית המשפט המחוזי בירושלים - השופטת אורית אפעל-גבאי. חברה נוספת בוועדה הינה ד"ר לאה פסרמן, מומחית בעלת שם בדיני תאגידים וניירות ערך. עד כאן תמצית התגובה.

לאחר קבלת דוח הביקורת של בנק ישראל בבנק, כאמור לעיל, החל הבנק בהיערכות ליישום הדרישות של בנק ישראל, כפי שהובאו בדוח, ובין היתר, הקים ועדת דירקטוריון להפקת לקחים.

ג. בדיקת היועץ המשפטי לממשלה

ביום 11 בינואר 2015, פרסם משרד המשפטים הודעה לפיה, היועץ המשפטי לממשלה הורה על בדיקה מקיפה של האירועים נשוא ההסדרים של הבנק עם הרשויות האמריקאיות ואף הורה על הקמת צוות משולב, המורכב מגופי אכיפה ויועץ לשם העמקת הבדיקה. הצוות יניח את מסקנותיו בפני היועץ המשפטי לממשלה, לצורך שקילת הדברים.

ד. ועדת תביעות בלתי תלויה בראשות נשיא בית המשפט המחוזי בת"א לשעבר השופט (בדימי') אורי גורן שמונתה לבחינת פרשת הלקוחות האמריקאים

1. ביום 15 בפברואר 2015 מינה דירקטוריון הבנק ועדת תביעות בלתי תלויה (להלן: "הועדה") לבחינת פרשת הלקוחות האמריקאים ובכלל זה "לבחון ולהמליץ לדירקטוריון הבנק על דרך הפעולה המשפטית הנכונה לבנק, בהתחשב במכלול הנסיבות הנוגעות לפרשת הלקוחות האמריקאים". הועדה הוקמה, בין היתר, בהקשר של הליכים משפטיים שננקטו בנושא הלקוחות האמריקאים על ידי גורמים שונים, כמפורט בסעיף ה. להלן.

בראש הועדה עמד נשיא בית המשפט המחוזי בתל-אביב לשעבר כב' השופט (בדימוס) אורי גורן ויתר חבריה היו: כבוד השופטת בבית המשפט המחוזי בירושלים (בדימוס) אורית אפעל-גבאי; ד"ר לאה פסרמן-יוזפוב; פרופ' ידידיה שטרן (המכהן כדירקטור בבנק); וד"ר סאמר חאג'י-יחיא (המכהן כדירקטור בבנק).

לצורך פעילותה הועדה מינתה לעצמה יועץ משפטי שלווה את עבודתה - ד"ר אסף אקשטיין מאוניברסיטת בר-אילן.

2. ביום 11 במרס 2015 ניתנה החלטה על ידי כבוד השופט חאלד כבוב מבית המשפט המחוזי בתל-אביב (המחלקה הכלכלית), המאשרת את מינוי הועדה ומעכבת את הדיונים בתובענות שהוגשו בקשר עם פרשת הלקוחות האמריקאים, על מנת שהועדה תוכל להגיש את המלצותיה.

3. ביום 11 באוקטובר 2015 דן דירקטוריון הבנק בדוח שהוגש לו על ידי הועדה.

4. בפרק המסקנות וההמלצות בדוח קבעה הועדה, בין היתר, כי:

"בענייננו, לא מצאנו כל ראיה לכך שנושאי משרה ובעלי תפקידים אחרים בקבוצת הבנק פעלו בפרשת הלקוחות האמריקאים שלא לטובת הבנק, כפי שהם הבינו אותה, ומתוך כוונה לקדם אינטרס זר או פרטי על חשבון האינטרסים של הבנק. ממסכת העובדות שנפרסה לפנינו ומתוך הראיות שבחנו עולה, כי בעלי התפקידים בקבוצה פעלו בזמן אמת על בסיס שיקולים עסקיים, וללא ידיעה שפעילות זו עתידה לפגוע בבנק, אף שבדיעבד הסתבר אחרת.

בבקשות לתביעות נגזרות טענו התובעים להפרת חובת אמונים מצדם של נושאי המשרה, שמקורה בעובדה שגובה המענקים שהוענקו להם נגזר מביצועי הבנק ואלה הושפעו לטובה מהפעילות האסורה מול הלקוחות האמריקאים. לידם של התובעים, מצב דברים זה יצר "אצל נושאי המשרה, ניגוד

דוחות כספיים

עניינים בין מילוי תפקידים בקבוצת לאומי [...] לבין טובתם האישית (השכר, המענקים והתגמולים אשר הם מקבלים, גדלים כתוצאה מהפעילות הבלתי חוקית של הקבוצה וכנגזר ממנה)".

דעתנו שונה: כמבואר בפרק ה' לדוח זה, פעילות הקבוצה מול הלקוחות האמריקאים הייתה מינורית ביחס לפעילות הקבוצה בכלל, והשפעתה על התשואה על ההון שהשיגה הקבוצה בשנים הרלוונטיות לבדיקת הוועדה הייתה זניחה. זאת יש לדעת, המענקים של נושאי משרה בכירים נגזרו מפעילות כל הקבוצה, על פי הדוחות הכספיים המאוחדים, כאשר הפעילות מול הלקוחות האמריקאים לא היוותה חלק מהותי מפעילות הקבוצה. לפיכך מצאנו, כי לא היה במענקים שהוענקו לנושאי המשרה ובעלי התפקידים האחרים בבנק, כדי להטות את לבם של אלה מאחרי הבנק וטובתו.

על בסיס האמור, לא מצאנו כל סתירה בין ממצא זה של העדר אחריות אישית של נושאי משרה בגין הפרת חובת האמונים לבין הודאת הבנק כלפי הרשויות בארה"ב.

חובת הזהירות:

שאלה נוספת שעולה בבחינת פרשת הלקוחות האמריקאים היא האם הפרו נושאי המשרה בבנק את חובת הזהירות אותה הם חבים כלפי הבנק...

לאחר שנתנו דעתנו למכלול העובדות שנפרשו לפנינו ואשר חלקן נסקרו בפרק 5 לדוח זה ולהוראות הדין הרלוונטיות, מצאנו כי קיימת אפשרות מסתברת שפעילות נושאי משרה בקבוצה, לאחר פרשת UBS, לקתה בהפרה של חובת הזהירות.

הוועדה הזהירה את עצמה מפני היתפסות להלך רוח פסול של "חוכמה שלאחר מעשה". דרך הפעולה של הבנק באשר ללקוחות האמריקאים לא הובנה כשגויה על ידי בנקים רבים ומרכזיים בעולם, שנקטו בדרכי פעולה דומות בהיקפים רחבים בהרבה, כמפורט בפרק 6 לעיל. כמו כן, הסביבה הרגולטורית בישראל, גם היא לא הניפה עד לאחרונה דגל אזהרה נגד דרכי פעולה אלה. גם הדוח שפרסם בנק ישראל בעקבות הביקורת שערך בבנק לאומי בקשר לפרשת הלקוחות האמריקאים לא מצא לנכון להצביע על פגם בהתנהלות הבנק בשנים שקדמו לחשיפה ולפרסום של פרשת UBS.

עם זאת אנו סבורים, שקיימת אפשרות מסתברת של רשלנות מצד נושאי המשרה בקבוצה. אפשרות זו נעוצה בעיקר באופן שבו הגיב הבנק (או נמנע מלהגיב) לשינוי בנוף הבנקאות העולמית, שמקורו בפרשת UBS. התרשמותנו הינה שחוסר תשומת הלב המספקת ל-DPA שחתמו הרשויות האמריקאיות עם בנק UBS; היעדר בירור מעמיק של המשמעויות הרלוונטיות לבנק וההשלכות האפשריות של פרשה זו, ודרך הטיפול של הבנק בחלק מהפעילויות שהתבררו בסופו של יום כאסורות, וניצבו במרכזו של ה-DPA שנחתם עמו, לא הייתה זריזה ו/או נחרצת דיה...

לצד נושאי המשרה, גם אחרים מבין עובדי קבוצת הבנק היו אמורים לנקוט בפעולות זריזות ו/או נחרצות יותר לתיקון הנדרש. בהקשרם של אלו, המסגרת הנורמטיבית הרלוונטית היא מתחום דיני הנזיקין. גם כאן אנו מוצאים, כי קיימת אפשרות מסתברת שפעולתם של מי מעובדי הבנק לאורך השנים הייתה רשלנית.

קיומה של אפשרות מסתברת להתנהגות רשלנית של מי מנושאי המשרה או עובדי הבנק כאמור לעיל, הניעה את הוועדה לברר את אפשרויות התביעה של הבנק כלפיהם. בחינה זו הביאה אותנו להידרש להסדרי הביטוח, הפטור והשיפוי החלים בבנק.

על פי סעיף 258 לחוק החברות, חברה רשאית לפטור נושא משרה מאחריותו בשל הפרת חובת הזהירות כלפיה. היא אינה רשאית להעניק פטור כאמור בשל הפרת חובת אמונים. המגבלות בדבר מתן פטור אינן חלות על עובדים שאינם בגדר נושאי משרה. בנוסף, על פי סעיף 263 לחוק החברות, חברה רשאית לבטח את אחריותו של נושא משרה בה או לשפוטו בשל הפרת חובת זהירות או בשל הפרת חובת אמונים ובלבד שנעשתה בתום לב, כאשר היה לנושא המשרה יסוד סביר להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה.

דוחות כספיים

החל משנת 2004, פטר הבנק מאחריות כלפיו נושאי משרה. כמו-כן, רכש הבנק לאורך השנים הרלוונטיות לבדיקת הוועדה פוליסת ביטוח לכיסוי חבות דירקטורים ונושאי משרה (D&O Policy), וזאת לאחר קבלת האישורים הנדרשים לכך על פי חוק החברות (לרבות אישור האסיפה הכללית). הפוליסה הינה פוליסה קבוצתית שמכסה חבות של דירקטורים ונושאי משרה בכל התאגידים בקבוצת הבנק, הן בישראל והן מחוץ לישראל. הפוליסה הינה פוליסה מסוג claims made (פוליסה שבה בסיס הכיסוי הינו בהתאם למועד הגשת התביעה ולא בהתאם למועד קרות האירוע). הדיווח למבטחים אודות החשיפה האפשרית נמסר בשנת 2011, בסמוך לאחר תחילת החקירה של הרשויות האמריקאיות ולפיכך הפוליסה הרלבנטית הינה זו של שנת 2011.

סכום הביטוח (תקרת הכיסוי לתביעה) על פי הפוליסה הרלבנטית לאירועים נשוא פרשת הלקוחות האמריקאים, הינו 250 מיליוני דולר ארה"ב. בשל היקף הכיסוי הנרחב על פי הפוליסה, ובהתאם לפרקטיקות שנמסר לנו שנוהגות בביטוחים של מוסדות בנקאיים בהיקפים כה גדולים, המבנה הביטוחי הינו באמצעות Captive. ה-Captive הינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק שמאוגדת בחו"ל ופועלת כמעין מבטח פנימי עבור הבנק, לכיסוי מגוון סיכונים בנקאיים (כגון: מעילות והונאות, אובדן מסמכים בנקאיים, אובדן או גניבת שטרות וכו'), לרבות כאלה הקשורים באחריות נושאי משרה. יצוין, כי הקמת ה-captive נעשתה באישור בנק ישראל. כמו-כן, בהתאם למידע שקיים בדיווחים הכספיים של בנקים בישראל, מבנה ביטוחי באמצעות captive קיים בבנק גדול נוסף אחד לפחות.

בהתאם למבנה הפוליסה, ה-captive מכסה חבות בסכומים שונים שנקבעו בהתאם לסכום הנזק שבגינינו מופעלת הפוליסה, כאשר הסכום המקסימאלי שעל ה-captive לשלם עומד על כ- 26 מיליוני דולר (וזאת כאשר סכום הנזק שבגינינו הופעל הביטוח הינו בסך של עשרות מיליוני דולר). לצד הכיסוי שמעניק ה-captive, הסיכונים שמכוסים במסגרת הפוליסה מבוטחים באמצעות מבטחי משנה רבים במבנה פירמידאלי, שפירוט לגביו חורג ממסגרתו של דוח זה. במקרה של פסק דין או הסדר בתביעה נגזרת (תביעה שמוגשת בשם הבנק), נוצר מצב בעייתי שבו ה-captive, שהינו חברה בת של הבנק, משלם לבנק חלק מסכום הנזק (בסכום של עד כ- 26 מיליוני דולר). לוועדה נמסר, כי מצב בעייתי זה תוקן כלקח מהתביעות שנבחנות במסגרת עבודת הוועדה, והחל מהפוליסה שנרכשה בשנת 2015, ה-captive אינו נושא בסיכון ביטוחי בגין הכיסוי לחבות נושאי משרה בקבוצת הבנק.

חשוב להדגיש, כי הכיסוי לחבות נושאי משרה הינו ביטוח שבו המבטחים הם נושאי המשרה ולא הבנק. בהתאם לכך, כאשר הפוליסה מופעלת לפי התנאים, תשלומים שישלמו המבטחים הינם בשמם ובמקומם של נושאי המשרה הרלבנטיים או כשיפוי לנושאי המשרה לאחר שאלו נשאו בתשלומים.

לבסוף, בהתאם לתנאי הפוליסה, היא מכסה חבות נושאי משרה כלפי צדדים שלישיים וכלפי הבנק, אולם זאת רק במקרים שבהם כתבי הפטור שהוענקו לנושאי משרה אינם פוטרים אותם מאחריות כלפי הבנק.

הוועדה מצאה כי מערכת הפטורים שנקבעה על ידי הבנק איננה מכסה בהכרח את מלוא התקופה הרלוונטית לפרשת הלקוחות האמריקאים, ואת מכלול החבויות שיכולות לצמוח מצד נושאי המשרה כלפי הבנק והחברות הבנות שלו בגין פעילותם בפרשה זו. בהקשר זה נפנה לכך שמדובר בפעילות שנפרשה על פני מספר מדינות, שהתרחשה לאורך כעשר שנים, ושהיו היו מעורבות בה דמויות רבות שמלאו תפקידים מגוונים בקבוצת הבנק (כאשר חלק מהדמויות נשאו אף בתפקידים כפולים). בהינתן כל אלה סברנו שיש מקום למצות את זכויות נושאי המשרה המבטחים כלפי הביטוח.

בטרם גיבשה הוועדה את המלצותיה, זימנה הוועדה את נציגי המבטחים (שאינם ה-captive) על מנת לשמוע את עמדתם באשר לאפשרות שהביטוח יכיר בחבות נושאי משרה ויטיב חלק מנזקי הבנק. ההחלטה לזמן את המבטחים נבעה משקילת שיקולים רחבים הנוגעים לטובת הבנק. שקילת שיקולים אלה הובילה להכרה בכך שניהול הליכים ממושכים נגד מספר רב יחסית של נושאי משרה (שלחלקם אפשר שעומד פטור, והאמצעים העומדים לרשות מי מהם אין בהם כדי לשנות את תמונת הטבת הנזק הכולל) עלול לפגוע בטובת הבנק, במוניטין שלו, במערכת יחסי העבודה בבנק וביכולתו העתידית של הבנק לרתום לשירותיו מנהלים מוכשרים.

דוחות כספיים

לאחר תהליך אינטנסיבי מול המבטחים התקבלה מהם הצעה כי לסילוק סופי ומוחלט של כל התביעות בקשר עם פרשת הלקוחות האמריקאים ישלמו המבטחים לבנק סך כולל של 92,000,000 דולר, וזאת בתנאים כמפורט בהצעת המבטחים המצ"ב כנספח ב', ובהתאם למבנה הביטוחי של פוליסת הביטוח של הבנק. המבנה הביטוחי כולל כיסוי שניתן על ידי חברת לאומי-רה, שהינה חברה בת בשליטה מלאה של הבנק, אשר מכסה חלק מהסיכון הביטוחי שבפוליסה, בסכום של 26 מיליוני דולר, כאשר יתרת החבות מכוסה על ידי מבטחים מסחריים.

הוועדה איזנה בין השיקולים הרלוונטיים השונים ומסקנתה היא כי טובת הבנק לעת הזו היא במיצוי זכויותיו מול המבטחים. במה דברים אמורים? כמבואר בפרק ג' לדוח זה, השגת טובת הבנק חייבה את הבנק לשקול שיקולי רוחב. במסגרת שיקולים אלה מצאה הוועדה, בין השאר, כי ניהול הליך משפטי צפוי להימשך שנים ארוכות כאשר התנהלותו של הבנק עצמו בשנים עברו תעמוד במרכז ההליך. עיסוק נמשך בנושא פרשת הלקוחות האמריקאים עלול לגרום לפגיעה במוניטין של הבנק. בנוסף, נקיטת הליכים משפטיים על ידי הבנק נגד עובדיו בגין פעולות שהאמינו כי נעשות לטובת הבנק ושלא הובנו על ידם או עד ידי הממונים עליהם כפלילות בעת שעשו אותן - עלולה לדכא יוזמות חיוביות ונטילת סיכונים עסקיים סבירים, שהם חלק מפעולתו של כל בנק.

נוכח האמור לעיל, על אף העובדה כי אין בסכום תגמולי הביטוח כדי להיטיב את מלוא הנזק שנגרם לבנק, יש בהסדר המוצע על ידי הביטוח כדי להביא לסיום מהיר, יעיל וחשכוני של פרשת הלקוחות האמריקאים אשר יוכל לפנות את הבנק לצורך עמידה באתגרים הצפויים לו בעתיד. אף שסכום הביטוח מכסה רק חלק מהנזק שנגרם לבנק זהו סכום חסר תקדים בתביעות מסוג זה בישראל.

חשוב להזכיר בהקשר זה כי פוליסת הביטוח מבטחת את נושאי המשרה וממילא מכסה גם את העובדים האחרים בבנק, בגין חבותם כלפי הבנק ו/או צדדים שלישיים (והיא אינה פוליסה שמכסה את הבנק עצמו). לכן, תשלום שמתקבל במסגרת הסדר עם המבטחים הינו תשלום שנעשה בשם ובמקום נושאי משרה ועובדים בקבוצה. בכך מתמצה זכות התביעה של הבנק בגין האפשרות המסתברת לקיומה של רשלנות בפעולות או במחדלים של נושאי משרה ועובדים בקבוצת הבנק בקשר עם פרשת הלקוחות האמריקאים.

החזר מענקים :

מעבר לחובות ההתנהגות הקבועות בחוק החברות, המוטלות על נושאי המשרה בבנק, ועל מנת להשיא את טובתו של הבנק, מצאה הוועדה לדון במענקים שניתנו לשלושה נושאי משרה בכירים בבנק עבור תפקודם בשנים הרלוונטיות : איתן רף שכיחן כיו"ר הדירקטוריון ובתקופה הרלוונטית כיו"ר דירקטוריון בנק לאומי USA ; גליה מאור שכיחנה כמנכ"ל הבנק ובשנים הרלוונטיות כיו"ר לאומי שוויץ (Leumi Private Banking), וצבי איצקוביץ' שכיחן כמנהל החטיבה לבנקאות פרטית ובינלאומית. השניים הראשונים עמדו בראש הקבוצה ומר איצקוביץ' עמד בתקופה הרלוונטית בראש החטיבה שבה התנהלה הפעילות המדוברת, וכיהן כחבר דירקטוריון לאומי שוויץ, וכיו"ר דירקטוריון לאומי לוקסמבורג.

מענקי הבכירים בבנק נגזרים בעיקר מהתשואה על ההון של הקבוצה, דהיינו : מרווחיות הקבוצה. בעת חלוקת המענקים נחזו רווחי הקבוצה להיות גבוהים, אך בפועל התברר בדיעבד, מידע שלא היה ידוע בעת אישור המענקים על ידי הדירקטוריון, שלצד רווחים אלה נדרש הבנק לשלם לרשויות האמריקאיות סכום גבוה מאוד שיש בו כדי לשנות את התמונה. לפיכך, סברנו שנוכח יהיה לדרוש משלושת הבכירים הנזכרים להשיב חלק מסכום המענקים ששולמו להם בשנים הרלוונטיות. השבה כאמור, שהינה בנוסף לאחריות שנטלו המבטחים בשמם, ראוייה בנסיבות העניין. עמדתנו הינה שהשבה כאמור צריכה לבטא את היחס שבין הרווחיות שהשיג הבנק בשנים הרלוונטיות לבין הנזק שהתברר בדיעבד לאור ההסדרים אליהם הגיע הבנק עם הרשויות האמריקאיות.

עילות התביעה הפוטנציאליות של הבנק מוצו בהסדר עם המבטחים. הסדר זה כולל תנאי שהציבו המבטחים לסופיות כל התובענות וההליכים בקשר עם פרשת הלקוחות האמריקאים והבהרה, כי לא ישלמו את הסכום המשמעותי שהסכימו לשלם בגדר ההסדר, ללא השגת סופיות בתביעות השונות.

דוחות כספיים

כמו כן, מאחר שפוליסת הביטוח הינה של נושאי המשרה ולא של הבנק, התנו המבטחים את תשלום הסכום לפי ההסדר בהסכמת הבכירים ובויתורם על כל דרישה נוספת כלפי המבטחים. בנסיבות אלו היכולת לדרוש השבה של סכומים משמעותיים מאת הבכירים מתוך המענקים ששולמו להם, מעבר לאלו שנקבעו, הינה מוגבלת. הוועדה סבורה, כי נודעת חשיבות רבה לקביעת העיקרון של השבת חלק ממענקים ששולמו במקרים כגון דא, אף שתנאי של השבה לא נכלל בעת הענקת הבונוסים לבכירים. אף שלכאורה סכום ההשבה האבסולוטי אינו גבוה, הרי שבמכלול השיקולים ובמיוחד בצורך להשיג סופיות לשם מימוש ההסדר עם המבטחים, ובהתחשב בסכומי המענקים שנתקבלו בידי הבכירים, הוועדה סבורה שמדובר בסכום ראוי וסביר. היחס שבין הסכומים ששולמו על ידי הבנק בקשר עם פרשת הלקוחות האמריקאים לבין סך הרווח שהפיק הבנק בתקופה הרלוונטית הינו כ- 11%. סכום המענקים ששולמו לשלושת נושאי המשרה בתקופה הרלוונטית הינו כ- 45.7 מיליוני ש"ח (לפי שער הדולר במועד כל תשלום). לפיכך, סכום ההשבה הנדרש משלושת הבכירים הינו 5.1 מיליוני ש"ח. סכום זה מהווה כ- 22% מהמענקים נטו שנתקבלו בידי הבכירים וכ- 11% במונחי ברוטו. תחשיב של הסכומים כאמור שנערך על ידי קוגנום ייעוץ כלכלי בע"מ (לשעבר יצחק סוארי בע"מ) מצ"ב כנספח ...

שלושת הבכירים הודיעו לוועדה, כי לשם סיום הפרשה מבחינתם הם מוכנים להשיב את הסכום שנדרש מתוך המענקים שקיבלו.

רואי החשבון:

רואי החשבון המבקרים של הבנק - משרד סומך חייקין (KPMG) ומשרד קוסט פורר גבאי את קסירר (Ernst & Young) - מכהנים בתפקידים שנים רבות, לרבות בשנים הרלוונטיות לפרשת הלקוחות האמריקאים. שני משרדים אלה מבקרים את הדוחות הכספיים המאוחדים של קבוצת הבנק, הכוללים את הדוחות הכספיים של החברות הבנות. לפיכך, מוטלות עליהם חובות בקשר לבדיקת הדוחות הכספיים של החברות הבנות.

הוועדה בחנה את הטענות האפשריות כלפי רואי החשבון המבקרים, ואף שמעה את באי כוחם וקיבלה מהם מסמכים ומצגים שכללו חוות דעת מומחה. רוי"ח טענו כי לא נפל רבב בעבודתם.

בסקירה מקצועית של תקני הביקורת החשבונאית שהוצגה בפנינו, עלתה הטענה כי אירוע בסדר גודל עולמי דוגמת UBS, חייב את רואי החשבון המבקרים של הבנק לבדוק באופן מעמיק האם סוג האירועים והסיכונים שחשפו את UBS להליכים פליליים ותשלומי קנסות כבדים בארצות הברית מתקיימים גם בבנק לאומי, בשינויים המחויבים. על פי הטענה, במסגרת בחינה כאמור לא יכלו רואי החשבון להסתפק בהסברים כלליים של הנהלת הבנק אלא היה עליהם לחקור ולדרוש בעניין באופן יסודי, לרבות באמצעות קבלת חוות דעת עצמאיות של מומחים בתחום.

על אף טענתם הכללית כי לא נפל פגם בעבודתם, לא הובאו בפנינו ראיות מספקות לכך שרואי החשבון בחנו באופן ראוי את פרשת UBS בעקבות הפרסומים ואת השלכותיה על הדוחות הכספיים של הבנק והחברות הבנות שדוחותיהן מאוחדים לדוחות הכספיים של הבנק. ככל הנראה, הסתפקו רואי החשבון בהסתמכות כללית על ההבנה של נושאי המשרה בבנק באשר לאותו אירוע, לפיה פרשת UBS איננה רלוונטית לגבי בנק לאומי והחברות הבנות לאור האופן השונה בו הוא נהג, וזאת מבלי שרואי החשבון התעמקו בסוגיה באופן עצמאי.

סד הזמנים הדוחק שעמד בפני הוועדה, עת התחוויר שמתעוררים סימני שאלה שמחייבים בחינה של אחריות רואי החשבון, לא אפשר לברר את המסכת העובדתית הרלוונטית במלואה.

בנסיבות אלה קיוונו, כי רואי החשבון יאותו להצטרף להסדר המתגבש עם המבטחים ועם שלושת הבכירים, כדי לאפשר סיום מהיר ויעיל של מכלול ההליכים. ואולם, רואי החשבון סירבו להשתלב בהסדר. תחת זאת הם הציעו "להעביר את הדיון בעניינם של רואי החשבון, לרבות את השלמת הטיעון והצגת עמדתם לוועדת הביקורת של הבנק".

דוחות כספיים

טובת הבנק בנסיבות שנוצרו הינה להגיע להסדר המוצע עם המבטחים, שבמסגרתו יקבל הבנק 92,000,000 דולר, שהוא סכום תקדימי בישראל, וזאת לסילוק סופי ומוחלט של מכלול התביעות האפשריות של הבנק בגין הפרשה. על-כן, הותרת שאלת אחריותם של רואי החשבון פתוחה, תמנע השגת סופיות (שכן רואי החשבון עשויים לערב צדדים נוספים ונושאי משרה של הבנק בתביעה שתוגש, אם תוגש, נגדם), שהיא תנאי לנכונות המבטחים להגיע להסדר עם הבנק. על-כן, מתוך העדפת השיקול הפרקטי, אנו ממליצים לדירקטוריון הבנק להימנע מהגשת תביעה נגד רואי החשבון.

עם זאת, איננו סבורים כי ראוי לגנוז בשלב זה את שאלת תפקודם של רואי החשבון בפרשה. אנו ממליצים לדירקטוריון, בין בעצמו ובין באמצעות ועדה מוועדותיו, לדון באפשרות קיומם של כשלים שנפלו, לכאורה, בעבודת רואי החשבון המבקרים, וזאת לכל המאוחר בטרם דיון בהארכת כהונת רואי החשבון המבקרים. אנו סבורים, כי בטרם תגבש ועדת הביקורת המלצה עבור דירקטוריון הבנק ובהמשך עבור אסיפת בעלי המניות של הבנק, בדבר המשך כהונת רואי החשבון המבקרים, עליה להביא בחשבון עניין זה ולבחון מהם הצעדים שיש לנקוט לאור זאת.

סיכומו של דבר :

בשנת 2008 החלו השלטונות האמריקאים בנקיטה במדיניות מחמירה של אכיפת דיני המס האמריקאים ודינים הנלווים להם, והכפפתה של המערכת הפיננסית הגלובלית למדיניות זו. מהלך זה חשף שורה ארוכה של בנקים ברחבי העולם לתביעות שלא נוהלו בשנים עברו. בנק לאומי היה אחד מ-11 הבנקים הראשונים שכלפיהם הופעל שינוי מדיניות זה. היריעה העובדתית הרחבה שהתבררה במהלך דיוני הוועדה הציפה את המתח שבין התנהגות מסחרית שהייתה מקובלת ובין מערכת דינים שמופעלת עליה לראשונה. התוצאה המעשית עבור בנק לאומי הייתה תשלום סכום חסר תקדים של כ-400 מיליון דולר לרשויות האמריקאיות.

הוועדה, שמשימתה הייתה להמליץ לדירקטוריון כיצד למצות את זכויות הבנק, ממליצה לו לקבל את ההסדרים הבאים :

קבלת סך של 92,000,000 דולר (שנכון למועד כתיבת הדוח הם שווי ערך לכ- 360 מיליוני ש"ח) מחברות הביטוח לסילוק מוחלט וסופי של כל התביעות של הבנק בגין רשלנות של נושאי משרה ועובדים בקבוצה.

השבה של 5.1 מיליוני ש"ח משלושה נושאי משרה בכירים בבנק בגין המענקים שהוענקו להם לגבי התקופה הרלוונטית.

5. דירקטוריון הבנק החליט, בישיבתו מיום 11 באוקטובר 2015, פה אחד, לאמץ את דוח הוועדה ואת ההמלצות הכלולות בדוח, במלואן.

הבנק הגיש ביום 12 באוקטובר 2015 הודעה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בדבר דוח הוועדה, בצירוף דוח הוועדה, ובדבר אישורו של הדירקטוריון את כל המלצות הוועדה, וביקש מבית המשפט שהות קצרה יחסית, לשם הגעה להסדרים מפורטים עם כל הגורמים הרלבנטיים, לשם מימוש המלצות הוועדה ועל מנת שניתן יהיה להגיש לבית המשפט הנכבד בקשה לאישור ההסדרים כאמור. ביום 21 באוקטובר 2015 ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי הדוחה את המועדים להגשת כתבי בי דין ב- 30 יום, כך שתגובת הבנק (ומשיבים נוספים) לבקשה לאישור תביעה נגזרת תוגש עד ליום 12 בדצמבר 2015, ותשובה לתגובות תוגש עד ליום 26 בדצמבר 2015. הדיון שנקבע ליום 8 בדצמבר 2015 בוטל ובמקומו נקבע דיון לינואר 2016.

ה. הליכים משפטיים:

בעקבות החקירות של הרשויות האמריקאיות הוגשו נגד הבנק ונגד נושאי משרה שסכיהנו ושמהנים בבנק ובחברות בקבוצה, מספר תובענות כדלקמן :

דוחות כספיים

לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, (ככל שמדובר בתביעות נגד הבנק), בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכוייהן (פרט לתביעה המפורטת בסעיף 2 להלן) ומטעם זה לא בוצעה בגיבן הפרשה.

1. ביום 1 בספטמבר 2013, הוגשה למחלקה הכלכלית של בית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאשר הגשת תביעה נגזרת נגד נושאי משרה בכירים לשעבר בבנק. לטענת המבקש, במסגרת חקירות של רשויות המס בארה"ב התברר כי נציגי הבנק ונציגי בנק לאומי ארה"ב סייעו ללקוחות שהם נישומי מס בארה"ב לבצע פעולות שמנעו מרשויות המס בארה"ב לגבות מסים מאזרחיהם. ביום 6 בינואר 2015, הגיש המבקש בקשה מתוקנת לאשר הגשת תביעה נגזרת נגד נושאי משרה בבנק ותאגידים נוספים בשליטת הבנק ("קבוצת לאומי") וכן נגד רואי החשבון של הבנק. על פי הנטען בבקשה המתוקנת, הנזק שנגרם לקבוצת לאומי בשל חקירת הרשויות בארה"ב וההסדרים שנחתמו עמן הוא כ-2.1 מיליארד ש"ח.

כמפורט בסעיף ד. לעיל, בחודש פברואר 2015 מינה דירקטוריון הבנק ועדת תביעות בלתי תלויה לבחינה כוללת של דרך הפעולה המשפטית הרצויה לבנק לאור מכלול ההתרחשויות בקשר לפרשת הלקוחות האמריקאים, וביום 11 במרץ 2015 ניתנה החלטה על ידי כב' השופט חאלד כבוב מבית המשפט המחוזי בתל-אביב (המחלקה הכלכלית), המאשרת את מינוי הוועדה ומעכבת את הדיונים בתובענות שהוגשו בקשר עם פרשת הלקוחות האמריקאים, על מנת שהוועדה תוכל להגיש את המלצותיה.

ביום 12 באוקטובר 2015 הוגשה לבית המשפט הודעת הבנק בדבר דוח הוועדה הבלתי תלויה ובדבר אימוץ מסקנות והמלצות הוועדה על ידי הדירקטוריון, כמפורט בסעיף ד. לעיל.

2. ביום 16 בנובמבר 2014 הוגשה למחלקה הכלכלית של בית המשפט המחוזי בתל-אביב תובענה ובה בקשה למתן סעדים שונים בקשר עם ניהול המגעים מול הרשויות האמריקאיות ובקשר עם התקשרות בהסדר מול הרשויות האמריקאיות, ובכלל זה, מניעת מעורבות של גורמים מסוימים במגעים כאמור, ומניעת הכללת הוראות מסוימות בהסכם עתידי מול הרשויות האמריקאיות. הבנק הגיש כתב הגנה שעיקרו כי מרבית הסעדים שהתבקשו כבר אינם רלבנטיים לאור חתימת ההסדרים עם הרשויות האמריקאיות. הבנק הגיש גם בקשה לסילוק על הסף של התביעה.

3. ביום 31 בדצמבר 2014, הוגשה למחלקה הכלכלית של בית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאשר הגשת תביעה נגזרת נגד נושאי משרה בהווה ובעבר בבנק, וכן נגד רואי החשבון של הבנק. לטענת המבקשים, הבנק ניהל את עסקיו בארצות הברית, הן באמצעות BLUSA והן באמצעות הבנק ושאר החברות והסניפים שלו, באופן שאפשר ללקוחות מסוימים של הבנק להסתיר כספים שעליהם לא דיווחו לרשויות המס בארצות הברית. לטענת המבקשים, בעקבות חקירות שניהלו רשויות בארה"ב ביחס לפעילות זו נגרם לבנק נזק של כ-2.37 מיליארד ש"ח המבקשים טוענים כי נושאי המשרה אחראים לנזק הנטען. עוד נטען כי רואי החשבון של הבנק היו יכולים והיו חייבים לגלות את המעשים הללו או לכל הפחות להציף את השאלות המתאימות. המבקשים מעמידים את סכום התביעה הנטען על 1.56 מיליארד ש"ח וזאת משיקולי אגרה והיקף הביטוח של נושאי המשרה, (למעט ביחס לחמישה נושאי משרה לשעבר שהם משיבים בבקשה לאישור תביעה נגזרת אחרת ביחס לאותה פרשה, לגביהם מבוקש להגיש תביעה נגזרת בסך של 1.220 מיליארד ש"ח וזאת, לפי המבקשים, ככל שאותה בקשה תאושר). ביום 14 לאפריל 2015 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה התביעה נמחקה על הסף, וביום 7 במאי 2015 הגיש אחד המבקשים בקשת רשות ערעור על החלטה זו (שסווגה בהמשך כערעור).

4. ביום 19 בינואר 2015, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו (המחלקה הכלכלית), בקשה לאישור תובענה ייצוגית, נגד הבנק, ונגד 19 משיבים נוספים, שהיו או הינם דירקטורים בבנק. לטענת התובעים, במסגרת הליכי חקירה מצד רשויות שונות בארה"ב הודה הבנק כי הוא וחברות נוספות בקבוצת לאומי פעלו על מנת לסייע ללקוחותיו (נישומי מס בארה"ב) לחמוק מדיווח ומתשלומי מס. נטען כי בעקבות הליכי החקירה ביצע הבנק מחיקות מהונו בהיקף של 1.438 מיליארד ש"ח, וכי חברי דירקטוריון הבנק שכיחנו בשנים 2002-2010 התרשלו באי הפעלת פיקוח ובקרה שאפשרה התנהלות בלתי חוקית זו של הבנק וכפועל יוצא את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה עם מחיקת הכספים מהון הבנק, וגדיעת התשואה הפוטנציאלית על השקעתם במניית הבנק. סכום התביעה הנטען עומד על סך של כ-475 מיליוני ש"ח כאשר נטען על ידי המבקש כי הנזק המינימלי לקבוצת בעלי המניות שמכרו

מניותיהם בין יום 21 במרס 2013 (שהוא, לטענת המבקשים, מועד ההכללה הראשוני של הפרשה בדוחות הכספיים בגין החקירה) ליום 15 בינואר 2015, נע בין הסכום הנ"ל ל-825 מיליוני ש"ח. הבנק הגיש בקשה לסילוק על הסף של התביעה. בית המשפט החליט כי הוא מעכב את הדיון בתיק זה עד שתתבהר התמונה בבקשה לאישור תביעה נגזרת שהוגשה בנושא ההסדר עם הרשויות בארה"ב הנזכרת בסעיף 1 לעיל.

5. ביום 3 במרס 2015, הוגשה לבית המשפט במדינת ניו-יורק, ארה"ב, על ידי בעל מניות בבנק, שהינו תושב ישראל, בקשה לתביעה נגזרת בשם הבנק ובשם BLUSA נגד חברות בנות של הבנק ונגד 61 דירקטורים ונושאי משרה, שניהנו בעבר ושחלקם עדיין מכהנים, בבנק ובחברות הבנות של הבנק. עניינה של התובענה באחריות נטענת של המשיבים לסכומים שבהם נשא הבנק והחברות הבנות שלו כתוצאה מההסדרים שנחתמו עם הרשויות בארה"ב. התביעה הוקפאה עד לסיום עבודת ועדת התביעות הבלתי תלויה הנזכרת בסעיף ד. לעיל. ביום 12 באוקטובר 2015 הגיש הבנק לבית המשפט המחוזי בתל אביב, כאמור בסעיף ד. לעיל את דוח ועדת התביעות הבלתי תלויה. בד בבד טען הבנק כי לדעת הבנק התובענה שהוגשה בניו יורק אמורה להיות מסולקת על הסף הואיל ואין תוחלת בניהול הליך בניו יורק שעה שמתנהלת תביעה דומה בארץ, מה גם שהמלצות הוועדה תכליתן הגעה להסדר כולל. עוד הודיע הבנק לבית המשפט כי ככל שלא תושג הסכמה לגבי התביעה הנגזרת האמריקאית, הבנק יבקש צו חוסם שיחייב את מחיקת ההליך המתנהל בניו יורק ו/או ינקוט בכל צעד רלבנטי אחר.

1. בדיקת הרשות האמריקאית לניירות ערך (ה-SEC)

כמפורט בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014, נגד קבוצת בנק לאומי ("הקבוצה") תלויה ועומדת חקירה של הרשות לניירות ערך האמריקאית (United States Securities and Exchange Commission - SEC) בקשר עם פעילות הקבוצה בניירות ערך ובייעוץ השקעות לתושבי ארה"ב. הקבוצה המציאה ל-SEC במהלך תקופת הדוח, את המסמכים שנדרשו על ידי ה-SEC.

על פי הייעוץ המשפטי שקיבלה הקבוצה מעורכי דינה בארה"ב, בשל שיקול הדעת הרחב המסור ל-SEC ובשל העובדות המיוחדות וטענות ההגנה בעניינה של הקבוצה, אין ביכולת הקבוצה להעריך בשלב זה את גובה הסכום, אשר יתכן שהקבוצה תידרש לשלם עקב החקירה. הואיל ולא ניתן להעריך את סכום ההוצאה הכולל שעשוי להיגרם לקבוצה בקשר עם חקירה זו, הקבוצה, בהתבסס על חוות דעת עורכי הדין האמריקאים המלווים את הקבוצה בחקירת ה-SEC בדבר היעדר האפשרות לבצע הערכה של סכום ההוצאות הצפוי, סברה שאין מקום לבצע הפרשה כלשהי בדוחות הכספיים בגינה. עם זאת, בהתאם להנחיית בנק ישראל, מיום 25 במאי 2015, לפיה "לעת עתה על הבנק לכלול הפרשה בגובה סכום ההפסד הצפוי להערכתכם בגין החקירה. מטעמי שמרנות, הפרשה זו לא תפחת מסכום של 5 מיליון דולר", ביצע הבנק בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2015 הפרשה בסך של 5 מיליוני דולר ארה"ב.

2. הליכים אחרים

א. בחודש מרס 2012 הוגש כתב אישום נגד בנק לאומי רומניה (להלן: "לאומי רומניה") ונגד 4 מנהלים בלאומי רומניה, בעניין פעולת חיוב בחשבון לקוח, אשר לטענת התביעה הכללית ברומניה נעשתה שלא כדין. כתב האישום הוגש בעקבות תלונת הלקוח אשר טוען כי נגרם לו נזק עקב פעולת הבנק. ביום 28 בנובמבר 2012, קבל בית המשפט ברומניה את הטענות של לאומי רומניה על כך שלא הייתה סמכות לתביעה הכללית ברומניה להגיש את כתב האישום נגדו ונגד מנהלים מסוימים בו, והחליט להחזיר את התיק לתביעה הכללית לצורך ניסוח והגשה מחדש של כתב האישום. התביעה הכללית והמתלונן הגישו ערעורים על ההחלטה, ולאחר מכן הוחזר התיק לערכאה הראשונה והתנהלו בו דיונים. ביום 7 לאוקטובר 2015 ניתן פסק דין לפיו דחה בית המשפט חלק מטענות התביעה אך הרשיע את לאומי רומניה, וכן את ארבעת הנאשמים היחידים, בעבירה של שימוש לרעה בתפקיד, בגין ביצוע פעולת החיוב הנ"ל. בהחלטה נקבע לגבי ארבעת הנאשמים היחידים עונש מאסר על תנאי ומגבלות על מילוי תפקידים מסוימים (גם הן על תנאי). לגבי לאומי רומניה קבע בית המשפט קנס בסך של 20 אלף רון וכן חובה להציג את פסק הדין במשרדו של לאומי רומניה למשך תקופה של חודשיים. כמו כן נקבע כי על לאומי רומניה וארבעת הנאשמים היחידים לפצות את הלקוח בסכום השווה ל-10 אלפים אירו וכן לשלם את הוצאות ההליך למדינה. צדדים להליך מגישים ערעורים על פסק הדין.

ב. ביום 19 ביולי 2015, הוגשה למחלקה הכלכלית של בית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה נגד הבנק לגילוי ועיון במסמכים, שהוגשה, לטענת המבקש, לפי סעיף 198א לחוק החברות תשנ"ט - 1999. המבקש עותר לגילוי מסמכים שונים בקשר עם טיפול הבנק בחוב של דלק נדל"ן בע"מ לבנק. בקשה זו נועדה, לטענת המבקש, לשם בחינת הצורך בהגשת בקשה לאישור הגשת תביעה נגזרת בשם הבנק נגד נושאי משרה בו. הרקע לבקשה הינה טענת המבקש, כי במהלך השנים 2012-2013 ביצע הבנק מחיקה בסך של כ-120 מליון ש"ח מחובות דלק נדל"ן בע"מ, וזאת, לטענת המבקש, ללא הצדקה ולמרות ששווי הבטוחות איפשר, כביכול, גבייה של מלוא החוב.

דוחות כספיים

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

א. היקף הפעילות

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
חוזי ריבית		חוזי	חוזים	חוזי	
שקל-מדד אחר	חוץ	מטבע	בגין	סחורות	סך
					הכל
במיליוני ש"ח					
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים (א)					
-	-	-	-	-	-
חוזי Forward					-
2,614	-	-	-	-	2,614
Swaps					-
2,614	-	-	-	-	2,614
סך הכל					-
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם					
2,614	-	-	-	-	2,614
התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
(ב) נגזרים ALM (א/ב)					
79,733	361	63,539	2	15,831	-
חוזי Futures					-
237,381	27	423	208,967	14,600	13,364
חוזי Forward					-
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
31,553	10	13,847	16,907	789	-
אופציות שנכתבו					-
31,545	10	13,847	16,899	789	-
אופציות שנקנו					-
חוזי אופציה אחרים					
33,005	100	2,011	20,566	10,328	-
אופציות שנכתבו					-
31,405	100	2,571	20,897	7,837	-
אופציות שנקנו					-
342,484	349	24,851	29,641	286,952	691
Swaps					-
787,106	957	121,089	313,879	337,126	14,055
סך הכל					-
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם					
144,281	-	-	-	144,281	-
התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					-
(ג) נגזרים אחרים (א)					
-					
(ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
50	50	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					-
17,507	-	-	17,507	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ Spot					-
17,557	50	-	17,507	-	-
סך הכל					-
807,277	1,007	121,089	331,386	339,740	14,055
סך הכל כללי					-

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

דוחות כספיים

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
שקל-מדד אחר	חוץ	מטבע	חוץ ריבית	חוזי	
				חוזים	חוזי
סך	סחורות	בגין	מניות	סך	הכל
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים (א)					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	-	-	-	177
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ב) נגזרים ALM (א)(ב)					
306	8,403	4,454	2,118	35	15,316
שווי הוגן ברוטו חיובי					
317	8,028	4,197	2,029	43	14,614
שווי הוגן ברוטו שלילי					
-	-	-	-	-	-
(ג) נגזרים אחרים (א)					
(ד) נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	-	-	1	1
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ה) סך הכל					
306	8,403	4,454	2,118	35	15,316
שווי הוגן ברוטו חיובי (ג)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוּזוּ במאזן					
306	8,403	4,454	2,118	35	15,316
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים					
20	27	481	141	1	670
להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים					
317	8,205	4,197	2,029	44	14,792
שווי הוגן ברוטו שלילי (ג)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוּזוּ במאזן					
317	8,205	4,197	2,029	44	14,792
יתרות מאזניות של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים					
1	6	478	1	2	488
להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים					

(א) למעט נגזרי אשראי.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ג) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 2 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 26 מיליוני ש"ח.

דוחות כספיים

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					
חוזי ריבית		חוזי	חוזים	חוזי	
מטבע	בגין	סחורות	סך		
חוץ	מניות	ואחרים	הכל	שקל-מדד	אחר
במיליוני ש"ח					
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים (א)					
-	-	-	720	-	-
חוזי Forward					
-	2,483	-	-	-	2,483
Swaps					
-	2,483	-	720	-	3,203
סך הכל					
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם					
-	2,483	-	-	-	2,483
התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
(ב) נגזרים ALM (א)(ב)					
-	18,697	345	49,903	911	69,856
חוזי Futures					
10,415	23,573	175,762	238	47	210,035
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
-	4,120	18,502	11,081	351	34,054
אופציות שנכתבו					
-	4,120	17,947	10,948	351	33,366
אופציות שנקנו					
-	12,101	28,590	1,629	370	42,690
אופציות שנכתבו					
-	9,334	28,066	1,621	406	39,427
אופציות שנקנו					
666	269,754	28,471	16,533	507	315,931
Swaps					
11,081	341,699	297,683	91,953	2,943	745,359
סך הכל					
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם					
-	147,253	-	-	-	147,253
התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	-	-	-	-	-
(ג) נגזרים אחרים (א)					
(ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
-	-	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
-	-	12,693	-	-	12,693
חוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
-	-	12,693	-	-	12,693
סך הכל					
11,081	344,182	311,096	91,953	2,943	761,255
סך הכל כללי					

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

דוחות כספיים

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					
חוזי ריבית		חוזי	חוזים	חוזי	
שקל-מדד	אחר	חוץ	מטבע	בגין	סחורות
סך	הכל	ואחרים	מניות	הכל	סך
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים (א)					
-	6	21	-	-	27
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	139	27	-	-	166
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ב) נגזרים ALM (א)(ב)					
210	8,573	6,264	1,081	78	16,206
שווי הוגן ברוטו חיובי					
324	8,086	5,974	1,104	76	15,564
שווי הוגן ברוטו שלילי					
-	-	-	-	-	-
(ג) נגזרים אחרים (א)					
(ד) נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ה) סך הכל					
210	8,579	6,285	1,081	78	16,233
שווי הוגן ברוטו חיובי (ג)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוּזו במאזן					
210	8,579	6,285	1,081	78	16,233
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים					
4	42	777	99	2	924
324	8,225	6,001	1,104	76	15,730
שווי הוגן ברוטו שלילי (ג)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוּזו במאזן					
324	8,225	6,001	1,104	76	15,730
יתרות מאזניות של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים					
44	21	1,090	80	3	1,238

(א) למעט נגזרי אשראי.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ג) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 6 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 28 מיליוני ש"ח.

דוחות כספיים

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)					
חוזי ריבית		חוזי	חוזים	חוזי	
שקל-מדד אחר	חוץ	מטבע	בגין	סחורות	סך
			מניות	ואחרים	הכל
במיליוני ש"ח					
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים (א)					
-	-	-	-	-	-
חוזי Forward					
-	2,468	-	-	-	2,468
Swaps					
-	2,468	-	-	-	2,468
סך הכל					
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם					
-	2,468	-	-	-	2,468
התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
(ב) נגזרים ALM (א/ב)					
-	12,153	372	55,940	460	68,925
חוזי Futures					
12,108	25,847	206,923	304	39	245,221
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
-	498	17,647	12,678	56	30,879
אופציות שנכתבו					
-	498	17,842	12,678	56	31,074
אופציות שנקנו					
-	12,962	30,441	2,545	242	46,190
חוזי אופציה אחרים					
-	10,494	28,756	2,174	270	41,694
אופציות שנכתבו					
463	273,857	30,182	24,408	395	329,305
אופציות שנקנו					
Swaps					
12,571	336,309	332,163	110,727	1,518	793,288
סך הכל					
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם					
-	130,205	-	-	-	130,205
התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	-	-	-	-	-
(ג) נגזרים אחרים (א)					
(ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
-	-	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
-	-	18,397	-	-	18,397
חוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
-	-	18,397	-	-	18,397
סך הכל					
12,571	338,777	350,560	110,727	1,518	814,153
סך הכל כללי					

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

דוחות כספיים

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)					
חוזי ריבית		חוזי	חוזים	חוזי	
שקל-מדד אחר	חוץ	מטבע	בגין	סחורות	סך
					הכל
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים (א)					
-	1	-	-	-	1
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	166	-	-	-	166
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ב) נגזרים ALM (א)(ב)					
241	7,864	6,927	1,804	77	16,913
254	7,462	5,926	1,800	76	15,518
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ג) נגזרים אחרים (א)					
(ד) נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
-	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
(ה) סך הכל					
241	7,865	6,927	1,804	77	16,914
שווי הוגן ברוטו חיובי (ג)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוּזוּ במאזן					
241	7,865	6,927	1,804	77	16,914
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים					
5	32	595	46	11	689
254	7,628	5,926	1,800	76	15,684
שווי הוגן ברוטו שלילי (ג)					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוּזוּ במאזן					
254	7,628	5,926	1,800	76	15,684
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים					
-	9	574	296	12	891

(א) למעט נגזרי אשראי.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ג) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 5 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 34 מיליוני ש"ח.

דוחות כספיים

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
בורסות	בנקים	דילרים/ ברוקרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
267	7,890	2,436	4	4,719	15,316
(א)(ב)					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
-	3,469	1,176	4	718	5,367
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
-	448	270	-	20	738
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל					
267	3,973	990	-	3,981	9,211
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
-	3,896	1,306	92	5,338	10,632
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (ד)					
-	278	128	55	714	1,175
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני					
-	3,618	1,178	37	4,624	9,457
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים					
267	7,591	2,168	37	8,605	18,668
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים					
304	9,353	2,537	115	2,483	14,792
(א)(ג)					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
-	3,469	1,176	4	718	5,367
מכשירים פיננסיים נגזרים					
-	988	289	72	1	1,350
בטחון במזומן ששועבד					
304	4,896	1,072	39	1,764	8,075
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					

ממשלות		דילרים/ ובנקים			
סך הכל	אחרים	מרכזיים	ברוקרים	בנקים	בורסות
במיליוני ש"ח					
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
16,233	4,599	61	2,344	8,924	305
(א)(ב)					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן :					
4,990	699	31	846	3,414	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
915	-	20	318	577	-
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל					
10,328	3,900	10	1,180	4,933	305
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
9,349	4,694	88	854	3,713	-
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (ד)					
761	607	27	14	113	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני					
8,588	4,087	61	840	3,600	-
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים					
18,916	7,987	71	2,020	8,533	305
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים					
15,730	4,102	31	2,151	9,065	381
נגזרים (א)(ג)					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן :					
4,990	699	31	846	3,414	-
מכשירים פיננסיים נגזרים					
576	37	-	120	419	-
בטחון במזומן ששועבד					
10,164	3,366	-	1,185	5,232	381
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

ראה הערות בעמוד הבא

דוחות כספיים

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)					
בורסות	בנקים	דילרים/ ברוקרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
304	9,533	2,560	6	4,511	16,914
(א)(ב)					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
-	3,504	1,140	6	888	5,538
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
-	1,015	409	-	-	1,424
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל					
304	5,014	1,011	-	3,623	9,952
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
-	4,118	1,196	87	5,321	10,722
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (ד)					
-	253	71	52	1,011	1,387
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני					
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים					
-	3,865	1,125	35	4,310	9,335
נגזרים					
304	8,879	2,136	35	7,933	19,287
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים					
328	8,642	2,292	114	4,308	15,684
נגזרים (א)(ג)					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
-	3,504	1,140	6	888	5,538
מכשירים פיננסיים נגזרים					
-	695	58	97	101	951
בטחון במזומן ששועבד					
328	4,443	1,094	11	3,319	9,195
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

(א) הבנק לא קיזז הסכמי התחשבות נטו.

(ב) מתוך זה יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך - 15,314 מיליוני ש"ח (ליום 30 בספטמבר 2014 – 16,227 מיליוני ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2014 – 16,909 מיליוני ש"ח).

(ג) מתוך זה יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך - 14,766 מיליוני ש"ח (ליום 30 בספטמבר 2014 – 15,702 מיליוני ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2014 – 15,650 מיליוני ש"ח).

(ד) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) לפני הפחתת סיכון אשראי, כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

דוחות כספיים

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. פירוט מועדי פירעון – סכומים נקובים: יתרות

30 בספטמבר 2015					
בלתי מבוקר					
עד					
מעל שלושה מעל שנה					
שלושה					
חודשים					
ועד שנה					
חמש שנים					
ועד					
ממש שנים					
סך הכל					
במיליוני ש"ח					
					חוזי ריבית:
14,055	3,130	6,265	3,836	824	שקל - מדד
339,740	84,872	155,976	67,039	31,853	אחר
331,386	10,173	29,299	78,091	213,823	חוזי מטבע חוץ
121,089	4	781	22,603	97,701	חוזים בגין מניות
1,007	-	44	184	779	חוזי סחורות ואחרים
807,277	98,179	192,365	171,753	344,980	סך הכל
30 בספטמבר 2014					
בלתי מבוקר					
761,255	103,734	171,607	174,176	311,738	סך הכל
31 בדצמבר 2014					
מבוקר					
814,153	107,191	185,343	187,922	333,697	סך הכל

ביאור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)				
שווי הוגן				יתרה
סך הכל	רמה 3 (א)	רמה 2 (א)	רמה 1 (א)	במאזן
במיליוני ש"ח				
נכסים פיננסיים				
52,599	939	9,855	41,805	52,562
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
67,545	3,330	16,598	47,617	67,545
ניירות ערך (ב)				
1,420	-	-	1,420	1,420
הסכמי מכר חוזר				
258,662	196,880	59,983	1,799	260,009
אשראי לציבור, נטו				
490	445	45	-	474
אשראי לממשלות				
15,314	2,122	11,606	1,586	15,314
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
1,258	774	11	473	1,258
נכסים פיננסיים אחרים				
397,288	204,490	98,098	94,700	398,582 (ג)
התחייבויות פיננסיות				
319,527	125,654	192,047	1,826	317,991
פיקדונות הציבור				
3,623	98	3,525	-	3,650
פיקדונות מבנקים				
671	92	579	-	644
פיקדונות מממשלות				
503	-	-	503	503
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת				
הסכמי רכש חוזר				
24,027	4,789	342	18,896	22,187
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי				
14,766	249	12,929	1,588	14,766
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
7,641	7,170	-	471	7,653
התחייבויות פיננסיות אחרות				
370,758	138,052	209,422	23,284	367,394 (ג)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
341	341	-	-	341
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון				
אשראי				
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים				
15,421	15,421	-	-	15,421
ברוטו - פנסיה ופיצויים (ד)				

לפרטים בדבר מדידת שווי הוגן ראה באור 18ג בדוחות כספיים שנתיים ליום 31 בדצמבר, 2014.

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 2.
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 124,540 מיליון ש"ח ובסך 134,842 מיליון ש"ח, בהתאמה אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 8א - 8ג.
 (ד) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התוכנית המנוהלים כנגדה.

דוחות כספיים

ביאור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					
יתרה					סך הכל
שווי הוגן					
במאזן	רמה 1 (א)	רמה 2 (א)	רמה 3 (א)		
במיליוני ש"ח					
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	54,612	38,697	14,862	1,072	54,631
ניירות ערך (ב)	46,058	27,251	15,344	3,463	46,058
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	2,019	2,019	-	-	2,019
אשראי לציבור, נטו	249,481	2,363	61,517	187,138	251,018
אשראי לממשלות	510	-	47	480	527
נכסים בגין מכשירים נגזרים	16,227	1,087	12,013	3,127	16,227
נכסים פיננסיים אחרים	988	189	-	799	988
סך כל הנכסים הפיננסיים	369,895 (ג)	71,606	103,783	196,079	371,468
התחייבויות פיננסיות					
פיקדונות הציבור	286,632	2,583	154,121	132,586	289,290
פיקדונות מבנקים	4,781	-	4,447	404	4,851
פיקדונות מממשלות	391	-	323	91	414
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	1,172	1,172	-	-	1,172
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	23,932	23,571	385	2,572	26,528
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	15,702	996	14,367	339	15,702
התחייבויות פיננסיות אחרות	8,207	179	-	8,032	8,211
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	340,817 (ג)	28,501	173,643	144,024	346,168
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	307	-	-	307	307

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

(ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 100,491 מיליון ש"ח ובסך 120,656 מיליון ש"ח, בהתאמה אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 8א - 8ג.

דוחות כספיים

ביאור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)					
יתרה					שווי הוגן
במאזן					סך הכל
ברמח 1 (א)					רמח 2 (א)
ברמח 3 (א)					רמח 3 (א)
ברמח 4 (א)					רמח 4 (א)
במיליוני ש"ח					
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	60,615	43,671	15,617	1,367	60,655
ניירות ערך (ב)	52,113	30,526	17,982	3,605	52,113
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	2,000	2,000	-	-	2,000
אשראי לציבור, נטו	252,480	2,109	58,238	193,571	253,918
אשראי לממשלות	528	-	51	491	542
נכסים בגין מכשירים נגזרים	16,909	1,360	12,546	3,003	16,909
נכסים פיננסיים אחרים	875	188	-	687	875
סך כל הנכסים הפיננסיים	385,520 (ג)	79,854	104,434	202,724	387,012
התחייבויות פיננסיות					
פיקדונות הציבור	303,397	2,682	169,062	134,079	305,823
פיקדונות מבנקים	4,556	-	4,313	218	4,531
פיקדונות מממשלות	467	-	400	95	495
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	1,238	1,238	-	-	1,238
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים	23,678	18,960	382	6,604	25,946
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	15,650	1,306	14,193	151	15,650
התחייבויות פיננסיות אחרות	7,990	176	-	7,815	7,991
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	356,976 (ג)	24,362	188,350	148,962	361,674
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	356	-	-	356	356

- (א) רמח 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמח 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמח 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 105,782 מיליון ש"ח ובסך 132,246 מיליון ש"ח, בהתאמה אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 8א - 8ג.

ביאור 8א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	מחירים	מחירים
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים	משמעותיים	משמעותיים
בשוק פעיל	אחרים	אחרים	משמעותיים	משמעותיים
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	שווי הוגן	סך הכל
במיליוני ש"ח				
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
27,294	1,593	-	28,887	אגרות חוב ממשלת ישראל
7,186	1,029	-	8,215	אגרות חוב ממשלות זרות
-	48	-	48	אגרות חוב מוסדות פיננסים בישראל
106	4,862	-	4,968	אגרות חוב מוסדות פיננסים בחו"ל
-	5,897	2,021	7,918	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
112	484	-	596	אגרות חוב אחרות בישראל
51	1,206	-	1,257	אגרות חוב אחרות בחו"ל
2,062	-	-	2,062	מניות וקרנות נאמנות זמינות למכירה
36,811	15,119	2,021	53,951	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר:				
8,524	125	-	8,649	אגרות חוב ממשלת ישראל
1,412	20	-	1,432	אגרות חוב ממשלות זרות
156	-	-	156	אגרות חוב מוסדות פיננסים בישראל
-	128	-	128	אגרות חוב מוסדות פיננסים בחו"ל
-	852	-	852	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
139	-	-	139	אגרות חוב אחרות בישראל
-	354	-	354	אגרות חוב אחרות בחו"ל
575	-	-	575	מניות וקרנות נאמנות למסחר
10,806	1,479	-	12,285	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	123	183	306	חוזי שקל- מדד
56	7,962	383	8,401	חוזי ריבית
-	2,961	1,260	4,221	חוזי מטבע- חוץ
953	556	271	1,780	חוזי מניות
6	4	25	35	חוזי סחורות ואחרים
571	-	-	571	פעילות בשוק המעוף
1,586	11,606	2,122	15,314	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
אחרים:				
1,799	2	-	1,801	אשראי ופקדונות בגין השאלות ניירות ערך
1,420	-	-	1,420	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
473	11	-	484	אחר
3,692	13	-	3,705	סך הכל אחרים
52,895	28,217	4,143	85,255	סך כל הנכסים

דוחות כספיים

ביאור 8א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -			
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים	
בשוק פעיל	אחרים	משמעותיים	סך הכל
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
חוזי שקל- מדד	-	277	40
חוזי ריבית	55	8,150	-
חוזי מטבע- חוץ	-	3,725	208
חוזי מניות	953	739	1
חוזי סחורות ואחרים	6	38	-
פעילות בשוק המעוף	574	-	-
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	1,588	12,929	249
14,766			
אחרים:			
פקדונות בגין השאלות ניירות ערך	1,827	22	11
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת			
הסכמי רכש חוזר	503	-	-
אחרים	471	-	-
סך הכל אחרים	2,801	22	11
סך כל ההתחייבויות	4,389	12,951	260
17,600			

דוחות כספיים

ביאור 8א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	מחירים	מחירים
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים	בשוק פעיל	בשוק פעיל
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	שווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח				
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
אגרות חוב ממשלת ישראל	11,183	1,523	-	12,706
אגרות חוב ממשלות זרות	2,869	657	-	3,526
אגרות חוב מוסדות פיננסים בישראל	39	62	-	101
אגרות חוב מוסדות פיננסים בחו"ל	410	4,011	-	4,421
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	-	5,357	1,893	7,250
אגרות חוב אחרות בישראל	440	285	-	725
אגרות חוב אחרות בחו"ל	997	1,639	-	2,636
מניות וקרנות נאמנות זמינות למכירה	2,025	-	-	2,025
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	17,963	13,534	1,893	33,390
ניירות ערך למסחר:				
אגרות חוב ממשלת ישראל	7,747	377	-	8,124
אגרות חוב ממשלות זרות	200	3	-	203
אגרות חוב מוסדות פיננסים בישראל	530	-	-	530
אגרות חוב מוסדות פיננסים בחו"ל	-	239	-	239
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	-	559	-	559
אגרות חוב אחרות בישראל	394	-	-	394
אגרות חוב אחרות בחו"ל	-	632	-	632
מניות וקרנות נאמנות למסחר	417	-	-	417
סך הכל ניירות ערך למסחר	9,288	1,810	-	11,098
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי שקל - מדד	-	70	140	210
חוזי ריבית	8	7,964	607	8,579
חוזי מטבע- חוץ	4	3,672	2,247	5,923
חוזי מניות	347	288	109	744
חוזי סחורות ואחרים	35	19	24	78
פעילות בשוק המעוף	693	-	-	693
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים	1,087	12,013	3,127	16,227
אחרים:				
אשראי ופקדונות בגין השאלות ניירות ערך	2,363	6	-	2,369
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	2,019	-	-	2,019
אחר	186	-	-	186
סך הכל אחרים	4,568	6	-	4,574
סך כל הנכסים	32,906	27,363	5,020	65,289

דוחות כספיים

ביאור א8 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	מחירים	נתונים נצפים
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים	בשוק פעיל	אחרים
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	שווי הוגן	סך הכל
במיליוני ש"ח				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי שקל - מדד	-	249	75	324
חוזי ריבית	8	8,216	1	8,225
חוזי מטבע- חוץ	4	5,441	263	5,708
חוזי מניות	347	420	-	767
חוזי סחורות ואחרים	35	41	-	76
פעילות בשוק המעוף	602	-	-	602
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	996	14,367	339	15,702
אחרים:				
פקדונות בגין השאלות ניירות ערך	2,583	19	9	2,611
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	1,172	-	-	1,172
אחרים	179	-	-	179
סך הכל אחרים	3,934	19	9	3,962
סך כל ההתחייבויות	4,930	14,386	348	19,664

דוחות כספיים

ביאור א8 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	מחירים	מחירים
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים	בשוק פעיל	בשוק פעיל
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	שווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח				
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
12,678	1,612	-	14,290	אגרות חוב ממשלת ישראל
3,944	771	-	4,715	אגרות חוב ממשלות זרות
18	47	-	65	אגרות חוב מוסדות פיננסים בישראל
409	5,267	-	5,676	אגרות חוב מוסדות פיננסים בחו"ל
-	5,678	2,009	7,687	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
641	266	-	907	אגרות חוב אחרות בישראל
1,026	1,576	-	2,602	אגרות חוב אחרות בחו"ל
1,584	-	-	1,584	מניות וקרנות נאמנות זמינות למכירה
20,300	15,217	2,009	37,526	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר:				
7,523	392	-	7,915	אגרות חוב ממשלת ישראל
496	9	-	505	אגרות חוב ממשלות זרות
374	-	-	374	אגרות חוב מוסדות פיננסים בישראל
-	266	-	266	אגרות חוב מוסדות פיננסים בחו"ל
-	1,438	-	1,438	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
319	-	-	319	אגרות חוב אחרות בישראל
-	660	-	660	אגרות חוב אחרות בחו"ל
1,514	-	-	1,514	מניות וקרנות נאמנות למסחר
10,226	2,765	-	12,991	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	96	145	241	חוזי שקל- מדד
9	7,428	423	7,860	חוזי ריבית
5	4,366	2,307	6,678	חוזי מטבע- חוץ
707	656	64	1,427	חוזי מניות
13	-	64	77	חוזי סחורות ואחרים
626	-	-	626	פעילות בשוק המעוף
1,360	12,546	3,003	16,909	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
אחרים:				
2,109	5	-	2,114	אשראי ופקדונות בגין השאלות ניירות ערך
2,000	-	-	2,000	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
181	-	-	181	אחר
4,290	5	-	4,295	סך הכל אחרים
36,176	30,533	5,012	71,721	סך כל הנכסים

ביאור א8 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	מחירים	נתונים נצפים
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים	מצוטטים	משמעותיים
בשוק פעיל	אחרים	אחרים	בשוק פעיל	אחרים
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	שווי הוגן	סך הכל
במיליוני ש"ח				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי שקל- מדד	-	213	41	254
חוזי ריבית	9	7,619	-	7,628
חוזי מטבע- חוץ	5	5,582	110	5,697
חוזי מניות	707	715	-	1,422
חוזי סחורות ואחרים	12	64	-	76
פעילות בשוק המעוף	573	-	-	573
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	1,306	14,193	151	15,650
אחרים:				
פקדונות בגין השאלות ניירות ערך	2,680	23	11	2,714
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	1,238	-	-	1,238
אחרים	176	-	-	176
סך הכל אחרים	4,094	23	11	4,128
סך כל ההתחייבויות	5,400	14,216	162	19,778

דוחות כספיים

ביאור 8א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך כל הרווח (הפסד)	סך כל הרווח (הפסד)
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים	הכל	הכל
בשוק פעיל	אחרים	משמעותיים	שווי	בגין השינויים
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	הוגן	בשווי בתקופה
במיליוני ש"ח				
-	-	2,029	2,029	2
-	-	-	-	-
-	-	2,029	2,029	2
סך הכל				
ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך כל הרווח (הפסד)	סך כל הרווח (הפסד)
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים	הכל	הכל
בשוק פעיל	אחרים	משמעותיים	שווי	בגין השינויים
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	הוגן	בשווי בתקופה
במיליוני ש"ח				
-	-	1,474	1,474	1,474 (51)
-	-	-	-	-
-	-	1,474	1,474	1,474 (51)
סך הכל				
ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך כל הרווח (הפסד)	סך כל הרווח (הפסד)
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים	הכל	הכל
בשוק פעיל	אחרים	משמעותיים	שווי	בגין השינויים
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	הוגן	בשווי בתקופה
במיליוני ש"ח				
-	-	1,518	1,518	1,518 (274)
-	-	-	-	-
-	-	1,518	1,518	1,518 (274)
סך הכל				

דוחות כספיים

ביאור 8 - שינויים בפרויטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)											
במיליוני ש"ח											
נכסים											
ניירות ערך זמינות למכירה :											
שווי	רווחים (הפסדים) נטו	התאמות	שווי הוגן	שטרם מומשו	רווחים (הפסדים) נטו	שווי הוגן	שטרם מומשו	רווחים (הפסדים) נטו	שווי הוגן	שטרם מומשו	רווחים (הפסדים) נטו
הוגן	שטרם מומשו	העברות	ליום 30	בגין מכשירים	הוגן	שטרם מומשו	העברות	ליום 30	בגין מכשירים	הוגן	שטרם מומשו
לתחילת	בדוח רווח	ברווח כולל	רכישות	דוחות	אל	העברות	בספטמבר	המוחזקים ליום	2015	30 בספטמבר	2015
התקופה	והפסד (א)	אחר (ב)	והנפקות	מכירות	סילוקים	כספיים	רמה 3	מרמה 3	2015	30 בספטמבר	2015
נכסים											
ניירות ערך זמינות למכירה :											
MBS/ABS	1,890	133	(15)	140	-	(127)	-	-	2,021	(12)	-
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה	1,890	133	(15)	140	-	(127)	-	-	2,021	(12)	-
סך כל מניות זמינות למכירה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך כל אגרות חוב למסחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך כל מניות למסחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים :											
חוזי שקל-מדד	149	5	-	-	-	-	29	-	183	45	-
חוזי ריבית	360	51	-	-	-	(28)	-	-	383	62	-
חוזי מטבע-חוץ	1,750	(1,037)	-	547	-	-	-	-	1,260	45	-
חוזי מניות	145	126	-	-	-	-	-	-	271	180	-
חוזי סחורות ואחרים	26	(1)	-	-	-	-	-	-	25	19	-
פעילות בשוק המעוף	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים	2,430	(856)	-	547	-	(28)	29	-	2,122	351	-
סך כל אחרים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך כל הנכסים	4,320	(723)	(15)	687	-	(155)	29	-	4,143	339	-
התחייבויות :											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :											
חוזי שקל-מדד	38	(16)	-	-	-	-	18	-	40	16	-
חוזי מטבע-חוץ	293	(85)	-	-	-	-	-	-	208	(86)	-
חוזים בגין מניות	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
סך כל ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים	331	(100)	-	-	-	-	18	-	249	(70)	-
סך כל אחרים	16	(5)	-	-	-	-	-	-	11	11	-
סך כל ההתחייבויות	347	(105)	-	-	-	-	18	-	260	(59)	-

(א) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

(ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

דוחות כספיים

ביאור 8 - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)											
רווחים (הפסדים)			רווחים (הפסדים) נטו			שווי			התאמות		
שטרם מומשו			שטרם מומשו			שווי הוגן			העברות		
בגין מכשירים			ונכללו :			מתרגום			ליום 30		
המוחזקים ליום			ברווח כולל רכישות			דוחות			העברות		
התקופה			והפסד (א) אחר (ב)			מכירות			מכירות		
30 בספטמבר 2014			30 בספטמבר 2014			מכירות			מכירות		
במיליוני ש"ח											
נכסים											
ניירות ערך זמינות למכירה :											
ממשלות זרות			4	2	-	(6)	-	-	-	-	-
מוסדות פיננסיים בארץ			-	-	-	-	-	-	-	-	-
מוסדות פיננסיים בחו"ל			-	-	-	-	-	-	-	-	-
MBS/ABS			1,748	159	11	97	-	(122)	-	1,893	21
אחרים בישראל			9	(1)	-	-	-	(8)	-	-	-
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה											
			1,761	160	11	97	(6)	(130)	-	1,893	21
מניות זמינות למכירה											
			-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל אגרות חוב למסחר											
			-	-	-	-	-	-	-	-	-
מניות למסחר											
			-	-	-	-	-	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
חוזי שקל-מדד			110	10	-	-	-	-	20	140	37
חוזי ריבית			482	157	-	-	(32)	-	-	607	137
חוזי מטבע-חוץ			916	769	-	562	-	-	-	2,247	1,155 (ג)
חוזי מניות			32	77	-	-	-	-	-	109	72
חוזי סחורות ואחרים			-	24	-	-	-	-	-	24	24
סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים											
			1,540	1,037	-	562	-	(32)	-	3,127	1,425
סך כל אחרים											
			3,301	1,197	11	659	(6)	(162)	-	5,020	1,446
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
חוזי שקל-מדד			70	(8)	-	-	-	-	13	75	14
חוזי ריבית			3	(2)	-	-	-	-	-	1	1
חוזי מטבע-חוץ			274	(11)	-	-	-	-	-	263	(40)
סך כל ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים											
			347	(21)	-	-	-	-	13	339	(25)
סך כל אחרים											
			7	2	-	-	-	-	-	9	9
סך כל ההתחייבויות											
			354	(19)	-	-	-	-	13	348	(16)

(א) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
 (ג) הוצג מחדש.

דוחות כספיים

ביאור 8 - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)											
רווחים (הפסדים) שווי	שמומשו וטרם מומשו	התאמות מתרגום העברות	שווי הוגן שטרם מומשו	רווחים (הפסדים) שווי	שמומשו וטרם מומשו	התאמות מתרגום העברות	שווי הוגן שטרם מומשו	רווחים (הפסדים) שווי	שמומשו וטרם מומשו	התאמות מתרגום העברות	שווי הוגן שטרם מומשו
הוגן	ונכללו:	דוחות רכישות	דוחות רווח	הוגן	ונכללו:	דוחות רכישות	דוחות רווח	הוגן	ונכללו:	דוחות רכישות	דוחות רווח
השנה	הפסד (א) אחר (ב)	הנפקות מכירות	סילוקים	כספיים	רמה 3	מרמה 3	2015	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2015	מרמה 3	2015
במיליוני ש"ח											
נכסים											
ניירות ערך זמינות למכירה :											
MBS/ABS	2,009	67	(9)	362	(100)	(308)	-	2,021	(4)	-	-
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה	2,009	67	(9)	362	(100)	(308)	-	2,021	(4)	-	-
מניות זמינות למכירה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך כל אגרות חוב למסחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מניות למסחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים :											
חוזי שקל-מדד	145	4	-	-	-	-	34	183	54	-	-
חוזי ריבית	423	51	-	-	(91)	-	-	383	(6)	-	-
חוזי מטבע-חוץ	2,307	(2,674)	-	1,627	-	-	-	1,260	404	-	-
חוזי מניות	64	207	-	-	-	-	-	271	240	-	-
חוזי סחורות ואחרים	64	(39)	-	-	-	-	-	25	18	-	-
סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים	3,003	(2,451)	-	1,627	-	(91)	34	2,122	710	-	-
סך כל אחרים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך כל הנכסים	5,012	(2,384)	(9)	1,989	(100)	(399)	34	4,143	706	-	-
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :											
חוזי שקל-מדד	41	(32)	-	-	-	-	31	40	33	-	-
חוזי מטבע-חוץ	110	98	-	-	-	-	-	208	93	-	-
חוזים בגין מניות	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
סך כל ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים	151	67	-	-	-	-	31	249	126	-	-
סך כל אחרים	11	-	-	-	-	-	-	11	11	-	-
סך כל ההתחייבויות	162	67	-	-	-	-	31	260	137	-	-

(א) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

דוחות כספיים

ביאור 8 - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014										
שווי	רווחים (הפסדים) נטו	התאמות	שווי הוגן	שטרם מומשו	רווחים (הפסדים)					
הוגן	שטרם מומשו	ונכללו:	העברות	ליום 30	בגין מכשירים	העברות	בספטמבר	המוחזקים ליום	2014	30 בספטמבר 2014
השנה	הפסד (א)	אחר (ב)	הנפקות מכירות	סילוקים כספיים	רמה 3	רמה 3	מרמה 3	2014	30 בספטמבר 2014	2014
במיליוני ש"ח										
נכסים										
ניירות ערך זמינות למכירה:										
ממשלות זרות	7	-	-	(7)	-	-	-	-	-	-
מוסדות פיננסיים בארץ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מוסדות פיננסיים בחו"ל	120	(1)	-	(119)	-	-	-	-	-	-
MBS/ABS	1,733	30	2	(160)	(191)	-	-	1,893	24	24
אחרים בישראל	9	-	-	(9)	-	-	-	-	-	-
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה	1,869	29	2	(167)	(319)	-	-	1,893	24	24
מניות זמינות למכירה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל אגרות חוב למסחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מניות למסחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים:										
חוזי שקל-מדד	86	25	-	-	-	-	-	140	80	80
חוזי ריבית	391	292	-	(76)	-	-	-	607	246	246
חוזי מטבע-חוץ	1,334	(54)	-	-	-	-	-	2,247	1,286	(ג)
חוזי מניות	-	109	-	-	-	-	-	109	99	99
חוזי סחורות ואחרים	-	24	-	-	-	-	-	24	24	24
סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים	1,811	396	-	(76)	-	-	-	3,127	1,735	1,735
סך כל אחרים	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך כל הנכסים	3,680	425	2	(167)	(395)	-	-	5,020	1,759	1,759
התחייבויות										
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:										
חוזי שקל-מדד	75	(23)	-	-	-	-	-	75	19	19
חוזי ריבית	-	1	-	-	-	-	-	1	1	1
חוזי מטבע-חוץ	304	(41)	-	-	-	-	-	263	(43)	(43)
סך כל בגין מכשירים נגזרים	379	(63)	-	-	-	-	-	339	(23)	(23)
סך כל אחרים	-	9	-	-	-	-	-	9	9	9
סך כל ההתחייבויות	379	(54)	-	-	-	-	-	348	(14)	(14)

(א) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
 (ג) הוצג מחדש.

דוחות כספיים

ביאור 8ב - שינויים בפרויטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)										
רווחים (הפסדים)	שווי הוגן	שטרם מומשו	התאמות	העברות	מיתרנות	דוחות	רווחים (הפסדים) נטו	שמומשו וטרם מומשו	שווי	הוגן
המוחזקים ליום	ליום 31	בדצמבר	העברות	אל	רמה 3	מיתרנות	ברוח כולל רכישות	דוח רווח	הפסד (א)	אחר (ב)
31 בדצמבר 2014	2014	3	מרמה 3	רמה 3	כספיים	סילוקים	והנפקות מכירות	הפסד (א)	אחר (ב)	השנה
במיליוני ש"ח										
נכסים										
ניירות ערך זמינות למכירה :										
-	-	-	-	-	-	(7)	-	-	-	7
-	-	-	-	-	-	(119)	-	-	(1)	120
289	2,009	-	-	(1)	(192)	(160)	557	(5)	77	1,733
-	-	-	-	-	(9)	-	-	-	-	9
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה										
289	2,009	-	-	(1)	(320)	(167)	557	(5)	76	1,869
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים :										
88	145	-	41	-	-	-	-	-	18	86
73	423	-	-	-	(105)	-	-	-	137	391
1,273	2,307	-	-	-	-	-	1,595	-	(622)	1,334
64	64	-	-	-	-	-	-	-	64	-
64	64	-	-	-	-	-	-	-	64	-
סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים										
1,562	3,003	-	41	-	(105)	-	1,595	-	(339)	1,811
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1,851	5,012	-	41	(1)	(425)	(167)	2,152	(5)	(263)	3,680
התחייבויות										
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :										
38	41	-	37	-	-	-	-	-	(71)	75
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(181)	110	-	-	-	-	-	-	-	(194)	304
סך כל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים										
(143)	151	-	37	-	-	-	-	-	(265)	379
11	11	-	-	-	-	-	-	-	11	-
(132)	162	-	37	-	-	-	-	-	(254)	379

(א) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

דוחות כספיים

ביאור 8 - מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 30 בספטמבר 2015

א. מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (במיליוני ש"ח)

שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע (3)
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
ני"ע זמינים למכירה (1)				
איגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	2,021	היוון תזרימי מזומנים	מרווח	70-160 bp
			הסתברות לכשל	4.25%
			שיעור פרעון מוקדם	20%
			שיעור הפסד	30%
נכסים בגין מכשירים נגזרים (2)				
חוזי ריבית שקל מדד	97	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות לאינפלציה	(0.35)%
	86	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.03%-100% (*)
חוזי ריבית	383	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.03%-100% (*)
חוזי מט"ח	117	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות לאינפלציה	(0.35)%
	1,143	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.03%-100% (*)
חוזים בגין מניות	271	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.03%-100% (*)
חוזים בגין סחורות	25	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.03%-100% (*)
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים (2)				
חוזי ריבית שקל מדד	40	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות לאינפלציה	(0.35)%
חוזי מט"ח	208	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות לאינפלציה	(0.35)%
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	2,029	השווי ההוגן של הביטחון		

* בגין צד נגדי שכשל.

ב. מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

- הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל. גידול / קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך / גבוה באופן משמעותי.
- הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החוזי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי ההוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החוזי, ישפיע על השווי ההוגן של העסקות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחוייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יגדל (יקטן).
- נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל.

דוחות כספיים

ביאור 8 - מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2014

א. מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (במיליוני ש"ח)

ממוצע (3)	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן	נכסים
ני"ע זמינים למכירה (1)					
162 bp	70-230 bp	מרווח	היוון תזרימי	1,893	איגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
4.25%	2.5%-6%	הסתברות לכשל	מזומנים		
20%	20%	שיעור פרעון מוקדם			
35%	30%-40%	שיעור הפסד			
נכסים בגין מכשירים נגזרים (2)					
0.29%	0.1%-1.08%	ציפיות לאינפלציה	היוון תזרימי	105	חוזי ריבית שקל מדד
			מזומנים		
2.35%	0.03%-100% (*)	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי	35	
			מזומנים		
2.35%	0.03%-100% (*)	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי	607	חוזי ריבית
			מזומנים		
0.29%	0.1%-1.08%	ציפיות לאינפלציה	היוון תזרימי	215	חוזי מט"ח
			מזומנים		
2.35%	0.03%-100% (*)	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי	2,032	
			מזומנים		
2.35%	0.03%-100% (*)	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי	109	חוזים בגין מניות
			מזומנים		
2.35%	0.03%-100% (*)	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי	24	חוזים בגין סחורות
			מזומנים		
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים (2)					
0.29%	0.1%-1.08%	ציפיות לאינפלציה	היוון תזרימי	75	חוזי ריבית
			מזומנים		
0.29%	0.1%-1.08%	ציפיות לאינפלציה	היוון תזרימי	263	חוזי מט"ח
			מזומנים		
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
			השווי ההוגן של הביטחון	1,474	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

* בגין צד נגדי שכשל.

ב. מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

- הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל. גידול / קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך / גבוה באופן משמעותי.
- הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החוזי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי ההוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החוזי, ישפיע על השווי ההוגן של העסקות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחוייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יגדל (יקטן).
- נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל.

דוחות כספיים

ביאור 8 ג - מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014

א. מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (במיליוני ש"ח)

שווי הוגן	טכניקת הערכת שווי	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע (3)
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
ני"ע זמינים למכירה (1)				
2,009	היוון תזרימי מזומנים	מרווח	70-160 bp	115 bp
		הסתברות לכשל	2.5%-6%	4.25%
		שיעור פרעון מוקדם	20%	20%
		שיעור הפסד	30%	30%
נכסים בגין מכשירים נגזרים (2)				
89	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות לאינפלציה	0.1%-0.39%	0.25%
56	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.03%-100% (*)	1.69%
423	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.03%-100% (*)	1.69%
178	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות לאינפלציה	0.1%-0.39%	0.25%
2,129	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.03%-100% (*)	1.69%
64	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.03%-100% (*)	1.69%
64	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.03%-100% (*)	1.69%
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים (2)				
41	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות לאינפלציה	0.1%-0.39%	0.25%
110	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות לאינפלציה	0.1%-0.39%	0.25%
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
1,518	השווי ההוגן של הביטחון			

* בגין צד נגדי שכשל.

ב. מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

1. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
2. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי ההוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה.
- שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי ההוגן של העסקות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחוייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יגדל (יקטן).
3. נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2015	2014	2015	2014
בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח			
א. הכנסות ריבית (א)			
מאשראי לציבור	2,311	2,414	6,317
מאשראי לממשלות	5	5	14
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים	5	37	31
מפיקדונות בבנקים	14	33	59
מניירות ערך שנשאלו או שנרכשו	1	3	3
במסגרת הסכמי מכר חוזר	127	173	361
מאגרות חוב (ב)	2,463	2,665	6,783
סך כל הכנסות ריבית	2,463	2,665	6,783
ב. הוצאות ריבית (א)			
על פיקדונות הציבור	(325)	(445)	(781)
על פיקדונות מממשלות	(1)	(2)	(3)
על פיקדונות מבנקים	(4)	(5)	(11)
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת	(1)	(2)	(3)
הסכמי רכש חוזר	(1)	(2)	(3)
על אגרות חוב, שטרי התחייבות	(257)	(312)	(594)
וכתבי התחייבות נדחים	(588)	(766)	(1,392)
סך כל הוצאות הריבית	1,875	1,899	5,391
סך הכנסות ריבית, נטו	1,875	1,899	5,391
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים			
מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית (ג)			
הכנסות ריבית	(13)	(12)	(21)
הוצאות ריבית	-	-	-
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה			
מאגרות חוב			
זמינות למכירה	103	140	296
למסחר	24	33	65
סך הכל כלול בהכנסות ריבית	127	173	361

(א) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(ב) כולל ריבית בגין אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) בסך של 4 מיליון ש"ח ו- 101 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 בהתאמה, 10 מיליון ש"ח ו- 67 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 בהתאמה.

(ג) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2015	2014	2015	2014
בלתי מבוקר			
במיליוני ש"ח			
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים			
-	7	-	10
חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור (א)			
778	1,214	(196)	900
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM (ב)			
778	1,221	(196)	910
א.2. מהשקעה באגרות חוב			
36	12	163	129
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה (ו)			
(1)	(2)	(9)	(2)
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה (ו)			
35	10	154	127
סך הכל מהשקעה באג"ח			
(1,031)	(1,397)	73	(1,093)
א.3. הפרשי שער, נטו			
א.4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות			
318	229	885	403
רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה (ג)(ו)			
(75)	(31)	(107)	(47)
הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה (ו)			
-	-	522	-
רווח ממכירת מניות חברות כלולות			
160	1	168	7
דיבידנד ממניות זמינות למכירה			
-	-	-	-
הפסד ממכירת מניות של חברות כלולות			
403	199	1,468	363
סך הכל מהשקעה במניות			
11	28	11	28
א.5. רווחים בגין הלוואות שנמכרו (ז)			
196	61	1,510	335
סך כל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר			
(1)	(4)	(1)	-
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים			
190	128	87	358
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו (ד)			
(60)	39	(57)	26
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו (ה)			
129	163	29	384
סך הכל מפעילויות מסחר (ח)			
325	224	1,539	719
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית			

הערות ראה בעמוד הבא.

הערות

- (א) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
- (ב) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (ג) 30 בספטמבר 2015 : ברביע השלישי וברביע השני לא היו מכירות מהותיות ; ברביע הראשון כולל בעיקר רווח ממכירת מובילאיי וקרן ספרה בסך 288 ו-52 מיליון ש"ח בהתאמה ברביע הראשון של 2015.
30 בספטמבר 2014 : ברביע השלישי כולל רווח ממכירת מובילאיי, טאואר ואוצר התיישבות היהודיים בסך 144, 38 ו-30 מיליון ש"ח, בהתאמה, ברביע השני כולל רווח ממכירת מניות טאואר ואלקטרה בסך 22 ו-17 מיליון ש"ח, בהתאמה. ברביע הראשון כולל רווח ממכירת מניות פרטנר וטאואר בסך 70 ו-39 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (ד) מזה : חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ- 46 ו-כ- (14) מיליון ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015, בהתאמה (לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 - 49 ו-72 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- (ה) מזה : חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ- (96) ו- (128) מיליון ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015, בהתאמה (לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 - 41 ו-58 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- (ו) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.
- (ז) ברביע השלישי 2015 נמכרו הלוואות בסך 98 מיליון ש"ח (344 מיליון ש"ח ברביע השלישי 2014) .
- (ח) להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה, ביאור 9.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)							
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
משקי	עסקים	בנקאות	מגזר	מגזר	ניהול	מגזר	סך הכל
בית	קטנים	פרטית	מסחרי	עסקי	פיננסי	אחר	מאוחד
במיליוני ש"ח							
891	302	-	428	441	(187)	-	1,875
406	136	84	134	191	361	32	1,344
(191)	(39)	67	(77)	(216)	469	(13)	-
1,106	399	151	485	416	643	19	3,219
113	34	(2)	(28)	(52)	8	-	73
7	80	(19)	133	184	279	40	704
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו - מחיצוניים							
הכנסות שאינן מריבית - מחיצוניים							
הכנסות (הוצאות) בינמגזריות							
סך ההכנסות							
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות							
התאגיד הבנקאי							
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)							
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
משקי	עסקים	בנקאות	מגזר	מגזר	ניהול	מגזר	סך הכל
בית	קטנים	פרטית	מסחרי	עסקי	פיננסי	אחר	מאוחד
במיליוני ש"ח							
848	302	(26)	413 (א)	510 (א)	(148)	-	1,899
404	139	143	136 (ב)	387	149 (ב)	(83)	1,275
(145)	(49)	115	(66)	(391)	444	92	-
1,107	392	232	483	506	445	9	3,174
55	29	3	81	(156)	44	-	56
47	91	(359)	75	315	524	(57)	636
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו - מחיצוניים							
הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית - מחיצוניים							
הכנסות (הוצאות) בינמגזריות							
סך ההכנסות							
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות							
התאגיד הבנקאי							

(א) סווג מחדש.

(ב) הוצג מחדש עקב יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה באור 1.ג.1. וכן יישום למפרע של

מכתב המפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה, ראה באור 2.ג.1.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)							
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
משקי	עסקים	בנקאות	מגזר	מגזר	ניהול	מגזר	סך הכל
בית	קטנים	פרטית	מסחרי	עסקי	פיננסי	אחר	מאוחד
במיליוני ש"ח							
2,359	870	18	1,276	1,239	(371)	-	5,391
1,244	418	328	397	215	2,053	97	4,752
(319)	(104)	155	(214)	(120)	635	(33)	-
3,284	1,184	501	1,459	1,334	2,317	64	10,143
207	91	3	(103)	(1)	(31)	-	166
51	243	(92)	424	517	1,155	106	2,404
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)							
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
משקי	עסקים	בנקאות	מגזר	מגזר	ניהול	מגזר	סך הכל
בית	קטנים	פרטית	מסחרי	עסקי	פיננסי	אחר	מאוחד
במיליוני ש"ח							
2,318	886	(14)	1,203	(א) 1,487	(א) (319)	-	5,561
1,219	406	432	372	(ב) 652	(ב) 879	(33)	3,927
(219)	(137)	257	(156)	(641)	817	79	-
3,318	1,155	675	1,419	1,498	1,377	46	9,488
176	79	2	60	(370)	42	-	(11)
171	263	(878)	370	859	627	44	1,456
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)							
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
משקי	עסקים	בנקאות	מגזר	מגזר	ניהול	מגזר	סך הכל
בית	קטנים	פרטית	מסחרי	עסקי	פיננסי	אחר	מאוחד
במיליוני ש"ח							
3,057	1,170	(8)	1,630	1,936	(422)	-	7,363
1,639	548	567	463	1,137	720	67	5,141
(249)	(170)	320	(144)	(1,048)	1,254	37	-
4,447	1,548	879	1,949	2,025	1,552	104	12,504
407	182	14	153	(489)	205	-	472
144	292	(923)	474	1,169	323	(66)	1,413

(א) סווג מחדש.

(ב) הוצג מחדש עקב יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים, ראה באור 1.ג.1. וכן יישום למפרע של מכתב המפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה, ראה באור 2.ג.1.

דוחות כספיים

ביאור 12 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת במס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 2014

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח כולל		חלק התאגיד					
אחר		הבנקאי					
המיוחס		ברווח כולל					
רווח כולל	אחר	המיוחס	לבעלי	אחר	התאמות	התאמות	
אחר	המיוחס	לבעלי	זכויות	חברות	מתרגום	בגין הצגת	
המיוחס	לבעלי	זכויות	מוחזקות	(א), נטו	ניירות ערך	למכירה לפי	
לבעלי	שאינן	התאמות	המטופלות	לאחר	זמינים	שווי הוגן	
מניות	מקנות	סך	בגין הטבות	לפי שיטת	השפעת	גידורים (ב)	
הבנק	שליטה	הכל	לעובדים (ג)	השווי המאזני			
במיליוני ש"ח							
171	(334)	98	(906)	(971)	(4)	(967)	יתרה ליום 30 ביוני 2014
312	68	(3)	1	378	-	378	שינוי נטו במהלך התקופה
483	(266)	95	(905)	(593)	(4)	(589)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2014
526	(96)	39	(1,273)	(804)	(7)	(797)	יתרה ליום 30 ביוני 2015
(470)	39	3	28	(400)	2	(402)	שינוי נטו במהלך התקופה
56	(57)	42	(1,245)	(1,204)	(5)	(1,199)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015

ב. לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 2014

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
			חלק התאגיד				
			הבנקאי				
רווח כולל			ברווח כולל				
אחר	המיוחס	רווח כולל	אחר של	התאמות	התאמות		
אחר	לבעלי		חברות	מתרגום	בגין הצגת		
המיוחס	זכויות		מוחזקות	(א), נטו	ניירות ערך		
לבעלי	שאינן	התאמות	המטופלות	לאחר	זמינים		
מניות	מקנות	סך	בגין הטבות	לפי שיטת	השפעת	למכירה לפי	
הבנק	שליטה	הכל	לעובדים (ג)	השווי המאזני	גידורים (ב)	שווי הוגן	
במיליוני ש"ח							
(1,051)	(4)	(1,055)	(1,020)	100	(314)	179	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
462	-	462	115	(5)	48	304	שינוי נטו במהלך התקופה
(589)	(4)	(593)	(905)	95	(266)	483	יתרה ליום 30 בספטמבר 2014
(1,549)	(4)	(1,553)	(1,904)	22	(65)	394	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
350	(1)	349	659	20	8	(338)	שינוי נטו במהלך התקופה
(1,199)	(5)	(1,204)	(1,245)	42	(57)	56	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק, לרבות התאמות בגין חברות כלולות.

(ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבוונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יישמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבוונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ראה באור 1.ג.1.

דוחות כספיים

ביאור 12 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת במס (המשך)

ג. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנים 2014 ו- 2013

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
		חלק התאגיד				
		הבנקאי				
		ברווח כולל				
		אחר של				
התאמות	התאמות					
בגין הצגת	מתרגום	חברות				
ניירות ערך	(א), נטו	מוחזקות				
זמינים	לאחר	התאמות				
למכירה לפי	השפעת	בגין הטבות סך				
שווי הוגן	גידורים (ב)	לעובדים (ג) הכל				
במיליוני ש"ח						
יתרה ליום 1 בינואר 2013	494	(149)	112	-	457	(1) 458
השפעת היישום לראשונה של כללי חשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים						
	-	-	-	(725)	(725)	- (725)
יתרה ליום 1 בינואר 2013 לאחר היישום לראשונה של הכללים החדשים						
	494	(149)	112	(725)	(268)	(1) (267)
שינוי נטו במהלך השנה	(315)	(165)	(12)	(295)	(787)	(3) (784)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	179	(314)	100	(1,020)	(1,055)	(4) (1,051)
שינוי נטו במהלך התקופה	215	249	(78)	(884)	(498)	- (498)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	394	(65)	22	(1,904)	(1,553)	(4) (1,549)

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק, לרבות התאמות בגין חברות כלולות.

(ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ראה באור 1.ג.1.

דוחות כספיים

ביאור 12 - רווח (הפסד) נטו כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר, מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (ג)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2015			2014		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
בלתי מבוקר					
במיליוני ש"ח					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(407)	110	(297)	632	(137)
(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה ששווה מחדש לדוח רווח והפסד (ה)	(278)	105	(173)	(208)	25
שינוי נטו במהלך התקופה	(685)	215	(470)	424	(112)
התאמות מתרגום (א)					
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים (ב)	100	-	100	181	(7)
שינוי נטו במהלך התקופה	(98)	37	(61)	(165)	52
חלק התאגיד הבנקאי ברווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	3	-	3	(6)	3
שינוי נטו במהלך התקופה	3	-	3	(6)	3
הטבות לעובדים (ג)					
(הפסד) רווח אקטוארי נטו בתקופה	(6)	2	(4)	(15)	10
הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי	52	(20)	32	10	(4)
שינוי נטו במהלך התקופה (ו)	46	(18)	28	(5)	6
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה	(634)	234	(400)	429	(51)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה	2	-	2	-	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי:					
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה	(636)	234	(402)	429	(51)

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק, לרבות התאמות בגין חברות כלולות.

(ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. ראה באור 1.ג.1.

(ד) סווג מחדש.

(ה) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה ביאור 11 – הכנסות מימון שאינן מריבית.

(ו) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות. פירוט נוסף ראה בביאור של 14 – זכויות עובדים.

דוחות כספיים

ביאור 12 - רווח (הפסד) נטו כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר, מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (ג) (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2014			2015		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
בלתי מבוקר					
במיליוני ש"ח					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו			530	(132)	398
מהתאמות לשווי הוגן					962
(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה ששווה			(932)	196	(736)
מחדש לדוח רווח והפסד (ה)					79
שינוי נטו במהלך התקופה			(402)	64	(338)
התאמות מתרגום (א)					
התאמות מתרגום דוחות כספיים			27	-	27
גידורים (ב)			(31)	12	(19)
שינוי נטו במהלך התקופה			(4)	12	8
חלק התאגיד הבנקאי ברווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני					
			15	5	20
שינוי נטו במהלך התקופה			15	5	20
הטבות לעובדים (ג)					
(הפסד) רווח אקטוארי נטו בתקופה			890	(331)	559
הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי			160	(60)	100
שינוי נטו במהלך התקופה (ו)			1,050	(391)	659
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה			659	(310)	349
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה			(1)	-	(1)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי:					
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה			660	(310)	350

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק, לרבות התאמות בגין חברות כלולות.

(ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. ראה באור 1.ג.1.

(ד) סווג מחדש.

(ה) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה ביאור 11 – הכנסות מימון שאינן מריבית.

(ו) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות. פירוט נוסף ראה בביאור של 14 – זכויות עובדים.

דוחות כספיים

ביאור 12 - רווח (הפסד) נטו כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר, מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (ג) (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014			
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
מבוקר			
במיליוני ש"ח			
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן			
1,002	(273)	729	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(647)	133	(514)	(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (ד)
355	(140)	215	שינוי נטו במהלך התקופה
התאמות מתרגום (א)			
459	(41)	418	התאמות מתרגום דוחות כספיים
(267)	98	(169)	גידורים (ב)
192	57	249	שינוי נטו במהלך התקופה
(108)	30	(78)	חלק התאגיד הבנקאי ברווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(108)	30	(78)	שינוי נטו במהלך התקופה
הטבות לעובדים (ג)			
(1,439)	521	(918)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
55	(21)	34	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
(1,384)	500	(884)	שינוי נטו במהלך התקופה (ה)
(945)	447	(498)	סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:			
-	-	-	סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי:			
(945)	447	(498)	סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק, לרבות התאמות בגין חברות כלולות.

(ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. ראה באור 1.ג.1.

(ד) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה ביאור 11 – הכנסות מימון שאינן מריבית.

(ה) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות. פירוט נוסף ראה בביאור של 14 – זכויות עובדים.

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014	
בלתי מבוקר	מבוקר		
במיליוני ש"ח			
בישראל			
לפי דרישה			
אינם נושאים ריבית	47,907 (א)	54,937	67,156
נושאים ריבית	37,935 (א)	55,823	76,991
סך הכל לפי דרישה	85,842	110,760	144,147
לזמן קצוב	170,982	161,900	147,667
סך כל פיקדונות בישראל ¹	256,824	272,660	291,814
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
אינם נושאים ריבית	13,363	13,945	9,475
נושאים ריבית	3,059	2,919	3,661
סך הכל לפי דרישה	16,422	16,864	13,136
לזמן קצוב	13,386	13,873	13,041
סך כל פיקדונות מחוץ לישראל	29,808	30,737	26,177
סך כל פיקדונות הציבור	286,632	303,397	317,991
¹ מזה:			
פיקדונות של אנשים פרטיים	119,833	121,943	132,544
פיקדונות של גופים מוסדיים	50,047 (א)	54,051 (א)	57,680
פיקדונות של תאגידים ואחרים	86,944 (א)	96,666 (א)	101,590

(א) סווג מחדש.

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014	
בלתי מבוקר	מבוקר		
במיליוני ש"ח			
עד 1	85,147	86,042	94,380
מעל 1 ועד 10	75,845	78,995	81,779
מעל 10 ועד 100	48,835	52,543	55,280
מעל 100 ועד 500	30,538	30,537	31,257
מעל 500	46,267	55,280	55,295
סך הכל	286,632	303,397	317,991

תיאור ההטבות

א. הסדרי בטחון סוציאלי, פנסיה ופיצויים

1. לעובדים שהחלו עבודתם בבנק מיום 1 בינואר 1999 (להלן "עובדי דור ב'") וטרם קבלו קביעות במועד חתימת הסכם קיבוצי מיוחד בשנת 2000 בעניין הסדר פנסיוני, קיימות הפקדות שוטפות לתוכנית פנסיה. תוכנית הפנסיה הינה תוכנית לפנסיה מקיפה צוברת בתוספת כיסוי ביטוחי נוסף למקרים של אובדן כושר עבודה ופטירה. לבנק לא תהיה כל חבות פנסיונית לגבי עובדים אלה להוציא השלמה לפיצויי פיטורין בהתאם להסכם.
2. לעובדים שהחלו את עבודתם בבנק לפני 1 בינואר 1999 (להלן "עובדי דור א'") וקיבלו קביעות עד מועד חתימת ההסכם דלעיל, הפורשים מעבודתם בבנק בגיל פרישה, למעט אלו המוזכרים לעיל וב-3) להלן, הזכות לבחור בקבלת פיצויי פרישה וכספי תגמולים או בקבלת תשלומים במסגרת הסדר ביטחון סוציאלי מלא או חלקי (להלן: "הב'ס"), והכל כפוף להוראות הדין. התשלום מחושב לפי שיעור של 40% בגין חמש עשרה שנות העבודה הראשונות דהיינו 2.67% לשנה ושל 1.5% לכל שנה לאחר מכן, עד לשיעור מירבי של 70%.
- העתודות מבוססות על חישוב אקטוארי, צבירת ההתחייבות הינה בשיטת הקו-הישר עד לגיל הפרישה המוקדמת. לאחר מועד זה, הטבות נוספות המיוחסות לשנים העוקבות נצברות בהתבסס על נוסחת תכנית ההטבות של עובדי דור א'.
- היעודות בגין ההתחייבויות מופקדות בקופות גמל.
- חישוב ההתחייבות האקטוארית של הבנק נעשה על פי שיעור היוון שמבוסס על תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח בינלאומי אשר נקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות לפרעון, על אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון לאותן תקופות לפרעון על אגרות חוב של ממשלת ארה"ב.
3. בעלי חוזים אישיים
- חברי הנהלת הבנק ועובדים בעלי הסכמי העסקה אישיים זכאים לפנסיה או לפיצויים בעת התקיימות התנאים המזכים בהטבות אלו, בכל מקרה אחר נעשית התאמה בתמהיל והיקף ההטבות בהתאם לתנאי הסכם ההעסקה שלהם.
- עובד המתפטר מרצונו יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה 100% ובתוספת כספי קופת התגמולים.

ב. מענקים בגין ותק בעבודה

- עובדי הבנק וחלק מעובדי החברות המאוחדות זכאים עם הגיעם ל-20, 30 ו-40 שנות עבודה למענקים כספיים של מספר חדשי משכורת ("מענק יובל") ולחופשות מיוחדות. חישוב ההתחייבות נעשה על בסיס אקטוארי.
- העתודה לחופשות המיוחדות נעשית על פי חישוב אקטוארי ובהתחשב בניסיון העבר לגבי ניצול חופשות אלו.

ג. עתודה לחופשה

- עובדי הבנק וחלק מעובדי חברות המאוחדות זכאים לחופשה שנתית בהתאם לתנאי ההסכם. חישוב ההתחייבות נעשה על בסיס שכר אחרון בתוספת תשלומים נלווים.

ד. הטבות לאחר סיום העסקה

- עובדי הבנק וחלק מעובדי חברות המאוחדות זכאים להטבות מסויימות. התחייבות זו מחושבת על בסיס אקטוארי.

ה. הטבות ל"בוגרי לאומי"

"בוגרי לאומי" זכאים, פרט לתשלומים כאמור לעיל, להטבות נוספות שעיקרן שי לחג, סקר רפואי (לחלק מהבוגרים) והשתתפות בעלויות רווחה נוספות ופעילויות חברתיות.

ו. הסכם קיבוצי חדש

ביום 21 בינואר 2015 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד (להלן: "ההסכם הקיבוצי") לתקופה של 4 שנים, דהיינו עד ליום 31 בדצמבר 2018. ההסכם הקיבוצי מתייחס לעובדי הבנק שמועסקים בהסכם קיבוצי בלבד ועל כן אינו רלבנטי לעובדים שעליהם חלה תכנית התגמול של הבנק. בהמשך לפירוט שניתן בדוח הכספי של הבנק לשנת 2014 בביאור 15א, עיקרי השינויים שנקבעו בהסכם הקיבוצי מתייחסים לקביעת מנגנון לעדכון השכר השנתי, הפחתת סכומי היובלות (מענקים וחופשות), המרת ימי מחלה לימי חופשה ותשלום מענק חד פעמי בגובה משכורת אחת.

הטיפול החשבוני בעיקרי השינויים: השפעת עדכון מנגנון השכר השנתי על ההפרשות בגין הב"ס ופיצויים נזקפה לרווח כולל אחר ותפרס בתקופות עוקבות לדוח רווח והפסד. השפעות אחרות נזקפו לרווח והפסד.

ז. קופת התגמולים והפיצויים של עובדי הבנק

בחודש מרס 2015, התקשר הבנק עם גופים מוסדיים מקבוצת מגדל, בהסכם להעברת כספי תגמולים שנצברו או ייצברו משנת 2008 ואילך וכספי פיצויים שנצברו או ייצברו בקופת התגמולים והפיצויים של עובדי הבנק, על שם עובדי דור א' שבחרו או יבחרו בעת פרישה במסלול של הב"ס, אל קופה משלמת בניהול מגדל.

כמו כן, ביום 25 במרס 2015, התקבל בבנק אישור מרשות המיסים להעברת כספי פיצויים הצבורים בקופה המרכזית לפיצויים של הבנק לטובת מרכיב הפיצויים בקופות גמל אישיות המתנהלות על שם העובדים וכן נקבעו התנאים והמנגנון למשיכת עודפי הכספים מהקופה המרכזית לפיצויים.

א. הטבות לעובדים

ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר		
2015	2014	2013	(א)
בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	(א)
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	(א)
הטבות לאחר פרישה - פנסיה ופיצויים			
15,421	14,637	16,256	14,367
6,959	7,109	7,041	7,119
8,462	7,528	9,215	7,248
מענק יובל			
533	898	942	898
-	-	-	-
533	898	942	898
הטבות אחרות			
619	409	499	410
-	-	-	-
619	409	499	410
סך הכל¹			
9,614	8,835	10,656	8,556
211	130	222	122

ב. תוכנית הטבה מוגדרת

1. מחויבות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר		
2015	2014	2013	(א)
בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	(א)
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	(א)
16,256	14,367	14,380	13,380
152	160	223	209
550	621	838	779
35	37	49	53
(1,147)	(140)	1,410	494
(1)	23	42	37
(424)	(474)	(721)	(660)
-	43	48	75
15,421	14,637	16,256	14,367
14,683	13,878	15,374	13,500

(א) הוצג מחדש.

ביאור 14 - זכויות עובדים

ב. תוכנית הטבה מוגדרת

1. מחויבות ומצב המימון

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2013 (א)	2014 (א)	2014	2015	
בלתי מבוקר				
במיליוני ש"ח				
6,897	7,119	7,119	7,041	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
593	388	329	4	תשואה בפועל על נכסי תוכנית
157	156	99	134	הפקדות לתוכנית על ידי התאגיד הבנקאי
53	49	37	35	הפקדות משתתפי תוכנית
43	37	21	(2)	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(624)	(708)	(496)	(253)	הטבות ששולמו
7,119	7,041	7,109	6,959	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף תקופה
מצב המימון- התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה (נכלל				
7,248	9,215	7,528	8,462	בסעיף התחייבויות אחרות)

ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2013 (א)	2014 (א)	2014	2015	
בלתי מבוקר				
במיליוני ש"ח				
-	-	-	-	סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
7,248	9,215	7,528	8,462	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
7,248	9,215	7,528	8,462	התחייבות נטו שהוכר בסוף תקופה

ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת המס

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2013 (א)	2014 (א)	2014	2015	
בלתי מבוקר				
במיליוני ש"ח				
607	1,959	430	1,898	הפסד אקטוארי נטו
974	974	974	-	התחייבות נטו בגין המעבר
1,581	2,933	1,404	1,898	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

(א) הוצג מחדש.

דוחות כספיים

ביאור 14 - זכויות עובדים

- ב. תוכנית הטבה מוגדרת (המשך)
2. הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה שנכללו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2013 (א)	2014 (א)	2014	2015	2014	2015
בלתי מבוקר					
במיליוני ש"ח					
209	223	160	152	46	49
779	838	621	550	207	196
(570)	(380)	(329)	(276)	(107)	(93)
16	53	34	155	11	44
75	48	43	-	(16)	-
509	782	529	581	141	196
סך עלות ההטבה, נטו					

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2013 (א)	2014 (א)	2014	2015	2014	2015
בלתי מבוקר					
במיליוני ש"ח					
471	1,402	(140)	(875)	10	23
(16)	(53)	(34)	(155)	(11)	(44)
1	3	(3)	(5)	5	(8)
456	1,352	(177)	(1,035)	4	(29)
509	782	529	581	141	196
965	2,134	352	(454)	145	167
סך עלות ההטבה, נטו					
סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו					
לתקופה וברווח כולל אחר					

ג. אומדן של סכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנת 2015 לפני השפעת מס

לשלושה חודשים שיסתיימו ביום 31 בדצמבר 2015	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
70	70	הפסד אקטוארי נטו
70	70	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

(א) הוצג מחדש.

ביאור 14 - זכויות עובדים

ב. תוכנית הטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאה לתקופה

3. הנחות^N

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו לתקופות שהסתיימו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2013	2014	2014	2015
בלתי מבוקר			
באחוזים			
3.26%	2.63%	3.26%	2.91%
2.74%	2.20%	2.74%	1.82%
0.1% - 2%	0.1% - 2%	0.1%-2%	0.1%-3.7%
0.8% - 7.2%	0.8% - 7.2%	0.8%-7.2%	0%-6.3%
שיעור היוון			
		שיעור עליית המדד	
		שיעור עזיבה	
		שיעור גידול בתגמול	

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2013	2014	2014	2015
בלתי מבוקר			
באחוזים			
3.41%	3.26%	3.26%	2.75%
שיעור היוון			
		תשואה חזויה על נכסי תוכנית לטווח ארוך	
		על נכסי תוכנית (ב)	
		שיעור גידול בתגמול	

(א) ההנחות מתייחסות לנתוני בנק בלבד

(ב) משיקולים פרקטים הבנק בחר להשתמש בשיעורי התשואה בפועל לצורך קביעת שיעורי התשואה החזויים בתקופת אלו. ראה גם ביאור 1.ג.1.

ב. השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס^N

גידול בנקודת אחוז אחת				קיטון בנקודת אחוז אחת			
ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר	
2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
בלתי מבוקר							
במיליוני ש"ח							
(1,922)	(1,805)	3,162	2,299	2,409	2,268	2,668	2,296
(177)	(227)	260	260	179	259	247	287
241	262	(282)	(227)	(241)	(225)	(240)	(238)
599	631	(654)	(536)	(538)	(536)	(662)	(623)
שיעור היוון							
		שיעור היוון המדד					
		שיעור עזיבה					
		שיעור גידול בתגמול					

(א) ההנחות מתייחסות לנתוני בנק בלבד

גובה ההתחייבות לזכויות עובדים מושפע ממספר משתנים מרכזיים, הכוללים משתני שוק (שיעורי ריביות היוון ההתחייבויות לטווחי הזמן השונים) ומשתנים אקטואריים כאמור, חלק מהמשתנים האקטואריים הינם משתנים התנהגותיים של העובדים. ייתכן כי יתקיים קשר בין שינויים במשתני השוק לבין שינויים במשתנים האקטואריים ההתנהגותיים. לדוגמא, ייתכן כי באם תתרחש עליית ריבית חדה במשק הישראלי, אשר בעקבותיה תעלנה גם תשואות האג"ח הממשלתיות (אשר תקטין גובה ההתחייבויות לפנסיה), יצטמצם גם שיעור העובדים הבוחרים במסלול פנסיה (החלטה אשר גם תצמצם את גובה ההתחייבויות של הבנק לפנסיה).

ביאור 14 - זכויות עובדים

ג. תוכנית הטבה מוגדרת (המשך)

4. נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר	
2015	2014	2014 (א)
בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח		
מזומנים ופקדונות בבנקים	193	137
מניות	2,271	2,309
אגרות חוב ממשלתיות	1,917	1,887
אגרות חוב קונצרניות	2,102	2,139
אחר	476	459
סך הכל	6,959	7,041

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2015

יעד הקצאה	אחוז מכנסי התכנית	
	ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר
2015	2014	2014
מבוקר		
באחוזים		
מזומנים ופקדונות בבנקים	3%	2%
מניות	35%	33%
אגרות חוב ממשלתיות	25%	31%
אגרות חוב קונצרניות	32%	29%
אחר	5%	7%
סך הכל	100%	100%

(א) הוצג מחדש.

ביאור 14 - זכויות עובדים

ג. תוכנית הטבה מוגדרת (המשך)

4. נכסי תכנית (המשך)

א. תזרימי מזומנים

1.הפקדות

הפקדות בפועל						
לשנה שהסתיימה ביום			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30			
31 בדצמבר			ביום 30 בספטמבר		בספטמבר	
2013 (א)	2014 (א)	2014	2015	2014	2015	2015(ב)
בלתי מבוקר						
במיליוני ש"ח						
210	206	136	169	44	82	42
הפקדות						

(א) הוצג מחדש.

(ב) אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכנית להטבה מוגדרת במהלך שנת 2015.

2.הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	בלתי מבוקר במיליוני ש"ח
2015	149
2016	563
2017	589
2018	608
2019	632
2020-2024	3,378
2025 ואילך	10,718
סך הכל (א)	16,637

(א) בערכים מהווניים.

ביאור 15 - אירועים לאחר תאריך המאזן ונושאים שונים

1. מיזוג בין הבנק לבין בנק ערבי ישראלי בע"מ (להלן: "בנק ערבי")

ביום 4 במאי 2015 אישרו דירקטוריון הבנק ודירקטוריון בנק ערבי, ביצוע מיזוג של בנק ערבי עם ולתוך הבנק. על פי הסכם המיזוג, בנק ערבי, שהינו חברה בת בבעלות כמעט מלאה של הבנק, יתמוזג עם ולתוך הבנק.

עקב התנגדות בעלי מניות המיעוט בבנק ערבי להצעת המיזוג, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב – המחלקה הכלכלית, בקשה לאישור המיזוג בהתאם להוראות סעיף 321 לחוק החברות. ביום 12 בנובמבר 2015 אישר בית המשפט את המיזוג לאחר שהצדדים הגיעו להסכמה לגבי תנאי המיזוג.

המיזוג צפוי להתבצע בתום יום 31 בדצמבר 2015.

ביום 27 באוקטובר 2015 נמסרה לבנק ערבי הודעה מאת ראש חטיבת עובדי הבנקים וחברות האשראי בהסתדרות העובדים הכללית החדשה - הסתדרות המעו"ף, על סכסוך עבודה וכי עובדי בנק ערבי יוכלו לשובת באישורם החל מיום 12 בנובמבר 2015.

בהמשך לסכסוך העבודה כאמור, ועד עובדי בנק ערבי השבית ב-17 בנובמבר 2015 את הסניפים.

2. תשקיף מדף והנפקת אגרות חוב

ביום 28 במאי 2015 פרסם הבנק תשקיף מדף בהתאם להיתר שהתקבל מרשות ניירות ערך.

ביום 19 ביולי 2015 הנפיק הבנק, על פי תשקיף המדף שלעיל, סך של 2.85 מיליארד ש"ח אגרות חוב סדרות 177 ו-178 כמפורט להלן:

אגרות חוב סדרה 177 בסך 1,700,000,000 ש"ח ע.נ. עומדות לפרעון בתשלום אחד ביום 30 ביוני 2020, צמודות קרן וריבית למדד המחירים לצרכן, ונושאות ריבית שנתית בשיעור של 0.59% לשנה, אשר תשולם פעמיים בשנה ביום 30 ביוני בשנים 2016 ועד 2020 (כולל) וביום 31 בדצמבר בשנים 2016 ועד 2019 (כולל).

אגרות חוב סדרה 178 בסך 1,150,000,000 ש"ח ע.נ. עומדות לפרעון בתשלום אחד ביום 31 במרס 2024, אינן צמודות (קרן וריבית) למדד כלשהו, ונושאות ריבית שנתית בשיעור של 3.01% לשנה, אשר תשולם פעמיים בשנה ביום 31 במרס בשנים 2016 ועד 2024 (כולל) וביום 30 בספטמבר בשנים 2016 ועד 2023 (כולל).

אגרות החוב אינן מוכרות לצורך הון פיקוחי.

3. מיסוי

מס ערך מוסף

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עסקה ועל יבוא טובין) (תיקון), התשע"ה 2015, אשר הפחית את שיעור מס ערך מוסף בגין עסקה ויבוא טובין מ-18% ל-17%, וזאת החל מתאריך 1 באוקטובר 2015.

ביום 12 בנובמבר 2015 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ו-2015, אשר הפחית את שיעור מס הרווח המוטל על מוסדות כספיים מ-18% ל-17% החל מיום 1 באוקטובר 2015. כתוצאה מהשינוי האמור, שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים, ירד בשנת 2015 משיעור 37.71% לשיעור של 37.58% ולשיעור של 37.18% משנת 2016 ואילך. כמו כן, שיעור מס שכר, אשר חל על מוסדות כספיים, ירד מ-18% ל-17% לגבי שכר המשתלם בעד עבודה בחודש אוקטובר 2015 ואילך.

השינוי בשיעור מס הרווח צפוי להביא לקיטון ביתרות המסים הנדחים לקבל נטו בסך של כ-55 מיליוני ש"ח ברביע הרביעי של שנת 2015.

ההשפעה של ירידת מס השכר צפויה להפחית את יתרת ההתחייבות לעובדים ברביע הרביעי של שנת 2015 בכ-61 מיליוני ש"ח לפני מס ובכ-38 מיליוני ש"ח לאחר מס.

השינוי במס השכר צפוי להביא לקיטון בסך כ-19 מיליוני ש"ח בהוצאות השכר השוטף ובהוצאות התפעוליות בשנת 2015 לעומת שנת 2014.

4. לאומי קארד

נכון להיום אין הצעת חוק ואין חקיקה שמחייבת מכירה של חברות כרטיסי האשראי על ידי הבנקים. ועדת שטרס טרם פרסמה את המלצותיה, ועדיין לא ניתן לדעת האם ההמלצות יהיו למהלך שכזה, ואם כן מה יהיו לוחות הזמנים ומה יהיו הוראות המעבר. לכן, בשלב זה לא ניתן להעריך האם תוטל בעתיד על הבנק חובה למכור את החזקות ואם תוטל חובה כאמור מה יהיה תוכן החובה. כל עוד אין חקיקה שמחייבת מכירה, אין בכוונת הבנק למכור את לאומי קארד.

כמו כן, טרם התקיימו התנאים להכרה בהפרשה למס.

השפעת המס הצפויה לחול אם וכאשר הבנק ימכור את לאומי קארד בשווי המאזני שלה בספרים מוערכת בכ-90 מיליוני ש"ח.

5. לאומי שירותי שוק ההון

יישום טיטוט תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון) התשע"ה - 2015, שפורסמה ביום 29 ביולי 2015 אם יתקבלו, עלול לחייב את הבנק לחדול מלהעניק שירותי תפעול לגופים מוסדיים, בהנחה שיעדיף להמשיך במתן שירותי ברוקראז'.

הבנק מנהל מגעים ראשוניים ובלתי מחייבים לבחינת האפשרות למכירת חברת הבת שלו - לאומי שירותי שוק ההון בע"מ ("לאומי שש"ה") או פעילותה - בחלקה או במלואה. כל עוד לא הובהר האם הוראת הדין האמור תתקבל, אין בכוונת הבנק למכור את לאומי שש"ה.

היקף ההכנסות של לאומי שש"ה ורווחיותה אינם מהותיים ביחס לפעילות או רווחיות קבוצת הבנק. לפיכך, לעסקה שתבוצע, אם תבוצע, לא תהיה השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של הבנק.

6. Bank Leumi Jersey

Bank Leumi UK, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, שהינה תאגיד בנקאי באנגליה, מנהלת מגעים ראשוניים בקשר עם אפשרות למכירת החזקותיה בחברה הבת שלה - Bank Leumi Jersey וכן את החזקותיה של Bank Leumi בחברה בת שלה - Leumi Overseas Trust Corporation, שמאוגדות בג'רסי. המגעים הינם למכירת החזקות בתאגידים כאמור ו/או הפעילות של התאגידים.

היקף הפעילות של Bank Leumi Jersey ושל Leumi Overseas Trust Corporation אינו מהותי ביחס לפעילות קבוצת הבנק. לעסקה שתבוצע, אם תבוצע, לא תהיה השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של הבנק.